Vol. XII
No. 4.

26th November, 1971.
(Friday)
5th Agrahayan, 1893 S E.

ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

PAGES

Felicitations to Sri K. V. Vema Reddy, on his election as Speaker 169

Oral Answers to Questions 189

Written Answers to Questions 215

Announcements

(1) re: Resignation of Sri Jagannatham, M.L.A. from Swatantra Party 222

(2) re: Resignation of Sri K. Krishnamurti, M.L.A. from Swatantra Party 223

(3) re: Resignation of Sri J. Joji, M.L.A. from Swatantra Party 223

(4) re: Decisions of the Business Advisory Committee 223

(5) re: Time for receipt of amendments to the Andhra Pradesh Entertainment Tax (Amendment) Bill, 1971 224

Notice of No-confidence Motion against the Council of Ministers (Leave not granted) 224

Point of Information

re: Fast by working Journalists and newspaper employees 230

[Contd. on 3rd Cover

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH, HYDERABAD AT M/S. THE NELLORE PRINTERS' ASSOCIATION, NELLORE.

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

OFFICIAL REPORT.

Forty Eighth day of the Sixth Session of the

Andhra Pradesh Legislative Assembly

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 26th November, 1971

The House met at Half-Past-Eight of the Clock

(Mr Speaker in the Chair)

FELICITATIONS TO SRI K V VEMA REDDY ON HIS ELECTION AS Mr SPEAKER

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అధ్యక్షా, నిన్న తమ ఎన్నిక ఏ పరిస్థితులలో జరిగిందో ఆ పరిస్థితులలో తమరు ఆ ఆసనాన్ని స్వీకరించిన వెంటనే మేము తమకు అభినందనలు తెలుపడానికి అవకాశము లేకపోయింది. అందుకని ఇప్పుడు తమకు నా తరఫున, ప్రభుత్వము తరఫున, ఈ శాసనసభ తరఫున హృదయపూర్వకంగా అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. తమరు చాలా సుదీర్ఘకాలము వరకు ప్రజాసేవ చేసినవారు, న్యాయశాస్త్ర నిపుణులు. అందులో తమ యొక్క సౌజన్యము ప్రజలందరిని ఆకర్షించింది. నాకు బాగా జ్ఞాపకము తమకు విరోధి అనుకొన్నవాళ్లు కూడా తమరిని గురించి ఏమీ విమర్శ చేసేటటువంటి పరిస్థితిలో లేకపోయినారు. తమరు అజాత శత్రువులుగా ప్రసిద్ధి చెందినారు. యీ శాసనసభకు ఇదివరకు పూజ్యులు కాళేశ్వరరావు. బి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారలు అంతకు క్రితము ఇక్కడ కాశీనాథ వైద్యగారు, అక్కడ దొరగారు ఇలాంటి చాలా పెద్ద మేధావులు, న్యాయశాస్త్ర పారంగతులు అయినవారు అధ్యక్ష పదవిని స్వీకరించి యీ సభకు ఉన్నతోన్నతమైన ప్రమాణాలు, ఉన్నతోన్నతమైన సాంప్రదాయాలు నెలకొల్పుతూ వచ్చారు. ఆ సాంప్రదాయాల నిర్వహణను తాము తప్పక కొనసాగిస్తారని, అటువంటి వ్యక్తిత్వము, అటువంటి సౌజన్యత తమకు ఉన్నదని ఉద్దేశముతో తమరిని మేము ఎన్నుకొన్నాము. దీనికి అనుగుణంగా తమరు వ్యవహరిస్తారనే విషయంలో మాకు ఏలాంటి సందేహము లేదు. కాబట్టి ఈ సందర్భములో తమకు మళ్ళీ నా హృదయపూర్వక అభినందనలు తెలుపుతూ తాము యీ సభా కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించే సందర్భంలో మా తరఫున ఏ విధమైన లోపము లేకుండా తమతో సంపూర్ణంగా సహకరించగలమని తమకు హామీ ఇస్తూ మళ్లీ ఒకసారి తమరిని అభినందిస్తున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకటరావు ([illegible]) :— అధ్యక్షా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వచ్చిన తరువాత, మూడవ స్పీకరుగా నిన్న తమరు అత్యధిక మెజారిటీతో ఎన్నిక కావడం ముదా

వహము. ఇదివరకు స్పీకర్సుగా ఉన్న కాశీశ్వరరావుగారు గాని, సుబ్బారెడ్డిగారు గాని ఇంపార్షియల్‌గా చక్కగా సమర్థవంతంగా నిర్వహించిన విషయం అందరికి విదితమే. అధ్యక్షా, మీరు కూడా చాలా కాలంగా ప్రజాసేవలో ఉన్నారు. అనేక విధాలుగా, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌గా, మరి న్యాయవాది వృత్తి స్వీకరించి, ఆ న్యాయవాద వృత్తిలో కూడా ఉన్నత శ్రేణికి వచ్చారు. అంతే కాకుండా, జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్‌గా ఉండి ప్రజలందరి యొక్క అభిమానాన్ని పొంది, రాయలసీమ డెవలప్మెంట్ బోర్డు అధ్యక్షులుగా కూడా పని చేస్తూ వచ్చారు. రాయలసీమలో అన్ని ప్రాంతాల వారికి, అన్ని వర్గాల వారికి అనేక అవకాశాలు కల్పిస్తూ వచ్చారు. మీరు కంపోజిట్ స్టేట్‌లో కూడా మెంబరుగా ఉన్నారు. యిప్పుడు చీఫ్ మినిస్టరుగారు చెప్పినట్లు మీరు అజాత శత్రువు, సహృదయులు. మీకు మా స్వతంత్ర పార్టీ తరఫున అన్ని విధాల సహకారము లభింపజేస్తామని, మీరు కూడా సమర్థవంతంగా నిష్పక్షపాతంగా ఈ సభా కార్యక్రమాలు కొనసాగిస్తారని విశ్వసిస్తున్నాం. మీరు ఎన్నిక అయిన సందర్భంగా మీకు హృదయపూర్వక అభినందనలు తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) :— అధ్యక్షా, చాలా సంతోషము. దాదాపు 20 సంవత్సరాలుగా మీరు యీ శాసనసభా రంగంలో ఉన్నారు. అటు ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో తరువాత ఆంధ్రలోను, తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోను మీరు వివిధ రంగాలలో ప్రజలకు ఉత్తమ సేవ చేస్తూ ఉత్తమోత్తమమైన ప్రజా సేవకులుగా పేరు గడించారు. మీరు న్యాయవేత్తగా మీ జిల్లాలలో మంచి పేరు గడించడమే కాకుండా పేదల పట్ల ప్రత్యేకమైనటువంటి అభిమానాన్ని కలిగినటువంటివారు. ఇప్పుడు వెంకటరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు న్యాయవాదిగా ప్రజల ప్రశంసలు అందుకోవడమే కాకుండా అటు జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షులుగాను, శాసనసభా సభ్యుడుగాను, తరువాత ఇటీవల రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు అధ్యక్షులు కావడము, అందులో కూడా మీరు విశేషమైనటువంటి కృషి చేసి రాయలసీమ సమగ్రాభివృద్ధికి వివిధ రూపాలలో పథకాలను రూపొందించి ప్రభుత్వానికి నివేదించడంలోను మీ శక్తి సామర్థ్యాలు అన్నీ తెలుస్తూనే ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా ఈ అధ్యక్ష స్థానంలో ఆంధ్రలోగాని, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోగాని పెద్దలు అంతా కూడా ఎంతో పేరు ప్రతిష్ఠలు సంపాదించారు. అటువంటి స్థానానికి మీరు ఈనాడు అధ్యక్షులు కావడము మా అందరి అదృష్టంగా భావిస్తున్నాము. మీ కార్యనిర్వహణలో మా సంపూర్ణమయిన సహకారము ఉంటుందని మనవి చేస్తూ మీరు అందరిపట్ల సమానమైనటువంటి చూపు చూడగలరని విశ్వసిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :— అధ్యక్షా, మీరు ఈ శాసనసభా అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకోబడిన సందర్భంగా నేను మా పార్టీ తరఫున హృదయపూర్వకమైనటువంటి శుభాకాంక్షలు మీకు అందజేస్తున్నాను. శాసనసభా సభ్యులుగా సుదీర్ఘమైనటువంటి అనుభవము గడించినటువంటి మీకు కొత్తగా ఏమి చెప్పవక్కర్లేదు. మీకు తెలుసు. శాసనసభలో సర్వసామాన్యంగా చాలా ప్రాముఖ్యమైన సమస్యలపైన [illegible]

వర్గాల మధ్య తీవ్రమైన వాదోపవాదాలు, భేదాభిప్రాయాలు. సంఘర్షణ వచ్చే సందర్భాలు ఉంటాయనే విషయాన్ని మీకు చెప్పనక్కరలేదు. బయట సమాజంలో సాగుతున్నటు వంటి ఉద్యమాలు, ప్రజా సమస్యల పైన సాగే పోరాటాలు వీటన్నింటికి శాసనసభ ప్రతిబింబంగా పని చేస్తుంది, చేయవలెను. ఇది చాలా ముఖ్యమైనటువంటిది. అలాంటి సందర్భాలలో శాసనసభలో జరిగే సంఘర్షణలు, మౌలికమైన సమస్యలు, సిద్ధాంతాల పైన వచ్చే పోరాటాలు వీటిపట్ల అనుసరించవలసిన విధానము పట్ల తమకు సునిశితమైన బాధ్యత ఉంటుందని తమకు ప్రత్యేకంగా మనవి చేయనక్కరలేదు. తమకు పూర్వము వున్న సభాధ్యక్షులు, నా అభిప్రాయంలో, చాలా సగౌరవంగా, హుందాతనంతో, పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యానికి అనుగుణంగా, యీ సభ యొక్క గౌరవాన్ని నిలబెడుతూ వచ్చారు. అదే సత్సాంప్రదాయాన్ని మీరు కూడా కొనసాగిస్తూ శాసనసభలో ప్రజా సమస్యలను ప్రతిబింబించే బాధ్యతకలిగిన మాకు, మీ యొక్క నిష్పక్షపాతమైన వైఖరి, నిర్ణయాలు చాలా చేదోడువాదోడుగా వుండి, మా విద్యుక్త ధర్మాన్ని నిర్వహించడంలో ఉపకరిస్తాయని ఆశిస్తున్నాను. మా తరఫున తప్పనిసరిగా, శాసనసభ గౌరవ మర్యాదలను శాసనసభ నిబంధనలను ఏ మాత్రం కూడా ఉల్లంఘించకుండా, తప్పనిసరిగా, యీ సభాధ్యక్షుల యొక్క నిర్ణయాల పట్ల భక్తి విశ్వాసాలు ప్రకటిస్తూ, మా ధర్మాన్ని నిర్వహిస్తామని మీకు విశ్వాసాన్ని కలగజేస్తూ, మరొకసారి మిమ్ములను అభినందిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు (నర్సపూరు) :— అధ్యక్షా, తమరు నిన్న స్పీకరుగా ఎన్నికయిన సందర్భంలో మా పార్టీ తరఫున మీకు అభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను. ఇంతకుముందు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా. తమకు దాదాపు ఇరవై సంవత్సరాలు యీ శాసనసభా రంగంలో అనుభవం వుంది. ముఖ్యముగా. యీ పదవి మిగతా పదవుల కంటే, నా దృష్టిలో చాలా క్లిష్టమైనది. యీ పదవిని అలంకరించిన ప్రతి ఒక్కరూ మన శాసనసభలో వచ్చిన చర్చలకు, సంఘర్షణలకు, క్లిష్టమైన సమస్యలకు యిటువంటివి వచ్చినప్పుడు నిష్పక్షపాతంగా, ఆ సమస్యలకు న్యాయం చేకూర్చడమనేది ఆ పదవియొక్క సాంప్రదాయంగావస్తున్న విషయం అని తమకు తెలుసు. ముఖ్యముగా, యీనాడు మన సభలో అత్యధిక మెజారిటీలోనున్న పాలకపక్షం, తక్కువగానున్న ప్రతిపక్షాన్ని, దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు, సహజంగానే. చర్చలలో అనేక సంఘర్షణలు రావడం జరుగుతూ ఉంటుంది ఇటువంటి సందర్భాలలో తమయొక్క బాధ్యత, చట్టాలు, రూల్సు వున్నప్పటికి, సాధ్యమైనంతవరకు ప్రతిపక్షం యొక్క సూచనలను, సలహాలను, వారి యొక్క భావాలను సదవగాహనతో అర్థం చేసుకుంటూ ప్రతిపక్షానికి సాధ్యమైనంత వరకు ఎక్కువ న్యాయం చేకూర్చడానికి వెనుకాడరని నేను అనుకుంటున్నాను. బి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు స్పీకరుగా వున్న సమయంలో అనేక క్లిష్ట సమస్యలు వచ్చినప్పుడు. నిష్పక్షపాతంగా అవకాశం వున్నంతవరకు చట్టం, రూల్సు కాకుండా, ప్రతిపక్షానికి [illegible] న్యాయం [illegible] విషయాల్లో కూడా తమరు [illegible]

అదే రకంగా, వారు ఏ విధంగా సాంప్రదాయాలకు అనుగుణంగా ఉన్నారో, అంతకంటే ఉన్నతమైన ఆవగాహనతో, ఉన్నతమయిన సాంప్రదాయాలతో తమరు కూడా యీ బాధ్యతను చక్కగా నిర్వహిస్తారని మాకు పూర్తి విశ్వాసం వుంది. యిది స్వల్పకాలం అయినప్పటికి, ఈ స్వల్పకాలంలో, ఈ వారం రోజులలో వారికంటే సమర్థవంతంగా అధ్యక్ష పదవీ బాధ్యతలను నిర్వహించారనే పేరు ప్రతిష్టలు సంపాదించాలనే కాంక్షతో మిమ్మలను అభినందిస్తూ, ప్రతిపక్షం యెడల ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించవలసినదిగా కోరుతూ చివరిగా మరొకమారు మా పార్టీ తరపున మీకు అభినందనలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్ష మహాశయా, శ్రీ వేమారెడ్డిగారూ, మీరు యీ అధ్యక్షస్థానానికి ఎన్నిక కావడం - మేము ఎంతో గర్వించే విషయం. ఎందు చేతనంటే, నాకు తెలిసినంతవరకు, మీరు నిగర్వ చూడామణి. అయితే, యిది బహుకొద్ది రోజులు, బహుక్లిష్ట సమయంలో మీరు అధ్యక్షస్థానాన్ని అలంకరిస్తున్నారు. ఈ సందర్భంలో ప్రజాస్వామికవాదులందరూ కూడా, నిర్మొహమాటమైన ప్రజా సేవకులందరూకూడా మీతో సహకరిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను.

అధ్యక్ష మహాశయా, మీరు నిజానికి, పేపోరు మనుషులు కారు. రెండవది, మీరు స్వంతంగా, మీ గొప్పతనాన్ని చాటుకోవాలనుకునే మనుషులు కాదు.— ఈ శాసనసభలో చూసిన ఆ కొద్దిమందిలో మీరు ఒకరు. అందుకు నేను గర్విస్తున్నాను. అయితే దేశం ఇప్పుడువున్న పరిస్థితులలో, మనయొక్క యీ పరిపాలనా విధానములో యీ పరిస్థితులలో నిజానికి, యిది మీకుకూడా పెద్ద పరీక్ష. మాకు ఎటువంటి పరీక్షో. అటువంటి పరీక్షే మీకు కూడా. ఎందుకంటే. ఏ అంశం అయినప్పటికి, ఏ విషయం అయినప్పటికి, దాపరికం లేకుండా, నిర్మొహమాటంగా నిష్పక్షపాతంగా చర్చించవలసిన మహత్తరమైన ఫోరమ్ యీ శాసనసభ. ఈ సభలో తెలుపును నలుపుగాను, నలుపును తెలుపుగాను; మంచిని చెడుగాను, చెడును మంచిగాను చేసే శక్తులు సహజంగా వుంటాయి. వాట్లను మీ నిశితమైన మానసిక శక్తితో, మీయొక్క నిష్పక్షపాతమైన మనస్సుతో కనిపెట్టి, నిర్మొహమాటంగా వాట్లను బహిరంగపరచే అవకాశాలను మీరు కలుగజేయవలసి ఉంటుంది.

అధ్యక్షా, యీ శాసనసభలో నాలుగుకోట్ల ప్రజాప్రతినిధులను క్రిటిసైజ్ చేసే హక్కు మీకు ఉంది. మంత్రులనుగాని, మరొకరినిగాని ప్రశ్నించే హక్కు తమకు ఉంది. అయితే, అధ్యక్షులు యీ పదవిలో, స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యం. మానసికమైన పవిత్రతను, సుస్పష్టంగా ప్రకటించే అవకాశాన్ని కలిగించే మహత్తర బాధ్యత అధ్యక్షులకు వుంది. ఇటువంటి బాధ్యతను మీరు నిర్మొహమాటంగా నిర్వహిస్తారని నేను సంపూర్ణంగా ఆశిస్తున్నాను. అయితే మీది బహుమెత్తని మనస్సు. మెత్తని

మనసు వున్నచోట దుర్మార్గులు, స్వార్థపరులు దానిని వుపయోగించుకొనడానికి ప్రయత్నిస్తారు. తమ దుర్మార్గపు పనులకొరకు వినియోగించుకొనడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఇది శాసనసభను గురించి కాదు, జనరల్‌గా జరిగే విషయాన్ని నేను మనవి జేస్తున్నాను. శాసనసభ గురించి నాకు ఎంత తెలుసో తమకూ అంతే తెలుసు. మీ మెత్తని మనస్సు చాలా ఆకర్షణీయమైనది. ఈ ఆకర్షణలోపడి, నా విద్యుక్త ధర్మాన్ని మరచిపోకుండా వుండాలని నేను కోరుతున్నాను. నా సంపూర్ణ సహకారం మీ బాధ్యతల నిర్వహణలో మీకు తప్పకుండా ఉంటుంది. మీరుకూడా నాకు అటువంటి సహకారాన్ని అందజేస్తారని ఆశిస్తూ, మిమ్ములను మరొకసారి అభినందిస్తూ, నా శుభాకాంక్షలు అందజేస్తూ, వినమ్రతతో కూర్చుంటున్నాను.

Sri A Madhava Rao (Nellore) .— Let me congratulate and felicitate you, Sir, on your elevation as Speaker This House has tempest on number of occassions when the Speaker has to face several situations and it may not be out of place if I also congratulate Sri B .V. Subba Reddy for dischacging effieiently his duties as Speaker when such situations had arisen. Sir, it may not be out of place if I say that you are a perfect Rishi amongst politicians. You always respect peace and peaceful atmosphere. Such being the case, I say that you must always keep in mind that there is majority, which is the ruling party and the minority is only the opposition party As you know, Sir, in democracy, the opposition plays greater role and that role has to be respected Because there is nobody to come to our rescue, I request you to come to our rescue at times, even at the expense of the majority Government party.

I once again felicitate you, Sir on your elevation as Speaker and I hope you will discharge your duties with perfect Dharma and that justice is done here

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) - అధ్యక్షా, మీరు సభాపతిగా ఎన్నికైనందుకు హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. మీరు కొత్త రాజ్యాంగం వచ్చినప్పటినుంచి స్వతంత్ర భారత్‌లో శాసనసభ్యులుగా వున్నారు. మొట్టమొదట మనందరం మద్రాసులో వున్నప్పుడు, శివషణ్ముగంపిళ్లెగారు శాసనసభను ఎట్లా నడిపించారో మనకు గుర్తు ఉంది. శాసనసభలో ఎక్కడ ఏ శబ్దం జరిగినప్పటికీ ఆయన ఏ మాత్రం కూడా సహించకుండా, నిశ్శబ్దంగా వుంచే పరిస్థితి ఎట్లా తీసుకువచ్చేవారో మనకందరికీ జ్ఞాపకం వుంది. మీకు ముఖ్యంగా జ్ఞాపకం ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చిన తరువాత, ఇప్పటికి అయిదవవారు మీరు. మొదటివారు వెంకట్రామయ్యగారు. రెండవవారు శ్రీ రొక్కం లక్ష్మీనరసింహం దొరగారు. మూడవగారు కాళేశ్వరరావుగారు. నాలుగవవారు శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు, అయిదవ సభాపతి వస్తారని మేము అనుకోలేదు.

కాని, సుబ్బారెడ్డిగారు అయిదవ సభాపతి వచ్చే అవకాశం కలిగించారు. అందువలన వారికి నేను అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. ఆ అభినందనలు పి. వి. నరసింహారావు గారికి చెప్పము. సుబ్బారెడ్డిగారు మంత్రిగా వెళ్ళకపోతే, వేమారెడ్డిగారు రారు అందు వలన పి. వి. నరసింహారావుగారికి ఆ అవకాశం లేనేలేదు. నేను యీ పేర్లు చెప్పడంలోని ఉద్దేశమేమంటే. పూజనీయుడైన సాంబమూర్తిగారు మదరాసు అసెంబ్లీలో స్పీకరుగా వుండగా భారత దేశంలోనే ఉన్నత స్పీకరుగా వ్యవహరించి, ఎగ్జిక్యూటివ్ కూడా తనకు అడ్డం వచ్చినప్పటికి నెట్టి అవతలపారేసి ప్రకాశం పంతులు గారి జమిందారీ బిల్లును తీసుకురావడానికి, గవర్నమెంటు బిల్లు కాకుండా. శాసనసభ రిపోర్టు గానే తీసుకువచ్చిన ఆ సంఘటన చాలా ముఖ్యమైనది. ఆ స్థైర్యం వారికున్నది. యిది వరకు వచ్చిన 5 మంది స్పీకర్సులోనూ నల్లపాటి వెంకటరామయ్యగారు నోకాన్ఫిడెన్సు మోషనువల్ల వెళ్లిపోయారు. ఆ తరువాత రొక్కం లక్ష్మీనరసింహం దొరగారితో ఆంధ్రప్రదేశ్ అయింది. తెలంగాణా కలిపి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పేరు వచ్చినా మొత్తం అంతా ఒకటి గానే అప్పటినుంచి చూచుకొనవలసివుంటుంది కాబట్టి నేను ఆ విషయం కూడా చెబు తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కాశీశ్వరరావు పంతులుగారు స్పీకరుగా వచ్చారు. శాసన సభలో మాకు కొంచెం విసుగుగా వుండేది కాని వారు చేసిన హుందా అయిన నిర్ణ యాలు, రూలింగ్సు. కాన్‌స్టిట్యూషనల్ పాయింట్స్ చూస్తే చరిత్రలోనే శాశ్వతముగా ఆయన పేరు నిలిచిపోయే పరిస్థితివున్నది. ఆ తరువాత సుబ్బారెడ్డిగారు స్పీకరుగా వచ్చారు. వారు సభలో ఆర్డరు మెయిన్టెయిన్ చేయడానికి, ఎన్ని హడావిడులున్నా అన్ని అధిక మించి స్టిఫ్‌గా వుండగలిగేవారు. నాకు ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం జ్ఞాపకంవస్తున్నది. ఒకసారి శాసనసభలో వున్న కొంతమంది మనుషులను బయటకు పంపించక తప్పని పరిస్థితి కూడా వచ్చింది. సుబ్బారెడ్డిగారికి కోపం వచ్చింది. ఆ కోపంతో ఏమవుతుందోనని మేమంతా ఆయన వైపు చూస్తున్నాము. యింతలోనే వారి కోపమంతా ప్రశాంతముగా మారిపోయింది. కొంత మంది పేర్లు వరుసగా తీసుకొని యం. యం. నం. 1, 2, 3 అని పేర్లు చెప్పారు. అంతా అయిపోతున్నదనుకున్నాము. వెంటనే వారు వన్ బై వన్ పిలిచి రికన్సిడర్ చేసుకోండని చెప్పేటప్పటికల్లా ఎట్మాస్ఫియర్ అంతా మారిపోయింది. చరిత్రలో. శాసనసభా జీవితంలోనే ఆయన మంచి సెన్స్ ఎట్మాస్ఫియర్‌లో కూడా ప్రశాంతంగా నడుపుకువచ్చి శాసనసభ యొక్క గౌరవాన్ని ఉన్నతపరచారు. వారి ప్రతిష్ట శిలాక్షరాలతో, సువర్ణాక్షరాలతో వుండిపోతుంది, ఈ ఎక్స్‌పీరియన్సు వున్న సమయంలో తమరు యిక్కడ స్పీకరుగా వచ్చారు. మీరు ఆ ఎక్స్‌పీరియన్సు అంతా తప్పకుండా తీసుకుంటారనుకొంటున్నాను. ప్రజాస్వామికంలో అపోజిషనుకు చాలా ప్రధాన పాత్ర ఉన్నది. సంఖ్యా బలం కాదు యిక్కడ. అపోజిషనులేని ప్రజాస్వామ్యం నిరుపయోగము. అపోజిషనులో ఎంత మంది ఉన్నప్పటికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత [illegible] కాని ఎగ్జిక్యూటివ్‌కురాదు. [illegible] ప్రజలకు సేవ చేయడానికి [illegible]

చేతులలో ఉంది. ప్రజల సమస్యలను బయటకు తెచ్చి ప్రభుత్వం ముందు పెట్టడానికి అపోజిషనుకు అవకాశాలున్నాయి. అపోజిషను ప్రజల అభిప్రాయాలను ప్రతిబింబించాలి. ప్రభుత్వంలో వారు ఆ అభిప్రాయాలను అమలు చేయాలి. మీరు ఈ వేళ వరకూ కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులుగా ఉన్నారు. స్పీకరు కాగానే మీరు కాంగ్రెసు పార్టీకి రాజీనామా యిచ్చివుంటారనుకుంటున్నాను. మీరు యిప్పుడు పార్టీకి అతీతులై పోతున్నారు. శాసనసభ మొత్తానికి మీరు లీడరు. మీరు మా అందరికీ స్పీకరు, ఏ పార్టీకి మీరు లీడరంటే - ప్రజాస్వామ్యాన్ని స్వచ్ఛందంగా నడిచే పార్టీ ఏదైనా ఉంటే దానికి మీరు నాయకులు అవుతున్నారు. ఆ పార్టీ నాయకులుగా వ్యవహరించి అపోజిషనుకు మీరు అవకాశమివ్వాలి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆక్షర సంఖ్యలో మొట్టమొదటిదిగా ఉన్నది. అభివృద్ధిలో మాత్రం వెనుకబడే ఉన్నాము. మీరు రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డులో సభ్యులుగా ఉన్నారు. రెండు మూడులే సమావేశాలు జరిపి రెండు తీర్మానాలే చేశారు. ఆ తరువాత సుబ్బారెడ్డి గారు వచ్చిన తరువాత వారు కూడా బాక్‌వర్డ్ ఏరియాస్‌ను అభివృద్ధి చేయడానికి మహోన్నతమయిన మాన్యుమెంటల్ వర్క్ చేశారు. అది మీ ద్వారా ప్రకటితమైనది. ఆ వర్క్ చూస్తే—15 సంవత్సరాలకు సరిపోయే ప్లాను వేశారు. ఆ విధంగా కృషి చేసి ఆంధ్ర ప్రజలకు అందచేశారు. అందుకు అభినందనలు. శాసనసభకు మీరు సభాపతిగా వచ్చారు. యీ విధి నిర్వహణలో అనేక పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయాలున్నాయి. యాక్టు వున్నది. రూల్సు వున్నాయి. మనకున్న సాంప్రదాయాలు మన కాళ్ళకు బంధాలు కాకుండా, శాసనసభను సక్రమంగా నడపడానికి, ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రస్ఫుటం చేయడానికి హాండ్ మెయిడ్స్ కానీ, ఫెట్టర్సు కావు. ఉన్నతమైన సాంప్రదాయాలను సుస్థిరం చేసి, వీటితో పాటు క్రొత్త సాంప్రదాయాలను కూడా తీసుకురావలసిన అవసరమున్నది. ఇప్పుడు మన శాసనసభకు ఫిబ్రవరి వరకే టైమ్ వున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు మళ్ళా ఒక సమావేశం పిలిస్తే ఉంటుంది లేకపోతే లేదు. యీ శాసనసభా సమావేశం డిసెంబరు రెండవ తేదీతో ముగియబోతున్నది. యీ టైము చాలదు కానీ, ఎన్ని రోజులు అనే సమస్యకాదు ప్రజల సమస్యలను ప్రతిబింబించేటప్పుడు ప్రస్ఫుటంగా శాసనసభా హక్కులను రక్షించగలిగినప్పుడు మీరు చేసిన కృషి చరిత్రలో శాశ్వతంగా ఉండిపోతుంది. మీరు ఇందులో జయం సాధిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మీకు మా అందరి సహకారం ఉంటుంది. మీరు ఈ శాసనసభకు ఉన్నతమైన, ఆదర్శప్రాయమైన గౌరవం కలిగేటట్లుగా యితరులు కూడా గౌరవమిచ్చేటట్లుగా, గర్వించేటట్లుగా అవకాశాలు కలుగచేయాలని కోరుతూ మరొకసారి మీకు అభినందనలు తెలుపుతూ, మీకు లాంగ్ లైఫ్ అండ్ ప్రాస్పెరిటీ ఉండాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ డా. టి. యస్. మూర్తి (వరంగల్లు).— అధ్యక్షా, తమరు సభాధ్యక్షులుగా ఎన్నికైన సందర్భములో యిప్పటివరకూ చెప్పిన ఉపన్యాసకుల అభిప్రాయాలతో నేను కూడా ఏకీభవిస్తూ ఒక్క సంగతి మాత్రం చెప్పదలచుకున్నాను. తమరు చాలా

శాంతమూర్తులని నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. తమరిని చూస్తేనే అందరికీ తెలుస్తుంది ఆ సంగతి. సభాధ్యక్షుడుగా వున్నప్పుడు ఒక్కొక్కప్పుడు కొంచం శాంతం వదలి, కొంచెం కఠినంగాకూడ ఉండవలసిన అవసరాలు ఏర్పడతాయి. మాలో కొంతమంది ఉత్సాహవంతులు గడిగడికి లేస్తుంటాము. అన్నిటిలో యింటరప్టు చేస్తూ, గడిబిడ చేస్తుంటాము. అటువంటి పరిస్థితులలో తమరు కొంచం కఠినంగా వ్యవహరించకపోతే కొంచం కష్టమవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. నేను యింకొక విషయం కూడా మనవి చేయాలి. తమ కరుణా కటాక్ష వీక్షణాలు సభ అంతటా ప్రసరింపజేయవలసిన అవసరం కూడా వుంది. బాక్ బెంచెస్‌లో వున్నవారిని సాధారణంగా నెగ్లెక్టు చేయడం అలవాటు. పార్లమెంటరీస్ వేసేటప్పుడు ముందు నిలబడిన వారు కనిపిస్తూ వుంటారు. కాని వెనుక బెంచీలో వున్నవారికి ఎక్కువ అవకాశం రావడం కష్టమవుతుంది. కాబట్టి తమరు వెనుకవారినికూడా చూడవలసిందని మనవి. సంఖ్యాబలం వున్నవారికే బలం ఎక్కువ వుంటుంది. అపోజిషనుపై పుకూడా తమరు చూచి ఎక్కువ అవకాశాలు మాకు యివ్వకపోతే ప్రభుత్వం చేసే పనులను విమర్శ చేయడానికి, నిర్మాణాత్మకమైన విమర్శ చేయడానికి అవకాశం వుండకపోతే, ఆ విమర్శలను గమనించి సక్రమంగా పాటించని పరిస్థితి ఏర్పడితే యిది డిక్టేటర్‌షిప్ అయిపోతుంది. అందువల్ల అపోజిషనుపై పుకూడా తమ దృష్టి సారించాలని మనవి చేస్తున్నాను. సుబ్బారెడ్డిగారున్న టైములో ఎంత ఆర్గ్యుమెంట్సు జరిగినా, ఎంత హీట్ లేచినా ఒక సభ్యుని కూడా నేమ్ చేసి బయటకు పంపించిన ఘటనలు రాలేదు. అనేకచోట్ల యీ విధంగా జరుగుతోంది కానీ యిక్కడ అట్లా జరగకపోవడం మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు కీర్తి తెచ్చినదని మనవిచేస్తున్నాను. తమరుకూడా సత్సాంప్రదాయాలు నెలకొల్పి సభను చక్కగా నడిపిస్తారనే ఆశ మాకు ఉన్నది. తమరు అధ్యక్షస్థానం అలంకరించిన యీ సందర్భంలో నేను అభినందలనర్పిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :— మీరు ఎన్నికలో గెలిచినందుకు మిమ్ములను అభినందిస్తున్నాను. స్పీకర్ ఎన్నిక వచ్చినప్పుడు సభానాయకుడు ప్రతిపక్ష నాయకులతో సంప్రదించడం సామాన్యంగా ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో జరుగుతూ ఉంటుంది. కాని ముఖ్యమంత్రి ఆ విధంగా చేయలేదు. నేను ప్రతిపక్షాలనుంచి మిమ్ములను వ్యతిరేకించవలసి వచ్చింది. మెజార్టీమీదే అని నాకు తెలుసు. నాకు రెండు వోట్లే వస్తాయి అనుకున్నాను. ఎక్కువ వోట్లే వచ్చాయి.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు :— ఆమె ఫ్రాంక్‌నెస్‌కు నిజంగా అభినందించాలి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— తమరు ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ ఛైర్మన్‌గా ఉన్నారు. అందులో తమతో పనిచేసిన [illegible]

ఖావిస్తున్నాను. రాయలసీమనుంచి తమరు సుబ్బారెడ్డిగారే కాకుండా ఒక మహిళా సభ్యురాలికి కూడా పదవి లభించినందుకు సంతోషంగా ఉంది. వెనుకబడిన తెలంగాణాకు కూడా ఆ విధంగా ప్రాతినిధ్యం దొరకాలి. రాయలసీమను రత్నాలసీమగా మార్చాలని కోరుతున్నాను. రాయలసీమనుంచి వచ్చిన తమరు ఒక రత్నం. మేము ప్రతిపక్షంలోని వారము. ఇక్కడ కాంగ్రెసువారి డామినేషన్ ఉంది, తమరు కాంగ్రెసు వాడిని అనుకోకుండా స్వీకరుగా మాకు తగినంత సమయం ఇవ్వాలి. మాకు ఎక్కువ అవకాశం ఇవ్వడము మాత్రమే కాకుండా వారి బ్రూట్ మెజారిటీవల్ల డామినేషన్ లేకుండా మమ్మల్ని కాపాడాలని కోరుతూ తమరిని మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటనారాయణ (ఏలూరు) — అధ్యక్షా, చాలా కాలంనుంచి తమరు తెలిసినవారే ఐనప్పటికి తమతో సన్నిహిత సంబంధం లేకపోయినప్పటికి తమ జీవిత చరిత్ర నుంచి చాలా గుణపాఠాలు నేర్చుకోవలసి ఉంది. తమరు ఈనాటికి 20 సంవత్సరాల సభ్యత్వం అయిన తరువాత శాసనసభా అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నుకోబడడము, ఆంధ్ర దేశానికి శాసనసభకు గర్వకారణమని చెప్పక తప్పదు. తమకు తెల్సియని విషయాలుకావు కాని చాలా మంది ఒకటి చెప్పారు. పాలక పక్షానికి విపరీతమైన సంఖ్యాబలం ఉన్నది కాబట్టి వారిని ఎక్కువగా చూడవలసిన పని లేదని చెప్పడం జరుగుతోంది. మాకు కూడా వెనుక ప్రజలున్నారు. పాలక పార్టీకి చెందిన వారమైనంతమాత్రం చేత ధృతరాష్ట్ర వంతులముకాలేము. మేము ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలసిన సమస్యలుంటాయి. ప్రతిసారి చీటికి మాటికి లేచే వారిని మొట్టికాయలు మొట్టి కూర్చోబెట్టి మాకు అవకాశంఇవ్వాలి. లేకపోతే ప్రభుత్వ దృష్టికి మేము ఏ సమస్యలను తీసుకురాలేము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— మొట్టికాయలు అనే మాటను డిలిట్ చేయించాలి.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటనారాయణ — మాట్లాడితే సి. వి. కె. రావుగారు ఆ విధంగా లేవడం అపు చేయిస్తే తప్ప లాభం లేదు. పాలక పక్షం వైపు కూడా తమ దృష్టి ప్రసరింపచేయాలని కోరుతున్నాను. తమరు న్యాయశాస్త్ర కోవిదులు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడినప్పటినుంచి కాశీశ్వరరావు పంతులుగారు, సుబ్బారెడ్డిగారు వంటి సమర్థులు ఆ స్థానాన్ని అలంకరించినారు. వారి స్థానాన్ని తమరు పొందారు. మరొక కారణం రోజులలో మనం వెళ్ళిపోతున్నాము. పాలక పక్షం అన్న కారణంగా నిర్లక్ష్యం వహించి ప్రేమ తగ్గిస్తే మాత్రం ఎన్నికలలో మా ప్రీపులు ష్ణుమానం మోగి మ్రోగుతాయి. మా వైపు తమ దృష్టిని ప్రసరింపచేయాలని ప్రార్థేయపడుతూ తమకు భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. శ్రీరంగయ్యశెట్టి (సింగనమల) :— అధ్యక్షా, తమరు మా అనంతపురం జిల్లా వారు. తమరు స్పీకరుగా ఎన్నిక కావడం మాకు చాలా సంతోషముగా ఉన్నది. [illegible] సీమవారికి [illegible] సుబ్బారెడ్డిగారి తరువాత మాకు అవకాశం

కలిగించినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. మేము చిన్నవారము అనుకోండి. తమరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు. సెంట్రల్ బ్యాంకు ప్రెసిడెంటుగా ఉన్నారు. రాయలసీమ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు అధ్యక్షులుగా పని చేస్తున్నారు. స్పీకర్ స్థానాన్ని కూడా అలంకరించినారు. ఇవన్నీ చాలా భారమైన బాధ్యతలు. తమరు సమర్థవంతంగా అన్ని బాధ్యతలను నిర్వహించి అందరికి న్యాయం కలిగిస్తారని ఆశిస్తు న్నాను. వైశ్యులకు ఎటువంటి స్థానం కలిగించలేదని ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియజేస్తూ తమకు అభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. మునిస్వామి (సత్యవేడు) :— అధ్యక్షా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనసభ ప్రారంభంలో ఏకగ్రీవంగా స్పీకరు ఎన్నికయిన సుబ్బారెడ్డిగారిని భీష్మాచార్యులతో పోల్చినాను. వారి కాలంలో నిజంగా భీష్మాచార్యులే అనిపించి చాలా హుందాగా కార్య క్రమాలను నిర్వహించినారు. వారు బృహస్పతి మాదిరి విజ్ఞతగా వ్యవహరించి ఆదర్శ ప్రాయమైన పద్ధతిలో నడిపించినారు. వారి స్థానంలో తమరు ఎన్నికయినారు మిమ్ములను సభా నాయకులు అజాత శత్రువుగా పొగిడినారు. తమ కాలంలో నిజంగా అజాతశత్రువుగా పేరు పొందగలరని నమ్ముతున్నాను. మా అందరి సహకారం తమకు అందిస్తూ తమరు నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించవలసిందని కోరుతూ తమకు శుభాకాంక్షలను అంది జేస్తున్నాను.

Sri T. Nageswara Rao (Mangalagiri) :— I extend my hearty felicitations on your election as Speaker. It is not out of place to congratulate our Beloved Chief Minister, Sri P. V Narasimha Rao for the well merited choice. మీరు అలనాడు రాజాజీ మంత్రివర్గంలోనే స్థానం పొంది ఉండేవారు. కాని పరిస్థితుల ప్రభావంవల్ల మరొకలాగున జరిగింది. ఇప్పటి కయినా తమ బహుముఖమైన సేవను గుర్తించి అత్యున్నతమైన స్థానం ఇవ్వగలిగి నందుకు ఎంతో హర్షిస్తున్నాము. పూర్వపు స్పీకరు సుబ్బారెడ్డిగారు స్పీకరు పదవికి సౌరభం కలిగించి పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయాలలో శిఖరాన్ని అందుకున్నారు, రాయల సీమ స్టాల్వర్ట్స్‌లో రత్నాలలో తమరొకరు. అందుకు తీసిపోకుండా తులతూగగలరని విశ్వసిస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం తమతో ఎస్టిమేట్స్ కమిటీలో సన్నిహిత సాహ చర్యం కలగడం అదృష్టంగా భావిస్తున్నాం. తమ జీనియల్ టెంపర్‌మెంట్, సమదృష్టి, విశేష అనుభవం ప్రస్తుతం తమరు అలంకరించిన ఆఫీసుకు రాణింపచేయగలవని నమ్ము తున్నాము. తమరు ఎన్నో పదవులను ఎంతో సమర్థవంతంగా వహించినారు. రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు అధ్యక్షులుగాను సెంట్రల్ బ్యాంక్ అధ్యక్షులుగాను పనిచేస్తూవచ్చారు. మూడు సార్లు ఎన్నికై యిక్కడకు వచ్చారు, ఇంతటి ప్రజ్ఞావిశేషాలు కలిగిన తమకు యీ పదవి లభించినందుకు మాకు [illegible]

ప్రమాణాలు నెలకొల్పగలరని భావిస్తూ తమకు ఆయురారోగ్యములు ప్రసాదించాలని భగవంతుని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. విష్ణుమూర్తి (చింతలపూడి) :— అధ్యక్షా, తమరు స్పీకరుగా ఎన్నికయినందుకు అభినందిస్తున్నాను. మూడు దశాబ్దాలుగా తమరు జిల్లా బోర్డులోనూ సహకార రంగంలోనూ యితర రాజకీయరంగాలలోను గడించిన అనుభవం దృష్ట్యా యిప్పటికి యీ పదవి లభించినందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. తమరు రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు అధ్యక్షులుగా ఉన్నంతకాలం చూసిన శక్తి సామర్థ్యాలు మాకు కూడా ఉపయోగపడతాయని ఆశపడుతున్నాం. ఎందుచేతనంటే లోగడ బడ్జెటు సమావేశములో కోస్తా వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఒక బోర్డు అంటూ వేయడం జరిగింది. దానిని మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ పి. వి. నరసింహారావుగారు కోస్తా వెనుకబడిన ప్రాంతములను అభివృద్ధి చేయడానికి యెక్కువ అభివృద్ధి పనులు చేయడానికి నిర్ణయించుకున్నామని చెప్పడము కూడ చాలా ముదావహమైన విషయం. కోస్తా వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితిని మేము గత మూడు దశాబ్దాలుగా శాసనసభలోనూ బయట కూడ అనేకసార్లు బయలుపెట్టినప్పటికి యిప్పటికి కోస్తా వెనుకబడిన ప్రాంతాలు కూడ సమగ్ర రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి చెందుతాయని ఆశించడంలో మాకు స్వార్థం ఉంది మీరు ఎన్నికయినందుకు మేము గర్వపడుతున్నాం అందుకు మిమ్ములను హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. కీర్తిశేషులు శ్రీ అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు, పూజ్యులు శ్రీ బి. వి సుబ్బారెడ్డిగారు పెట్టిన వరవడిలో తమరు నడుస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు (గోపాలపురం) :— అధ్యక్షా. తమరు ఈ పదవికి ఎన్నిక అయినందుకు హృదయపూర్వకంగా తమరిని అభినందిస్తున్నాను. ఈ పదవిని లోగడ నిర్వహించినటువంటి మహామహులు ఈ నాటివరకు కూడ నెలకొల్పిన సత్సంప్రదాయములను తమరు దీక్షతో దక్షతతో నిలబెడతారనేటటువంటి ప్రగాఢమైన విశ్వాసము నాకు ఉంది. తమరు వయస్సులో పెద్దవారు. అనుభవంలో చాల పెద్దవారు. అన్నిటికంటే మించి న్యాయ శాస్త్రములో చక్కని ప్రావీణ్యం గలవారు. ఈ పదవిని నిర్వహించడంలో తమకు అన్ని విధాలయినటువంటి నేర్పు ప్రజ్ఞ భగవంతుడు ఇచ్చాడు. దానిని భవిష్యత్తులో ఉపయోగిస్తారని ఆశించుచున్నాను. నిజమే. ఆశించినటువంటి పదవిరావడంలో చాలా ఆలశ్యం అయిన వారిలో తమరు ఒకరు అనుకున్నాం. కాని మన చీఫ్ మినిస్టరుగారు జాగ్రత్తగా తమను యీ పదవికి నిలబెట్టినప్పుడు చాలా గొప్ప పని చేశారని, మంచి పని చేశారని అనుకున్నాం, యీ సభ వారు కూడ తమ పట్ల అపూర్వమైన గౌరవం, ఆదరణ, విశ్వాసల చూపించి అత్యధికమైన మెజారిటీతో తమను గెల్పించారు. ఇది ఈ సభ వారికి తమ పట్ల ఉన్న సుహృద్భావ వాతావరణానికి సూచనగా నేను భావిస్తున్నాను. యీ పదవి తమకు ఆలస్యంగా వచ్చినప్పటికి తమ యోగ్యతకు తగినట్లు ఇప్పటికయినా లభించిందని చెప్పదలచుకున్నాను [illegible] ఈ పదవి నిర్వహణలో తమరు జాగ్రత్తగా ఉండవలసినది

ఉంటుంది. యీ సభవారి హక్కులను కాపాడడంలో అప్రమత్తతతో పని చేయాలి. అందుచేత తమరు చాలా దక్షతతో, దీక్షతో సభవారి పట్ల ఉంటారని సభా గౌరవాన్ని ఇనుమడింప చేస్తారని సత్సంప్రదాయాలను నెలకొల్పగలుగుతారని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. ఆశించినప్పుడల్లా పదవి లేకపోవచ్చు, కాని మానవుడు ఆశావాది అని తమనుంచి ఒక నూతనమైన గుణపాఠం నేర్చుకోవచ్చు. ఆంగ్లంలో ఒక మహనీయుడు గొప్పవారిని మూడు శ్రేణులలో విభాగం చేశారు. కొంతమంది గొప్పవారుగా పుడతారు. కొంత మంది కృషిచేసి గొప్పవారు అవుతారు, కొంత మందిని గొప్పతనం వరిస్తుంది అన్నారు. ఇటీవల వెంకటరత్నం అనే వారు ఆంధ్ర దేశంలో మరొక విధంగా వర్గీకరణము చేశారు. కొంత మంది ఆవశ్యకతనుబట్టి కొన్ని పదవులు అలంకరిస్తారు. మరి కొంత మంది కేవలం యాక్సిడెంటల్‌గా పదవులను తీసుకుంటారు. కొంత మంది డెలిబరేటు ఛాయిస్‌గా పదవిలోకి వస్తుంటారన్నారు. ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో అపారమయిన గౌరవం సంపాదించి వైస్ చాన్సలర్ చేసినటువంటివారు ఆ విధంగా వర్గీకరణ చేశారు. తమరు సంప్రదాయాలను కాపాడి సభకు అలంకారంగా ఉంటారని సభను పన్నెవాసి తీసుకురావాలని తమ ప్రజ్ఞను సంపూర్ణంగా ఉపయోగిస్తారని ఆశిస్తూ తమకు మా సహకారం యెప్పుడు యిస్తూంటామని మనవి చేస్తూ భగవంతుడు తమకు ఆయురారోగ్యములు యివ్వాలని కోరుకుంటూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) :— అధ్యక్షా, తమరు శాసనసభకు అధ్యక్షులుగా యెన్నికయినందులకు అది మా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. సాధారణంగా కొందరు పదవులతో రాణిస్తారు. మరి కొంతిమంది పదవిలో ఉండడంవల్ల ఆ పదవికి బ్రహ్మాండమయిన గౌరవ ప్రతిష్ఠలు వస్తుంటాయి తమరు లోగడ స్పీకరుగా ఉండిన సుబ్బారెడ్డి గారు ఏ విధంగా శాసనసభకు ఉన్నతమయిన గౌరవాన్ని సంపాదించారో భారత దేశం మొత్తం మీద పక్షపాత ధోరణి లేకుండా పనిచేసిన విధంగా తమరు కూడ పనిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ప్రభుత్వం శాసనసభను సరిగా చూడలేదని వారికి తోచినప్పుడు వారు త్యాగం చేసిన విషయం మనం మరువలేము. కొందరు మహనీయులున్నారు. విశ్వదాభిరామ వినురవేమ అనే మకుటం క్రింద ఎన్నో నీతులు చెప్పినవారు తమ నామధేయులే. నిర్మొగమాటంగా నీతులు సూత్రాలు చెప్పినవారు మీ పేరు గల వారు ఈ శాసనసభ నిర్వహణ వ్యవహారాలలో నిష్పక్షపాతంగా నిర్మొగమాటంగా న్యాయానికి ధర్మానికి స్థానము యిచ్చే విధంగా వ్యవహరిస్తారని చెప్పడంలో సందేహం లేదు. ముఖ్యంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన మాలాంటి వారికి గోడు చెప్పుకోడానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వకపోతే యెంత సేపటికి అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలవారికే అవకాశం లభించడం జరుగుతుంది. అలాంటి అవకాశం తమ హయాంలో మాకు కలుగుతుందని తమరు సత్సంప్రదాయాలను నెలకొల్పుతారని ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు అత్యున్నతమైన గౌరవం సంపాదించి కాపాడి యినుమడింపజేస్తారని [illegible]

తమకు భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములు కలుగచేయుగాక అని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (పాయకరావు పేట) :— అధ్యక్షా, తమరు మద్రాసు శాసనసభలో ఉన్నప్పటినుంచి నాకు తెలుసును. శాసనసభలోనూ బయటా కూడా తమరు యెప్పుడూ సౌమ్యంగా చిరునవ్వుతో ఉంటూ ఉంటారు. తమ పేరు అధ్యక్ష స్థానానికి నిర్ణయించినారని విన్నప్పుడు నాకు ఎంతో ఆనందం కలిగింది. తమరు మెజారిటీతో గెలిచినందుకు చాలా అభినందిస్తున్నాను. తమకు ఈ పదవి ఏనాడో రావలసినది. తమరు యిప్పుడు అలంకరిస్తున్న స్థానంలో మదరాసులో శ్రీ శివషణ్ముఖం పిళ్ళెగారు, కర్నూలులో శ్రీ నల్లపాటి వెంకటరామయ్యగారు, శ్రీ రొక్కం లక్ష్మీనరసింహదొరగారు, యిక్కడ శ్రీ సుబ్బారెడ్డిగారు అటువంటి పూజ్యులు అలంకరించారు. ఈ స్థానంలో శాసనసభలో తమరు కూడా ఘనతవహిస్తారని నాకు సంపూర్ణమైన నమ్మకం ఉంది. ఎందుకంటే 20 సంవత్సరాల నుంచి తమతో నాకు పరిచయం ఉంది. తమరు అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నికయినందుకు అభినందిస్తూ మాకు కూడా అప్పుడప్పుడు అవకాశం యిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

అధిక మెజారిటీతో తమరు ఎన్నికయినందుకు నేను మీకు మనస్ఫూర్తిగా అభినందనలు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ యస్. జగన్నాధం (నరసన్నపేట) :— అధ్యక్షా. తమరు ఈ అధ్యక్ష స్థానాన్ని అలంకరించినందుకు చాలాసంతోషంగా ఉంది. అభినందిస్తున్నాను. మొట్టమొదటిసారి 1955 లో అనుకుంటాను రొక్కం లక్ష్మీనరసింహం దొరగారు అధ్యక్షులుగా వచ్చారు. తరువాత కాశీశ్వరరావుగారు, తర్వాత బి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు అధ్యక్షస్థానాన్ని అలంకరించి మంచి సంప్రదాయాలను నెలకొల్పారు. తమరు అంతకంటె ఎక్కువ సంప్రదాయాలను నెలకొల్పుతారనే ఆశ మాకు అందరకు ఉన్నది.

What heart is to the body, the Speaker is to the Assembly రోగి డాక్టర్ దగ్గరకు పోతే ముందు హృదయాన్ని పరీక్షిస్తాడు. అట్లాగే ప్రభుత్వాలు ఎట్లా వున్నా ముందు ఏ రాష్ట్రంలో అసెంబ్లీ ఎట్లా నడుస్తున్నదనే దృష్టితో చూస్తూ ఉంటారు. అసెంబ్లీ సభ్యుల గౌరవ సభ్యుల ప్రవర్తన ఎట్లా వుంది, స్పీకరు ఎవరు, వారు ఏ స్థాయిలో పని చేస్తున్నారు, అసెంబ్లీని ఏ విధంగా కంట్రోల్ చేస్తున్నారు అనే దృష్టితో దేశమంతా చూస్తూ ఉంటారు. అటువంటి స్థానాన్ని తమరు అలంకరించి ఉన్నారు. తమరు చాలా సౌమ్యముగా కన్పిస్తున్నారు. తమను వేమారెడ్డి అనడము కంటే వేమనయోగి అంటే బాగుంటుందేమో అనిపించుచున్నది. సి. వి. కె. రావుగారు చెప్పినట్లు మొత్తని వానిని చూస్తే మొత్తబుద్ధి అన్నట్లు తమ సౌజన్యాన్ని చూస్తావుంటే. ఎక్కువ అవకాశాలన్నీ తీసుకొని నిలబడటానికి ప్రయత్నము చేస్తూ వుంటారనిపిస్తున్నది.

The indulgent child always cries to his mother for every trifling thing that it deserves. ముందు సీట్లలో కూర్చొన్న గౌరవ సభ్యులు ఎక్కు-

అవకాశాలను తీసుకొని పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు అనో, పాయింటు ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషను అనో లేపడానికి ప్రయత్నము చేస్తూ ఉంటారు. వారికి అటువంటి అవకాశాలు యివ్వకూడదని కాదు నా అభిప్రాయము.

At the same time, innocent child should not be ignored. కొంచెము భయపడి అనుమానించి లేచే సభ్యులకు కూడ అవకాశము ఇవ్వాలని కోరుచున్నాను. అటువంటి అవకాశాలు అందరికి కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మిత్రులు చెప్పినట్లు తమరు కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందినవారు. అయినా ఈ పాటికి పార్టీకి రాజీనామా యిచ్చి ఉంటారని అనుకొంటున్నాను. స్పీకరుగా పని చేసిన వారికి తరువాత ఎన్నికలలో పోటీ పెట్టకపోవడమనే సంప్రదాయము విదేశాలలో వున్నట్లు ఉంది. అటువంటి సంప్రదాయమే మన రాష్ట్రంలో కూడ నెలకొల్పుతారని ఆశిస్తున్నాను. తమకు నిజంగా స్పీకరు కావాలనే ఆశ వుంటే పోటీ లేకుండా ఎన్నిక కావాలని, ఈ నాటి రోజునే అధ్యక్ష స్థానంలో కూర్చోబడం కాకుండా వచ్చే ఎన్నికలలో పోటీ లేకుండా యెన్నికయి మరల ఈ అధ్యక్ష స్థానాన్ని అలంకరిస్తారని ఆశిస్తూ, తమకు ఆరోగ్యము, ఐశ్వర్యాన్ని యివ్వాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ (ఖమ్మం) - అధ్యక్షా. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మూడు ప్రాంతాల సంఘముగా ఉన్నది. దీనియొక్క ఔన్నత్యాన్ని వేరే చెప్పవలసిన అవసరము లేదు. మూడు ప్రాంతాల మనోభావాలను ప్రతిబింబించే సంఘముగా వున్న ఈ అసెంబ్లీకి మీరు స్పీకరుగా ఎన్నిక కావడము చాల సంతోషించదగిన విషయమే, కాని గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో ఇక్కడ తలఎత్తిన ప్రాంతీయాభిమానాలు, వాటికి అనుగుణ్యముగా బయలుదేరిన సంఘర్షణలు, బయట ప్రజలలోనే కాకుండా శాసనసభలో చాలా ఉన్నతస్థాయికి వెళ్లినపుడు ఇంతవరకు ఆ అధ్యక్ష స్థానాన్ని అలంకరించిన బి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు చూపించిన ఓపిక ఓర్మి చాల ముదావహము. వారు తమయొక్క ఇంపార్షియాలిటీని ఋజువు చేసుకొనడము జరిగింది. అడుగడుగునా వచ్చే గుండ్లు, రాళ్ళ వర్షానికి ఇంటరప్షన్స్‌ని యెదుర్కొంటూ యెనలేని ఓర్మితో నడిపించిన విషయాన్ని ఈ సందర్భములో ఆలోచించవలసిన అవసరము వుంది. ఇంకా దాని అవశేషాలు లేకుండా పోలేదు. వాటి అవశేషాలను అధిగమిస్తూ, సేవా స్వాతంత్ర్యాలను కలిగిన ఈ సభలో తమరు కూడ అటువంటి ఓపికను ప్రదర్శించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అటువంటి అన్ని సంఘర్షణలలోను అతీతమైన దిట్టగా నిలచిన సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్‌గా నిలచిన పాత్ర ఈ ఉన్నత వేదికకు దక్కినది. అప్పటి సంఘర్షణలు చాల చరిత్రాత్మకమైనవి. అంత ఓపిక ఓర్మితో మీకు వున్న పరిధిలో ఈ శాసనసభ గౌరవ ప్రతిష్ఠలను కాపాడి, సమైక్య ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఉన్నతమైన వేదికగా నిరూపించగలరనే ఆశతో నేను నా శుభాకాంక్షలను తమకు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్నం-2) అధ్యక్షా, మీరు స్పీకరుగా యెన్నికయి నందుకు నేను నా అభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను. ఈ సభా హక్కులను కాపాడడమనే ప్రధాన బాధ్యతను మీరు చారిత్రాత్మకముగా చేయగలరని నమ్ముతున్నాను. పేపర్సును సభా వేదిక మీద గవర్నమెంటు సరియైన కాలములో ఉంచకపోయిన సందర్భంలో ఇంతకు ముందున్న స్పీకరు బి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు ఒక డెసిషన్ ఇవ్వడము, దానిని అధికార పార్టీ కాదన్నపుడు తమ అధ్యక్ష పదవికి రాజీనామా ఇచ్చిన ఘనత వారికి దక్కినది. ప్రభుత్వం చేసినది తప్పు అని చెప్పడానికి ఇంతకుమించిన మంచి ఇంకొకటి లేదని చారిత్రాత్మకమైన నిర్ణయము తీసుకొని రాజీనామా చేసిన వ్యక్తిగా బి. వి. సుబ్బారెడ్డి గారు గుర్తింపబడ్డారు. మేము ప్రతిపక్షంలో వున్నాము. మా చేతులలో అధికారము లేదు. ప్రజల సమస్యలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పుడు మంత్రులు చూస్తాము చేస్తాము అంటూ వుంటారు. వ్యక్తిగతంగా నేను ఏ మంత్రిని అనడములేదు. చూస్తాం చేస్తాము అనే మాటను ఆచరణలో పెట్టడానికి తమరు గట్టి కృషి చేసి ప్రజలకు న్యాయం కలిగేటట్లు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. నా ముందు మాట్లాడిన సభ్యులు చెప్పినట్లు మేము వెనుక బెంచీలలో ఉన్నాము. మమ్మలను కూడా కొంచెం చూడాలని మనవి చేస్తూ, ప్రభుత్వము అధికారము తన చేతులలో వున్నదని ఇష్టం వచ్చినట్లు నడిచేటప్పుడు, ప్రజల సమస్యలను మేము ఇక్కడ పెట్టినపుడు న్యాయాన్ని గుర్తించి, ప్రభుత్వం చేసినది తప్పు అయినపుడు న్యాయమైన మార్గంలో నడిపిస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. పాపిరెడ్డి (ఆల్లూరు).— అధ్యక్షా, అందరితోపాటు నేను తమను అభినందిస్తున్నాను. తమరు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌గా పని చేశారు. అది శిక్ష విధించే పని అనుకోండి. ఇప్పుడు తమరు ఇక్కడ జడ్జిగా కూర్చున్నారు. తమకు ఇక్కడ మరణశిక్ష విధించే పని వుండదు కాని తమ చేతుల్లో బెల్, మార్షల్ ఈ రెండు ఆయుధాలు వుంటాయి. ఆ రెంటిని జాగ్రత్తగా వాడుకుంటే అసెంబ్లీ జాగ్రత్తగా పని చేస్తుంది అని నా నమ్మకం. ఇక మంత్రుల విషయం ఒకటి చెప్పాలి. ఇదివరకు మా తండ్రిగారు లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు ప్రెసిడెంటుగా ఉన్నప్పుడు ఒక కథ చెప్పేవారు. మంత్రులకు ఇబ్బంది వస్తే తమ ఛాంబరులోకి వచ్చి నాకు ఇబ్బందిగా వుంటున్నది, నా పని కాస్త తప్పించండి అని చెప్పుకొనేవారట. ఇప్పుడు మీరు అటువంటివారిని తప్పించకుండా జాగ్రత్తగా నడిపిస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri B. V. Subba Reddy :— Mr. Speaker, Sir, as one who occupied the office of the Speakership till my appointment as Deputy Chief Minister, I feel, it is my bounden duty to say a few words on this occasion when you have been elected as the Speaker of this Assembly.

I rise to join the chorus of congratulatory and appreciative references which the Leader of this House, the Leaders of Oppo-

sition Parties and other hon. membres in this House have made on this occasion. I am deeply grateful to all the members who have made some appreciative references about me while I discharged my duties as Speaker I made an honest attempt to keep up the noble and high traditions established by my predecessors when they were in office, I do not know how far I succeeded in maintaining those traditions Very tense situations do arise on occasions It is only on such occasions that the Speaker's mettle is tested. You are all aware of the very difficult and tense situaations which arose in this House, and it was a really very strenous job for me to maintain order under those circumstances A sense of justice, a sense of impartiality, a sense of humour and wit, more than anything else, to understand the feelings of the members on occasions like that, is very necessary to maintain order in the House With your experience both of political and public life, with your legal knowledge, with your enormous and admirable patience and above all with your sense of impartiality and justice, I am sure, you will maintain the noble traditions of this House and prove to be one of the most able and successful Speakers who had ever occupied this honourable position Even now, I feel that it is a position of honour of respect and, ofcourse when I, was offered the opportunity of serving the public in a different capacity, I felt, I should accept that offer and in doing so, I believe I have done the right thing and hope I will be able to do better service to the people.

I feel that our Leader has really made the right choice in selecting you for the office of Speakership and you can be sure of the cooperation of all sections of this House And your election as Speaker has been received very well not only by all sections of this House, but by the general public at large,

I wish you all success as Speaker of this Assembly.

Sri P. Basi Reddy :— Sir, I extend my hearty felicitations to you on your election as Speaker of this House.

We know each other for the last 40 years. We were classmates in the Intermediate class in the Theosophical College, Madanapalli, and thereafter also we maintained close contacts with each other. After we left the Law College, we took the legal profession and later on both of us entered politics Furthermore, we happen to be in the same political party all these years and both of us have had something to do with the District Board - - yourself as the President of the District Board and myself as the Chairman of the Zilla Parishad - and then we have been office-bearers of the Rayalaseema Development Board. We have been in the winds for quite a long time and now both of us got an opportunity at almost the same time to do public service in a higher level. (LAUGHTER) It looks as if both our 'Jathakams' are nearly equal (RENEWED LAUGHTER)

Now, Sir, member after member has been describing you as a man of mild type and I am in complete agreement with that view. As a close friend of yours, as a close associate of yours, I know you are a very mild man, but occasionally, you are capable of being somewhat firm also. (LAUGHTER) Now, Sir, that won't do. You have to be firmer, and oftener also, especially when you have to deal with hon members like Mr. C. V. K. Rao, Mr. Sivaiah and the hon lady member who has had the honour of contesting against you in the election to the Speakership. (LAUGHTER)

As regards the several duties that you have to discharge as Speaker, I only mention those relating to observance of strict impartiality and discipline These are very essential duties of the Speaker You have to maintain strict impartiality and also maintain discipline in the House Without these two things, there is the danger of the dignity of the Chair and the House suffering

So, Sir, I once again congratulate you for having been elected as the Speaker of this Assembly

Sri G Sivayya (Puttur) — Sir, kindly accept my heartfelt felicitation to you, Sir, on this great occasion I am really proud to have you in the Chair, and, I am sure, you will continue to keep the dignity of this House as your predessors, in all matters. Not only keep up the dignity of the House, I am also sure that you will also have a special attention to the side of the Opposition, because we are now weaker still. I really feel I am proud to have you in the Chiar. Thank you, Sir.

శ్రీ చల్లా సుబ్బరాయుడు :— అధ్యక్షా, తమరు ఈ పదవి అలంకరించడము, ఇంతాక మిత్రులు చెప్పినట్లు రాయలసీమకేగాకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్‌కుకూడా గర్వకారణం. ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఏర్పడి కర్నూలు రాజధానిగావున్నప్పుడే తమకు ఈ పదవి రావలసి వుండెను. కొన్ని కారణాలచేత రాలేకపోయింది. ఇంతాక మిత్రులు బసిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు మీ రాజకీయ జీవితముతోనే నా రాజకీయ జీవితము ప్రారంభము అయిప్పటినుంచి సన్నిహిత సంబంధము ఉంచుకుంటూ వచ్చాము. ఒకరితో ఒకరము ఉభయులము కలిసి పని చేస్తూ పోతున్నాము. అందువల్ల తమరిలోవుండే సుగుణాలు, లోపాలు మాకు తెలుసు. ఈ సందర్భములో ఒకటి మాత్రము మనవి చేయదలచుకున్నాను. మీ స్వభావము మాకు బాగా తెలుసు. మీది కేవలం ఉదార స్వభావం. వ్యక్తిగతముగా అట్లా వుండడం అవసరమే ఉండడములో తప్పు లేదు. అది రాణిస్తుంది. అయితే ఒకటి మాత్రం వుంది. ఈ అధ్యక్ష స్థానాన్ని అలంకరించినప్పుడు ఈ సభా కార్యక్రమాన్ని హుందాతనంతో నడిపించవలసి వచ్చినప్పుడు [illegible] బసిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు పోనీతెలంటి పోనీలెండి పోనీ లెండి అనేది

మీకు వున్నటువంటి స్వభావము. మీరు కఠినంగా వ్యవహరిస్తే తప్ప ప్రభుత్వ పక్షము కావచ్చు. ప్రతిపక్షంకావచ్చు, ఎవరిపట్లఐనా, మీరు ఈ స్థానం నుండి హుందాతనంగా గౌరవ ప్రదంగా కార్యక్రమాన్ని నెరవేర్చడం సాధ్యంకాదు. తప్పక మీరు ఆ రకంగా యీ కార్యక్రమాన్ని నెరవేరుస్తారని ఆశిస్తూ మీకు యీ అవకాశము కలుగజేసినటువంటి మన నాయకునికి అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. మీరు ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగపరుస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల).— అధ్యక్షా, తమరు సభా అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నిక అయినందుకు మేమందరము చాలా సంతోషిస్తున్నాం. మీకు చాలా అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎక్స్‌పీరియన్స్ వుంది. సభా అధ్యక్ష పదవికి సుప్రీంకోర్టు జడ్జికి వున్నటువంటి అధికారాల కంటే కూడ ఎక్కువ అధికారాలు వున్నవి. ఎందుకంటే. సుప్రీంకోర్టు జడ్జి తీర్పులో ఏమైనా పొరపాటు జరిగితే దానికి అపీలు చేసుకోడానికి అవకాశం వుంది. కాని యిక్కడ జరిగే కార్యక్రమాలలో తమరు యిచ్చే తీర్పు మీద ఎటువంటి అపీలు లేదు అది ఫైనల్. అందుకని యిది చాలా గురుతరమైనటువంటి బాధ్యత కలిగినటువంటి పదవి. అందులో సభా కార్యక్రమాలలో అన్ని పార్టీల వారు పాల్గొన్నప్పుడు, వారి మనో భావాలు ఒకదానికొకటి పరస్పరవిరుద్ధముగా ఉన్నప్పుడు, ఆ కార్యక్రమాలను చాలా హుందాతనముతో నడపడానికి మీధీశక్తి మీ అనుభవం యింతో తోడ్పడుతుందని ఆశిస్తూ వున్నాను. ఒకసారి ఆ పదవికి ఎన్నిక అయిన తరువాత మీకు అన్ని పార్టీలవారు ఒక్కటే. ఒకప్పుడు సంజీవరెడ్డిగారు ఒక చక్కనిసాంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పారు. వారు స్పీకరుగా ఎన్నిక అయిన తరువాత పార్టీలో నుండి రాజీనామా చేసి, నేను అన్ని పార్టీలకు సంబంధించినవాడిని, ఏ ఒక్క పార్టీకి సంబంధించినవాడిని కానని సత్సాంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పారు. అలాగే తమరు కూడా ఏ పార్టీకి సంబంధించకుండా అన్ని పార్టీలను ఒకే పద్ధతితో చూస్తూ సభా కార్యక్రమాలను హుందాతనంతో నడుపగలరని గట్టిగా నమ్ముతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు).— అధ్యక్షా. తమతో వ్యక్తిగతముగా నాకు పరిచయం లేకపోయినా మీ చరిత్ర విన్న తరువాత తప్పకుండా మీరు యీ పదవికి అర్హులనే భావన కలుగుతుంది. నేను మనవి చేసేదేమంటే, యీ సభా కార్యక్రమాలు చాలా కొద్ది రోజులే అయినప్పటికి. యీ కొద్ది రోజులలోనే తమరు సత్సాంప్రదాయాలను సృష్టించి దేశములో వున్న అందరి స్పీకర్ల కంటే తమరు ఉన్నతమైన స్పీకరు పదవిని అలంకరించారనే పేరు తీసుకవస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ కొద్ది రోజులలో తమరు చేసే నిర్ణయాలు భావితరాలవారికి ఆదర్శనీయంగా వుండి ప్రపంచంలో మీ తీర్పు ఉన్నతమైన స్థానాన్ని అలంకరిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. యెందుకంటే, ఒక మంత్రిగా పని చేయడము చాలా తేలిక. ఒక న్యాయస్థానంలో వుండి కార్యక్రమాలను నెరవేర్చడము చాలా కష్టం. మీరు హుందాతనముతో కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తారని, మీ నిర్ణయాలు ముందు తరాల వారికి ఆదర్శనీయంగా వుంటాయని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

شری کمال اللہ احمد (جگاؤں)۔ مسٹر اسپیکر سر۔ آپکے صدر عوامی ایوان
منتخب ہونے پر میں دلی مبارکباد پیش کرتا ہوں۔ آپکے پیش رو جناب بی۔ وی سبا ریڈی
صاحب نے اس ایوان میں اپنی صحت مندانہ روایات اور اعلیٰ ریکارڈ سے اسکے وقار کو
جسطرح بڑھایا ہے ہمیں یقین ہے کہ نہ صرف آپ اسکو برقرار رکھینگے بلکہ اور زیادہ
بڑھائینگے میں اس موقع پر زیادہ وقت نہ لیتے ہوئے آپکے اس اعلیٰ عہدہ پر دوبارہ منتخب ہونے
پر مبارکباد پیش کرتا ہوں۔

شری سلطان صلاح الدین اویسی (چار مینار) مسٹر اسپیکر۔ سر۔ آپکے صدر ایوان
منتخب ہونے پر میں اپنی طرف سے آپکو دلی مبارکباد پیش کرتا ہوں اور مجھے اسبات پر
یقین ہے کہ آپ پیش رو اسپیکر صاحب کی اعلیٰ روایات کو برقرار رکھسکیں۔ آپ
اقلیتوں کے مسائل خاص طور سے مسلمانوں کے مسائل کیلئے زیادہ سے زیادہ
مواقع فراہم کرینگے تاکہ انکو ایوان میں خاطر خواہ طور پر پیش کیا جاسکے اور انکی یکسوئی ہو۔
میں اپنی طرف سے پھر ایک بار آپکو دلی مبارکباد پیش کرتا ہوں۔

శ్రీ పి. వెంకటేశం - అధ్యక్షా, అనంతపురము జిల్లాకు చెందినవారమై సుమారు 40 సంవత్సరాలుగా ఒకరి కొకరము పరిచయము కలిగివుండి థియోసాఫికల్ కాలేజీలో చదువుకున్నాము. తమరు రాజకీయాలకు వచ్చిన తరువాత నేను రాజకీయాలకు వచ్చాను. తమరు సెంట్రల్ బ్యాంకు ప్రెసిడెంటుగా ఉన్నప్పుడు, డిస్ట్రిక్ట్‌బోర్డు ప్రెసిడెంటుగా వున్నప్పుడు, నేను పాల్గొన్న విషయం తమకు తెలుసు. తమరు న్యాయవాదిగా, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌గా ఎట్లా నిర్వర్తించారో అందరికీ తెలిసిన విషయమే. తమరు మంత్రి పదవిని గైకొంటారనే ఆశ వుండెను. ఈ పదవిని గైకొన్నందుకు అనంతపురం జిల్లా వారము గర్వపడుతున్నాము. తమరు యీ పదవిని హుందాతనంతో నెరవేరుస్తారని ఆశిస్తున్నాను తమకు భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములను ప్రసాదించాలని ప్రార్థిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోపాలనాయుడు - అధ్యక్షా, ఈ రోజు తమరు ఈ పదవీ బాధ్యత అనేక మంది ఆశీస్సులతో రాయలసీమ వారసుడుగా స్వీకరించడం చాలా ఆనందదాయకమయిన విషయం. ముఖ్యమంత్రిగారు రాయలసీమ వారసుడుగా తమను ఈ పదవికి పేర్కొన్నందులకు వారికి కూడా నా ధన్యవాదాలర్పిస్తున్నాను. ఇంతకుముందున్న సుబ్బారెడ్డిగారు రాయలసీమకు తెచ్చిన గౌరవ ప్రతిష్ఠలకంటే యెక్కువగా తమరు రాయలసీమ గౌరవ ప్రతిష్ఠలు కాపాడాలని తమకు భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములు ఒసంగుగాక అని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్టణం). — అధ్యక్షా, తమరు యీ పదవిని స్వీకరించడము మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోని 4 కోట్ల మంది జనాభాకు సంతోషదాయకమైన విషయం. తమరు 20 సంవత్సరాల నుంచి మద్రాసు నుంచి కూడా చాలా మంది పార్టీ నాయకులను చూశారు. నేను కూడా చూశాను. ఇంతకాలం ఈ ఉన్నతమైన పదవిని అలంకరిస్తారని [illegible] అనుకున్నాం. అయినా ఏమీ చింతవద్దు, మన ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా చక్కగా ఆలోచించి

యీ పదవిని తమకు యిచ్చారు. ఈ పదవి దేవేంద్ర పదవిలాంటిది. యీ నిజమయిన దేవేంద్ర పదవిని పూజ్యులు సుబ్బారెడ్డిగారు పదిసంవత్సరాలు నిర్వహించారు. వారు భారత దేశములో మంచి పేరు గడించారు. వారు ఒకప్పుడు ప్రభుత్వాన్ని కూడా ధిక్కరించి తమ పదవికి రాజీనామా చేశారు. అలాంటి పదవిని తమరు నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ మూడు వందల మంది శాసనసభ్యుల పైన తమ దృష్టి కేంద్రీకరించి ఉండాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం వైపు నుంచి ప్రజలకు కావలసిన ప్రతి పనులు చేయడానికి శాసనసభ్యుల మైన మేము తహ తహ లాడుతుందాము కనుక తమరు ప్రభుత్వం వైపునుంచి ప్రజల కష్ట సుఖాలు చూసే అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు తమకు యీ దేవేంద్ర పదవిని యిచ్చినందులకు నా నియోజకవర్గము తరపును హరిజన గిరిజన సభ్యుల తరపున నా ధన్యవాదాలర్పిస్తున్నాను. తమరు చాలా మంచివారు. నాకు బాగా తెలుసు తమనడవడి. తమరు నిరుత్సాహపడవద్దు. తమకు కొద్ది రోజులలోనే ప్రమోషన్ వస్తుంది. తమరు మంత్రిగా కాలేదని విచారించవద్దు. మంత్రులుగా ఉన్నవారు ఎం. ఎల్. ఏ. లు గాను ఉన్న మేము గ్రామాలలో తిరగలేకపోతున్నాము. అలాంటి అవసరం లేకుండా యీ ఉన్నత పదవిని ముఖ్యమంత్రిగారు తమకు యిచ్చారు. తమరు శాసనసభ్యుల హక్కులు నూటికి నూరుపాళ్లు కాపాడతారని భగవంతుడు తమకు ఆయురారోగ్యములు కలుగ జేయవలయునని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) : — అధ్యక్షా, తమరు అధ్యక్షులుగా ఎన్నికయినందుకు మా ప్రజాసమితి తరపున అభినందనలు తెలియపరుస్తున్నాను.

Smt. J. Eswari Bai (Yellareddy) -- Where is the Praja Samithi now, Sir ? I protest

Sri T. Purushothama Rao :— It is my privilege Who is she to question me ?

Mr. Speaker — Hon. Chief Minister and the Leader of the House, hon Deputy Chief Minister, hon. Minister. Mr Basi Reddy, hon Minister Mr. Gopala Naidu, hon Minister Mr. Challa Subba Rayudu, the Leader of the Swatantra Party group, the Leader of the Communist Party group, Sri Gopalakrishnayya and other leaders

At the outset, I have to express my sense of gratitude for the honour extended to me in electing me as the Speaker of this august House and the very appreciative references made about me which I really do not deserve. I feel like that, but I receive them with great affection and with great sincerity of purpose. As a matter of fact, I believe in destiny. It is God's will and the desire of all friends that I should shoulder the responsibility attached to this high office which was adorned by great distinguished personalities like Kaleswara Rao, Sri Sambamoorthy and even our revered Deputy Chief Minister, Sri Subba Reddy.

You know, Sir, I was a lawyer, but though a lawyer I never concentrated myself in practice because mostly I dedicated myself to the service of the people and in other spheres of activities and it was only accidentally that I became a Public Prosecutor. So, with all the experience I could derive from these positions, I assure you, Sir, that I shall discharge my duties to the satisfaction of all hon. members and in an impartial manner. I also wish to assure you that those traditions and conventions built up by my predecessors will be maintained and upheld and I will be very impartial in my attitude towards the hon. members of this House But still may I say that the regard for rule of law, the integrity, and good behaviour in the conduct of business by hon. members will go a long way in the successful working of democracy and with your cooperation I shall endeavour to discharge my duties in an impartial manner.

Thank you

We will now take up questions.

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

MANJEERA WATER SUPPLY PROJECT

901—

* 2489 (P) Q — Sarvasri G Raja Ram (Balkonda), Nagam Krishna Rao (Khairatabad) and T. Purushotham Rao :— Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) what was the original estimate of the first phase of the Manjeera water supply project ;

(b) when was it revised and what is the cost as per the revised estimate ,

(c) what is the original estimate for the second phase in 1956, and was it also revised ,

(d) if so, the amount of revised estimate ;

(e) what is the length of the pipe lines ; and

(f) is it a fact that the Engineering staff of the Manjeera project and the contractors are all from Andhra Region ?

The Deputy Chief Minister (Sri B. V. Subba Reddy) :—

(a) Rs. 3.75 crores.

(b) The estimate was revised on 31st December, 1969. The cost as per the revised estimate is Rs. 8 342 crores.

(c) and (d) The original estimate for the 2nd phase was Rs. 7.074 crores and it was revised as Rs. 11.95 crores subsequently.

(e) 62 Miles.

(f) No, Sir.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, మొదలు ఎస్టిమేటు చేసినదానికి 1966 లో చేసిన ఎస్టిమేటుకు అంత పెరగడానికి కారణాలు ఏమిటి?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి:— చాలా కారణాలు ఉన్నాయి. మొదటలో 3.64 క్రోర్సుకు యిది ఎస్టిమేటు తయారు చేశారు. ఫస్టు ఫేజుకు సంబంధించినంతవరకూ యీ ఫిగర్సు చెబుతున్నాను. ప్రిలిమినరీ ఛార్జెస్ మొదటిలో మాత్రం నిల్ అనుకున్నారు. యీ ప్రిలిమినరీ ఛార్జెస్ మొదట ఎస్టిమేటు తయారు చేసినప్పుడు ఇది ఇన్‌క్లూడ్ చేయలేదు. సబ్‌సిక్వెంటుగా 48,734 రూపాయలు అయింది. రెండవది మొదటలో ఎస్టిమేటు తయారు చేసినప్పుడు లాండ్ కంపెన్‌సేషన్ రు. 2,30,000 అనుకున్నారు. కాని అది రు. 2.05,48,600 లకు పెరిగింది.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి (పర్కాల) :— రెండు లక్షల రూపాయల నుంచి రెండు కోట్ల రూపాయలకు వచ్చిందా?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి:— అదే చెబుతున్నాను. అందుకనే 3 లక్షల నుంచి 8 కోట్ల వరకూ పెరుగుతుంది. అందులో కోర్టు డెసిషనుబట్టి కంపెన్‌సేషన్ ఇవ్వవలసి వచ్చింది 97 18,000. బరాజ్ మొదటలో 30 లక్షలు అనుకున్నారు. కాని తరువాత 2,05,48,600 అయింది. ఇన్‌టేక్ వెల్ అండ్ పంప్సు మొదటలో 12,50,000 అనుకున్నారు. కాని యిది 36,57,396 రూపాయల వరకు పెరిగింది. ఫిల్టర్సు అండ్ సర్వీసు రిజర్వాయర్సు మొదటలో 37,25,000 అనుకొన్నారు. అది తరువాత 89,05,680 కి పెరిగింది. పంపింగ్ అండ్ గ్రావిటీ మెయిన్ మొదటలో 2,19.18,278 అనుకున్నారు. తరువాత అది 2,95,89,300 అయింది. స్టాఫ్ క్వార్టర్సు మొదటలో 80 వేలు అనుకొన్నారు. కాని తరువాత అది 6,70,037 రూపాయలకు పెరిగింది. బౌండరీస్ అండ్ రోడ్సుకు మొదటలో 58 వేలు అనుకున్నారు. తరువాత అంచనా ప్రకారం 5,74,140 అయింది మిస్‌లేనియస్ ఒరిజినల్ ఎస్టిమేటు 2 లక్షల రూపాయలు. తరువాత 43,54,300 రూపాయలు అయింది. అన్‌ఫోర్‌సీన్ వర్క్సు ఎట్ ఎబౌట్ 2% మొదటలో 6,97,600. తరువాత అది 6,80,000 అయింది. ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు అండ్ అదర్ ఛార్జెస్ ఒరిజనల్ ఎస్టిమేటులో 10 లక్షలు ఇప్పుడు 40.44,459. ఇన్‌డైరెక్టు ఛార్జెస్ మొదటలో ఏమీ వేసుకోలేదు. ఇప్పుడు 7,50,000. 3% కంటింజెన్సీస్ ఆఫ్ పెట్టి అండ్ సూపర్‌వైజింగు ఛార్జెస్ మొదటలో 10,42,100. ఇప్పుడు 1,04,500 టోటల్ రు. 8,34,13,164. ఎక్సెస్ ఎమౌంట్ రు. 4,69,15,164. నౌ ఐ విల్ గివ్ ది ఫిగర్సు ఫర్ సెకండ్ ఫేజ్.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఆ పేపరు యిస్తే బాగుండేది.

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :— ఐ యామ్ ఆల్‌సో ఫీలింగు లైక్ దట్. మొదట్లోనే యిది టేబుల్ పైన పెట్టి ఉంటే టైమ్ సేవ్ అయ్యేది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఈ ప్రశ్న ఎల్లుండికి పోస్టుపోన్ చేసి ఆ కాగితము ఇవ్వండి.

Sri B. V. Subba Reddy .— I am also feeling that much of the time of the House could have been saved. It is really unfortunate that I am forced to read all the particulars. It is too late now. I got the information only yesterday. I had no time to get copies prepared and placed on the Table

Mr. Speaker — It may be placed on the Table of the House

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— మంజీరా వాటర్ సప్లయ్ డామ్‌లో ఎక్కడైనా డిఫెక్ట్సు వచ్చాయా ? వస్తే దేనివల్ల వచ్చాయి? దానిని మళ్లీ రీమోడల్ చేసేదానికి ఎంత ఖర్చు అయింది వివరాలుకూడా ఇవ్వండి.

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి — ఐ కెన్ ఆల్‌సో గివ్ ది రీజన్సు, ఐ గాట్ ఆల్ ది పర్టిక్యులర్సు.

Sri A. Madhava Rao ·— We want the particular answer why the defects were there and how they were rectified.

Mr. Speaker .— He is agreeable to place it on the Table.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఎంతవరకైతే పర్టిక్యులర్సు ఇవ్వగలరో అంతా ఇమ్మని చెబుతున్నాను.

Sri B V, Subba Reddy :— This question may be taken up on Monday and in the meanwhile I will get copies distributed to members.

Mr Speaker :— I will take it up on Monday.

Sri D Venkatesam :— The hon. Deputy Chief Minister was pleased to inform that the estimate has gone up by lakhs of rupees. Was it not thought of at the time of preparation of the estimate?

Mr. Speaker :— The whole thing will be discussed on Monday.

Sri B. V. Subba Reddy :— As promised, I will circulate the information.

ENHANCEMENT OF PAY SCALES OF SUPERVISORS

902—

* 2493-L Q — Sarvasri R. Mahananda and Poola Subbaiah (Yerragondipalem) :— Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there are any representations from the Engineering Supervisors (PWD) and their Associations and also the M.L.A. Darsi to the Government about the enhancement of Pay scales of Supervisors to that of Junior Engineers ;

(b) what are present scales of Pay of Junior Engineers and the Supervisors ,

(c) is there any difference in their work ;

(d) whether the Chief Engineer (General) and Chief Engineer (Roads and Buildings) have recommended for enhancement of the pay scales of supervisors ; and

(e) if so, the action taken on the same ?

Sri B. V. Subba Reddy :—

(a) Representations from Engineering Supervisors and Associations have been received. But no representation from M.L A. Darsi has been received.

(b) Scales of pay :— Supervisors Rs. 200-12-320-16-400.
Junior Engineers: Rs. 300-20-600.

(c) Yes, Sir.

(d) Yes, Sir.

(e) The representations and the recommendations of the Heads of Department have been examined by Government and they decided against revision of scales of pay of Supervisors. Replies to the representations also were sent accordingly.

శ్రీ ఆర్. మహానంద: — అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి అర్జీలు పంపిస్తే చేరలేదనడం పరిపాటి అయిపోయింది. మా దురదృష్టమేమో పంపించినవన్నీ అందలేదని అంటున్నారు అయితే [illegible] రిప్రజెంటేషన్ అయినా వచ్చిందని చెప్పారు. మంచిదే. రెండవ దానికి జవాబు చెబుతూ పనులలో వ్యత్యాసం ఉన్నదని అన్నారు. జూనియర్ [illegible]

వాళ్ళ డిగ్రీలలో, వాళ్ళ క్వాలిఫికేషన్సులో వ్యత్యాసం ఉండవచ్చు కాని ది వర్కు టరన్డ్ అవుట్ బై బోత్ దీజ్ పీపుల్ ఆర్ ది సేమ్. రెండవది చీఫ్ ఇంజనీర్సు అంతా కూడా ఈ పే స్కేల్సులో చాలా వ్యత్యాసం జరిగిందన్నటువంటిది రికమండ్ చేశారు. వన్ మాన్ పే కమిషన్ జూనియర్ ఇంజనీర్సుకు రు. 250 నుంచి 500 చేసి సూపర్ వైజర్సుకు రు.200 నుంచి 400 లు చేస్తే రివైజ్డు పే స్కేల్సులో 19-3-1969 నుంచి ఒక్కసారిగా జూనియరు ఇంజనీర్లకు రు. 300 లు. నుంచి 600 లు చేశారు. సూపరువైజర్లకు యాజ్ ఇట్ ఈజ్‌గా మాత్రం ఉంచారు మద్రాసు, మహారాష్ట్ర, మైసూరు వాళ్లు రెండు కాటగిరీస్‌ను ఒకటిగానే పెట్టి చేస్తున్నారు కాంపిటెంటు టెక్నికల్ పీపుల్ రికమెండ్ చేస్తున్నారు. కనుక ప్రభుత్వం ఏదైనా రికన్సిడర్ చేసి వాళ్ళ యొక్క పే స్ట్రక్చర్‌ను మార్చడానికి ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి:— వన్ మాన్ పే కమిషన్ రికమెండేషన్స్ అయిన తరువాత గవర్నమెంటువారు ఆ రికమెండేషన్స్‌ను అనుసరించి ఈ స్కేల్స్ ఆడాప్ట్ చేస్తూ వచ్చారు. అంతకు పూర్వం ఈ స్కేల్స్ ఆఫ్ పే కు సంబంధించినంతవరకు ఇనిషియల్ స్కేల్స్ స్టార్టింగ్ మాత్రం జూనియర్ ఇంజనీర్సు, డిగ్రీ హోల్డర్సు కాబట్టి కొద్దిగా ఎక్కువ ఇస్తూ వచ్చారు. స్కేల్ ఆఫ్ పే లో మాత్రం కామన్‌గా ఉంటూ వచ్చినది. వన్‌మాన్ పే కమిషన్ రికమెండేషన్ అయిన తర్వాత ఈస్కేల్స్‌ను గవర్నమెంటువారు యాక్సెప్ట్ చేసి ఆదే విధంగా అ స్కేల్స్ అమలులో ఉన్నాయి. సూపరువైజర్సుగాని, జూనియరు ఇంజనీర్సుగాని ఇదివరకు అంతా ఒకటే డ్యూటీ చేస్తూ ఉన్నారు. కాబట్టి స్కేల్స్ ఆఫ్ పే లో వ్యత్యాసం ఉండకూడదనే వాదన చెపుతున్నారు. కాని యిప్పుడు సెపరేట్ చేసి జూనియరు ఇంజనీర్సు అని ఒక కాటగిరి క్రియేట్ చేశారు. ఇటీవల ప్రభుత్వం వారు జి. ఒ. యిస్యూ చేశారు. అదేవిధంగా సూపర్‌వైజరు పోస్టులు కూడా సెపరేట్ చేశారు. అ డ్యూటీస్‌లో కొంత వ్యత్యాసం ఉన్నది. రిసర్చ్, యిన్‌వెస్టిగేషన్ ఇన్‌వాల్వ్ అయిన చోట జూనియరు ఇంజనీరును ఇచ్చినారు వేయమని ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినది. దానినిబట్టి యిక మీదట జూనియరు ఇంజనీరు పోస్ట్స్, సూపరువైజరు పోస్ట్స్ సెపరేట్‌గా ఉంటాయి. పోస్టు వేసేటప్పుడు కూడా ఆ పోస్ట్సుస్‌కు జూనియరు ఇంజనీర్సునే అనగా డిగ్రి హోల్డర్స్‌నే వేస్తారు. సూపరువైజర్సును సూపరువైజర్సుగా ఉంచుతారు. సూపర్‌వైజర్స్ స్కేల్ ఆఫ్ పే గురించి ప్రభుత్వంవారు యిప్పుడు ఏమి ఆలోచన చేయడం లేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— డి. ఎస్. అని చెప్పారు. ఏ సందర్భంలో వారు ఎస్ అని చెప్పారు? ఏ ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం నో అన్నది అది ఖోగట్టా చెప్పండి.

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి:— చీఫ్ ఇంజనీర్సు రికమెండ్ చేసిన మాట వాస్తవం, వారి రికమెండేషన్స్ అనుసరించి యినిషియల్, స్టార్టింగ్‌లో డిగ్రీ హోల్డర్స్‌కు ఎక్కువ ఇస్తూ, వారందరికి స్కేల్ ఆఫ్ పే వారందరికి యూనిఫారంగా ఉండాలని రికమెండ్ చేశారు. అది అయిన తరువాత వన్‌మాన్ పే కమిషన్ రికమెండేషన్ అనుసరించి యా

విధంగా ఈ స్కేల్స్ గవర్నమెంటువారు ఫిక్స్ చేయవలసివచ్చినది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు.— డిగ్రీ హోల్డర్స్ సూపరువైజర్సుగా ఉంటే వారికి పే స్కేల్ ఎక్కువ ఇస్తామని అన్నారు. వారి యొక్క డ్యూటీస్ అన్నీ సక్రమంగా ఆలోచించి చీఫ్ ఇంజనీర్సు చేసినప్పుడు వన్‌మాన్ పే కమిషన్ చేసినవి యెన్నో మనము రిజెక్ట్ చేసి ఉన్నాము. చీఫ్ ఇంజనీరు రికమెండేషన్ ఎందుకు పునరాలోచన చేసి ఉండకూడదు? వారికి యిచ్చేదానికి ఎందుకు ఆలోచించరు?

Sri B. V Subba Reddy — That is a separate question The question of revising the pay-scale of Supervisors will have to be considered in future.

Sri A Madhava Rao — The Chief Engineer has recommended for enhancement of pay-scales of the Supervisors.

ఎస్ అని చెప్పినది దేనికి? It is not for degree-holders or for Junior Engineers.

సూపరువైజర్సుకు యెందుకు ఆలోచించడం లేదని అడుగుతున్నాను Not for degree

Sri B. V Subba Reddy.— The recommendation of the Chief Engineer was before the One-Man Pay Commission.

Sri A. Madhava Rao:— When you have rejected the recommendation of the One-Man Pay Commission in many cases, why should not the Government accept the recommendation of the Chief Engineers? What is the difficulty?

Sri B V. Subba Reddy·— The Government have accepted the recommendation of the One-Man Pay Commission in all respects, without any deviation.

శ్రీ ఆర్. మహానంద.— వన్‌మాన్ పే కమిటీ చేసిన దానికన్న 50 రూపాయలు ఎక్కువ పెంచి ఏకదమ్మున 100 రూపాయలు అయింది. యిదివరకు 200-400 ఉంటే వన్‌మాన్ పే కమిషన్ 250 నుంచి చేస్తే వీరు 300 చేరారు. There is no chance of promotion to the Supervisors. 20 ఏళ్లు ఉన్నా అక్కడే ఉండాలి. జూనియర్ ఇంజనీర్సు కేస్ అలా కాదు. వారికి ప్రమోషన్స్ ఉన్నాయి. ఒకేసారి 100 రూపాయలు పెంచారు. పెంచితే పెంచండి. వాళ్ళను డిగ్రేడ్ చేయవద్దు. హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంట్స్ టెక్నికల్ పీపుల్ చెప్పారు. ప్రక్క రాష్ట్రంలో సేమ్ ప్రొసీజరు చేస్తున్నారు. అందువల్ల యిది రికన్‌సిడర్ చేయమని మనవి జేస్తున్నాను. This disparity is not there in the neighbouring States of Madras, Maharastra and Mysore

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నల్లకెరల్) .— రోడ్స్ భవనశాఖలోనే కొందరు డిప్లమో హోల్డర్స్‌ను ఓవర్‌సీర్స్‌గా కంటిన్యూ చేస్తున్నారు. తరువాత వచ్చిన వారిని సూపరువైజర్సుగా తీసుకుంటున్నారు. ఈ జూనియర్స్ క్రింద ఆ సీనియర్సు ఉండవలసివస్తున్నది.

అందుకని వీళ్ళను సూపరువైజర్సుగా చేయడానికి చర్య తీసుకుంటారా? ఏ డిపార్టుమెంటు లోను లేకుండా తెలంగాణా ప్రాంతంలోనే 150 మందిని ఓవర్‌శీర్సుగా పెట్టేటటువంటి పని జరుగుతున్నది. వారిని సూపరువైజర్సుగా ఎందుకు చేయకూడదు?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి ... ఈ విషయం నా దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఓవర్‌శీర్సు సూపరువైజర్సు కాటగిరి ఉన్నది. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో సూపరు వైజర్సు జూనియరు ఇంజనిర్సు అని కాటగరీసు ఉన్నాయి. ఎందుకుగాను యూనిఫారంగా చేయలేదో నాకు అర్థం కావడం లేదు. తప్పకుండా ఆ విషయం గురించి ఆలోచిస్తాము.

ENHANCEMENT OF RATE OF INTEREST ON G. P F AMOUNT

903—

* 2463 Q — Sri R Mahananda — Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether there is any preposal to enhance the rate of interest on provident fund amounts of employees in Zilla Parishads ,

(b) if so, how much ; and

(c) whether the Government propose to reduce the contribution rate to P F and if so, from which date ?

The Minister for Panchayat Raj (Sri T Ramaswamy) ,—

(a), (b) and (c) Non-teaching staff of Zilla Parishads and Panchayat Samithis

Orders were issued on 17-2-1966 making the non-teaching staff of Zilla Parishads and Panchayat Samithis eligible for the Andhra Pradesh General Provident Fund Rules and applicable to Government servants with effect from 1-4-1961 With the introduction of these rules the Contributory Provident Fund System ceased to be in force. Zilla Parishads and Panchayat Samithis have to pay interest on contribution to General Provideut Fund by the employees at the rates fixed from time to time. The question at what rate the interest should be paid from time to time is engaging the attention of Government.

Teaching Staff The teachers of Panchayat Samithis and Zill Parishads are entitled to pension or gratuity in addition to contributory Provident Fund. There is no proposal either to reduce the rate of contribution or to enhance the rate of interest on Provident Fund amounts of the teaching staff.

శ్రీ వై. వెంకటరావు.— ఇప్పుడు ఉన్న రేట్ ఎంత ? ఎన్‌హాన్స్ చేయాలనుకొన్న రేట్ ఎంత ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— 4 పర్సెంట్. ఇప్పుడు రూల్స్ ప్రకారం యెవరైనా జిల్లా పరిషత్ యెక్కువ యివ్వడానికి ఉద్దేశించినట్లయితే అడిషనల్ యెగ్జామినర్ పర్మిషన్‌తో చేయవచ్చు. అలా కొన్ని జిల్లా పరిషత్‌లు యెక్కువ చేసినాయి. అనంతపురం జిల్లా పరిషత్ యింక్రీజ్ చేసినది. కృష్ణా జిల్లా పరిషత్ యింక్రీజ్ చేసినారు. But we we want to have a uniform rate. కొంచం యెగ్జామిన్ చేసి చేస్తాము.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— ఇటీవల రెండు సంవత్సరాలుగా బాంక్ రేట్ త్వర త్వరగా పెరుగుతూ వచ్చినది. రెండు సంవత్సరాల కాలంలో యిదివరకు యే జిల్లా పరిషత్ కూడ ఈ సమస్య గురించి ఆలోచించలేదు అంటే ప్రభుత్వం కూడ ఆలోచించలేదు అంటారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఇది బ్యాంక్‌లో డిపాజిట్ చేయడానికి వీలు లేదు. We have given certain categories of investiments. అందులోనే ఇన్‌వెస్టు చేయాలి. బాంక్ రేట్ అయితే అంత రాదు. దీనివల్ల జిల్లా పరిషత్ లాభం తీసుకోకూడదు. నష్టం రాకూడదు. వారిది వారికే అందచేస్తే మంచిదని నా ఉద్దేశ్యం. అప్పర్ డివిజన్స్‌లో చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడు 4 పర్సెంట్ యిస్తున్నాము జనరల్‌గా అందరికి. అది యెక్కువ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అది ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— ప్రావిడెంట్ ఫండ్ యిన్‌సూరెన్సు ఫండ్‌కు యాడ్ చేసినటువంటివారికి ఈ యింటరెస్ట్ అనువర్తిస్తుందా? వాటికి వాటికి డిఫరెన్సెస్ ఉన్నది. వారికి కూడ యిది అనువర్తించేటట్లు చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఇన్‌సూరెన్స్ కట్టవలసి వస్తే యిందులో నుంచి తీసివేస్తాము. ఇంటరెస్టు తక్కువ వస్తుంది. The amount will have to be raised because they will have to pay the premium

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— ఎక్కువ చేసేటప్పుడు వారికి కూడ అనువర్తింప చేసేటట్లు ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— మిలిగిన అమౌంట్ మీద యింటరెస్ట్ ఇస్తారు; Whatever amount remaining after paying insurance premium.

శ్రీ సిహెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపూర్) :— రేట్ ఆఫ్ యింటరెస్టు పెంచేందుకు నిర్ణయము చేసుకొన్నందుకు చాల సంతోషంగా యున్నది. చాలాకాలం నుంచి ఉపాధ్యాయులు, నాన్ టీచింగ్ స్టాఫ్ ఆందోళన చేస్తున్నారు. మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకున్నందుకు చాల సంతోషం. కంట్రిబ్యూషన్ అనేది కొంచెం పెంచాలి. ఇంటరెస్టుతో పాటు, వారు 10 యిస్తే, మీరు 10 యివ్వకుండా కంట్రిబ్యూషన్ పెంచాలి. ప్రావిడెంట్ ఫండ్ 1000 రూపాయలు ఉంటే పిల్లల పెళ్ళిళ్లు చేసుకుంటాము అని, అనారోగ్య కారణంవల్ల డబ్బు యివ్వండి అంటే 500 కంటే ఎక్కువ యివ్వకూడదు అని రూల్ పెట్టినారు. అట్లాకాకుండా కారణాలనుబట్టి 75 పర్సెంట్ యిచ్చేటట్లయితే ఉపాధ్యాయులకుగాని, యితరులకు గాని బాగా ఉంటుంది. ఇది మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— పార్లమెంట్ ఫండ్ రిలీజ్ అయిన తరువాత ఉపయోగ పడడానికి. ముందే అప్పులు తీసుకుంటే కష్టం అయిపోతుంది.

REGULATIONS OF SERVICES OF PANCHAYAT EXTENSION OFFICERS

904—

* 2571 Q. — Sri K. C Srirangaiah Chetty :— Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether it is a fact that many Panchayat Extension Officers are working on temporary basis since ten years if so, why the Andhra Pradesh Public Service Commission has not conducted examination for their regular selection since 1961 and will be conducted this year , and

(b) the number of Extension Officers (Panchayats) appointed on temporary basis from the date of last selection made by the Andhra Pradesh Public Service Commission ?

Sri T. Ramaswamy —

(a) Yes, Sir. On account of the reduction of 74 posts of Extension Officers (Pts) due to redelimitation of blocks in 1964 and revision of special rules governing this category of employees in 1965, and also due to ban imposed on direct recruitment in 1967, the Public Service Commission could not be approached for selection of Extension Officers (Pts.) by direct recruitment.

The question of approaching the Public Service Commission for holding a special qualifying test to regularise the services of the temporary Extension Officers (Pts) is under consideration.

(b) 90.

శ్రీ శ్రీరంగయ్యచెట్టి :— పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్‌కు లిస్టు తొందరలో పంపడానికి ఆవకాశం ఉన్నదా ? ఎప్పుడు పంపుతారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— తొందరలో పంపుతాము. తొమ్మిది సంవత్సరాలుగా చేస్తున్నవారున్నారు. తొందరలోనే పంపిస్తాము.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— వారి సర్వీసెస్ పది సంవత్సరాల క్రింద regularise అయినా probation declare చేయలేదు. అందువల్ల వారి increments కు revision of scales కు అభ్యంతరంగా ఉంది. వారి probation, declare చేయడానికి ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వంయొద్ద ఉన్నవా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఇదివరకు చేస్తే objections వచ్చినవి. G. A. D. లో examine చేస్తున్నారు. వారు examine చేసిన తరువాత చేస్తాము.

DEBT SETTLEMENT BOARD

905—

* 1700 Q — Sri Dhanenkula Narasimham (Udayagiri) :— Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether debt settlement Board is functioning in the State now, and

(b) if so, what are its functions ?

The Minister for finance deputised the minister for Revenue and answered the questions. (Sri A. Bhagavantha Rao) —

(a) No, Sir

(b) The functions of Jagir Debt Settlement Board were to settle the debts or any class of debts of Jagirdars. The above Board has been dissolved with effect from 1.1.1964. The functions of the Board are now being performed by the First Additional Chief Judge of the City Civil Court, Hyderabad.

శ్రీ డి. నరసింహం :— అది dissolve చేయబడినదని మంత్రిగారు చెప్పినారు. తిరిగి ప్రభుత్వం ఆలోచించి యికముందయినా, అటువంటి కమిటీని, బోర్డును ఋణనివారణ పరిష్కారానికి ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— అటువంటి ప్రతిపాదన ప్రభుత్వంలో యిప్పుడు ఏమి లేదు.

శ్రీ యం. వెంకటనారాయణ :— ఇకముందు అయినా అటువంటి బోర్డు వేస్తారా ? లేనట్లయితే సాధారణంగా మెట్ట తాలూకాలో అనావృష్టివల్ల నష్టపడే రైతుల అప్పుల విషయం మార్టోరియం ప్రకటించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— అదీలేదు, ఇదీలేదు.

SIVAIJAMA LANDS IN KOBAKA VILLAGE

906

* 2485 (v) Q — Sri R. Satyanarayana Raju :— Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the reason why the Anadhinam sivaijama land bearing S. No. 200 in Kobaka village of Srikalahasti taluk, Chittoor district which is being cultivated on lease since 1959 has been recorded in the Prohibitory Order Book ;

(b) whether the order No. D Dis. 1227/69 issued by the D. R. O. cancelling this order has been implemented ; and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sri A Bhagavantha Rao :—

(a) The Anadhinam sivaijam lands in S. No. 200 of Kobaka village in Srikalahasti taluk of Chittoor District was ordered to be included in the Prohibitory Order Book in view of the representation from the Gram Panchayat that the land was required for grazing purposes and that no patta should be granted in this field.

(b) and (c) Orders cancelling the inclusion of the land in the Prohibitory Order Book was passed by the District Revenue Officer Chittoor on 25.6 71. Proposals for transfer of classification of the land from grazing ground to assessed waste dry are reported to have been called for from the Tahasildar, Kalahasti. On receipt of his proposals necessary orders would be issued

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :— ఒక వైపు బంజర్లు బీదలకు యిస్తున్నామని చెబుతూ రెండో వైపు పేదలు సాగుచేసుకొనేవి, గ్రేజింగ్ పర్పసెసుకు ప్రొహిబిట్ చేస్తూ ఆర్డర్సు యివ్వడమేమిటి? ఆ భూములు యిదివరకే వారి సాగులో ఉన్నవి. ఇంకా ప్రొహిబిటరీ ఆర్డర్సు ఎందుకు ?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— 68-69లో ఆ గ్రామ పంచాయతీ సబ్ కలెక్టరుకు రిప్రెజెంట్ చేస్తే ఆ రిప్రెజెంటేషన్ మీద ప్రొహిబిటరీ ఆర్డర్సు పెట్టారు. తరువాత ఎంక్వైరీ చేస్తే, పెట్టాల్సిన అవసరం లేదని తెలిసి, కేన్సిలు చేశారు.

PAYMENT OF GRATUITY TO RETRENCHED EMPLOYEES OF N. S. PROJECT

907—

* 2487 (q) Q.— Sarvasri Poola Subbaiah, Ch. Rajeswara Rao and R. Mahananda :— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state .

(a) whether the gratuity was paid to the employees retrenched under Nagarjunasagar Project in 1968-69 , and

(b) whether the High Court has directed the payment of gratuity to them in W. P. No. 1413/70, holding G. O. Ms. 44 dated 8-1-70 and Memo. No. 325- F2-69-4 dated 18-3-69 invalid and ultravires ; and

(c) if so, what is the action taken so far on the same ?

The Minister for Irrigation (Sri S. Sidda Reddy) :—

(a) Gratuity to retrenched workcharged employees in Nagarjunasagar Project was paid upto 18-3-1969 and its payment has been kept in abeyance since that date.

(b) Yes, Sir.

(c) Government are considering the question of appealing against the judgement of the High Court of Andhra Pradesh in the said Writ Petition.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— 80 మంది రిట్రెంచ్ చేసినవారికి గ్రాట్యుయిటీ ఇచ్చారు. ఇక 20 మంది ఉన్నారు నూటికి. అటువంటప్పుడు వీరికొరకు గవర్నమెంటు మళ్ళీ సుప్రీంకోర్టుకు పోవడం ఏమి న్యాయం? 80% of the retrenched employees were already paid

Sri S. Sidda Reddy :— It is a question of policy, Sir. ఇవాళ పదిమంది ఉండవచ్చును. రేపు మరికొందరుంట వచ్చును. (Interruption) Question of policy ఏమంటే - అసలు యివ్వవలెనా, యివ్వకూడదా అనేది. సుప్రీంకోర్టు డిసిషన్ ఆధారంగానే యివ్వడానికి వీలులేదంటే ఆపుచేశారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటులో యివ్వవచ్చునని చెప్పింది. హైకోర్టు దానిని ఆధారంగా చేసుకొనే ఆర్డరు యిచ్చింది. జడ్జిమెంటు కాపీకూడా యిస్తాను.

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి. — ఇవ్వండి చూస్తాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— Finance Minister కు యిచ్చాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) :— సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు ఆధారంగానే హైకోర్టువారు డైరెక్ట్ చేశారని గౌ. సభ్యులు చెబుతున్నారు. అది కాదని, సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఆధారంగానే ఇవ్వలేదని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఇక్కడ మంత్రిగారు చెబుతున్నారు కాబట్టి నమ్మాలని, గౌ. సభ్యులు చెబుతున్నారు కాబట్టి నమ్మకూడదనేది, యిది మంచి సాంప్రదాయం కాదు. గౌ. సభ్యులు చెప్పింది మంత్రిగారు చెప్పింది ఆ కాగితాలన్నీ స్పీకరుగారి వద్ద పెట్టించండి. అవి పరిశీలించి రేపు మాకు, ఈ సభకు యదార్థం చెప్పండి. మంత్రిగారు చెప్పింది అబద్ధం అనటంలేదు. మీరు చెప్పండి. మంత్రిగారు చెప్పింది ఎంత నిజం. గౌ. సభ్యులు చెప్పింది యెంత నిజం. ఆ డాక్యుమెంట్సు స్పీకరుగారి వద్ద పెట్టించి అది రేపు చెప్పండి.

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి:— ఎల్లుండి యిస్తాము.

శ్రీ ఆర్. మహానంద .— ఎల్లుండి! ఆదివారం.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— ఇపుడు మంత్రిగారు సుప్రీంకోర్టు తీర్మానం ఆధారించి తీర్మానము చేశారు. దానిని హైకోర్టువారు కొట్టి వేసినారు. మేము పోవటానికి ఆలోచిస్తున్నాము అని అన్నారు. ప్రభుత్వం యెప్పుడైనా హైకోర్టు ఉత్తరువు వచ్చిన తర్వాత దానిని [illegible] వెంటనే దానిని అమలు చేయటానికి కాని అపీల్ చేయటానికి కాని ప్రయత్నం చేస్తుందా? చేయదా? [illegible] 81 మందికి ఇచ్చిన తర్వాత మిగిలిన వారికి ఎందుకు ఇవ్వలేదు?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— 80 మంది అన్నది లెక్క యెక్కడ నుంచి వచ్చింది. వందలలో ఉన్నారు. యింకా వందలలో ఉంటారు. రిట్రెంచ్‌మెంట్ వ్యవహారం ఒక నాటితో అగేది కాదు కదా.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— వారందరికి ఇవ్వటానికి ఏమి డిఫికల్టి ఉంది?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— డబ్బు డిఫికల్టీ.

మిస్టర్ స్పీకరు:— ఈ ప్రశ్న మళ్ళీ సోమవారం వస్తుంది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:— ఒక పాలసీ తేల్చటానికి గవర్నమెంట్‌కు ఒక సంవత్సరము పడితే ఎట్లా? వీరందరు రిట్రెంచ్డ్ పీపుల్. వీరిని గురించి పాలసీ నిర్ణయము తీసుకొనటానికి, సుప్రీంకోర్టుకు పోవటానికి ఏడాది పడితే ఎట్లా?

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— హైకోర్టు డెసిషన్ రాగానే, ఒక సెల్ పెట్టి 20 రోజుల లోపల యాక్షన్ తీసుకోవచ్చును కదా. సంవత్సరాల తరబడి నిద్రపోయే ప్రభుత్వం ఉంటే ఎట్లా? హైకోర్టు డెసిషన్ రాగనే వెంటనే ఇంప్లిమెంటు యెందుకు చేయరు?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— గౌ. సభ్యులు యెన్ని సంవత్సరాలు అయినదనుకొంటున్నారు?

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— హైకోర్టు డెసిషన్స్ వచ్చిన 8 సంవత్సరాల తర్వాత కూడా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోలేదు. ఒక సెల్ పెట్టి హైకోర్టు డెసిషన్స్ రాగానే, ఆ జడ్జిమెంట్స్ గురించి ఏమి చేయాలనేది 30, 40 రోజులలో ఒక తీర్మానం చేయ వచ్చును కదా.

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— జడ్జిమెంట్ కాపీ రావాలి కదా.

మిస్టరు స్పీకరు:— సోమవారం వారు అన్సరు చేస్తామన్నారు కదా.

శ్రీ వై. వెంకటరావు:— సుప్రీంకోర్టు ఒక తీర్పు యిచ్చింది. ఆ తీర్పు ప్రకారము వారు యివ్వలేదు అన్నారు. దరిమిలా హైకోర్టు ఒక తీర్పు యిచ్చింది. మంత్రిగారి చేత అ తీర్పు కూడా ఎగ్జామిన్ చేయించి. సోమవారంనాడు చెప్పించండి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి):— సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చినటువంటి తీర్పును హైకోర్టు కొట్టివేసింది అన్నారు. సుప్రీంకోర్టు తీర్పును హైకోర్టు కొట్టివేయటం ఏమిటి? అది అర్థం కాలేదు. సోషలిజం వగైరాలు గురించి ఈ ప్రభుత్వం చెబుతున్నది కదా. అసలు ఈ హైకోర్టు సుప్రీం కోర్టులతో నిమిత్తం లేకుండా, వర్కర్సును రిట్రెంచ్ చేసి నప్పుడు ఆ వర్కర్సుకు కనీసం రిట్రెంచ్‌మెంట్ కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వాలనే ఒక సామాన్య సామాజిక న్యాయం చేకూర్చటానికి ఈ ప్రభుత్వానికి ఇష్టం లేదా? అపీల్ చేయవలసిన అవసరం ఏమిటి?

Sri S. Sidda Reddy:— The Commissioner of Labour, Andhra Pradesh, Hyderabad has reported to the Government that as per

the latest judgement, the retrenched workers have to be paid retrenchment compensation and that no gratuity need be paid in addition to the retrenchment compensation రిట్రెంచ్‌మెంటు జరిగినపుడు రెండు మూడు ఉన్నవి. ఒకటి గ్రాట్యుయిటీ, రెండు రిట్రెంచ్‌మెంట్ కాంపెన్‌సేషన్, మూడు కంట్రిబ్యూటరీ ప్రావిడెంటు ఫండు, అని మూడు స్కీము లున్నవి. ఒకటి కాదు, రెండు కావాలనే దాంట్లో పేచీ వచ్చింది. ఒక డెసిషన్ ప్రకారం రెండు యివ్వాలి అంటారు. గ్రాట్యుయిటీ, రిట్రెంచ్‌మెంటు కాంపెన్‌సేషన్ ఇవ్వాలంటారు. సుప్రీంకోర్టు డెసిషన్ ప్రకారంగా, లేబరు కమీషనరు చెప్పింది ఏమిటంటే, రెండు యివ్వటానికి వీలులేదు. ఒకటే యివ్వటానికి మనకు అర్హత ఉంది, అంటున్నారు. అసలు యివ్వము అన్నది లేదు. రెండు కావాలి అంటున్నారు. కొన్నింటిలో మూడు కావాలి అనే వారు ఉన్నారు. యాక్టు ప్రకారం, రూల్సు ప్రకారం ఎంతవరకు అర్హులు, అన్న పాయింట్ తప్ప. అసలు ఇవ్వకుండా పంపించే పద్ధతి లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: — వారు చెబుతున్నవి, అవి ఒక డిస్క్రిప్షన్‌గా అగుపడుతున్నది కాని ఒక జడ్జిమెంటుగా అగుపడటం లేదు. సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు క్లియరుగా ఉంటే హైకోర్టు దానికి వ్యతిరేకంగా ఎప్పుడూ జడ్జిమెంట్ యివ్వదు; వారు ఒక నిర్ణయం చేశారు. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి కమీషనరు తన అభిప్రాయం ప్రకారము చెప్పారు. డిస్క్రిప్షన్‌లో తేడా వచ్చిందని హైకోర్టుకు పోతే వారు రూలింగు యిచ్చారు. హైకోర్టు చెప్పినప్పటికి మళ్ళీ సుప్రీంకోర్టుకు పోవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? గవర్నమెంట్ పాలసీ లేబరుకు అనుకూలంగా ఉన్నప్పుడు సుప్రీంకోర్టుకు పోవలసిన అవసరం ఏమి ఉంది? వారికి ఇవ్వకుండా ఉండాలనేది గవర్నమెంట్ పాలసీ అయితే సుప్రీంకోర్టు ప్రొటెక్షన్ యిచ్చింది. గనుక మాకు ఇష్టం లేదని సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్ళటంలో అర్థం ఉంది. లేకపోతే హైకోర్టునుంచి సుప్రీంకోర్టుకు ఈ పాయింట్‌లో ఎందుకు వెళ్ళవలసివచ్చింది?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి: — వారు కోర్టుకు పోతుంటే ఏమి చేస్తాము? యాక్టును, రూల్సును ఇంటర్‌ప్రిటేట్ చేసే దానినిబట్టి ఉంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. — మీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? మీరు ఎందుకు సుప్రీం కోర్టుకు పోతున్నారు?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి: — మా ఉద్దేశ్యము వారికి రెండు ఇవ్వకూడదు, ఒకటే యివ్వాలని కదా లేకపోతే దానిని అపేయల్‌లో ఎందుకు పెడతాము?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. — ఆ విధంగా ఎందుకు చేయవలసివచ్చింది?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి: — హైకోర్టు ఆర్డరు చేసినప్పటికి మీరు ఎందుకు చే చేయలేదు అని అడిగితే ఇది నేను చెబుతున్నాను. మేము రెంటింటిలో ఒకటే యివ్వ దలచుకొన్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అసలు ఇస్యూ తేలిపోయింది. జడ్జిమెంటు క్వశ్చన్ కాదు. గవర్నమెంట్ పాలసీ తెలిపిపోయింది.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి.— ఎప్పుడైతే బ్రిటీషు గవర్నమెంటు చిన్న ఉద్యోగులను వర్కు-చార్జ్‌డ్ అని పెట్టి రిట్రెంచ్ చేసే పద్ధతి పెట్టింది. ప్రాజెక్టులలో సూపరువైజర్సును ఇంజనిర్సును ఎపాయింట్ చేసి, వారిని ఇంకో ప్రాజెక్టుకు పంపటం. వర్కు-చార్జుడ్‌ను రిటిరింజ్ చేయటం యిది న్యాయంగా లేదు. వర్కు-చార్జ్‌డ్ వర్కర్సును కూడా రిట్రెంచ్ చేయకుండా వారిని ఇతర ప్రాజెక్టులలో ఉపయోగించుకోటానికి గవర్నమెంటుకు వచ్చిన యిబ్బంది ఏమిటి? క్రింది వారిని రిట్రెంచ్ చేపె పద్ధతి యెందుకు అనుసరించాలి?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— అది యీ ప్రశ్నకు సంబంధించింది కాదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి — మీరు వర్కు-చార్జ్‌డ్ ఎంప్లాయీసును రిట్రెంచ్‌మెంటు చేయడము, తర్వాత వారికి కాంపెన్‌సేషన్ యెంత యివ్వాలి, అని ఆలోచించే దానికన్న అసలు ఆ వర్కు-చార్జుడ్ ఎంప్లాయీసును కూడా పై ఉద్యోగులను ఎట్లాగైతే ప్రాజెక్టులలో యెపాయింట్ చేసి ఇతర ప్రాజెక్టులకు తీసుకువెళుతున్నారో, అట్లాగే తీసుకువెళ్ళటానికి యెందుకు ప్రయత్నించకూడదు? వర్కు-ఛార్జుడ్ ఎంప్లాయీస్ అని వారిని వెళ్ళగొట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఇదివరకు బ్రిటిష్‌వారు రూపొందించిన పద్ధతిని ఇపుడు ఎందుకు కంటిన్యూ చేయాలి?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి — ఏ గవర్నమెంటు అయినా, మంచిది ఏదో అది అవలంబిస్తారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి. — పై వాటికి లేని సూత్రం క్రింది వారికి యెందుకు వర్తించాలి?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— అసలు మంత్రిగారికి కొన్ని విషయాలు తెలిసినట్లు లేవు. రిటిరించ్‌మెంట్ కాంపెన్‌సేషన్, గ్రాట్యుయిటీ, రిటిరించ్‌మెంట్ అయిన తర్వాత రిట్రెంచ్‌మెంట్ కాంపెన్‌సేషన్ ఆటోమేటిక్‌గా పే చేయాలి. ఇక్కడ రిట్రెంచ్‌మెంటు కాంపెన్‌సేషను పే చేశారు. ఈ వర్కర్సు గ్రాట్యుయిటీకూడ 80 పర్సెంట్ పే చేశారు. పే చేసిన తర్వాత గవర్నమెంట్ ఇక మిగిలిన 20 మందికి పే చేయమనిచెప్పి ఉత్తరువు తీసుకువచ్చారు. అది లీగల్ డిపార్టుమెంటుకు రిఫర్ చేశారు. లీగల్ డిపార్టుమెంట్ కూడా ఆ 20 మందికి యివ్వాలని చెప్పింది. కాని గవర్నమెంటు లీగల్ ఒపినియన్ కూడా ఖాతరు చేయలేదు. అపుడు మొండిగా ఒక ఉత్తర్వు యిస్తే హైకోర్టులో దానిని వేశాము సుప్రీంకోర్టు డిసిషన్స్ రెండు ఉన్నవి. ఒకటి, ఫేవరింగ్ గ్రాట్యుయిటీ. ఒకటి-నాట్ ఫేవరింగ్ గ్రాట్యుయిటీ. ఏదైతే ఆ ఫేవరింగ్ ఎంప్లాయీసుకు ఇవ్వదో, దానిని ఆధారం చేసుకొని హైకోర్టు యీ తీర్మానం చేసింది. సుప్రీమ్‌కోర్టు డెసిషన్ వుచ్ ఈజ్ ఫేవరింగ్ దానిని ఆధారం చేసుకొని ఇక్కడ ఎంప్లాయీసుకు ఇవ్వాలని తీర్మానం చేసింది. అది మంత్రిగారు ఇవ్వకపోవటం చాలా అన్యాయంగా ఉంది. అదిగాక, ఇది [illegible]

ఎక్కడైతే నోటిఫై చేయబడిందో, అక్కడ రిట్రెంచ్‌మెంటు కాంపెన్‌సేషన్ గ్రాట్యుయిటీ, రెండు ఇవ్వాలని ఉంది. కేరళ ప్రభుత్వం గ్రాట్యుయిటీ చట్టమే చేసింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— గౌ. సభ్యులు చెప్పిన పాయింట్స్ ఫేక్ట్స్ మీద ఆధారపడి ఉన్నవి. కాని మంత్రిగారు "అసలు మాకు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యం లేదు. ఈ గొడవ అంతా యెందుకు" అని ఆఖరుకు చెప్పారు. ముందు, సుప్రీమ్‌కోర్టు తీర్పు అనే ఒక ముసుగులో సభ్యులను మభ్యపరచటానికి చేసిన ప్రయత్నం అవుతుందో కాదో తమరే సెలవివ్వాలి. మాకు ఇష్టం లేదన్నమాట, వారు ముందే చెప్పి ఉంటే దాని మీద అడిగే ప్రశ్నలు ఇంకో రకంగా ఉంటాయి. ఇప్పుడు మంత్రిగారు స్పష్టంగా, మేము ఇవ్వము. మాకు ఇవ్వాలని లేదు అన్నారు.

ఎస్. సిద్దారెడ్డి:— ఇష్టం లేదు, ఏమిటి?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— మీరు స్పష్టంగా చెప్పారు. మేము ఇవ్వము, మాకు ఇవ్వాలని లేదు అని.

ఎస్. సిద్దారెడ్డి:— ఈ రెండు యివ్వాలని ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశ్యం కాదని చెప్పాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:- కొంత మందికి ఇవ్వకపోవడం తప్పు కాదా అని గౌ. సభ్యులు అడుగుతున్నారు.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:- తప్పు అయితే కావచ్చును. జరుగుతూ ఉంటాయి. ఏమి చేస్తాము? వినండి. సుప్రీంకోర్టులో ఈ డెసిషన్ వచ్చినాక, లేబర్ కమిషనర్ యీ విధంగా రిపోర్ట్ చేసినాక ఈ రెండు ఇవ్వవచ్చుననే ధోరణిలో ఒక జి. ఓ. యిష్యూ చేయడం జరిగింది. వారు అన్నట్లు 80 మంది కాదు. 825 మందికి ఇవ్వడం జరిగింది. ఇవ్వాళ్ల వరకు ఇవ్వ తేలిన వారు చూస్తే 790 మందికి ఇవ్వాలి. ఇంకా ఫ్యూచర్ రిట్రెంచ్‌మెంటు రాబోతున్నది. It is endless క్వశ్చన్ అది కాదు. యెంత మందికి యిచ్చారు. యెంత మందికి ఇవ్వబోతున్నారు అనేది పాయింట్ కాదు. న్యాయంగా లీగల్‌గా యీ రెండు ఇవ్వడమా. ఇవ్వకపోవడమా అది వ్యవహారం.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:- కొంత మందికి ఇచ్చి. కొంత మందికి ఇవ్వకపోవడం తప్పు కాదా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:- తప్పు అనండి, వ్యవహారం అనండి, ఏమైనా అనండి, కాబోయే వారందరికి యిస్తూ పోవాల్సిందే.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:- యివ్వాలి. కొంత మందికి యెప్పుడు యిచ్చారో ఆ పాలసీ అందరికి వర్తించాలి. ముందు పుచ్చుకొన్నవాడు పొడుగు చేతులవాడు మంచివాడు, పొట్టి చేతుల వాడు దురదృష్టవంతుడు.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:- మీకు దగ్గర ఉన్న సమస్య ఉంది. సుప్రీంకోర్టులో యీ కేసులో జడ్జిమెంటు వచ్చినాక, దానిని ఆధారంగా లేబరు కమిషనరుగారు రిపోర్టు చేసిన

దానినిబట్టి ఈరెండు యివ్వవలసినటువంటి అవసరం లేదనివచ్చినదికాబట్టి జరిగింది ఏదో జరిగింది. ఇకముందు జరగబోయేదానికి యివ్వకూడదని ఎజేయన్స్‌లో పెట్టడం జరిగింది, దాని వ్యవహారం హైకోర్టు జడ్జిమెంటు వచ్చినది. ఈ హైకోర్టు జడ్జిమెంటు మీద సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీల్ చేయనా వద్దా? యిది వరకు ఒక డెసిషన్‌లో ఆ విధంగా ఉన్నది కాబట్టి అనేది ఉన్నది తప్ప ఇంకొకటి కాదు

IMPLEMENTATION OF REVISED PAY SCALES TO THE N. M. Rs WORKING AT N S PROJECT

908—

* 2488 (D) Q — Sarvasri Ch Prabhakara Choudary (Rajahmandry), U. Narayanamurthy (Peddapuram), Poola Subbaiah and R. Mahananda — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state,

(a) whether revised pay scales are implemented and paid at Nagarjunasagar Dam for the N M. Rs and work charged as per the latest orders of the Government, and

(b) if not, what are the reasons therefor ?

Sri S Sidda Reddy —

(a) & (b) The workcharged emplopees in Nagarjunasagar Dam Organisation fall into two categories, namely-

(1) those who are drawing the old heterogenous scales of pay and could not be fitted into the standard scales (i. e, D A merged scales) which were approved in G O. Ms. No 2047, P. W. D, dated 17 8.65 ;

and

(2) those who are drawing the standard scales (i.e, D A. merged scales) approved in the said G O dated 17.8.1965.

The employees in the first category could not be given the revised scales of pay approved in G O Ms. No. 1938, P. W. D., dated 19 11 70 and G O Ms No 1940 dt. 20.11 1970, for the reason that their existing heterogenous scales of pay do not fit into the revised scales of pay. The question of bringing them to the revised scales of pay is under active consideration of Government

As regards the employees in the Second category, proposals for giving the revised scales of pay to the employees working in the Mechanical circle, Nagarjunasagar Dam, have since been finalised and are under approval of the Chief Engineer, Narajunasagar Project

The employees working in the Construction circle, N. S. Dam. and failing in the second category, have not yet exercised option for the revised scales of pay and, as such, the revised scales could not be given to them.

So for as N M R workers are concerned, the revised scales of pay approved in the said G. Os. dated 19.11 70 and 20.11 1970 are not applicable to them. They are paid wages at the rates included in the approved schedule of rates plus the increase in D. A sanctioned by Government from time to time.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి — ఇప్పుడు నేను అన్సర్ చేసినది. ....

శ్రీ జి. లచ్చన్న .— అది గ్రాట్యుయిటీ. యిది స్పెషల్.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— ఇంకా ఆ క్వశ్చన్ ప్రకారం ఎందుకు ?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య .— జడ్జిమెంట్ తీసుకురండి. వారికి కొన్ని విషయాలు తెలియలేదు. అసలు యిప్పుడు అందరికి యివ్వాలి గదా అంటున్నారు. తప్పు. In a project which is notified to pay .. that project will pay. నోటిఫైడ్ ప్రాజెక్టు. అన్ని ప్రాజెక్టులు కాదు. గ్రాట్యుయిటీ అన్ని ప్రాజెక్టులకు యివ్వాలి గదా అంటున్నారు అది కాదు, There is a special demarcation

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి .. ఏ ఏ ప్రాజెక్టులు చెప్పండి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఒకదానికే మొట్టమొదట్లో రిట్రెంచ్‌మెంట్ కంపెన్సేషన్, గ్రాట్యుయిటి యివ్వవచ్చునని నోటిఫై చేశారు. So, this is notified area. అన్నిటికి లేదు. అందువల్ల పే చేశారు. రెండవది, అన్నిటికీ పే చేస్తారు కాబట్టి దీనిని పే చేయాలని లేదు. అందువల్ల దీర్ఘంగా ఆలోచన చేసి న్యాయం చేయండి. కళ్లు మూసుకొని న్యాయం చేయకుండా పోతే ఎలా? సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంట్స్ రెండు ఉన్నాయి Favouring employee అది తీసుకోరు. జడ్జిమెంట్ ప్రకారం తీసుకవస్తే సరిపోతుంది.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి .- గౌరవసభ్యులతో అనేకసార్లు సెక్రటరీస్ మేము అంతా కూర్చుని మాట్లాడుకోవడం జరిగింది. అనేకమారులు డిస్కషన్సు జరిగినాయి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- అప్పుడు యిస్తాము అన్నారు. ఇస్తాము అన్న తరువాత యిదంతా.....

MISUSE OF VANS OF P. H. Cs IN NANDIGAMA P. S.

909—

* 1322 Q.— Sri A. Suryanarayana Rao (Nandigama) :— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it has been brought to the notice of the Government that the President of the Nandigama Panchayat Samithi has removed the speedometers of the two vans supplied for Primary Health Centres at Penuganchiprolu and Chandarlapadu and is using the said Jeeps for his personal work ;

(b) whether it has also been brought to the notice of the Government that the two doctors of the said Primary Health Centres placed their vans at the disposal of the President of the said Samithi ;

(c) whether it is not a fact that the works which shall be attended by the doctor and staff of the said centrees with the help of the vans in connection with the Public Health are being hindered?

The Minister for Health and Medical (Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari) —

(a) No, Sir.
(b) No, Sir
(c) Does not arise

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :- అసలు వేసినటువంటివారు పెటిషన్ పంపించి ఉంటారు. అసలు లేకపోవడం విచిత్రంగా యున్నది. ఏ పిటిషనూ మీకు అందలేదా?

శ్రీ మహమ్మద్ ఇబ్రహీం ఆలీ అన్సారి - నా దగ్గర ఏమి రిపోర్టు రాలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న - మా నోటీసుకు రాలేదని సమాధానం చెప్పి చక్కగా చాల శాస్త్రీయంగా తప్పుకొన్నారు. ఇప్పుడు యీసభద్వారా నోటీసుకు వచ్చినది' విచారణచేస్తారా?

శ్రీ మహమ్మద్ ఇబ్రహీం ఆలీ అన్సారి - మెడికల్ ఆఫీసర్‌కు చెప్పినాము. అటువంటిది ఏమి నడవలేదు

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- మెడికల్ ఆఫీసర్ యొక్క ఆధ్వర్యంలో జరిగింది అనేది కంప్లయింట్. ఎవరు దొంగతనం చేశారో, ఆ దొంగను అడిగినాము. దొంగతనం చేయలేదని చెపితే ఏమి లాభం? పై అధికారి చేత విచారణ చేయిస్తారా ?

Sri M hd. Ibrahim Ali Ansari,— I will ask the Director to to enquire into it

ఆర్. సత్యనారాయణరాజు.— రిప్లయి ఎప్పుడు యిస్తారు?

Mr Speaker — He will give it after the enquiry.

DRUGS CONTROL ORDER

910—

* 2052 Q — Sri S. Vemayya [Put by Sri N. Raghava Reddy·- Will the hon Minister for Health and Medical be pleased to state

(a) the extent to which the drugs control order is beneficial to the masses

(b) whether the price control order of drugs is also beneficial to the common man in the State now. and

(c) if not, why not?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari:— (a) and (b) Due to the enforcement of the Drugs Price Control Order there is a steep decline in the prices of a wide range of essential drugs like Antibiotics, Antituberculosis drugs and other chemotherapeutic drugs, ranging from 15%to70% The prices of a few patent and proprietory drugs of tonic value have, however, gone up not exceeding 15% The drug price control order is therefore on the whole beneficial as it has brought down the prices of most of the life saving drugs ranging from 15% to 70%.

(c) Does not arise.

శ్రీ ఎస్ రాఘవరెడ్డి :— ఈ ఉత్తరువు వచ్చినాక నెల రోజులు మాత్రమే ధరలు కొంత తగ్గినాయి. మళ్ళీ యథాప్రకారంగా పెంచుతున్నారు. దీనిని విచారించడానికి ప్రత్యేకమైన మెషినరి గవర్నమెంటుకు వున్నదా? అసలు ఆ షాపులో యింకా ఎక్కువ ధరలకు అమ్మబడుతున్నాయి. నియంత్రణ ఉత్తరువు వచ్చినాక పెంచినదనేది మాకు వాస్తవంగా కనబడుతున్న సత్యం.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ధరలు తగ్గినాయని ఒప్పుకుంటారు గదా?

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి:— ముందు కొద్ది రోజులు తగ్గించి మళ్ళీ పెంచినారు. ప్రభుత్వ ఉత్తరువు అర్థంలేకుండా పోయింది. అందుకని దానిని విచారించడానికి మీదగ్గర ఏమైనా మెషినరి ఉన్నదా? ఇప్పటికైనా విచారించడానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

డా. టి. యస్. మూర్తి :— డ్రగ్స్ యిన్స్పెక్టర్స్ అని కొంతమంది ఉన్నారు. వారు అప్పుడప్పుడు వచ్చి వారు చేస్తున్న యిర్రెగ్యులారిటీస్‌కు తగినటువంటి పారితోషికం సంపాదించుకుపోవడం తప్ప వారు డ్రగ్‌ను కంట్రోల్ చేసే పరిస్థితి ఏమి కనబడలేదు. డ్రగ్ యిన్స్పెక్టర్స్ అందరు చేస్తున్నటువంటి పని అదే. ఎక్కడైనా పెద్ద పెద్ద చోట్ల వేయించుకోవడం, నెలకు నాలుగు వేలు, 5 వేలకు తక్కువలేదు. మంత్రుల జీతాలు ఎందుకూ పనికిరావు డ్రగ్స్‌కు సంబంధించి అటువంటి పరిస్థితి యున్నది. ఉదాహరణకు మెతిలేటెడ్ బాటిల్స్ ఏదో ఒకరో యిద్దరు డ్రగిస్టులకు లైసెన్సువాళ్లు వుంటారు. వాళ్లు ఒక లీటర్ బాటిల్ పట్టుకువస్తే 1/4 బాటిల్ స్పిరిట్ పోసి సగం బాటిల్ స్పిరిట్ పోసి దాని నిండా నీళ్లు నింపి బ్లాక్‌మార్కెట్‌లో అమ్ముతున్నారు. ఏదో ఒకే ఒక లైసెన్సు హోల్డరుకు యిస్తున్నారు. నేను మెడికల్ ప్రాక్టీషనర్‌గా చెపుతున్నాను. మెతిలేటెడ్ స్పిరిట్ సంపాదించాలంటే మంచిది వరంగల్‌లో లేదు అన్నారు. నీళ్లు కలిపినది పట్టుకు వచ్చి వ్రాస్తే అది అఫెక్టివ్‌గా ఉంటుంది అన్నారు. వ్రాయడమేగాని పేషంట్ పోవడం తప్ప దానివల్ల ఏమి జరగడంలేదు డ్రగ్ యిన్స్పెక్టర్స్ యూస్‌లెస్‌గా ఉంటున్నారు. వారిమీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారు? డ్రగ్ యిన్స్పెక్టర్లు పేరుకు వున్నారు. కాని పని మాత్రం చేయడంలేదు. దానిని గురించి మీరు ఏమి శ్రద్ధ చేస్తారో దయచేసి చెప్పవలసిందని కోరుతున్నాను.

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari :— At our level, we are trying our level best to control prices Now, I will take the information from the Hon'ble Member and see that we take effective action.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి: — ఇదివరకే చాల పెంచి అమ్ముతున్నారు. ఇది రుజువు పరచడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. ఎంక్వయిరీకి మెషినరీ వేస్తారా అని మేము అడిగితే we are trying to control the prices .. అంటారు ఏమిటి? వాళ్ళను సమర్థించడం క్రిందకు వస్తుంది, అది న్యాయం కాదని మేము చెప్పుతున్నాము. వుంటే వివరం ఏమిటి? నియంత్రణ వుత్తరువును అమలు జరిగే విధంగా చర్యలు తీసుకోవడానికి ఏమి చేస్తారు? వాళ్లని దబ్బులు యిచ్చి మందుల కొరకు చంపమన్నట్లే కనిపిస్తుంది.

Dr T S Murty — Drug Inspectors are absolutely useless

Mr Speaker.— Hon'ble Minister will take a strong action against them under the Drug Control Act.

श्रीमती जे ईश्वरी भाई —मूर्ती साहब ने यह कहा है कि ड्रग इस्पेक्टर्स लाइसेंस देने के मामले में हजारों रुपये बना रहे है जिस से दवाएँ खराब बन रही है । आप उस के लिए क्या एकशन ले रहे है । प्राइस कंट्रौल किस तरह कर रहे है । ड्रग इस्पेक्टर्स के खिलाफ क्या करवाई कर रहे है ।

Shri Mohd Ibrahim Ali Ansari — I have already submitted I will get the whole thing enquired and take necessary action

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య - అసలు మన స్టేట్‌లో యీ విషయాలకు సంబంధించి హెడ్ డ్రగ్ కంట్రోలర్ అని వున్నాడు. ఆయన లైసెన్సులు యిచ్చి ఆరు లక్షలు సంపాదించిన విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పుడు, చర్య తీసుకుంటామన్నారు. అప్పుడు ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? ఇప్పుడు ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

The Minister is aware of the riches made by the Drug Controller. Finally it has been brought to his notice How far he has succeeded? How can we expect anything to be done there? When the Head of the Drug Controlling Authority enriched himself with money, he tried something and it ended there He is the same person who is controlling. What is the reply the Government is going to give ?

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి .— ఇక్కడ మంత్రిగారు గుళ్లో ప్రసాదం తినడానికి కూర్చున్న స్వామిలాగ కూర్చుంటున్నారు తప్ప విచారణ చేసే విషయంలో మాత్రం ఆయన ఏమి శ్రద్ధ చూపించడం లేదు. ముందున్న ప్రసాదం తినే విగ్రహంలాగా కూర్చుంటే ప్రయోజన మేమిటి ? అక్కడ చాలా గందరగోళం జరుగుతూవుంటే, ఆ విషయాన్ని ఆయన దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పటికి ఆయన విచారణజరిపడానికీ, చర్య తీసుకోవడానికి శ్రద్ధ చూపకపోతే యింక ప్రయోజన మేమిటి? ఇది ప్రజల ప్రాణాలకు సంబంధించిన విషయం. చాలా సీరియస్‌గా తీసుకోవలసిన విషయం. వారు ఏమాత్రం సీరియస్‌గా తీసుకోకుండా కూర్చుంటే ఎట్లా ?

శ్రీ మహమ్మద్ ఇబ్రహీం అలీ అన్సారి:— స్వామిలాగా కూర్చోవడం కాదు, మేము కూడా యాక్షన్ తీసుకుంటున్నాం, తీసుకుంటామని హామీ యిస్తున్నాను.

Sri A. Madhava Rao — Allegations have been made against the Drug Controller. What is the result of it? The Hon'ble Minister should now state.

Shri D. Venkatesam — What is the action taken against the Drug Controller? Sri Vavilala stated that Drug Controller has made out lakhs of rupees which was brought to the Notice of the Minister What action has been taken by the Minister? His charge is that he has made out 6 lakhs of rupees What is the action taken by the Minister? It was also assured by the Minister long back.

Shri Mohd. Ibrahim Ali Ansari — The Drug Controller has been taking action He is taking up number of cases

Sri A. Madhava Rao :— Whether allegations are against him or not? There was evidence established against the Drug Controller and the Government is aware of it. Whether the Government is taking any action or not?

Shri G Latchanna :— There are specific allegations against the Drug Controller What is the answer?

Mr Speaker :— Mr Ansari what is the action taken against the Drug Controller? The allegation is that there are some malpractices on his part. Are you going to take any action?

Shri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— As the specific allegation is made, any way, I will take the information and I will enquire into it.

Shri G Latchanna :— It is further deterioration. When the Hon. Member has made specific allegation, now the Minister says like this

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah .— When the things are given they have gone back and certificates were given for Rs. 50 to Rs. 200/- Please check it. మహానందగారు, మేము అందరమూ చెప్పాము. ఆ రోజున అక్కడ పెద్ద పండగ. లాస్టు ఇయర్ ఆరు లక్షలు సంపాదించారు. డ్రగ్ కంట్రోలర్ ఇట్లా వుంటే యింక చెక్ చేసేది ఎవరు? మంత్రిగారి సమాధానం నాకు చాలా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తున్నది.

Mr. Speaker .— The Mintster may look into it.

Shri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— I will assure the House to look into it.

MISUSE OF POWER BY THE RICE MILL OWNERS AT NANDIGAMA

911—

* 746 Q.—Sri R. Mahananda:—Will the hon. Minister for Power be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a penalty of some thousands of rupees was levied on the Rice Mill owners at Nandigama of Krishna District recently for misuse and theft of Electricity,

(b) who is the proprietor of this Rice Mill:

(c) when was this detected by the Electrical Assistant Engineer, Gudivada,

(d) what is the action taken on this, and

(e) is this the first of its kind for this Rice Mill?

The Minister for Power (Sri V Krishnamurtyh Naidu). —

(a) Yes, Sir.

(b) Sri Nakarikanti Rajagopalam, Managing Partner of M/s. Satyanarayana Rice and Flour Mill.

(c) 24—12—1970

(d) The supply was disconnected on 29-12-1970 and reconnected as per orders of the District Munsiff Court, Nandigama on 8—1—1971 and the case is pending in the Court

(e) Yes, Sir

శ్రీ ఆర్. మహానంద. — ఎంత దొంగలించినందుకు వారిపై జరిమానా యెంత విధించారు?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు. — జరిమానా రు. 15,176 లు విధించారు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద — ఎలక్ట్రిసిటీ కన్‌సంప్షన్ బోర్డుకు యెంత నష్టపడబడినది? యెంత నష్టమైతే పదిహేను వేల చిల్లర వేశారు?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు.- నష్టాన్ని లెక్కవేసి, పెనాల్టీ కలిపి ఇది వేస్తారు. మీటరు చార్జెస్ ప్రకారంగా, పెనాల్టీ కలిపి ఇది వేస్తారు, మొత్తం యింత, అది యింత యిది యింత అని విడి విడిగా వెయ్యరు.

సి హెచ్. వెంగయ్య:— పదిహేను వేల చిల్లర వేశామంటున్నారు. ఆ మొత్తాన్ని అయన చెల్లించారా?

శ్రీ వి కృష్ణమూర్తినాయుడు. — ఆయన ఏమీ చెల్లించలేదు. రూలు ప్రకారం ఫిఫ్టిపర్సెంట్ పే చేయాలి. పదిహేను రోజులు నోటీసు యిచ్చి అపీలు చేసుకోడానికి అవకాశ మిస్తారు. వారు కోర్టుకు వెళ్ళారు. స్టే ఆర్డర్ తెచ్చుకున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి. — పవర్ దొంగతనం చేశారు కాబట్టి వారిపై క్రిమినల్ కేసు పెట్టారా?

శ్రీ బి. పాపిరెడ్డి:— దీనిలో ఒక ప్రాక్టికల్ డిఫికల్టి వుంది. సేల్సుటాక్సువారు వచ్చి మీటరు ప్రకారంగా వారు చార్జ్ చేస్తున్నారు. సేల్సుటాక్సువారు పెట్టుకుంటారు.

వీటిని. అందువలన, సేల్సుటాక్సు ఎవాయిడ్ చేయడానికి వీరు పిల్ఫరేజ్ చేస్తూ వుంటారు. అందువలన, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు సేల్సుటాక్సు వారితో కన్సల్ట్ చేసి సర్దు బాటు చేసుకోవడానికి వీలువుంటుందేమో చూస్తారా?

(నవ్వులు)

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి - పవర్ దొంగతనం చేసినందుకు క్రిమినల్ కేసుపెట్టారా? పోలీసు కంప్లెయింట్ యిచ్చారా వారిపై క్రిమినల్ కేసు పెట్టడానికి? వారు కోర్టుకు వెళ్లి, మీ పై కేసు పెట్టారా? యిది చాలా విచిత్రముగా ఉంది.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు.— దీని కొరకు ప్రొసీజర్ వుంది? మీటరు చూసిన తరువాత, తెఫ్ట్ సస్పెక్ట్ చేసిన తరువాత మీటరు యెప్పటినుండి ఆగిపోయిందో చూసి, ఒక సంవత్సరానికి కాలిక్యులేట్ చేసే ఒకపద్ధతి ఉంది. ఆ పద్ధతి ప్రకారంగా కాలిక్యులేట్ చేసి, ఫైన్ వేసి ..

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— కేసు పెట్టారా. లేదా?

శ్రీ వి కృష్ణమూర్తినాయుడు - లేదు

శ్రీ జి. లచ్చన్న.- ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులు పాపిరెడ్డిగారు చెప్పిన దానిలో ఒక పాయింట్ వుంది. వారు కొంచెం చమత్కారంగా చెప్పినప్పటికి, ఆ పాయింట్‌కు మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పవలసివుంటుంది. వారు చమత్కారంగా, సేల్సుటాక్సు ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు సర్దుకుంటే సరిపోతుందేమోననే భావం చూపించారు కాని, వారు అడిగిన ప్రశ్న అలా పంచుకోవడాన్ని సపోర్టు చేయడంకాదు, పంచుకోకుండా, ఖచ్చితంగా, సక్రమంగా అమలు జరిగేటట్లుగా, మీటర్సులో పిల్ఫరేజ్ జరగకుండా చూడడానికి యాక్షన్ తీసుకుంటారా? అనే ప్రశ్న వారు అడిగినదానిలో వుంది. రెండవది, కేసులు వేసే ఆచారం లేదని చెప్పడం, అది చాలా పొరబాటు. ఒక మోసం జరిగితే ప్రాసిక్యూట్ చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం వున్నది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి- దొంగతనం చేస్తున్న వారిపై కేసులు పెడుతున్నప్పుడు వీరికి మాత్రం, పవర్ దొంగలించిన వారికి మాత్రం పీనల్‌కోడ్ వర్తించదా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:- మేము యెక్కువ పెనాల్టి వేసి, వారు కట్టకపోతే వారే కోర్టుకు పోతారు. మేము కోర్టుకు పోనక్కరలేదు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:- ఏ రకమైన దొంగతనమైనా పీనల్‌కోడ్ వర్తిస్తుంది. ఒక రైతు ఒక యూనిట్లు వాడితే ఏ చర్య అయినా తీసుకుంటారు. మరి ఇక్కడ వేలకు వేల యూనిట్సు పోతున్నా కూడా కేసు పెట్టకుండా వారి చేతనే ప్రభుత్వం మీద కేసు పెట్టించుకుంటారా?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ జి. లచ్చన్న:- వారు పెనాల్టి చెల్లించవలసిన అవసరం లేకుండా కోర్టుకు వెళ్లి బోర్డు వారి నోరు కట్టేశారు, అటువంటి వారి మీద చర్య తీసుకోడానికి యెందుకు వెను కాడుతున్నారు. వారు చేసిన మోసానికి ప్రాసిక్యూషన్ చేస్తే సరిపోతుంది. మోసం చేసిన వారిని ప్రాసిక్యూషన్ చేయడంలో వున్న అభ్యంతరము ఏమిటి?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:- బోర్డు ఎట్లా ప్రాషిక్యూషన్ చేస్తుంది?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:- లీగల్‌గా ఏమైనా అబ్జక్షను ఉన్నదా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు.- ఈ వేళ రైసు మిల్లు కాబట్టి వెంటనే ప్రాసిక్యూట్ చేయమని చెబుతున్నారు. అగ్రికల్చరల్ కనెక్షన్స్‌కు సంబంధించినదైతే రైతులకు భారమవుతుంది. థేఫ్ట్ డిటెక్టు చేయడమనేది డిపార్టుమెంటువారు చేస్తుంటారు. విజిలెన్సు సెల్ వున్నది. పెనాల్టి వేసి మోయలేని భారం వేసిన తర్వాత కూడా వారు దొంగతనం చేస్తుంటే అప్పుడు తగిన యాక్షన్ తీసుకుంటాము.

Sri G Sivaiah — Pilferage of electricity or theft of electrical energy is a crime punishable under the I P C. Now the Minister say that the Board will try to compromise to get more money from the consumer This is a clear act of theft of electrical energy where the Board cannot compromise with anybody else. This is a crime. Is there any explanation from the Hon. ble Minister to say for this? The Government is trying to hush up the crime committed by the consumer

Sri V. Krishnamurthynaidu:— There is no question of hushing up అటువంటి సమాచారం నా దగ్గర లేదు కాని యిది క్రయిమ్ అని నేను కూడా ఒప్పు కుంటున్నాను. గౌరవ సభ్యులిచ్చిన సలహా మంచిదే, మాకు విజిలెన్సు సెల్ వున్నది, వారు చెప్పినది మనసులో పెట్టుకుని బోర్డుకు సలహా యిస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr Speaker:- Answers for the other questions will be placed ou the Table of the House except Question No 916.

SUPPLY OF RADIO BATTERIES TO THE PANCHAYATS

916—

* 2489 (Q) Q — Sri Vavilala Gopalakrishnayya,- Will the hon. Minister for Information, Public Relations and Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the batteries were not supplied to the Panchayats since five to ten months for the Radios supplied to them, if so, the reasons therefor; and

(b) whether the Government will consider to allow the Panchayats to purchase them, if the Government is not in a position to supply them immediately?

The Minister for Information and Public Relations. (Sri A. Vasudev Rao):—

(a) 4,200 Mains operated sets (current) are working in electrified villages without any break in service 5,300 transistor sets are supplied with batteries and they are working now. But in the case of the valve type sets that were installed prior to the advent of transistor sets, the Department found it difficult to provide batteries in time, as to Union Carbide India Ltd., is the only company which manufactures the batteries used for these sets. Orders were placed as early as in February, 1971 The Company could not supply the packs due to certain production difficulties. In the months of July to October, 1971 the Company supplied 2,500 packs and they are being issued to the centres now. But, the Company feels that it cannot meet the full requirement of the Department as per schedules given by Director General, Supplies & Disposals due to drastic curtailment of production on account of defence needs. Hence the Department undertook conversion of these valve sets for current operated sets and already 1,600 sets have been converted (mains)operated and are under installation The remaining sets will be converted in due course and the bottlenecks in procuring the batteries will be got over.

(b) The Dry Battery packs used for the Community Radio sets are of special type and are manufactured against orders placed on Rate Contract of Director General, Supplies & Disposal and supplied to State Government by the Union Carbide India Ltd., Calcutta They are not available through normal trade channels for direct purchase by Panchayats The Department is doing its best to procure them as quickly as possible and resume normal supplies to Panchayats Hence the question of permitting the Panchayats to pur chase batteries themsel ves does not arise.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ప్రభుత్వం సహాయం చేయలేకుండా వున్నది. వారు కొనుక్కోడానికి అనుమతి ఇవ్వము అంటున్నారు. గవర్నమెంటు నిరుడిచ్చిన డబ్బు లాప్స్ అయిపోయింది. అన్నిటిని కూడా యెలక్ట్రిఫై చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నా మన్నారు. అంటే ఎలక్ట్రిఫికేషను లేనిచోట పోవలసిందే కదా. అసలు గవర్నమెంటు కొని ఇవ్వడం మంచిది. ఇవ్వనిపరిస్థితులలో లోకల్‌గానైనా కొనుక్కోమని చెప్పకపోతే మనం ఇచ్చిన ప్రయోజనం ఏమిటి!

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు — ఇందులో మూడు రకాల సెట్సు ఉన్నాయి. 1. మెయిన్ సెట్స్, కరెంటు ద్వారా నడిచేవి. 2. వాల్ వైప్ బ్యాటరి సెట్స్. ఇవి స్పెషలుగా యూనియన్ కార్బయిడ్ కంపెనీలో తయారైనవి. 3. ట్రాన్సిస్టర్సు ఉన్నాయి. బజారులో యెక్కడ పడితే అక్కడ బ్యాటరీలు దొరుకుతున్నాయి. రెండవ రకం బ్యాటరీలు దొరకడం లేదు. మొట్టమొదట ప్రవేశపెట్టినవి అవి. దాను రాష్ట్ర ఎలక్ట్రిసిటీ గ్రామా

లకు పోతున్నకొద్దీ మొట్టమొదట సప్లయి చేసిన వాటిని రేడియో మెయిన్ సెట్సుగా కన్వర్టు చేసే కార్యక్రమం తీసుకున్నారు. ఇబ్బంది ఏమీ లేదు. లేటెస్టుగా సప్లయి చేస్తున్న సెట్స్-ట్రాన్సిస్టరు సెట్స్ బజారులో దొరుకుతున్నాయి. యూనియన్ కార్బైడ్ కంపెనీ ఆలస్యంగా ట్రాన్సిస్టరు సప్లయి చేసే స్థితి వున్నప్పటికీ - బజారులో దొరుకుతున్నప్పుడు బజారులో కొని సప్లయి చేయమని చెప్పాము. వాల్ టైప్ బ్యాటరీసు మొట్ట మొదట మాన్యుఫాక్చరు అయిన సెట్స్‌కు సంబంధించి ఇబ్బంది వున్నది. యిప్పుడు కొద్ది కొద్దిగా సప్లయి చేస్తున్నారు. ఇంతవరకు 16 సెట్స్ సప్లయి చేశారు. మిగతావి కూడా త్వరలోనే వస్తాయని ఆశిస్తున్నాము.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:— ఈ డిపార్టుమెంటులో ఇన్‌ఫర్మేషను వింగ్. బ్రాడ్ కాస్టింగ్ వింగ్ అని ఉన్నాయి. బడ్జెట్‌లో ఫండ్సు ప్రొవైడ్ చేయరు. ఇచ్చినవి కూడా వారు యాక్టు చేయకపోవడంవల్ల లాప్స్ అయిపోతున్నాయి. క్రిందటి సంవత్సరము కూడా చివరలో ఇచ్చిన ఫండ్సు లాప్స్ అయినవి. పంచాయతి సమితి సూపరువైజర్స్ వచ్చేందుకు కూడా దౌర్భాగ్యస్థితి పట్టింది. వారు టి. ఏ. లు లేవు. బడ్జెటు ప్రొవిజనులేదు అంటారు. మంత్రిగారు దీనిని గమనంలోకి తీసుకొని పంచాయతీ సమితులకయినా లోకల్ మార్కెట్‌లో కొనే అవకాశము యివ్వాలి. బడ్జెటు ప్రొవిజను యెక్కువ చేయకపోతే నష్టము వస్తుంది. కాబట్టి దీనిని గురించి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు.— పంచాయతీలకు రేడియోలు కొనే అధికారమివ్వాలనే దాంట్లో గవర్నమెంటుకు అట్టే ఆక్షేపణ ఉండవలసిన పనిలేదు. దానిని పరిశీలిస్తున్నాము.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

REMISSION OF ELECTRICITY CHARGES IN FAMINE AREAS

912—

* 1651 Q — Sri Dhanenkula Narasimham — Will the hon. Minister for Power be pleased to state.—

(a) whether the Electricity Board will revise its rules for granting remission of minimum charges for Electricity in the areas where famine is prevailing ; and

(b) if so, when?

A:—

(a) according to the orders in force, the annual minimum guarantee for agricultural consumers will be waived in the area in which land revenue remission is sanctioned by the Government fully or partly on account of drought or other natural calamities.

(b) Does not arise.

LIQUIDATION OF ADI ANDHRA MULTIPURPOSE CO-OP. SOCIETY, KOTHUR

913—

* 1924 Q — Sri S Verrayya :— Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) the circumstances that led to the liquidation of the Adi Andhra Multi-purpose Co-operative Society, Kothur, Vijayawada Taluk. Krishna District in pursuance of Rc. No 10431-70 dated 4-2-71 though the Society was registered on 23-12-37 ,

(b) is it not a fact that there are no overdue loans from the Society ,

(c) if so, the reasons for the liquidation of the Society ; and

(d) whether Government will take steps for the revival of the Society ?

A —

(a), (b), (c) and (d) · The answer is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE VIDE ANSWER TO L. A. Q No. 1924 S. No. 913. (Starred)

Clauses .

(a) (b) (c) and (d) :

The society was dormant since 1954-55. The amounts due from the members towards the loans fell overdue and they were allowed to become time barred. No steps were taken for the reconstitution of the Board of Management from 1955 onwards. The Society became overdue to the Vijayawada Cooperative Contral Bank to an extent of Rs. 1,930/- sinee 1954-55. The Society could not borrow from the Central Bank as it fell overdue and as such could not cater to the credit requirements of the members Important registers and books of accounts like Minute Book, Bonds, Decrees obtained against defaulters and borrowing ledger etc . were not maintained. The general body which met on 9—6—1970 to consider the show cause notice resolved to wind up of the affairs of the Society and Collector (Cooperation), Krishna ordered the winding up of the affairs of the Society. At the conclusion of the proceedings under winding up, a general meeting of the Society will be called when the liquidator will summarise the result of his proceedings and shall take a vote as to the possi-

bilities of the revival of the Society besides other things Therefore ever at the conclusion of the proceedings, the members may opt for the revival of the Society

THANDAVA RESERVOIR

914—

* 2481—(W) Q — Sri G Suryanarayana — Will the hon. Minister for Medium Irrigation and Law be pleased to state.

(a) the extent of the ayacut of the reservoir that is being constructed on Thandava river at Gantavari Kothagudem, Yelamanchili Taluk, Visakhapatnam District,

(b) whether there is any scheme to supply water from this reservoir to the villages of Nakkapalli Samithi, Yelamanchili taluk

(c) if so, the names of these villages to which water will be supplied ?

A —

(a) (b) and (c)

The Answer is placed on the Table of the House

ANSWER IS PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE WITH REFERENCE TO THE LAQ NO 2481—W (Starred) S No 914

(a) A total extent of 39,146 00 acres will be benefitted by the Thandava Reservoir across river Thandava in Narasipatnam taluq, Visakhapatnam district

(b) No, Sir.

(c) The village-wise ayacut particulars on both Right and Left canals are furnished below

THANDAVA RESERVOIR SCHEME.

I. Village-wise ayacut benefitted by Right main canal :

Sl.No.	Name of village	Ayacut in acres
A) NARASIPATNAM TALUQ.		
1.	Chemmachinta	620.41
2.	Pottinagannadorapalem	118.31
3.	Kalava Voddusarabhavaram	258.38
4.	Buradapalli	167.99
5.	Gummidikonda	209.88

Sl No.	Name of village	Ayacut in acres
6.	Vedureepalli	579 91
7.	Kodavatipadi	237 43
8.	Golugondapeta	1129 84
9	Ramachandraraju Agraharam	108 16
10.	Gunupudi	1347 91
11.	Sarabhupalapatnam	340 59
12	Sarabhupatti Agraharam	90 29
13.	Pitchiganti Kothagudem	1075 91
14.	Peddajagganpeta	225 30
15	Dharamavaram	213 62
		6783 93 acres
B)	TUNI TALUK·	
16.	Allipudi	1336.19
17.	Lakshmidevipeta	800.02
18.	Kotananduru	531.13
19	Kanathamallavaram	491.01
20.	Arthamaru	138 50
21.	Koppakaagraharam	298 55
22.	N Suravaram	84 18
23.	Boddavaram	16.32
24.	D. Polavaram	610.52
25.	Kolimeru	176 47
26.	Kottam	747 69
27.	K. E. Chinnayyapalem	1118 58
		6349 06 acres
C)	PRATHIPADU TALUK :	
28.	Gangavaram	198.76
29.	Ramakrishnapuram	18.89
30.	Rajavaram	93.22

Sl No.	Name of village	Ayacut in acres
31.	Diguva Vasivada	11 11
32.	R Venkatapuram	170 02
33	Sarampeta	218 46
34.	Venkatanagaram	200 02
		918.48 acres

Total ayacut of the three taluks 14,051 47 acres.

II Village-wise ayacut benefitted by left canal:

NARASIPATNAM TALUQ:

1	Kuruvada	145 34
2.	Chimmachireta	144 53
3	Valasampeta	814 61
4.	Nathavaram	1194.40
5.	Chinnajaggampeta	337 52
6.	Gummidikonda	456 68
7	Ananthapadmanabhapuram	266 33
8.	Nanyapuratla	1855 59
9	Chinabhairvabhupathi agraharam	228 46
10.	Pedabhairava Bhupathi agraharam	99.69
11.	Ghanapathi raju agraharam	38.83
12	Rajupeta	284.90
13.	Vurablupatti raju agraharam	114 02
14.	Sanayasi raju agraharam	219.28
15.	Srungavaram	1083.81
16.	Chollangapalem	41 78
17.	Malabhapathi patnam	1168.11
18.	Gannavaram	979.55
19.	Jilledupudi	211.87
		9655.30 acres

Sl No.	Name of village	Ayacut in acres
B)		
20.	Chetlopalem	1095 40
21.	Jilledupudi	100.18
22.	Bodapalem	52 92
23.	Pamulavaka	1482 94
24.	Bapirajukothapalli	1224 24
25.	Jalluru	688.72
26	Sunkaparan	714.22
27	Tangedu	1051 35
28	Kotavuratla	768.70
29.	Lingapuram	254.28
30.	Kailasapatnam	60 87
		7493 82 acres
Tuni Taluq:		
31.	Allipudi	684 96
32.	Billananderu	1817.68
33.	Indugapalli	1156 01
34.	Bhimavarapukota	1716 34
35	Kotanandum	644 97
36	Kakkarapalli	997.27
37.	Surapurajupeta	898.73
		7915.96 acres

Total ayacut on left canal 250,95.08 acres.

STOPPING OF ADVERTISEMENTS TO THE COMMUNAL NEWSPAPERS

915—

* 191 Q — Smt. J. Eshwari Bai:— Will the hon Minister for Information, Public Relations and Minor Irrigation be pleased to state:

(a) whether the Government of India announced during March 1970 any list of newspapers, Dailies or weeklies as communal and stopped advertisements: and

(b) if so, whether the State Government took any action against these newspapers?

A:—

(a) The State Government did not receive any communication from the Government of India declaring any papers published in the State as communal.

(b) After seeing news paper reports the State Government asked the Government of India whether certain papers of Andhra Pradesh were denied advertisements by Government of India for communal writings. The Government of India replied that the cases were under review and the final position would be intimated in due course The Government of India have been reminded

Illegal Sale of Forest Produce in Medepalli Village Narasampet Tq

917—

* 2575— Q Sarvasri N. Raghava Reddy, Md. Rajabali and R Satyanarayana Raju — Will the Hon Minister for Forests be pleased to state

(a) whether the Government have received representations from the Communist party of India (Marxist) of Narasampet taluk committee of Warangal District on 10—5—71 and 5—6—71 regarding the illegal profits made by the contractors by selling the forests produce from the reserve fofests aud issuing false permits by the forest contractor and his agents in village Medepalli of Narasampet range in Warangal District, and

(b) if so, whether any enquiry has been conducted in the matter and if so, what is the action taken thereon?

A —

(a) Yes, Sir.

(b) The enquiries conducted have revealed that there is no truth in the allegation of issuing false permits by the contractor and his agents. However, destruction of the forest was noticed in Madepalli section and action is being taken against the Deputy Range Officer and the Forest Guard as per Classification, Control and Appeal Rules.

Licenced Dealers in the Business of Lorry Chasis

918—

* 2523— Q. Sri R. Mahananda :— Will the hon. Minister for Transport be pleased to state

(a) the number of licenced dealers in our State who carry on the business of chasis of lorries and buses, and

(b) whether the Government have any control on these dealers, regarding sales and purchases?

A:—

(a) 24

(b) No, Sir

DECLARATION OF GOGULAPALLI IN NELLORE DT AS TOURIST CENTRE

919—

* 2456— Q. Sri B Papi Reddy — Will the hon. Minister for Tourism be pleased to state

whether the Government propose to declare Gogulapalli of Kovur Tq, Nellore District as a tourist resort in view of the historical importance of the place where salt wase first made by freedom fighters in the year 1921 and later in 1931 ?

A:—

There is no such proposal under consideration of the Government

AIRCONDITIONING THE WARANGAL Z. P. GUEST HOUSE

920—

* 2610—Q. Sarvasri C Janga Reddy, D. Venkatesam (Kuppam) & Dr T S Murthy.— Will the hon. Minister for Tourism be pleased to state

(a) whether the Zilla Parishad of Warangal has requested the Hon. Minister for Tourism for allotment of an amount of Rs 40,000 for providing latest facilities like airconditioning to their guest house: and

(b) if so, the action taken by the Government there on ?

A —

(a) Yes, Sir.

(b) The request has been considered and it is felt not possible to furnish the Guest House of Zilla Parishad, Warangal with the funds of Tourism Department.

ANNOUNCEMENTS.

(1) re: Resignation of Sri S. Jagannadham, M. L. A. from Swatantra Party.

Mr. Speaker — I have received the following letters from the members regarding the resignation from the Swatantra Legislature Party.

"To

The Hon'ble Deputy Speaker,
Andhra Pradesh Legislative Assembly,
Hyderabad.

re Resignation of Sri K Krishna Murthy, M.L A from Swatantra Party
re Resignation of Sri Joji, M L.A from Swatantra Party
re Decisions of the Business Advisory Committee

Dear Sir,

As I have resigned from the Swatantra Party I request you to kindly allot me a seat in the Indepedent benches and oblige.

(Sd) Jagannadham. M. L A.
Srikakulam "

(2) re· Resignation of Sri K. Krishnamurti, M. L A from Swatantra Party

Mr Speaker·— There is another letter from Sri Kunjarapu Krishnamurthy, M L. A.

"To the Hon'ble Deputy Speaker,
Andhra Pradesh Legislative Assembly,
Hyderabad.

Dear Sir,

As I have resigned from the Swatantra Legislature Party, I request you to provide me a seat along with the Independents "

(3) re Resignation of Sri Joji, M. L. A form Swatantra Party

Mr Speaker·— There is another letter from Sri Joji, M. L. A. Palaconda

"To the Hon'ble Speaker,
Andhra Pradesh Legislative Assembly,
Hyderabad

Dear Sir,

As I have resigned from the Swatantra Legislrture Party, I request you to provide me a seat along with the Independents."

(4) re: Decisions of the Business Advisory Committee

Mr. Speaker — I am to announce to the House the following decisions of the meeting of the Business Advisory Committee held on 25—11—71.

26-11-71 - Morning,
1) The Andhra Pradesh Record of Rights in Land Bill, 1971 as reported by the Joint Select Committee.
2) The Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 1971.
3) The Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Delta Area) Drainage Cess (Amendment) Bill 1971.
4) The Andhra Pradesh Entertainment Tax (Amendment) Bill, 1971.

Evening:—
4 to 6 p. m. Discussion on Medium of Instruction.

27-11-71— Presentation of Supplementary Estimates for expenditure for 1971-72, and

	Discussion on the drought conditions and food situation in the State.
28-11-71—	Holiday.
29-11-71—	Discussion on Supplementary Estimates of Expenditure for 1971-72.
30-11-71—	Discussion and voting on Supplementary Estimates of expenditure for 1971-72
1-12-71—	Appropriation Bill.
2-12-71— Morning	Non-official business
Evening	Government business if necessary.

Questions posted for 25-11-71 will be taken up on 30-11-71.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు - బి. ఏ. సి. నిర్ణయాలు ముందుగానే మా టేబిలుపై ఉంటే సభ్యులు ఏమైనా సలహా ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

Mr Speaker — We have decided only yesterday.

Sri B. V Subba Reddy.— There is no practice, the decisions are announced straightaway on the Floor of the House

Sri C. V K Rao — The ex-Speaker need not trouble himself to come to the rescue of the Speaker

Mr Speaker— It is not a question of that at all

Sri C V K. Rao — The point is we are at the fag-end and certain serious principles are involved in the way in which we are functioning. Some of us would like to give suggestions.

5) re: Time for receipt of amendments to the Andhra Pradesh Entertainment Tax (Amendment) Bill, 1971

Mr Speaker— I am to announce to the House that the amendments to the Andhra Pradesh Entertainment Tax (Amendment) Bill, 1971 will be received upto 12-30 p m to-day.

Sri G. Latchanna — That is not sufficient, Sir.

Mr. Speaker — Why? It is a small Bill.

Sri G Latchanna — That is a small Bill carrying a very big weight and dead weight also. The time may be extended up to 4-00 p. m.

Mr. Speaker — All right.

No-Confidence Motion against the Council of Ministers (Leave not granted)

Mr. Speaker — Now, Mr. C. V. K. Rao has given notice of No-Confidence Motion which reads like this :-

' This House expresses its want of confidence in the Council of Ministers because rapid political opportunism is being encoura-

ged by the Ruling Party on unprincipled hunt for power, because the poor and middle class people are being starved by the high prices of essential commodities and the socalled cheap rice shops have become an eye-wash and ineffective and because unemployment is on the increase in the State and because of exorbitant and heavy taxation and because there is rampant corruption and bureaucratic inefficiency in the State." I request Sri Rao to ask for leave of the House to move the motion.

శ్రీ సి వి. కె. రావు — దీనితో ఏకీభవించే వారెవ్వరు, ఏకీభవించని వారెవ్వరు అని తమరే అడుగవచ్చును. ప్రభుత్వమే ఒక కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ తీసుకువస్తే చర్చకు మాకు అవకాశం వస్తుంది. I am willing to have a discussion on that

శ్రీ జి. లచ్చన్న — ఈ ప్రపోజల్ బాగున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ తెస్తే నో కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ పోతుంది. దీనిపై ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిస్తే బాగుంటుంది.

Sri C V K Rao — No, I am not prepared to withdraw it. What is this? I do not understand It is the Leader of the House who should oppose it, not the Leader of the Opposition, who has to support a motion of this type

శ్రీ జి. లచ్చన్న — ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతిపక్షంలో ఎవరితోనూ సంప్రదించకుండా తీసుకువచ్చారు. కాబట్టి మేము దీనిని బలపరచకపోయినంతమాత్రంచేత ప్రభుత్వంపై విశ్వాసం ఉన్నట్లుకాదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— అపోజిషన్ నాయకులతోను మిగతా వారితోను చెప్పాను. క్రొత్త ప్రభుత్వం ఏర్పడింది వారి పాలసీలు, విధానాలు ఏమిటని అడుగుతున్నాను. ప్రజలు తిండి లేకుండా ఉన్నారు. గతంలో వాగ్దానాలు చేసారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— ప్రతిపక్షాలతో సంప్రదించి చేయాలి కదా.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— సంప్రదించడం ఏమిటి? సభానాయకుడు అపోజ్ చేయడములో అర్థం ఉంది. కాని ప్రతిపక్షాలు వ్యతిరేకించడంలో అర్థం లేదు, ప్రజాస్వామ్యములో ఎవరి అభిప్రాయమైనా వ్యక్తం కావాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— సాంప్రదాయాల సంగతి చెప్పాను. బలవంతం ఏమి ఉంది? మేము బలపరచనంతమాత్రం చేత ప్రభుత్వంపై విశ్వాసం ఉందని భావించనక్కర లేదు. అవసరమైతే ప్రతిపక్షాలు సంప్రదించుకుని చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— ప్రతిపక్షాలు దీనిని బలపర్చాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న.— మాతో సంప్రదించలేదని మేము బలపరచలేదు. అంతమాత్రం చేత గవర్నమెంటు మీద విశ్వాసం ఉందని భావించవలసిన అవసరం లేదు. అవసరం అయితే ప్రతిపక్షాలందరితో సంప్రదించి ఏదయినా చర్య తీసుకుంటాము. అది వేరే విషయం.

(Sri C V V Rao stood up).

Mr Speaker — Mr. C. V. K. Rao, will you please resume your seat? You have had enough opportunity.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— ఒక అభిప్రాయం చెప్పినప్పుడు క్లారిఫికేషను చేసుకునే అవసరం ఉంది. ప్రతిపక్ష లీడర్సు తెచ్చిన దానిని నేను సపోర్టు చేస్తాను కాని ఏదో తమకే గొప్ప ఉండాలనే భావంతో వ్యవహరిస్తే అది నిజంగా మంచిది కాదు.

Mr Speaker— That is an opinion You need not seek any clarification on it.

(Interruption by Sri C. V K Rao)

Mr Speaker — I shall now put the motion to vote. (The question is)

" That Leave be granted to move the following motion -

"This House expresses its want of confidence in the Council of Ministers

because rabid political opportunism is being encouraged by the Ruling Party on unprincipled thirst for power;

because the poor and the middle classes are deing starved by the high prices of essential commodities and the so-called cheap-price shops have become an eye wash and ineffective,

because unemployment and under-employment is on the increase in the State creating misery for the people,

because heavy burden of taxation is imposed on the people,

and because there is rampant corruption and bureaucratic inefficiency in the State."

Only Three Members Stood in Support of the Motion.

Mr. Speaker.—Since the requisite number of members are not there in support of the motion, leave is not granted.

Sri C V. K Rao— I am very sorry the way the Opposition Members have behaved.

(Interruptions from Opposition Benches)

Sri G. Lachanna— You have no right to say that.

Sri. C. V. K. Rao — I know how things are going on. Anyway, with due respect I have got to express my opinion.

(Interruptions)

(Sri R Satyanarayanaraju rose)

(Interruptions from Sri C. V. K. Rao.)

Sri C. V. K. Rao— You have got to give me a chance for explanation. Just as I fight the Ruling Party— I must say even in my house when things go worng— I have to fight the Opposition parties here.

(Interruptions)

Sri R Satyanarayana Raju — Half a minute, Sir...

Sri C V. K Rao — If you give them an opportunity, you must give me also an opportunity

Dr T S. Murthy — He cannot have all the time for himself He has said whatever he wanted to say

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు:— ఇప్పుడు మేము ప్రత్యేకించి చెప్పవలసినది ఏమీ లేదు. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ సి. వి. కె. రావుగారు ప్రతిపక్ష సభ్యులను ఎవరిని సంప్రదించకుండా చేశారు. అందుచేత మేము ఎవరమూ లేవలేదు వారి తీర్మానంలోని అంశాలే కాకుండా అనేక అంశాలున్నాయి. వాటిని వ్యతిరేకించవలసిన అవసరంలేదు. ప్రభుత్వ విధానాలను ఎవరూ సపోర్టు చేయరని తెలుసును. అయితే అవసరం అనుకుంటే యివ్వాళో రేపో ప్రతిపక్షనాయకులందరూ కూర్చుని తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించడానికి వెను కాడము. అయితే యెవరినీ సంప్రదించకుండా పెట్టడాన్ని వ్యతిరేకించామని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri C. V K. Rao:— I would like to offer a personal explanation .

Mr. Speaker:— You have had enough opportunity, Mr Rao

శ్రీ సి. వి. కె. రావు.— నేను ఒక తీర్మానం గురించి లీవ్ అడిగాను.

మిష్టర్ స్పీకర్:— అది అయిపోయింది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు;— నేను రెండు మాటలు చెప్పాను. వారంతా చెప్పిన తరువాత నాకు కూడా పర్మిషను యివ్వాలి.

Sri A. Madhava Rao — We are here to explain it.. .

Sri C. V. K Rao.— Let me explain. Kindly give me an opportunity to give a personal explanation.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు.— అధ్యక్షా. అవిశ్వాస తీర్మానం సమస్య వచ్చినప్పుడువారు చెప్పిన అంశాలే కాకుండా వందలాది అంశాలలో ప్రజలలో అసంతృప్తి వుంది. పాలకవర్గం సమస్యలను సరిగాపరిష్కారంచేయడంలేదనేదానిలో భేదాభిప్రాయం లేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు అవిశ్వాస తీర్మానం పెట్టవలసిన బాధ్యతకూడా ప్రభుత్వంమీద వుంటుంది. శాసనసభ చరిత్రలో తీసుకుంటే ప్రతిపక్షాలు ఆ బాధ్యతను ఎన్నో పర్యాయములు చక్కగా నిర్వహించింది.

Sri P. V. Narasimha Rao — At the moment, what are we on? A motion has come and it has been defeated. Should we not proceed with the Business of the House?

(Interruptions from Mr. C. V. K Rao and Opposition Benches).

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— గౌరవ సభ్యులు మా పార్టీ మీద అభాండం వేశారు. అందుచేత నేను సమాధానం చెప్పాలి. వారి తీర్మానంలోని విషయాలు వాస్తవం కావచ్చు. మేముకూడా బాధ్యతగల పార్టీగా యిలాంటి తీర్మానాలను 30 సంవత్సరాల చరిత్రలో అవిశ్వాస తీర్మానాలను పెట్టే ఘనత మా పార్టీకి దక్కింది. కాని అవిశ్వాస తీర్మానం పెట్టేటప్పుడు సందర్భశుద్ధితో యెప్పుడు పెట్టాలో ఆలోచించి పెట్టాలి. అంతే గాని ఎవరినీ సంప్రతించకుండా ప్రవేశపెట్టి దానిని బలపరచలేదని ఏమో అనడం న్యాయం కాదు. ఎప్పుడు ప్రస్తుతం ఎప్పుడు అప్రస్తుతం అనేది తెలుసుకొని మేము బాధ్యతతో నిర్వహించబోతున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — నేను ఒక పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషను యిస్తున్నాను. వారిని నేను కన్సల్ట్ చేశాను. కాని ఎవరూ అంగీకరించలేదు.

(Sri G Venkata Reddy in the Chair)

మిస్టర్ చైర్మన్.— మీరందరూ కూర్చోండి. ఒకరి తరువాత ఒకరికి అందరికీ అవకాశం యిస్తాను. The matter is already closed. There is no necessity to give a personal explanation

(Interruptions from Sri C V K Rao)

Mr Chairman — It will not form part of our record.

Sri C V. K Rao.— Being a temporary Chairman, are you going to act like this ?

Mr Chairman — Without my permission if you speak, it will not form part of the record. I shall give you opportunity. Please resume your seat

Sri C V K. Rao — You said that what I spoke would not form part of the record. Please get it expunged.

M Chairman·— I shall not get it expunged. Please resume your seat

శ్రీ కె. మునుస్వామి·— అధ్యక్షా, నో కాన్ఫిడెన్సు మోషన్ మీద స్పీకరుగారు ఓటుకు పెట్టి రూల్ అవుట్ చేసిన తరువాత అదే విషయం మీద ఉపన్యాసములు చెప్పడము హౌస్ యొక్క టైమ్ వేస్ట్ అవుతుంది.

మిస్టర్ చైర్మన్.— సి. వి. కె. రావుగారూ. ఏమిటి మీరు చెప్పదలచుకొన్న పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు·— నేను వినయపూర్వకంగా మనవి చేసుకుంటున్నాను. చైరును ఛాలెంజ్ చేయాలనే మాట కాదు. చెయిర్ సుప్రీం. అందులో సందేహం లేదు. చైరును సభ్యులు గౌరవించవలసిన్దే. కాని సభ్యులను న్యూనత చేయడం కొంతవరకు బాధగా ఉంటుంది. నేను చైరును ఛాలెంజ్ చేయడం లేదు. చైరును గౌరవిస్తున్నానని వినయపూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను. నోకాన్ఫిడెన్స్ మోషన్‌కు లీవ్ అడిగే పరిస్థితులలో

నేను అన్ని పార్టీల అపోజిషన్ లీడర్సుతో మాట్లాడాను. సి. పి. ఐ. వారు సపోర్టుచేయం అన్నారు. సి. పి. ఎం. సపోర్టు చేస్తామన్నారు. స్వతంత్రపార్టీ వారిని అడిగితే దీనిని తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. ఇంతకుముందే ప్రకటన జరిగినది అన్నారు. మిగతా వారితో చర్చిస్తున్నాము అన్నారు జనసంఘం పార్టీవారు. యెవరిని సంప్రతించలేదు అనే మాట సత్యదూరము. పేపరులో ప్రకటన అయినది నేను మొదటి రోజున యిచ్చాను. టైము లేని పరిస్థితిలో నేను మాట్లాడాను. సి. పి. ఐ. సపోర్టు చేస్తుందనుకోనడము లేదు. ఎందువల్ల అంటే సి. పి. ఐ ఇన్‌డైరెక్టుగా ప్రభుత్వాన్ని సపోర్టు చేస్తున్నది కదా?

Sri P Subbaiah — Certainly not. It is incorrect

శ్రీ సి. వి. కె. రావు.— ఇన్ కరెక్ట్ అయితే అపవచ్చును.

మిస్టర్ చైర్మన్,— పెర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషనుకు మీకు అవకాశము యిస్తే వారి మీద యాస్పెర్షన్స్ వేయడమువల్ల ప్రయోజనం లేదు. పెర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషను బ్రీఫ్‌గా చేయండి. యెవరిమైన యాస్పెర్షన్స్ వేయడము బాగా లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు·— చేయడము లేదు. అందరూ సభ్యులే They are leaders of party Everybody is a member.

Sri P Subbayya — He has to withdraw

Sri C V K. Rao .—Not necessary I avoid anything that is unpleasant to any member You can be assured of it ఏది అన్‌ప్లెజంటో నాకు ఏమి తెలుస్తుంది? వారందరితో సంప్రదించాను. వారికి యిష్టము లేదు. యిష్టము లేని పరిస్థితులలో ప్రభుత్వాన్ని యెందుకు బలపరుస్తున్నారు అన్నాను. దానిలో తప్పు ఏమి వుంది' వేరే తీర్మానము తీసుకువస్తాము అన్నారు. సపోర్టు చేస్తాను అన్నాను. దీనికి సపోర్టు చేయడానికి వారికి ఏమి అభ్యంతరము?

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు — ప్రతిపక్షాల వారితో చర్చ ఈ ఫ్లోర్ మీదనా?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు.— వాస్తవము వాస్తవముగా వుండాలి కదా. ప్రజాస్వామ్య ములో సత్యము మాట్లాడాలని అక్కడ వుంది కదా. సత్యము కాకపోతే చెప్పవచ్చును. వారితో చర్చించాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:— చర్చించలేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — నో కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్‌ను పెట్టడము మామూలే. అందరమూ కలిసి మాట్లాడుకొని తెచ్చేవారము. ప్రభుత్వంలో దుర్మార్గము, దౌర్జన్యము, అన్యాయము పెరిగి ఉందనడంలో ఏమి సందేహము లేదు. కాని యీ పద్ధతి మాత్రము జరగడానికి వీలులేదు. యెవరి స్వంత విషయము వచ్చినప్పుడు వారితో మిగిలిన వారిని ఏకీభవించాలని చెప్పడము న్యాయముకాదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు.— ఏకీభవిస్తాము అన్నారు వారు.

శ్రీ ఎ మాధవరావు.— ఇటువంటివి తీసుకువచ్చినప్పుడు అపోజిషన్ పార్టీ లీడరుతో సంప్రతించి చేసేవారము. అది సంప్రదాయంగా జరుగుతూ వస్తున్నది. వారు సావధాన తీర్మానం ఇచ్చారు. ఇచ్చిన తరువాత మాతో చెప్పారు. ఫరవాలేదు ఆలోచిస్తా

మని చెప్పాము. ఇది మంచిదికాదనేది కాదు. ఒక వ్యక్తి చేస్తున్న నిర్ణయము కావడము వల్ల మిగతా వారు అబ్‌స్టెయిన్ చేశారు తప్ప మరొకటి కాదు.

శ్రీ సి వి. కె. రావు — వారు అంగీకరించారు. సి. పి. ఐ. వారు అనుకూలముగా లేమని వ్యతిరేకించారు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు: — మేము అంగీకరించామని వారు చెబుతున్నారు యీ రకముగా చెప్పడానికి వారికి అవకాశం ఇస్తే మేము కూడా చెప్పవలసి ఉంటుంది.

POINT OF INFORMATION

re Fast by working Journalists and newspaper employees

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు — అధ్యక్షా, వర్కింగ్ జర్నలిస్ట్స్. న్యూస్‌పేపరు ఎంప్లాయీస్ ఉపవాస దీక్ష పూనుతున్నామని నోటీను యిచ్చారు. ప్రభుత్వం నిర్బంధ విధానాన్ని సాగిస్తూ విజయవాడలోను ఇక్కడకూడా కొంతమందిని అరెస్టు చేయడము జరిగింది. సమస్యలను ఆలోచించి పరిష్కరించడానికి బదులు వారిని అరెస్టు చేయడము వల్ల ప స్థితిని తీవ్రతరం చేస్తున్నారు. దానివల్ల సమస్య పరిష్కారంకాదు. అందువల్ల వెంటనే వారితో చర్చకు పూనుకొని సమస్యను పరిష్కరించాలని ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao—I have just received a letter from the institution. I am sending it to the Labour Commissioner for such acton as can be taken under the law, and if there is anything further which I can do, certainly I shall look into it. I have also requested him to come and discuss with me about it. If I can do anything to help them, I will certainly do that.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి: — వారు నోటీసు యిచ్చారు. వారిని అరెస్టు చేయడం యెందుకు?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: — అరెస్టు చేశారా?

Sri P. V Narasimha Rao:— I have no information. I can find it out just now and let the House know.

BUSINESS OF THE HOUSE.

శ్రీ జి. లచ్చన్న: — గుంటూరుజిల్లా నర్సారావుపేటలో స్టూడెంట్సుపైన లాఠీ చార్జి చేశారు, అది నిజమా, అబద్ధమా అనేది దయచేసి వారు కనుక్కోవాలి.

Mr. Chairman—You please send it to the Chief Minister.

(The telegram was sent to the Chief Minister).

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి — విశాఖ జైలులో ...

మిస్టర్ చైర్మన్: — ఇప్పుడే యిచ్చారు కదా.

శ్రీ యన్, రాఘవరెడ్డి — ఇప్పుడు కాదు. 4 రోజుల క్రితమే యిచ్చాము.

Mr. Chairman.— Tomorrow it will be called. It is a matter which is given as an adjournment motion. It is admitted under Rule 73. It will come up before the House.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి:— ఇవాళ వస్తుంది అన్నారు. అక్కడ వారు ఉపవాస దీక్ష పూని చనిపోయిన తరువాత ఇక్కడ అవకాశం మాకు యిస్తారా?

Mr. Chairman.— Date is not fixed. It will come up before the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— మేము ఎడ్జరన్‌మెంట్ మోషన్ మొదటి రోజు ఇస్తే స్కోప్ చాలలేదు అన్నారు. తరువాత రోజు ఇస్తే వస్తుందన్నారు. అక్కడ 56 రోజుల నుండి హంగర్ స్ట్రయిక్ జరుగుతుంటే ..

మిస్టర్ చైర్మన్:— 9—73 క్రిందకు మార్చబడింది. అది రేపు వస్తుంది. Government will make a statement

MATTERS UNDER RULE 341

(1) re: Removal of Lord Budha's statue from Lalaguda by the Central Railway Authorities

Mr. Chairman.— There is a motion given notice of by Smt J. Eswaribai under Rule 341 ragarding the statue of Budha which the South Central Railway had removed from Lalaguda and which was kept with them and an assurance given in this House that a decision would be taken in consultation with the Railway Board

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:— అధ్యక్షా, నేను క్రిందటి సెషన్‌లో ఆగస్టులో ఒక సమస్య తీసుకువచ్చాను. లాలాగూడా రైల్వే వార్డులో బుద్ధ విగ్రహాన్ని 16 వ తేది పెట్టి 26 వ తేది తొలగించారు. ఆ విషయాన్ని అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారికి, వెంగళరావుగారికి సెంట్రల్ రైల్వేవారి దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పుడు తప్పకుండా పెట్టిస్తామని వాగ్దానంచేశారు నాలుగు నెలలైనా ఇంతవరకు దానిపై ఏమి జరగలేదు, ఇవాళ పెద్ద ప్రొసెషన్ బయలు దేరుతున్నది. ఇక్కడకు వచ్చి ముఖ్యమంత్రిగారికి మెమొరాండం ఇవ్వదలుచుకున్నారు. బుద్ధునికి వ్యతిరేకంగా ఎవరూలేరు. మన బుద్ధుని శతజయంతి ఉత్సవాలుకూడా జరుపుకున్నాము. అక్కడ బుద్ధుని విగ్రహం తొలగించడం ఘోరమైన విషయం. ముఖ్య మంత్రిగారు దానిని తిరిగి స్థాపించే విషయంలో ఏమి చెబుతారని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— అధ్యక్షా, ఈ విషయం రైల్వేబోర్డువారి ఆధీనంలో వుంది. ఈ విషయాన్ని రైల్వేబోర్డువారికి నివేదించడం జరిగింది. వారి దగ్గర నుంచి తుది నిర్ణయం వస్తే తప్ప దాని గురించి ఇక్కడ ఎవరూ చర్య తీసుకునే పరిస్థితిలేదని స్థానిక అధికారులు చెప్పడం జరిగింది. 15 రోజుల క్రితం వారికి వ్రాసి పరిస్థితి ఏమిటని

అడిగాము. రైల్వేబోర్డు నుండి ఇంకా సమాధానం రాలేదు అని వారు సమాధానంచెప్పారు I shall take up the matter once again and put some urgency

(2) re: Frequent breakdown of electricity and construction of a Martyr's Memorial in the Gun Park

Mr Chairman.— There is another matter under Rule 341 which pertains to the Minister for Municipal Administration about the steps taken to see that the street lights do not go off frequently, and also about the steps taken regarding the construct on a Myrtyis' Memorial in the Gun Park about which he said he would study the file and issue necessary orders

శ్రీ మాణిక్యరావు (తాండూరు) :— గౌరవసభ్యులు స్ట్రీట్ లైట్స్ విషయం చెప్పారు. హైదరాబాదులో స్ట్రీట్ లైట్సు విషయం ఎలక్ట్రిసిటి డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించింది. కార్పొరేషన్‌లో నలుగురైదుగురు ఆఫీసర్లు వుంటారు. వారు ఎలక్ట్రిసిటి డిపార్టుమెంటు దృష్టికి తీసుకువస్తూవుంటారు. నేను ఆఫీసర్సును పిలిచి మాట్లాడాను ఓల్డు సిటీలోనే కాకుండా సికింద్రాబాద్‌లో వారం రోజుల నుండి లైట్సు సరిగా లేవని చెప్పారు. నిన్ననే కన్సర్న్డు ఆఫీసర్స్‌తో మాట్లాడాను.

—(మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ ఇన్ ది చైర్)

గౌరవ సభ్యులు గన్‌పార్కులో మృతవీరుల మెమోరియల్ గురించి చెప్పారు. ఆ ఫయిల్ వారం రోజుల దగ్గర నుండి నా దగ్గరే వుంది ఆ విషయం ఈ సభ వాయిదా పడక ముందే ఒక ప్రకటన చేస్తాను.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయ్:— మొత్తం సికింద్రాబాద్ అంతా లైట్సు లేవు. ట్యూబ్ లైట్సు వేస్తున్నారు కాని అవి పని చేయడంలేదు. ఎవరు బల్బ్సు వేస్తారో, ఎటువంటి బల్బులు వేస్తున్నారోకాని అవి పనిచేయడంలేదు. గన్‌పార్కు విషయంలో నాలుగు మాసాలు అయింది. ఇంతవరకు ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు, ఎప్పుడు తీసుకొంటారు, ఎంత ఎమౌంట్ శాంక్షన్ అయింది?

శ్రీ మాణిక్యరావు:— స్ట్రీట్ లైట్సుకు సంబంధించి ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు వారు వారి రెగ్యులర్ పద్ధతిలో టెండర్స్ పిలిచి చేయిస్తూవుంటారు. వారే బల్బులు వేస్తూవుంటారు. ఇక గన్‌పార్కు విషయం .. వారి కంటె నాకు ఎక్కువ అభిమానం వుంది. దానిలో కొన్ని లీగల్ కాంప్లికేషన్స్ వున్నాయి. దాని గురించి వారం రోజుల లోపలే ఈ హౌస్‌లో ఎనౌన్స్‌మెంట్ చేస్తానని చెప్పాను.

(3) re: Purchase of Deep Freeze Equipment for the Blood Bank in the Kakinada General Hospital.

Dr. T. S Murthy :— I am very sorry, Sir, that I have to repeatedly stand up and talk about the Medical Department It is very unfortunate. I do not want to unnecessarily embarass the hon. Minister He is a fine gentleman But sometimes when some of these things come to our notice we can't keep quiet.

కాకినాడ జనరల్ హాస్పిటల్ గురించి ఒక విషయము తెలిసింది. ఒక రిలయబుల్ జంటిల్ మన్ అక్కడికి వెళ్లి వచ్చి చెబితే నాకు తెలిసింది. ప్రత్యేకంగా ఒక ఆఫీసరు మీద చార్జి పెట్టడము గాదు. డిపార్టుమెంటులో యిట్లా జరుగుతుందని తెలిసి నేను మంత్రిగారిని అడిగితే వారు తెలియదన్నారు, మాధవరావుగారు నిన్న డైరెక్టరుగారితో మాట్లాడితే, నా నోటీసుకు రాలేదని వారు అన్నారట. బహుశ రాకుండవుండవచ్చు. కాని డిపార్టుమెంటులో ఎట్లా జరుగుతుందో చూడండి. బ్లడ్ బ్యాంకుకు డీప్ ఫ్రిజ్ ఎక్విప్‌మెంటు కావాలని వారు అడిగారు. వారు అడిగితే డిపార్టుమెంటు సప్లయి చేసింది. సప్లయి చేసిన తరువాత వారి మీద రిపీటెడ్ ప్రెజర్ తీసుకవచ్చి - కాకినాడ జనరల్ హాస్పిటల్ మీద - రైల్వే రిసీటు అందడముతోనే 90 పర్సెంట్ డబ్బు వెంటనే పే చేయవలసిందని, దానిని తీసుకోవలసిందని, డిపార్టుమెంటునుండి ప్రెషర్ తీసుకరావడము జరిగింది. గాబట్టి 90 పర్సెంటు కట్టి ఆ ప్యాకేజ్‌ను తీసుకున్నారు. తీరా ఆ ప్యాకేజ్‌ను విప్పి చూస్తే అందులో డీప్ ఫ్రిజ్ ఎక్విప్‌మెంటుకు బదులు రెండు ఖాళీ కిరోసిన్ డబ్బాలు వున్నవి. దాని మీద కాకినాడ జనరల్ హాస్పిటల్‌వారు ఏమి చేశారంటే, ఆ పర్టిక్యులర్ కంపెనీకి, ఏమిటయ్యా, దీనిలో ఎక్విప్‌మెంటు లేదు, రెండు కిరోసిన్ డబ్బాలు వున్నవని ఉత్తరము వ్రాశారట. వ్రాస్తే పోస్టల్ అథారిటీస్ ఆ ఉత్తరాన్ని మళ్ళీ రిటర్న్ చేశారు. ఏమని? అసలు యీ అడ్రసు ఎక్కడా ట్రేస్ కావడము లేదు, యిటువంటి కంపెనీ లేదని. ఒక ఫిక్టిషియస్ కంపెనీ, ఒక ఫ్రాడులెంటు కంపెనీ, డీప్ ఫ్రిజ్ ఎక్విప్‌మెంటు బదులు రెండు ఖాళీ టిన్స్‌ను బ్లడ్ బ్యాంకు కోసము పంపిస్తే, దానికి 90 పర్సెంట్ పే చేయాలని డైరెక్టరేటు నుండి వారి మీద ప్రెషర్ తీసుకవస్తే, వారు డబ్బు కట్టారు. ఆ డబ్బు ఎవరికి పోయింది? ఆ కంపెనీ ఎక్కడ వుంది? ఆ ప్లాంటు ఏమైంది. ఎమౌంట్ ఎంత యిన్‌వాల్వ్ అయిందో నాకు తెలియదు. చాలా బాధ్యత కలిగినటువంటి పెద్ద మనిషి, ఆ డిపార్టుమెంటులో పనిచేసే ఆయన, యీ మధ్యన కాకినాడకు వెళ్లినప్పుడు, ఆయనకు తెలిసిన విషయము నాకు చెప్పాడు, నాకు నమ్మకం కుదిరిన తరువాతనే నేను మెన్షన్ చేస్తున్నాను. అసలు దీని కుంభకోణము ఏమిటి? డిపార్టుమెంటులో క్రింద లెవల్‌లో యిటువంటి పనులు ఎవరు చేస్తున్నారు? అది తెలుసుకోవడానికి గట్టిగా ఎంక్వయిరీ చేయించవలెనని కోరుతున్నాను. ఇది చాలా ఘోరమైన విషయము..........

శ్రీ ఎ మాధవరావు :— అధ్యక్షా, ఈ విషయములో మేము శాసనసభముందుకు తెచ్చేముందు - పోయినసారి యిట్లాగే డైరెక్టరు ఆఫ్ మెడికల్ సర్వీసెస్‌పైన దుమ్ము దుమారము లేచింది. నిన్న డైరెక్టరుగారిని అడిగితే, పై విషయానికి సంబంధించి వాస్త ఏమేనా అంటే, నా ముందే ఫోను తీసుకొని కనుక్కొని తెలియదన్నారు. ఈ కుంభకోణం ఎక్కడ జరుగుతుంది? ఆ డైరెక్టరేట్‌లో ఎవరు కారణము? కిరసనాయిలు డబ్బాలు అక్కడ చేరడానికి, ఆ ఫిక్టిషియస్ కంపెనీకి ఎవరు బాధ్యులు? ఆర్డర్సు ఎవరు ప్లేస్ చేశారు? ప్లేస్ చేసిన తరువాత 90 పర్సంట్ కట్టుమని ఎవరు డైరెక్షన్స్ యిచ్చారు? ఇవన్నీ దర్యాప్తు చేయాలి. ఆ డైరెక్టరేట్‌లో అక్కడక్కడ మూలల్లో రంధ్రాన్వేషణ జరగవలసిన పరిస్థితి వుంది. అది జరిపించకుండా, మంత్రిగారు ఏదో చేశాము, చూశాము అంటే, పీస్‌మీల్‌గా చేస్తే బాగుండదు. ఆదిలోనే హంసపాదు వుంది. ఎవరికి తెలియకుండా జరిగిపోతున్నది. దానిని దర్యాప్తు జరిపించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari — Sir, after getting notice from the hon members I enquired from the Directorate but I was told that no sanction was accorded either by the Directorate or by the Government or the purchase of blood bank equipment Most probably the Superintendent might have placed orders and purchased I will tke take information now, Sir, and get it enquired.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు .— ఏది అయినప్పటికి యిటువంటి విషయములో విపాద గాథ జరగడము చాల విచారకరము.

Sri C V. K Rao ,— Let the hon Minister get the information from the Superintendent before the closure of the session and let it be placed before the House.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు .— ఈ విషయము చెప్పిన వ్యక్తి మీద ఆధారపడి చెప్పాము. అతను కూడా గొప్ప వ్యక్తి. వాస్తవము చెప్పాడు. అసలు సూపరింటెండెంట్‌కుగాని యింకా యితరులకుగాని అట్లా ఫిక్టిషియస్ కంపెనీలకు ఆర్డర్సు ప్లేస్ చేసేదానికి అధికారము వుందా? ఉంటే 90 పర్సంట్ ఎవరు కట్టమన్నారు? దానికి ఎవరు బాధ్యత తీసుకుంటారు? దానిని ఆలోచించి దర్యాప్తు చేయించి యిన్ఫర్మేషన్ చెబుతారా ?

డాక్టరు టి. ఎస్. మూర్తి .— అసలు డైరెక్టరేట్‌కు సంబంధము లేకుండా మధ్యలో ఏదైనా ఏజన్సి యిటువంటి నాటకాలు ఆడుతుందా? ఇవన్నీ తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— The Superintendent has power to purchase equipment within a particular limit and most probably to that limit he might have purchased I will get it enquired. If there is anything wrong certainly we will take drastic action.

(4) re Seizure of rice wagans at Bitragunta.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరము జూలై 14వ తేదీనాడు దాదాపు 23 వేల బస్తాలను తూర్పు గోదావరి జిల్లానుండి నూకలు అనే పేరుతో కేరళకు పంపుతుంటే, యిక్కడ అసెంబ్లీలో గందరగోళము చేసిన దరిమిలా, ఆ వ్యాగన్లను పట్టుకోవడము జరిగింది. అవి పట్టుకున్న తరువాత స్వాధీనము చేసుకొని గోడౌన్స్‌లో పెట్టుకున్నారు. దాదాపు 20 లక్షల ఖరీదు. దానికి సంబంధించినటువంటి యజమానులు ప్రభుత్వముతో లాలూచి పడడానికి విశ్వ ప్రయత్నాలు చేశారు. చేస్తే కుదర లేదు, అప్పుడు వారు ఏమి చేశారంటే, అక్కడ వున్న డి. ఆర్. ఓ.ను ఎట్లా పట్టుకున్నారో పట్టుకున్నారు. అయన యీ బియ్యాన్ని 4 వేల 500 బస్తాలు, వారికి రిలీజు చేయడము జరిగింది. ఇదేమి అన్యాయము? నూకలు అనే పేర బియ్యము పంపిస్తున్నారని పట్టుకోవడము జరిగింది. ఫుడ్ అండ్ అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు, గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియావారు, నూకలు అనే దానికి యింత పర్సంటేజ్ వుండాలనే పద్ధతిని నిర్ణయించారు. దానికి భిన్నంగా వున్నందువల్ల వీటిని ప్రభుత్వము సీజ్ చేసింది. వీటి అన్నింటికి భిన్నంగా అక్కడి డి. ఆర్. ఓ. 4 వేల 500 బస్తాలు వారికి యిచ్చారు. దీనికి కుంభకోణం-దాదాపు 200. 300 అధికారుల్ను, క్రింద ఫుడ్ యినస్పెక్టరు మొదలుకొని డి. ఆర్. ఓ. కలక్టరువరకు సంబంధముంటే - జూలైలో పట్టుకుంటే వారి మీద చర్య తీసుకోకుండా అట్లా వుంచి, పైపెచ్చు, డి. ఆర్. ఓ. అధికారము లేకుండా 4 వేల 500 బస్తాలను వారి స్వాధీనము చేయడము అంటే ఏమిటి? ఇప్పుడు కరువు వచ్చింది. బియ్యం దొరకడం లేదు. ఆ పట్టుకున్న బియ్యాన్ని మూల పడేశారు. అట్లాగే వుంచితే ఉప్పుడు బియ్యం చెడిపోతాయి, అవసరమైన ప్రాంతాలకు ప్రభుత్వము వాటిని పంపించాలి. ఇది 400 మందికి సంబంధించిన వ్యవహారము, అక్రమానికి అన్యాయానికి పాల్పడిన దోషులను శిక్షించాలి. అక్రమ రవాణా నెల్లూరు, చిత్తూరు ప్రాంతాలనుండి ఎక్కువగా జరుగుతున్నది. దానివల్లనే కొరత ఏర్పడుతున్నదంటే అంబంలో కుంభం అన్నట్లుగా మదరాసు, కేరళకు పోతే మనము చాలా నష్టపోతాము. గట్టి విజిలెన్సును ఏర్పాటు చేసి తగిన సిబ్బందిని వేసి, వారికి యిన్సెంటివ్ కల్పించి దీనిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వము పూనుకోకపోతే యీ డెఫిసిట్‌కు లోను అవుతాము. ప్రభుత్వము అభాసుపాలు అవుతుంది. లోగడ అభాండాలు వచ్చాయి. 400 మందికి సంబంధించి 23 వేల బస్తాలను దొంగతనముగా పంపిస్తూ వుంటే, వారి మీద చర్య తీసుకోలేకపోతే పబ్లిక్‌కు జవాబు చెప్పడము కష్టము. దీని మీద ప్రభుత్వము ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని వీటిని తొందరగా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయించి, యిట్లాంటివాటిని అరికట్టడానికి స్పెషల్ స్టాఫ్‌ను వేసి కట్టుదిట్టము చేయాలి. లేకపోతే రాష్ట్రము క్లిష్ట పరిస్థితులను ఎదుర్కొనవలసిన అవసరము ఏర్పడుతుంది.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మహానందగారు చెప్పినట్టు జూలై 14 నాడు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నుండి 34 వ్యాగన్లు నూకలు అని చెప్పి పోతుంటే విజిలెన్స్ సెల్ పట్టుకుంది. ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ ఆక్టు ప్రకారముగా

డి ఆర్. ఓ. యీజ్ ది కాంపిటెంట్ అథారిటీ. 18వ తేదీనాడు 18 వేల 200 చిల్లర బస్తాలను కానిఫిస్కేట్ చేయడం జరిగింది. అందులో 8000 తప్ప మిగతావి అన్ని బాయిల్డ్ రైస్. అవి ఎక్కడ తింటారనే ఉద్దేశముతో చిత్తూరు, నెల్లూరు జిల్లాల కలక్టర్లతో నిన్ననే సంప్రదించడము జరిగింది. చిత్తూరువారు కావాలంటున్నారు. వారికి అందజేయబడుతుంది. రెండవ ప్రశ్న డి. ఆర్. ఓ. 4 వేల చిల్లర బస్తాలను పార్టీలకు రిలీజ్ చేశారు. దాని గురించి లా డిపార్టుమెంటు ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నది. అవసరము వస్తే కోర్టుకు పోతుంది ఆయన ఒక అభిప్రాయము తీసుకున్నాడు. 22 పర్సెంట్ నూకలు వున్నాయనే వుద్దేశముతో ప్రిపోర్షనేటుగా వారికి రిలీజ్ చేయడము జరిగింది. దానిమీద అపీలు చేయాలనే ఉద్దేశము ప్రభుత్వానికి వుంది. అది ఎగ్జామిన్ చేయబడుతున్నది బ్రోకన్ రైస్ అనే దానికి నిర్వచనం యిచ్చారు. ఏ కారణముచేతనైతేనేమి అతను కన్సరన్డ్ అథారిటీ, గనుక ఆ వుత్తర్వుపైన లా డిపార్టుమెంటు పరిశీలన చేసిన తరువాత చర్య తీసుకోబోతున్నాము. ఆ ధాన్యం మన రాష్ట్రములో వుపయోగించుకోవాలనుకుంటే, చిత్తూరువారు కావాలన్నారు. తప్పనిసరిగా ప్రైస్ ఫిక్స్ చేసిన తరువాత అందజేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య :— దీనికి ఎవరు బాధ్యులు? ఏమి చర్య తీసుకున్నారు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు — పశ్చిమ గోదావరినుంచి యిది జరిగింది చేయవలసిన కార్యక్రమం అంతా చేస్తున్నాము, సుబ్బయ్యగారు ఆందోళన చెందనక్కరలేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య .— ఇది అంతా కూడా ప్రభుత్వ లాలూచీతో జరిగిందేమో అని ఉంది విషయమంతా బయటకు లాగి దర్యాప్తు చేయిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ చల్లా సుబ్బరాయుడు — ఎవరయినా సరే బాధ్యులయిన వారిపయిన చర్యలు తీసుకుంటామని హామీ యిస్తున్నాను.

Sri G Venkata Reddy :— I have given a motion regarding R. T. C. Workers' Strike. You were pleased to post it for to-day.

Mr. Deputy Speaker :— It could have been taken immediately after question hour.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి — నో కాన్ఫిడెన్సు మోషను అనే అభిప్రాయముతో చెప్పారు. We have raised this matter. But it was said that the No-Confidence motion should have precedence over the oter things.

Mr. Deputy Speaker — We will take it up tomorrow.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— ఆర్. టి. సి స్ట్రయికు అని అది అంతా గొడవలు జరిగింది. నాలుగయిదు రోజులు అయిపోయింది It is an important matter.

Mr. Deputy Speaker :— We have gone through the other agenda; we cannot go back.

శ్రీ జి. అచ్చన్న :— గో బాక్ అనేది కాదు. ఈ సమస్య నో కాన్ఫిడెన్సు మోషన్ అని సి వి. కె రావుగారు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు రయిజు చేశారు.

Mr. Deputy Speaker — It will be taken up tomorrow immediately after question hour.

శ్రీ జి. సైదయ్య — అధ్యక్షా, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా సంగారెడ్డిలో సర్టిఫికేటులు ఇచ్చారు. ఆరు మాసాలయినప్పటికి మోటారులు లేవు. సర్టిఫికేటులు యిచ్చారు గజ్వేలు, సిద్దిపేటకు 70 మోటారులు వచ్చాయి. మూలకార్తె కూడా వచ్చేసింది. హరిజనులకు గిరిజనులకు అలాటు చేశారు. సర్టిఫికెట్లు యిస్తే పంటలు పండవు, మాకు మోటారులు సప్లయి చేయాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ .— వ్రాసి ఇవ్వండి. ప్రభుత్వానికి పంపుతాను.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : The need to give some more chances to S S L C. failed candidates to appear for the examination.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— అధ్యక్షా, యస్ యస్. యల్. సి. విద్యార్థులకు కమీషనరు పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్సువారు నాలుగు చాన్సెస్ ఇచ్చారు ఈ నాలుగు చాన్సెస్లో కూడా చాలా మంది సరయిన కోచింగులేక ఆర్థిక ఇబ్బందులవలన మన రాష్ట్రం మొత్తంమీద మూడు నాలుగు వేలమంది తప్పిన విద్యార్థులున్నారు. ఇంటర్మీడియట్ వారికి ఎనిమిది చాన్సెస్ ఇచ్చారు. హెచ్. యస్ సి. వారికి రెండు చాన్సెస్ ఇచ్చారు. ఇప్పుడు యీ యస్. యస్ యల్. సి. తప్పినవారికి కూడ మరొక రెండు చాన్సెస్ ఇప్పిస్తే వారు పాసవడానికి వీలవుతుంది. ఇప్పుడు యస్. యస్. యల్. సి. తప్పిన వారికి ఆఖరుకు బవాను ఉద్యోగముకూడా దొరకటం లేదు. ఏ ఉద్యోగమయినా యస్. యస్ యల్ సి. పాసయినారా అని అడుగుతారు కాబట్టి యీ యస్. యస్. యల్. సి. తప్పినవారికి మరొక రెండు చాన్సెస్ ఇప్పిస్తే ఒక మూడు నాలుగు వేల మందికి భిక్ష పెట్టినవారవుతారని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— వారు చెప్పిన మాట వాస్తవము. మూడు నాలుగు వేలమంది వరకు పాస్కాని వారున్నారు వారందరూ పాస్ కావాలంటే ఎన్ని పరీక్షలు పెట్టాలో తెలియదు. చాలా ఇబ్బందిగా వుంటుంది. ఎన్నో పరీక్షలు పెట్టడము కంటే వారిని యస్. యస్ సికి అనుమతించాలనుంది. ఇంకొక రెండు సారులు పరీక్షలు పెట్టాలనే విషయము పరిశీలనలో ఉంది త్వరలో నిర్ణయము తీసుకుంటాము.

శ్రీ టి. వెంకటేశం :— నాలుగయిదు చాన్సెస్లో కూడ పాస్ కాలేక పోతున్నారు కాబట్టి అందరూ పాస్ చేసేవరకు పోవటంటే కష్టం It is an endless task. The qnestion is people could not pass in 4 times also.

శ్రీ పి వి నరసింహారావు :- ఆ నాలుగు చాన్సెస్ ఇచ్చేముందు ఆలోచింప వలసి ఉండేది ఇప్పుడు చేసేది ఏమీ లేదు

Sri D. Venkatesam — The question is that those people are suffering a lot.

Sri P. V Narasimha Rao :— One way is that they can be asked to appear for the S S. C. examination which is now in force They can take any number of chances

Sri D. Venkatesam :— How is that possible? The syllabus is different

శ్రీ పి వి నరసింహారావు :- Even in the same examination- ఒక రెండు మూడు సారులు ఫెయిలయితే కొత్త పుస్తకాలు చదవాలి పాత పుస్తకాలు మారడం కొత్త పుస్తకాలు రావడం మళ్లీ ఫెయిలు కావడం జరుగుతోంది అవి అన్నీ చూస్తున్నారు

PAPERS LAID ON THE TABLE

Amendment to the Andhra Pradesh Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Advance Betterment Contribution) Rules, 1956.

Sri A. Bhagawantha Rao :— Sir, on behalf of the Minister for Revenue, I beg to lay on the Table a copy of each of the amendments issued to the Andhra Pradesh Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Advance Betterment Contribution) Rules, 1956 in G. O. Ms No. 871, Revenue, d/7-9-71 and G O Ms. No. 874, Revenue, d/7-9-71 and published pages 1-2 of Rules Supplement to Part I Extraordinary of the Andhra Pradesh Gazette d/10-9-71 as required under Sec. 18 (2) of the Andhra Pradesh Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Advance Betterment Contribution) Act, 1955.

Mr. Deputy Speaker :— Paper laid on the Table.

(ii) Notification issuing G. O. No. 1452 Home d/8-10-71 and G. O. Rt. No 2900, Home d/13-10-71 issued under the Andhra Pradesh Motor Vehicles Tax Act, 1963.

Sri K Gopal Naidu :— Sir, I beg to lay on the Table under sub-section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Tax Act, 1963, a copy of the Notification issued in the following G. Os. under sub-section (1) of section 9 of the said Act.

G O. Ms No and Date	Date of publication in the A P. Gazette
1. G O. Ms No 1452, Home dated 8-10-1971	28th October, 1971
2 G O Rt. No. 2900, Home dated 13-10-1971	28th October, 1971

(iii) Notification issued in G. O Ms No 1432, Home dated 1-10-1971 issued under section 16 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Tax Act, 1963

Sri K Gopal Naidu — Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (3) of section 16 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Tax Act, 1963, a copy of the Notification issued in G O Ms No. 1432, Home, dated 1st October, 1971 and published in the Andhra Pradesh Gazette dated 21st October, 1971.

Mr Deputy Speaker :— Papers laid on the Table

GOVERNMENT MOTION : ELECTION OF A MEMBER TO THE COMMITTEE ON PUBLIC ACCOUNTS.

Sri P. V. Narasimha Rao :— Sir, I beg to move :

"That the Members of this House do proceed to elect in the manner required under sub-rule (3) of Rule 219 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, one Member from among their number to be member of the Committee on Public Accounts for the financial year 1971-72."

Mr Deputy Speaker :— Motion moved.

(Pause)

The motion was adopted.

Mr. Deputy Speaker:— In accordance with the Rules of Procedure and according to the proportional representation by means of a single transferable vote, I fix the following dates for making nominations, scrutiny, withdrawal and poll, if necessary:

The last date for making nominations: 11 A.M. on 27-11-71.

The date of scrutiny of nominations: 1 P.M. on 27-11-71.

The last date for withdrawal of candidature: 1-30 P M. on 29-11-71.

The date on which a poll shall, if necessary, be taken at 10 A. M. on 30-11-71 in the Committee Room of the Assembly Building, Hyderabad.

PRESENTATION OF THE REPORT OF THE REGIONAL COMMITTEE.

ON THE ANDHRA PRADESH AGRICULTURAL UNIVERSITY (AMENDMENT) BILL, 1971

Sri K Rajamallu— Sir, I beg to move:

"That under rule 184 of the Legislative Assembly Rules, I beg to present the Report of the Andhra Pradesh Regional Committee on the Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill, 1971"

Mr. Dy Speaker — Report presented.

GOVERNMENT BILL

The Andhra Pradesh Record of Rights in Land Bill, 1971 (as reported by the Joint Select Committee)

శ్రీ. పి. వి. నరసింహారావు — అధ్యక్షా, ఈ చర్చలో 20 మంది గౌరవ సభ్యులు పాల్గొన్నారు. వారి సూచనలు అన్నికూడా మేము చాలా శ్రద్ధగా విని నోటు చేసుకోవడం జరిగింది. ఈ చట్టాన్ని గురించి గౌరవసభ్యులు అందరూ కూడా దాదాపు అనుకూలంగానే ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది దీని సూత్రాన్ని గురించి కాని ఈ హక్కుల జాబితా మనం తయారు చేయాలనే దాని అవసరాన్ని గురించి కాని పెద్దగా సందేహం వెలిబుచ్చిన వారు ఎవరూలేరు. కాని దానిని అమలు చేయడంలో చాలా సాధకబాధకాలు ఉన్నాయని చెప్పారు దానికి వారికి అభినందనలు, కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. ఇది చాలా సులభంగా జరుగుతుందని ప్రభుత్వంకూడా అనుకోవడంలేదు. ఇటువంటి రికార్డులు ఉండడం చాలా ముఖ్యం. ఇవి లేకపోతే మనం ఏసంస్కరణలు కాని భూసంబంధాలకు సంబంధించినటువంటి సంస్కరణలు కాని తేలేము. కాబట్టి అన్నింటికన్నా ముఖ్యమైనటువంటి ఈ గట్టా మనం ప్రారంభించి దీనిని కొంతవరకు సైవల్ చేసి దీనిలో మళ్ళీ ఎప్పటికప్పుడు అవసరమైన మార్పులు, మోసాలు జరుగుతుంటా చూడవలసిన అవసరం వుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దీనిలో ఉన్నటువంటి సాధకబాధకాలను బాగా ఆలోచించి గమనించి వున్నది దానికి కావలసినటువంటి చర్యలుకూడా తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా రెండు మూడు విషయాలు గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. ఈ వట్టా [illegible]

సారి మన రాష్ట్రం అంతటా అమలుచేస్తే బాగుంటుందని చెప్పారు కాని దీనిని అమలు చేయాలంటే కొన్ని హంగులు మనం సమకూర్చుకోవలసి ఉంటుంది. ప్రత్యేకమైన సిబ్బంది కావలసి వుంటుంది. దానికి కావలసినటువంటి ఆర్థిక వనరులు కూడా సమకూర్చు కోవలసి వుంటుంది. అది చేయకుండా మనం రాష్ట్రం అంతటా ఒకేసారి ప్రవేశపెట్టి నట్లయితే అది పాలలో నీళ్లు కలిపినట్లే అవుతుంది. డైల్యూట్ అయిపోతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— మళ్ళీ కొత్త సిబ్బంది దేనికి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు: — దానికి స్పెషల్ స్టాఫ్ కావలసివస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: ... ఎందువల్ల?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు.— సిబ్బంది లేకపోతే పనిజరగదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— దానిని స్ట్రీములైను చేయడానికి కావలసి రావచ్చు గాని అసలు రెగ్యులర్‌గా పని జరగడానికి ఏమన్నా స్టాఫ్......

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఇదివరకు అస్థిత్వంలో లేనటువంటి ఒక రికార్డును మనం తయారు చేస్తున్నాము. దానికి సిబ్బంది కావలసి వస్తుంది ఉన్నదానితో రాష్ట్రం అంతటా కూడా చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని చూసినట్లయితే దానికి కూడా అభ్యంతరం ఏమీలేదు. ఒకేసారి నోటిఫై చేయవచ్చు. యిబ్బంది ఏమీలేదు. కాని అది ఎందుకు పెట్టుకోవడం జరిగింది అంటే మనకు కావలసినటువంటి వనరులు లేక రాష్ట్రం అంతటా ఒకేసారి అమలు చేయవలసి నటువంటి పరిస్థితి ఈ చట్టం ద్వారా అవడం మంచిదికాదనే ఉద్దేశ్యంతో........

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- తెలంగాణా ఏరియాలో అమలు జరుగుతున్నది కదా?

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు:- లేదండి. తెలంగాణా ఏరియాను గురించి కూడా ఇటీవల వచ్చినటువంటి హైకోర్టు తీర్పునుబట్టి దానిని మళ్ళీ వేయవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య .— కాస్త టెక్నికల్‌గా తప్పితే ప్రాక్టికల్‌గా పెద్ద చిక్కు లేదు దానిలో.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు .— లేదు. మళ్ళీ చేయవలసి వస్తుంది. క్లాజ్ ఇది. ఇందులో పెద్దగా విభేదించవలసిన అవసరమే లేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— ఉన్న స్టాఫ్‌తో ప్రారంభిస్తే అడిషనల్‌స్టాఫ్ తరువాత చూసుకోవచ్చు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అదే చేస్తాము. సేప్టి క్లాజు ఒకటే ఉన్నది. కావలసివస్తే అంతటా చేయవచ్చు. కాని యీ క్లాజు లేకపోతే తప్పనిసరిగా మనకు వనరులు ఉన్నా లేకపోయినా, సిబ్బంది ఉన్నా లేకపోయినా అంతటా చేయవలసి వస్తుంది. కనుక బాలన్సు ఆఫ్ కన్వీనియన్సునుబట్టి ఇది చేయడం జరిగిందని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రికార్డును సవరించడానికి అసలు కాలావధి ఉండకూడదని చెప్పారు: దానితో ఏకీభవించడానికి అవకాశం లేనందుకు నేను విచారిస్తున్నాను. మొదట చిత్తు చట్టంలో 90 రోజులు మాత్రమే కాలావధి ఉండినది. దానిని ఇప్పుడు 6 నెలలవరకు పెంచడం జరిగింది. సెలక్టు కమిటీవారు పెంచారు. అంతేకాకుండా కలెక్టరుకు కాలావధి లేకుండా, కాల పరిమితి లేకుండా ఎప్పుడైనా పొరపాటు జరిగినట్లు తెలిస్తే దానిని సవరించేందుకు రివిజనరీ పవర్ అంటూ ఒకటి ఇవ్వటం జరిగింది. కనుక దీని దృష్ట్యా కాలావధిని పెంచి దీనికి ఫైనాలిటి లేకుండా చేయడం మంచిదికాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— టైము లిమిట్ పెట్టాము. టైము ఎక్స్టెన్షన్ పవర్ వారికి ఇస్తే ప్రభుత్వానికి వచ్చిన ఇబ్బంది ఏమిటి ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— మనం ఫైనాలిటి దీనికి ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. రికార్డు ఫైనల్ అయిపోయింది. చాలా అరుదైన కేసులలో ఏదైనా పర్వర్సు డెసిషన్సు జరిగినాయి అని చెప్పి అటువంటి అసాధారణమైన పరిస్థితులలో ఆ పవర్ ఇచ్చినాము. Revisionary powers are not exercised every day in every case so easily అందుకని అదే విధంగా మనం పోగట్టా ఇచ్చేటటువంటి దానిని గురించి కూడా ఇదివరకు 30 రోజులు ఉంటే ఇప్పుడు 60 రోజులు చేయడం జరిగింది. తరువాత రికార్డు అథారిటి 5వ క్లాజు క్రింద మళ్ళీ కాలావధి లేకుండా కూడా దానిని గుర్తించి పున: పరిశీలన జరిపే అవకాశం ఇచ్చారు. కాబట్టి దానిని కూడా మనం కాలావధి లేకుండా చేసే అవసరం లేదు. దానికి ఒక ఫైనాలిటి కావలసి వస్తుంది. లేకపోతే ఎప్పుడు మళ్ళీ ఇంటిమేషన్ వస్తుందో అనేటటువంటి ప్రమాదం ఉంటుంది గనుక దానిని కూడా గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత, రిజిష్టర్డు పోస్టు ఎకనాలెడ్జిమెంటు డ్యూ ద్వారా ఈ కమ్యూనికేషన్ పంపించాలని అన్నారు. దానివల్ల ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు అవుతుంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— డబ్బు మాట దేవుడికి ఎరుక. వాళ్ళనే కట్టమంటే కడతారు. ఇప్పుడు ఎమెండుమెంటులో చెప్పుకోదలచుకొన్నాము. అల్లా చేయలేకపోతే ప్రపంచంలో ఎంతో బాధపడవలసి వస్తుంది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఏ అనుభవాన్ని మేము తీసుకుంటాము గౌరవిస్తాము. అయితే నేను మనవి చేసేది ఏమంటే ఎల్లా దీనిని పంపించడం అనేది [illegible]

పద్ధతి రూల్సు ద్వారా తయారు చేయడం జరుగుతుంది. ఇప్పుడు చట్టాన్ని పాస్ చేసే సందర్భములో దాన్ని గురించి ఇందులో చేయవలసినది ఏమి లేదు. తమరి అభిప్రాయాన్ని మా దృష్టిలో పెట్టుకున్నాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు .— మన ప్రభుత్వంలో రూల్సు, యాక్టు పాస్ చేసిన తరువాత 3 సంవత్సరాలవరకూ చూడటం లేదు. అప్పటివరకూ ఎలా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :- దానికి దీనికి సంబంధం లేదు. ఎన్ని సంవత్సరాల తరువాత చేసినా తమ అభిప్రాయాలు మాత్రం ముందు వుంచుకుంటాము. తరువాత The Bill provides on appeals a sue motto revision by the Collectors which can be expected to act with fairness and justice on provisions of too many revisionary authorities బాగుండదని మనవి చేస్తున్నాను. గవర్నమెంటుకు కూడా ఒక రివిజన్ ఇమ్మని గౌరవసభ్యులు సూచించారు. దానివల్ల మనకు లిటిగేషను తప్ప మరేమి లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం చెప్పారు. ఇది ప్రభుత్వానికి సంబంధించినంతువరకువాటికి వర్తించకూడదని చెప్పాము. ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ఆస్తులకు, భూములకు ఇది చెప్పడం చాలా ముఖ్యము. అది లేకపోతే ఎంక్రోచ్‌మెంటు అక్రోచ్ అక్రమణను కూడా మనం కొంత వరకు లీగలైజు చేసినట్లు అవుతుంది. అది మంచిది కాదు. దానికి వేరే చట్టాలు ఉన్నాయి. ఆ చట్టాలద్వారా దానిని అరికట్టవలసి ఉంటుంది. దానిక్రింద చర్య తీసుకోవలసి ఉంటుంది. కాని దానికి దీనికి లంకె పెట్టడం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను అందుకని 12వ క్లాజును పూర్తిగా తీసివేయమనే సూచనను అంగీకరించలేమని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా దీనికి సంబంధించిన ఆక్షేపణలు ఎక్కువ ఏమి లేవు కనుక దీనిని పాస్ చేయవలసిందని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :— I shall now put the following motion to vote

Sri A Venkata Reddy .— Recording authority not below the rank of a Revenue Inspector.. అనే దానివల్ల చాలా దుర్వినియోగానికి అవకాశము ఉంటుంది. కాబట్టి 'not below the rank of the Tahsildar,' అని ఉండాలి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు .— ఇప్పుడు రికార్డు ఉండేదేమో పైన కాని మనకు రిపోర్టు చేయడానికి క్రిందవాడు చేస్తే తప్పేమి ఉన్నది? సెలక్టు కమిటీవారు కూడా ఆమోదించారు దానిని, అని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

"That the Andhra Pradesh Record of Rights in Land Bill, 1971 (as reported by the Joint Select Committee) be taken into consideration."

(Pause)

The motion was adopted.

Mr. Deputy Speaker:— I shall now put the clauses to vote.

The question is "That clause 2 do stand part of the Bill".

The motion was adopted and Clause 2 was added to the Bill

Clause 3.

Mr. Deputy Speaker:— For clause 3 there are two amendments given notice of by Sarvasri A. Madhava Rao and C. Janga Reddy and Sarvasri K. Govinda Rao, Ch. Rajeswara Rao, Poola Subbiah and Mohd. Rajab Ali.

Sri A. Madhava Rao:— Sir, I beg to move: 'In sub-clause (3) of clause 3 after the expression 'sub-section (2)' insert the words 'or such higher time as may be given by recording authority'.

Mr. Deputy Speaker:— Amendment moved.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పుతూ పైనాలిటీ వుండవలెను. దీనికేవో అవాంతరాలు కలుగుతూ వుంటాయని చెప్పారు తమకు తెలుసు, ఎస్టేట్సు అబాలిషన్ యాక్టు 48 లో వచ్చిన తరువాత, ఇదేమాదిరిగా తమరు అక్కడ ఏవైతే చెప్పారో అక్కడ కూడా సెక్షన్స్ 4 అండ్ 5 క్రింద బోర్డు ఆఫ్ రివెన్యూగాని లేకపోతే డైరెక్టర్ ఆఫ్ సెటిల్‌మెంటుగాని తెప్పించుకొనే అధికారము వున్నది సుయోమోటోగా. అదేమాదిరిగా 11-ఎ లో కూడ వున్నది. అయితే 48 లో పాస్ చేసిన ఎనాక్టుమెంటు ఈ రోజు ఇక్కడికి వచ్చేటప్పటికి, మన డిపార్టుమెంటువారు రూల్సు అన్ని దానికి అడ్డము పెట్టి హైకోర్టు తీర్పులు ఉన్నాయి. సుప్రీంకోర్టు తీర్పులు ఉన్నాయి. Everyday's delay must be excused అని చెప్పాలి కాబట్టి మేము రెసిస్టు చేస్తున్నామని చెప్పడమే కాకుండా 88 మంది ఎం. ఎల్. ఏ. లు చేవ్రాలుచేసి ముఖ్యమంత్రిగారికి ఇస్తే దానిని తుడిచి అవతల పారేయడమే కాకుండా వేలాది ప్రజలు ఎక్కడైతే ఎస్టేట్సు వున్నాయో అక్కడ పట్టాలు పొందకపోగా అసెస్మెంటు పాలసీ క్రింద మీరు అంతా కాజేస్తూ వుంటే, అక్కడ వాళ్ళకు దిక్కులేకుండా వీధులలో పడేటటువంటి సందర్భంలో ఎందువల్ల ఈ బాధ మీకు దీనివలన కలుగుతున్నదో నాకు అర్థంకావడం లేదు.

"Any person affected by an entry in such record of rights may, within a period of six months from the date of the notification referred to in sub-section (2), apply for rectification of the entry to such officer as may be prescribed. The said officer may, after.."

'Six months or such time,' అంటే తమకు వచ్చిన ఇబ్బంది ఏమిటో అని నేను అడుగుతున్నాను. సెక్షన్ 16-2 లో ఎస్టేట్స్ అబాలిషన్ యాక్టులో ఇట్లాంటివి ఉన్నాయి ప్రతిచోట్లో కూడ ఉన్నాయి. ఇప్పుడు ఈ రిజిస్టి ఉండే మీరు తెచ్చిన

పైనాలిటీ కాదుకదా అది డెమాక్రాటిక్ సోర్డులాగా వున్నది ఆఫీసర్ల చేతులలో వాళ్ళందరు కూడ్ అయిపోయేటటువంటి పరిస్థితి వున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ కూర్చొన్నారు కాబట్టి పరువాలేదు, యాక్టు పాసు అయిపోతుంది అంటే, స్టాంపు యాక్టు క్రింద చెప్పేటప్పుడు ఏదేదో చెప్పారు అప్పుడు ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు, ఈరోజు సబ్ రిజిస్ట్రారు సంపాదించినంత డబ్బు ఎవరూకూడ సంపాదించలేకుండా వున్నారు మీరు ఏదో సీలింగు పెడతామంటే, ఇది మీరు పెట్టినందువలన ఇబ్బంది లేదు కాబట్టి ఏవో ఊహాగానములో లేకుండా ప్రజలను అర్ధంచేసుకొని చేయాలని చెప్పుతున్నాను. నేను చిన్న విషయము చెప్పుతున్నాను. ఈ రోజు హైదరాబాదులో ఏ ఉద్యోగస్తైతే ఉద్యోగము చేస్తున్నారో వారు ఇక్కడ వుండి పోతున్నారు వారికి 2, 3, ఎకరాలు భూమి వుంటుంది మరి వారు తమ సర్వీసు అంతా అయిపోయిన తరువాత ఇల్లుచేసుకొందామని అనుకొంటారు కనుక అనుభవము లేకుండా చేసినట్లయితే ప్రయోజనములేదు మీరు దీనివలన ఇబ్బంది వుంటుందని అంటున్నారు. యిబ్బందిలేదు, ఆఫీసర్లను అడగండి యిప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ పాత కాగితాలు 88 మంది సంతకంచేసి సంపిన ఆ ఎం ఎల్. ఏ ల కాగితాలు తెప్పించుకొని చూడమనండి తెలుస్తుంది, మేము ఏమి పాట్లు పడుతున్నామో డిపార్టుమెంటువారు వద్దనడం, మేము కావాలనడం, ఆ పాటు యిక్కడ కూడ పడుతుందని చెప్పుతున్నాను

Sri P Subbiah — Sir, I beg to move the following amendment - "Add the following proviso at the end of sub-clause (3) of clause 3—

> "Provided however that the said officer may condone the delay in cases of applications filed after six months period if in his opinion, the delay is caused for bonafide reasons "

Mr. Deputy Speaker — Amendment moved

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య.— అధ్యక్షా, ఒక విషయము మనము గమనించాలి. అందరు చదువుకొన్నవాళ్లు అయి ఆ చట్టాన్ని అంతా అర్ధంచేసుకొని, పరవాలేదు ఈ టైములో పెట్టగలరు అనే అభిప్రాయానికి ప్రభుత్వము వస్తే మేము ఒప్పుకొంటాము, అలా కాదు. గ్రామ సీమలలో నూటికి 90 మంది చదువురానటువంటి రయితులు ఉండేటప్పుడు 'సచ్' అని పెట్టడము ధర్మము, న్యాయము లేకపోతే చాలా అన్యాయము జరుగుతుంది. యిప్పుడు టవున్సులో 22.4 పర్సెంటు లిటరేట్స్ ఉంటే గ్రామాలలో 10 పర్సెంటుకూడ లేదన్నమాట. అందువల్ల యీ అమెండుమెంటు 'సచ్ టైమ్' అనేది చాలా న్యాయము, దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎస్టేట్సు అబాలిషన్ వాళ్లు చేశారు కాబట్టి ప్రభుత్వము ప్రజలకు అనుకూలంగా, రైతులకు అనుకూలంగా చేయాలనుకొన్నప్పుడు ఈ అమెండుమెంటు ఉండడం అవసరం, ఉంచితీరాలి, యిది న్యాయము గనుక ఆలోచించమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు.— అధ్యక్షా, ఇందాకా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పడములో మనకు ఒక ప్రొవిజన్ స్పష్టంగా ఉన్నది. కలక్టరు కావాలంటే సుయోమోటో ఎన్‌క్వయిరీ చేయవచ్చు ఎక్సెప్షనల్ కేసెసులో ఇట్లాంటివి జరిగినప్పుడు స్వయముగా వారు చేయవచ్చు అని చెప్పారు కాని ఆచరణలో ఏమి జరుగుతున్నదంటే కలెక్టరుగారు డైరెక్టుగా సుయోమోటో ఎన్‌క్వయిరీ చేయడం అనేది జరిగితే, అట్లా చేయాలంటే అది సామాన్యముగా జరుగవలసినటువంటి పని కాదు. ఈవేళ నాకు తెలియకుండా టాం టాం జరిగిందని రిపోర్టు వ్రాసుకుంటారు, నాకు ఇంటిమేషన్ ఉండదు. రిజిస్టరు పోస్టు అక్నాలెడ్జివేయడం ఉండదు. ఆ రికార్డింగు అథారిటీ ఏమి వ్రాసుకొన్నాడో నాకు తెలియదు. నాలుగేళ్ళ తరువాత నాకు అన్యాయం జరిగిందని నా భూమి మీద వచ్చిపడినప్పుడు కనుక్కుంటే నేను అది చెప్పుకోడానికి నాకు సావకాశం ఉండాలా లేదా. అది చాలా సింపుల్ పాయింట్. మన ఎస్టేట్సు అబాలిషన్ యాక్టులో ఈ ప్రొవిజన్ ఉన్నది. లోగడ జరిగినటువంటిది ఒకటి ఉదాహరణకు చెప్పుతున్నాను. సుయోమోటో ఎన్‌క్వయిరీ వారంతట వారు చేయాలి అంటే చెప్పుతున్నాను. హైకోర్టు టావులో గవర్నమెంటు ఒక కేసు విషయంలో డిసైడ్ చేసింది, డైరెక్టర్ ఆఫ్ సెటిల్మెంట్ స్వయంగా 11-ఎ ఎన్‌క్వయిరీ చేయాలి. అది జరగలేదు. జరగకుండానే పట్టాలు ఇచ్చేశారు ఒక కేసు విషయంలో. అది జరగాలని డైరెక్టరు ఆఫ్ సెటిల్మెంట్సుకు ఒక డైరెక్షన్ యిస్తే, ఈ రోజువరకు ఎన్‌క్వయిరీ జరగలేదు. కనుక ఈ విషయంలో సుయోమోటోకంటే ఇది వారికి అవకాశం ఇచ్చి ఆ విధంగా నాకు ఏదైనా అన్యాయము జరిగితే నాకు మళ్ళీ తెలుపుకొనేటటువంటి హక్కు గనుక ఇవ్వకపోతే it will be a very great injustice caused It will be very harmful to the interests of the people.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు.— నేను ఇప్పుడే మనవి చేశాను. మనం ఇక్కడ ఒక రికార్డు తయారు చేస్తున్నాము. ఎవరికో రైట్స్ యివ్వడం మాత్రమేకాదు. యిప్పుడు యిద్దరి మధ్య రైట్స్ ఉన్నట్లయితే వారు యెన్ని సంవత్సరాలు కొట్లాడుకొన్నా పరవా లేదు. మనము ఏమో ఒక బేసిక్ రికార్డు తయారు చేస్తున్నాము. దీనిపైన మన అభివృద్ధి మన సంస్కరణలు, మన పట్టాలు, అన్ని ఆధారపడి ఉంటాయి కాబట్టి దీనికి ఒక ఫైనాలిటీ, తుదిస్వరూపము లేకపోతే చాలా ఇబ్బంది వస్తుంది అయితే గౌరవ సభ్యులు ఒక ఇబ్బందిమాత్రము కొంతవరకు ఉంటుందని మనవి చేశారు. విద్యావంతులు తక్కువ అని, కాబట్టి ఇదివరకు 2 మాసాలు, 3 మాసాలు మాత్రం ఇచ్చినటువంటిదానిని ఇప్పుడు ఆరు మాసాలు చేసినాము. ఆరు మాసాలు కూడా చాలవు అనుకొంటే. యింకా కొంత దీర్ఘకాలము అంటే ఒక సంవత్సరం చేయవచ్చు. అంతేగాని అసలు కాల పరిమితే లేకుండా 10 సంవత్సరాలు తరువాత వచ్చినా దానిని మళ్ళీ అప్పుడు తిరుగదోడుతాము అంటే అది మాత్రము మేము అంగీకరించడానికి వీలులేదు. కావలసివస్తే ఒక సంవత్సరము వరకు పొడిగించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. గవర్నమెంటు తరపున నేనే ఆ సవరణ యిస్తాను. I will give my own amendment, Sir, from Government side.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు. — ఆ సిక్స్ మంత్సు తీసివేయాలని చెప్పలేదు. యెక్కడయినా జెన్యుయిన్ కేసు ఉండినప్పుడు, ఆ ఆరు నెలలుదాటిన తరువాత కూడ సఫిషియంట్ కాజను చూపించినట్లయితే ఆ డిస్క్రిషన్ వారికి ఇవ్వాలి. అట్లా లేనప్పుడు రెండు సంవత్సరాలయినా పెట్టండి.

Mr Deputy Speaker·— He is extending to one year

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు·— రెండు సంవత్సరాలు చాలా ఎక్కువై పోతుంది. అసలు నిజంగా ఈ రికార్డు తొందరగా కావాలనే ఆర్జెన్సియేపోతుంది. ఇది అయ్యేదికాదు, పొయ్యేదికాదు. ఒక సంవత్సరం పెట్టండి. ఒక సంవత్సరం పెట్టి ట్రయి చేస్తాము. యీ లోపల చాలా ఇబ్బందులు వస్తే చూచుకోవచ్చు. యిప్పుడే అక్కరలేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు·— మేమంతా కూడా ట్రయి చేసిన తరువాత కూడా ఎనేక్ట్‌మెంటులో తమ దగ్గరికి తీసుకవచ్చి కాగితాలు పెడితే ఏమవుతాయి ..

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు — మీరు తెచ్చిన కాగితాలు వేరే చట్టానికి సంబంధించినవి.

I will now move the Government amendment

"In sub-clause (3) of Clause 3, for the words 6, months, substitute the words one year"

Mr. Deputy Speaker.— Amendment moved.

(Pause)

Sri P. V Narasimha Rao:— This is the Government amendment. మరీ loose చేస్తే లాభం లేదు. యిది వ్యప్పుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

Sri A Madhava Rao·- In view of the Chief Minister's amendment, I beg leave of the House to withdraw the amendment.

(The Amendment was, by leave of the House, withdrawn.)

Sri P Subbaiah.- In view of the Chief Minister's amendment, I beg leave of the House to withdraw the amendment given by me.

(The amendment was, by leave of the House, withdrawn)

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: — ఇందులో finality లేకపోతే నష్టం వస్తుంది గాని ప్రధానంగా రికార్డువ్రాసే వాళ్లే ఇతరుల భూములను తమ పేర వ్రాసుకొనే వారున్నారు. అది ఇతరుల కెవరికీ తెలియదు. [illegible] ఒక రైతు పొలాన్ని కరణంగారి అమ్మ పేర వ్రాసుకొన్నారు. [illegible] ఒక రైతు కౌలుకు వ్రాసుకొన్న భూమిని ఆ ఊరి మునసబుగారే తమ పేర వ్రాసుకొన్నారు. యిది బయటి వారికి యెట్లా తెలుస్తుంది. ఆ విధంగా మునసబుగారు వ్రాసుకొన్నది

14 సంవత్సరాలకు తెలిపింది. ఇటువంటి కేసులు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు సీరియసుగా కన్సిడర్ చేయాలి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— అలాంటి పరిస్థితులలో రివిజన్ యివ్వడము జరిగింది. కలెక్టరు యెప్పుడయినా చేయడానికి అవకాశం ఉన్నప్పుడు దీనికి అభ్యంతరము ఉండకూడదు.

Mr Deputy Speaker:— The question is :

"In sub-clause (3) of Clause 3, for the words '6 months', substitute the words 'one year'".

The amendment was adopted

(Pause)

The question is

"That Clause 3, as amended, do stand part of the Bill "

The motion was adopted and Clause 3 as amended was added to the Bill.

CLAUSE 4

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— ఈ 60 రోజుల గడువు ఎక్కువ చేయండి.

Sri P V. Narasimha Rao — We will make it 90 days, Sir. I move the following Government amendment -

"In Clause 4, for the words 'sixty days,' substitute 'ninety days.'"

Mr. Deputy Speaker ,— Amendment moved.

(Pause)

Mr. Deputy Speaker :— I will put the amendment to vote The question is ·

"In Clause 4, for the words 'sixty days' sustitute 'ninety days.'"

The amendment was adopted.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

"That Clause 4, as amended, do stand part of the Bill "

The Motion was adopted and Clause 4, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 5

Sri P V Narasimha Rao :— Every order passed under this section shall be communicated to the persons concerned either by perssonnel service or by registered post acknowledgmnt due

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఒక పోస్టుమాస్టరున్నాడు. విలేజి ఆఫీసరే పోస్టుమాస్టరు. విలేజి ఆఫీసరే లేండ్ లార్డ్, అక్కౌంటెంట్ ప్రైయిన్డ్ ఆఫీసరుగా ఒక్కడే ఉంటాడు. వెట్టి, కర్ణం. మున్సబు అంతా ఒక్కరే, రికార్డు వ్రాసేటప్పుడు నోటీసులు పంపినట్లు వ్రాశాడు. రిజిష్టరు పోస్టులో ఉత్తరం పంపి ఆ పార్టీ లేడని వ్రాశాడు. యిట్లాంటి critical posts ఉన్నాయి. కాబట్టి జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి.

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు :— అది రూల్సులో వస్తుంది. పర్సనల్ సర్వీసు Registered Post - Acknowledgment due రెండూ పెట్టడానికి అవకాశం యిస్తారని చెబుతున్నాను. యింకా మంచి సూచన ఉంటే చెప్పండి.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య :— ఆ రెండూ ఉంటే చాలు.

Mr Deputy Speaker — The question is

"That Clause 5 do stand part of the Bill "

The Motion was adopted and Clause 5 was added to the Bill.

CLAUSE 6

Mr Deputy Speaker :— The question is :

"That Clause 6 do stand part of the Bill "

The Motion was adopted and Clause 6 was added to the Bill.

CLAUSE 7

Sri P. V Narasimha Rao — Sir, I move the following amendment —

"In Clause 7 after the words 'open to the inspection of the public at reasonable hours' insert the words 'free of any charge."

Mr Deputy Speaker — Amendment moved

(Pause)

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— "free of charge" అనేది యిందులో చేర్చాము. Inspection చేసుకొనుటకు డబ్బు యివ్వవలసి వస్తుందేమోనని గోపాల

కృష్ణయ్యగారు చెప్పారు. ఆ సందేహం లేకుండా కూడా inspection వరకు "free of charge" అని పెట్టారు.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

"In Clause 7 after the words 'open to the inspection of the Public at reasonable hours' insert the words 'free of any charge."

The amendment was adopted.

(Pause)

The question is :

"That Clause 7, as amended, do stand part of the Bill."

The Motion was adopted and Clause 7, as amended was added to the Bill.

CLAUSE 8

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

"That Clause 8 do stand part of the Bill."

The motion was adopted and Clause 8 was added to the Bill.

CLAUSE 9

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— కలెక్టరుగారు suo motu enquiry చేయడానికి గవర్నమెంటుకు అధికారం ఉండాలని. అందుచేత 'Collector' or 'Government' అని ఉంటే తప్పు లేదు.

Mr Deputy Speaker :— The question is :

"That Clause 9 do stand part of the Bill."

The motion was adopted and Clause 9 was added to the Bill.

CLAUSES 10 and 11

Mr. Deputy Speaker .— The question is :

"That Clauses 10 and 11 do stand part of the Bill."

The motion was adopted and Clauses 10 and 11 were added to the Bill.

CLAUSE 12

Sri K Govinda Rao .— I move :

"Delete Clause 12."

అధ్యక్షా, ఈ క్లాజు 12 లో గవర్నమెంటు భూములకు యిది వర్తించదని ఉన్నది. యిది ఎందుకు డిలీట్ చేయాలంటే ప్రస్తుతం మన రాష్ట్రంలో గవర్నమెంటు భూములు. శివాయిజమా భూములుగాని, పోరంబోకులుగాని కొన్ని లక్షల ఎకరాలు ఉన్నవి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— గోవిందరావుగారు సెలక్టు కమిటీ సభ్యులే గదా? అక్కడ యీ సంగతి చెప్ప లేదా? తరువాత డిస్సెంట్ నోట్ అయినా యివ్వలేదా?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— అక్కడ కచ్చితంగా చెప్పాము. అక్కడ సెలక్టు కమిటీతో అంగీకరింపచేయలేకపోయినా యిక్కడ సభవారిచేత అంగీకరింప చేయగలమని డిస్సెంట్ నోట్స్ యివ్వలేదు. గవర్నమెంటుకు కొన్ని లక్షల ఎకరాలు బంజరు భూములు గాని, పోరంబోకులుగాని ప్రాజెక్టు క్రింద భూములుగాని వున్నవి. దానిలో చిరకాలంగా సాగు చేస్తున్న రైతులు ఉన్నమాట ఎవరూ కాదనేరు. కొన్ని లక్షల ఎకరాల ప్రభుత్వ భూములను కొన్ని సంవత్సరాలుగా, తరతరాలుగా సాగు చేస్తున్నటువంటి పేద రైతులు ఉన్నారు. కొంతమంది ప్రభుత్వ భూములు ఆక్రమించుకొన్నటువంటి పెద్ద మనుష్యులు ఉన్నారు. ఆ పెద్ద మనుష్యులను ఇన్ఎలిజిబుల్ శివాయిజమాదార్లను రద్దు చేస్తామని, వారందరూ లేకుండా చేస్తామని, ప్రభుత్వం అనుకొన్నప్పటికీ, ఆర్డరు పాస్ చేసినప్పటికి మన రాష్ట్రంలో ఎక్కువ భాగంలో ఇన్ఎలిజిబుల్ శివాయిజమాదార్లను ఒక్కరిని కూడా తీసివేసినది లేదు. అనేక మంది పేదవారు సాగు చేసుకొంటున్నటువంటి భూముల విషయములో వారి పేర్ల రికార్డు లేదు. బంజరు భూములు సాగు చేసుకొంటున్నప్పటికీ వారి పేర్లు లేవు. అందువల్ల జరుగుతున్నది ఏమిటంటే, సాగు చేస్తున్నది ఒకరు. పట్టా ఇస్తున్నది ఇంకొకరికి. అటువంటి రకరకాలైన పొరపాట్లు జరగటానికి అవకాశం ఉన్నది. వారి యొక్క పేర్లు ఖచ్చితంగా రికార్డు మెయిన్‌టెయిన్ చేయటంలో తప్పు ఏమి ఉంది? అయితే వారి పేర్లు ఒకే రిజిష్టరులో ఉండాలా, వేరే పుస్తకంలో ఉండాలా అన్నది సమస్యకాదు. ఎవరైతే సేద్యం చేస్తున్నారో వారి పేరు, ఖచ్చితమైనటువంటి; సరైనటువంటి రికార్డులో ఉండాలి అన్నది వారియొక్క ఎలిమెంటరీ రైట్స్. కాబట్టి అటువంటి సరైన సమగ్రమైన రికార్డు ఉండవలసిన అవసరం ఉంది.

It should be open for inspection by the people and if there are any mistakes, they should be allowed to be corrected ప్రభుత్వము ఒక పెద్ద భూస్వామిగా వుండి, పాత రకమైన ఆలోచనలతో, ఇన్స్పెక్షన్ చేసుకొనే అవకాశంగాని, వారి పేరు నమోదు చేయుటకు అవకాశానికిగాని హక్కు లేకుండా చేయటం సరైనదికాదు. బి-మెమోలు కొన్నిచోట్ల ఉన్నాయి, కొన్నిచోట్ల సక్రమంగా లేవు. ఒకరు సాగుచేసుకొంటుంటే, ఇంకొకరి పేరు బి-మెమోలో బుక్ అవుతుంది. మీరు వీరి పేర్లు రికార్డులో నమోదు చేయకపోతే ఈ లోపాలు లెక్కపై చేయటానికి అవకాశం ఏమి ఉంది? లాండ్ లెజిస్లేషన్స్ తీసుకువస్తున్నామని అంటున్నారు. ప్రతిరోజూ

కూడ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు రాష్ట్రంలో సరైన భూసంస్కరణలు జరగటంలేదని చెబుతున్నారు. వాటి ఇంపాక్ట్ మన ప్రభుత్వం పైన ఎంత ఉన్నదో తెలియదు. యీ రికార్డు లేకపోతే లాండ్ లెజిస్లేషన్స్ ఏమి చేస్తారు? రేపు లాండ్ సీలింగు తగ్గించాలని అనుకొంటున్నారు. ఎవరెవరు యాక్చ్యువల్‌గా భూమిలో అక్యుపెంట్సు ఉన్నారో, ఎవరు సాగుచేసుకొంటున్నారో, వారి అందరిపేర్లు ఉండవలసిన అవసరం ఉన్నదంటారా? లేదంటారా? అది లేకుండా మీరు ఏమి లెజిస్లేషన్ చేస్తారు? యెట్లా ఎఫెక్టివ్‌గా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారు? కాబట్టి వాటి అన్నింటికి ఇది ముఖ్యమైన రికార్డు.

This is a very basic law not only for tenancy Laws but also for the Ceiling laws This has the most important aspect of the legislation

వీటన్నింటికి బేసిక్‌గా ఒక రికార్డు వుంటే బాగుంటుందని, అందులో పొరపాటు జరిగితే రెక్టిఫై చేసుకొనే సావకాశం వుండాలని చెబుతూ యీ స్పిరిట్ కొత్త ముఖ్యమంత్రిగారు అంగీకరిస్తారని నమ్ముతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ప్రభుత్వభూములకు ప్రభుత్వానికే రికార్డు ఉండాలా అని అడుగుతున్నారు. భూములే ప్రభుత్వానివి అయితే దానికి రికార్డు ఎందుకు అంటారు. అయితే ప్రభుత్వ భూములకు ప్రభుత్వం దగ్గర రికార్డులేదు. అది యెవరి చేతిలో ఉంటుందంటే—ఆ వూరి కరణం చేతిలో వుంది. ఆయన గవర్నమెంటు భూమి అక్కడ వున్నదంటే వుంది, లేదంటే లేదు. శివాయి జమాబాద్లపేర భూమి వుంటే ఆ భూమి ఇంకొకరు సాగుచేసు కొంటున్నారు. అది రికార్డు చేయించండి. అప్పుడు అసలు విషయం బయటపడుతుంది. మీరు ఒక పాలసీ తీసుకొని శివాయి జమాబాద్లు భూమిలో 5 యెకరాలు మెట్ట, 2 న్నర యెకరాలు మాగాణి వున్నట్లయితే వారిని తొలగిస్తామని అన్నారు. ఇంతవరకు తొలగించినవి యెన్ని వున్నవి? నోటీసులు ఇచ్చినవిలేవు. ఐదు సంవత్సరాల నుంచి ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పటికి వారిని తొలగించలేక పోయారు. సాగు చేస్తున్నటువంటి వారు ఒకరు వున్నారు. ఇంకొకరిపేర వ్రాసుకొన్నవారు వున్నారు. భూస్వామి పేరు ఇంకొకటి వుంటుంది. గవర్నమెంటు కొన్నిచోట్ల టెంపరరీ పట్టాలు ఇస్తున్నది. ఆ టెంపరరీ పట్టా రికార్డులో వుండదు. ఈ టెంపరరీ పట్టా ఇచ్చిన భూమి లో ఒకరు ఒక సంవత్సరం సాగుచేసుకొని, మరొక సంవత్సరం సాగుచేసుకోటానికి ప్రయత్నించినపుడు నీవు గత సంవత్సరం చేయలేదని కరణం అంటే—దానికి రికార్డు లేదు, వాడికి రికార్డులో పేరు వ్రాస్తే టెంపరరీ పట్టా పొందినవాడు ఆ సంవత్సరం ఆ భూమి తన స్వాధీనంలో వున్నదని యీ ఏడుకూడా వున్నానని —నా పేరు మీరు ఎందుకు నమోదు చేయలేదని —అడగడానికి అవకాశం వుంటుంది. అతడు తహశీల్‌దారు దగ్గరకు పోవచ్చును. తన రైట్ చెప్పుకోవచ్చును. గవర్నమెంటు పొలం ఎక్కడ

వున్నది, యెంత వున్నది అనేదానికి మన దగ్గర రికార్డులేదు. గవర్నమెంటు పొలాలు కూడ ఆ రికార్డులో వుంటే బాగుంటుంది. ఆ భూమి గవర్నమెంట్ చేతిలో వున్నదని వ్రాయండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు గవర్నమెంట్ భూములకు వేరే భూముల లెక్క ఉన్నదా అంటే లేదు. అడంగులలో చూసినా, విలేజ్ రికార్డులలో చూసినా యెక్కడా గవర్నమెంట్ భూమి అని ఉండదు, వరుసగా నెంబర్లు అన్ని ఉంటి, కరణంగారు 76 నెం. గవర్నమెంట్ పోరంబోకు అని వ్రాస్తే ఉందని అనుకోవాలి. ఆ పోరంబోకు యెవరయినా అడిగితే ఆ పేరు కొట్టి వేసి వారి పేరు వ్రాస్తారు ఆది ఉందో లేదో వీరికి తెలియదు వారికి తెలియదు తహశీల్దారుకు తెలియదు. కలెక్టరుకు తెలియదు లాండ్ రెవిన్యూ రికార్డుకు ప్రాణదాత కరణం. నాకు ఆ భూమి ఇవ్వదలచుకుంటే, ఇంతకు ముందు ఉన్నవారి పేరు కొట్టి వేసి ఆ భూమి ఖాళీగా ఉంది తీసుకోమంటాడు. దానికి మీరు యెప్పుడైతే రికార్డు క్రియేట్ చేస్తున్నారో, అప్పుడు రికార్డు ఆఫ్ రైట్ వస్తుంది. కొన్ని భూములు గవర్నమెంట్ 5 సంవత్సరాలకు, 100 సంవత్సరాలకు కౌలుకు ఇస్తున్నది అది కూడా దేంట్లో ఉండాలి? లంక భూములు సొసైటీలకు మనం యిచ్చాం. అవి యెక్కడ రికార్డ్ అవుతుంది? గవర్నమెంటు భూములకు వేరే లెక్క లేదు. రైతుకు రికార్డు చేయండి గవర్నమెంటుకు రికార్డు చేయండి. ఆ భూమి యెవరి స్వాధీనంలోనూ లేకపోతే గవర్నమెంటు చేతిలో ఉన్నదని వ్రాస్తారు. గవర్నమెంటు భూములు యెక్కడవున్నవో చెప్పలేకుండా ఉన్నారు. నాగార్జున సాగర్ ఏరియాలో గవర్నమెంటు భూములు ఏవో చెప్పలేకపోయారు. ఎక్కడయినా కాలేజి బిల్డింగులు కట్టాలన్నప్పుడు గవర్నమెంట్ భూమి లేదంటారు. ఖాళీలేదు అంటారు. ఈ రికార్డు మీరు క్రియేట్ చేసేటపుడు గవర్నమెంటు లాండ్ కూడ దాంట్లో పెస్తే మీకు నష్టం లేదు. ఇతరులకు సౌకర్యంగా ఉంటుంది. రికార్డు క్లియర్‌గా ఉంటుంది. అందువల్ల అది యాడ్ చేయటం అవసరము.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య — ప్రభుత్వానికి దీనివల్ల నష్టము ఏమిటో మాకు తెలియ చేస్తే మేము దీనిని విత్‌డ్రా చేసుకొంటాము. ప్రభుత్వానికి ఏమీ నష్టము లేదు. పేదవాడు చేసుకొంటున్నటువంటి భూములు యెక్కడ ఉన్నవో ప్రభుత్వానికి తెలియదు. చేసుకుంటు న్నటువంటి పేదలకు తెలియదు అది కరణానికి ఒక్కరికే తెలుస్తుంది. అందువల్ల అతడు అది ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేస్తున్నాడు. అందువల్ల దానికి రికార్డు కావాలి. ఆ రికార్డు ఉంటేనే పేదవాడి హక్కులు కాపాడబడతాయి. బంజరు భూములు, ప్రాజెక్టు భూములు సొసైటీ భూములు సాగు-చేసుకొంటున్నటువంటి పేదవాడి హక్కులు కాపాడబడతాయి.

Sri P. V. Narasimha Rao — This is a record of rights and not a record of encroachments That is No. 1. గోవిందరావుగారు ఏ కార ణము చేత ఇది కావాలి అన్నట్టున్నారో, అన్నింగా అదే కారణం చేత యిది వద్దని నేను

అభిప్రాయపడుతున్నాను ఇవాళ చాలా మంది పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు గవర్నమెంట్ లాండ్స్ ఎంక్రోచ్‌మెంట్ చేసుకొని ఉన్నారని చెబుతున్నారు. చిన్నవారు కూడా కొందరు ఉన్నారని చెబుతున్నారు. వారు చెప్పినదాని ప్రకారంగా ఏమవుతుంది? ఈ పెద్దవారికి మాత్రమే బ్రహ్మాండమైన రికార్డు తయారవుతుంది క్రిందివారిని రికార్డు చేసేవారు ఎవరూ ఉండరు. కాబట్టి నేను అదే కారణం చేత దీనిని అంగీకరించడానికి సిద్ధంగా లేను. గవర్నమెంట్ ప్రాపర్టీ పైన ఇంకొకడి హక్కు భుక్తం అనేది ఏదీ ఉండదు, కాబట్టి దానిని అంగీకరించటానికి గుర్తించటానికి దేనికీ మేము సిద్ధంగా లేము. Government property should be exempt from the operation of this Act

శ్రీ సి. వి. కె. రావు, — ముఖ్యమంత్రిగారి వాదన సక్రమంగా ఉంది. తమకు వర్తించని ధర్మం యితరులకు వర్తించాలి అంటున్నారు. వారి వాదన అంతా - పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు గవర్నమెంట్ భూములు ఆక్రమించుకుంటున్నారు కనుక ఇది వాళ్ళకు వర్తింపజేయటానికి వీలులేదు అంటున్నారు. అంటే చిన్నవారి భూములు పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు ఆక్రమించుకొంటున్నారన్నమాటే గా. గవర్నమెంట్ భూములు యెవరికి ఉపయోగకరంగా ఉంటున్నవి? యీ గవర్నమెంట్ భూములలో పేదవారు ఉన్నప్పుడు వారికి హక్కు ఉండాలి. పెద్దవారు ఉన్నప్పుడు వారికి హక్కు ఇవ్వకండి. ఆ విధంగా సవరణ చేయండి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— గవర్నమెంటు భూమిలో ఎవరికైనా హక్కు ఇచ్చినప్పుడు, అతనికి పట్టా యివ్వటం జరుగుతుంది. అతడు పట్టాదారు అవుతాడు. అయితే అతడికి హక్కు లేదు. రైట్ లేని భుక్తం మీరు అడుగుతున్నారు.

It must be buttressed by a right. It must be supported by the legal right

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— ముఖ్యమంత్రిగారి వాదన అంతా ధనవంతులకు లీగల్ రైట్ ఒకటి ఏర్పడుతుంది. మేము చేసినది ఒప్పుకోండి అంటున్నారు. నా వాదన మీరు ఎప్పుడు ధనవంతుల తరఫున. ఈ సందర్భంలో ఏది మంచిదో ఏది చెడ్డదో మాకు తెలుసు. మీది సదుద్దేశ్యం అని నేను అంగీకరిస్తున్నాను అంటారు. సదుద్దేశ్యం అయినప్పుడు మీరు చేయవలసినటువంటి అమెండ్‌మెంట్ మార్గం ఉన్నది. పేదవాడు ఉన్నప్పుడు పేదవాడికి రైట్ యివ్వండి. ధనవంతుడు అయినప్పుడు రైట్ యివ్వకండి. అన్నీ మీ చేతిలో ఉన్నాయి. అది చేయవచ్చు. ఉద్దేశ్యం సదుద్దేశ్యం అయితే ఏమి అడ్డు వస్తుంది? ఉద్దేశ్యం సదుద్దేశ్యంకానప్పుడు తప్పుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు. ధనవంతులు ఆక్రమించుకొన్నారు మీ భూములు కనుక ఆ విషయం చెల్లనేరదు. ఇది రికార్డు ఆఫ్ రైట్ అనడం సబబుగాలేదు ఒకసారి కన్సిడర్ చేయమని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం కూడ పేదవాడియందు దయకలిగివున్నది అంటున్నది. అటువంటి పరిస్థితిలో అక్కడ రైతు ఉండేటట్లయితే అతనికి యివ్వమని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు. — మనం తయారు చేసినటువంటి రికార్డు ఏ ఒక్కరికి ఉన్నటువంటి హక్కులు తప్ప కొత్త హక్కులు ఏమి ఇవ్వవు. అయినప్పుడు యెవరు అయితే నిజంగా సాగు చేస్తున్నారో వారి పేర్లు అక్కడ ఉంటాయి. ఇన్ఎలిజిబుల్ శివాయిజమాదార్స్ ఉన్నారు వారు ఎవరెవరు యెంతమంది ఉన్నారు అనేది సరైన లెక్కలు లేవు. లేనప్పుడు ఇప్పుడు మనం చేసినటువంటి ఆర్డర్స్ ప్రకారమే వారిని తొలగించడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

We are not giving any extra right to any ineligible sivai Zamadars

Sri P V Narasimha Rao — I concede one thing to Mr. Govinda Rao. If we don't have a full list of sivai zamadars who are ineligibe, there may be a case to prepare such a list. That is an independent list. They cannot find place in a Record of Rights, because, unless the person is proved to have already got a right in a particular land he cannot find a place in the Record. I agree that wherever the list of encroachers is not full, wherever the list of ineligible sivai zamadars has not heen prepared or has not been up-to-date there is a very strong case to make it, so that, as he has pointed out we can take very early steps to get them vacated.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు. — ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విషయం కన్సిడర్ చేశాము అన్నారు ఇన్ఎలిజిబుల్ వాళ్ళు యెవరైనా వున్నప్పటికి వారి రికార్డు ఒకటి అవసరమేనని అంగీకరిస్తున్నారు. ఇది రికార్డ్ ఆఫ్ రైట్ కాబట్టి ఇందులో అక్కరలేదు అన్నారు. అర్ధం అయింది. రికార్డ్ ఆఫ్ రైట్ అని పేరు పెట్టినాము. గవర్నమెంట్ భూములు కానప్పుడు, భూస్వాముల భూముల సందర్భం వచ్చినప్పుడు టెనెంట్‌గా ఉన్నవాడు, టెనెన్సి కాగితాలు లేకపోయినా, మూజవాణి టెనెన్సి అయినా, ఏ పద్ధతిలో ఉన్నా రైట్ ఉన్నా, రైట్ లేకున్నప్పటికి వాస్తవంగా అన్ది స్పాట్ ఆక్యుపేషన్‌లో ఉన్నవాడి పేరు వ్రాస్తామా లేదా?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు. — లేదు.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు. — వ్రాయవలసివస్తుంది.

Sri P V. Narasimha Rao — According to the Tenancy Act the definition of tenancy has been very clearly given. You are conceding that he is an encroacher and you want him to enter here in the Record of Rights. That is the difficulty

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు. — వారు చెప్పిన హేతు పద్ధతినే నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే - రికార్డులో వాని పేరు వచ్చిన తరువాత వానికి హక్కు సంక్ర

మిస్తుందా లేదా అనేది పరిశీలన చేసి నిర్ధారణ చేయండి రికార్డు కొరకే గదా తయారు చేసేది? లేకుంటే అందరికి సర్టిఫైడ్ కాపీస్ ఉంటే అందరు టెనెంట్స్ అని సర్టిఫికేట్స్ వుంటే ఎంటర్ చేస్తాము ఇది ఒక సెన్‌సెస్ లాంటిది. వారందరు ఎక్కడెక్కడ ఎవరు- Let us understand

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకరు :— సెలక్ట్ కమిటీకి పోయింది. అక్కడ డిస్కషన్ అయింది.

Sri P V Narasimha Rao — I am trying to simplify the matter. If there is any need to have another list, up-to-date list of Government lands and the encroachers, the ineligible sivai zamadars who are on the land at the moment, this can always be prepared irrespective of this Act and has to be prepared independent of this Act, independent of this Record of Rights Record of Rights has to be a Record of Rights only, vested rights, rights accrued already and nothing else

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:— ఈ రికార్డులో వచ్చిన వారందరు రైట్స్‌తో ఉన్నారా లేదా అనేది నిర్ధారణకాదు. వారికి ఏ రైట్ ఉన్నాయనేది మనం చేసే లెజిస్లేషన్ బట్టి ఆధారపడుతుంది. ఇది ఆబ్జక్టివ్ పిక్చర్ ఇస్తుంది. యెవరు ఆక్యుపెంట్‌గా ఉన్నారు? ఏ అధికారంతో వున్నారు అనే విషయాన్ని సేకరించడానికే తప్ప దీని ద్వారా ప్రత్యేకమైన హక్కులు సంక్రమించడానికి అంటే దీని పర్పస్ సాధ్యంకాదు. అందుకొరకు ఎవరు ఏ పద్ధతిలో వున్నారు, అది మనం రికార్డు చేయడానికి అభ్యంతరం లేదు.

Dr T V S. Chalapathi Rao - Though I am suffering from the disability of entering just now my clarification is very necessary. టెనెంట్ ఎవరైతే వున్నారో టెనెన్సీ యాక్టు క్రింద రికార్డు చేయుండరాదు అన్నారు. ఇప్పుడు మన రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి బల్క్ ఆఫ్ ది టెనెన్సీ బినామి, మూజువాణి టెనెన్సీస్. యిందులో యిచ్చిన డెఫినిషన్ బల్క్ ఆఫ్ ది టెనెన్సీని కవర్ చేయదు. అందువల్ల తగాదా కారణం కారణంగానే వుంటుంది, ఉదహరణకు నేను కౌలు చేస్తున్నాను అని చెపుతాడు. లీజ్ లేదు. మూజువాణీగా పాలేరుగా చేస్తున్నాడు. నా తరపున నిగామన్‌గా చేస్తున్నాడు అనే బల్క్ ఆఫ్ ది టెనెన్సీస్ వున్నాయి ఈ టెనెన్సీ డెఫినిషన్ చాల డిఫెక్టివ్‌గా వున్నది. అందువల్ల రికార్డ్ ఆఫ్ రైట్స్ సహాయం చేయడానికి బదులు వున్నది వున్నట్లుగానే వుంచి గ్రామాలలో తగాదాలు, కన్‌ఫ్యూజన్ పెంచడానికి అవకాశం అవుతుంది. యిది యిట్లాగే వుంచితే మీ ఆబ్జక్టు ఎట్లా ఎచీవ్ అవుతుందని క్లారిఫికేషన్ అడుగుతున్నాను, ఇరెలెవెంట్‌గా, సందర్భం లేకుండా నేను ఇప్పుడు వచ్చినప్పటికి I am suffering from the disability of entering just now, Therefore I have no opportunity of following. But from what I

read and the statement just now made by the Chief Minister, my clarification is very necessary. I request you Sir, to please ask the Chief Minister to clarify

Sri P V Narasimha Rao — What Dr T V S. Chalapathi Rao raised may not be relevant in itself but it is irrevalant to the point we are discussing now

Dr. T V S Chalapathi Rao — Sir, it is very necessary, because the very object of this legislation is going to be defeated if you are going to stick up only to this definition There will be continuous difficulty in each village if this is the thing.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి:— అక్యుపెంట్ అనేది ఒకటియున్నది, ఆ అక్యుపెంట్ అనే వాని క్రింద సాగుదారులు అందరు రావడానికి అవకాశం వున్నది. వారు రారు అని ఎట్లా చెప్పుతున్నారు? నాకు అర్థం కాలేదు. రావడానికి అవకాశం వున్నది.

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు — కౌలుదారు రాడు అని అనలేము కౌలుదారు అని రైట్ ఉన్నటువంటివాడు తనకు రైట్ ఉన్నదని అనాలి. ఎస్టాబ్లిష్ అయి వుండాలి. రైట్ ఉన్నదని అంటేనే వాడు వస్తాడు. నాకు ఏ రైట్ లేదు గాని యిక్కడ తిష్టవేసుకొని నేను కూర్చున్నాను అంటే రాడు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు — రెండు పాయింట్స్ ఉన్నాయి. సరైనటువంటి రిజిష్టర్ ఉండాలి. అందులో ఎవరెవరు భూమి మీద ఆక్రమించి ఉన్నారు. ఎవరు సాగుచేస్తున్నారో వారి రికార్డు, ఇన్ఎలిజిబుల్‌గాని, ఎలిజిబుల్‌గాని ఎవరైనా ఎలిజిబుల్ శివాయిజమ్మాదార్స్, కూడ సరైన లెక్కలు లేవు. లేకపోవడంవల్ల చాల కష్టం జరుగుతున్నది. చాలా తగాదాలు, కొట్లాటలు జరుగుతున్నాయి. గవర్నమెంటు భూములకు ఎవరైతే సాగుదారులుగా ఉన్నారో వారి యొక్క లిస్టు ఉండాలని గవర్నమెంటు అంగీకరించింది ఇంతకుముందు ఉన్నటువంటి లిస్టు ఉన్నాయి. ఇంతకుముందు యాక్ట్సు ఉన్నాయి. వాటి ప్రకారం కొన్ని రికార్డ్సు మెయిన్‌టెయిన్ చేస్తున్నారు. They are defective.

Sri P. V. Narasimha Rao — We will make them upto-date.

శ్రీ కె. గోవిందరావు — దానికి మనం మళ్ళీ మరొక లెజిస్లేషన్ చేయగలమా? చేయలేము. ఈ రికార్డు కాకపోతే ఇంకొక పుస్తకం పెట్టించి, అందులో పేర్లు వ్రాయవలసివుంటుంది. ఇంక అక్యుపెంట్ అంటే ఏమిటి? ఎవరు సాగుచేస్తున్నారో వారి పేరు అని గదా. You are not giving any extra right to any of the occupants. అందుచేత యెవరు సాగుచేస్తున్నారో వారి పేర్లు ఇందులో, లెక్క దాఖలాలోకి రావాలి. అది చేయడానికి ఇప్పుడు ఆటంకమేమిటి? ప్రభుత్వ భూమిలో యెవరు వున్నారు అనేది యీ రికార్డులో పెట్టి, వున్నవారు లేనివారు వారి కొరకు అవకాశం కలగజేసి, మిస్టేక్సు వుంటే రెక్టిఫై చేయడానికి ఎందుకు అవకాశం ఇవ్వకూడదు? అందులో ఇబ్బంది ఏమిటి?

Sri P V. Narasimha Rao:— I have told you why it should not be done. We are not accepting the amendment.

Mr. Deputy Speaker:— The question is:

"Delete Clause 12."

The amendment was declared negatived.

Sri C. V. K Rao:— I demand a Division, Sir.

Ayes 25 Noes 68

The amendment was negatived.

Mr. Deputy Speaker:— The question is:

"That Clause 12 do standpart of the Bill."

The motion was adopted

Clause 12 was added to the Bill

Clause 13

Mr Deputy Speaker — The question is

"That Clause 12 do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 13 was added to the Bill

శ్రీ టి. లక్ష్మారెడ్డి (ఘనపూర్):— ఆన్ ఏ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు, సర్. కొంతమందికి గతంలో యీ ప్రక్కన కూర్చున్నవారు- వారి సీట్ను యిక్కడ ఎలాట్ అయినవి- వారు పార్టీలు మార్చి, మంత్రులు అయి, ఇప్పుడు ఓటింగులో పాల్గొన్నపుడు వారి స్థానాలలో కూర్చోకుండా ఓటింగ్‌లో పాల్గొన్నప్పుడు ఆ ఓటు చెల్లుతుందా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు — నేమ్స్ పిలిచినప్పుడు మాత్రమే వారు వారి సీటులో ఉండాలి. ఎవరూ నేమ్స్ పిలవమని అడగలేదు. అందువలన, ఇటీజ్ ఆల్ రెగ్యులర్.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, ఒక సంగతి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఇదివరకు ఒక మెంబరు తన సీటులో లేనప్పుడు, ఓటు చేస్తే అతని ఓటు కౌంట్ చేయలేమన్నారు....

శ్రీ సి. వి. కె. రావు.— రామనాధంగారు ఇదివరకు, ఒక రూలింగ్ ఇచ్చారు....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు.— నేమ్స్ తీసుకుంటున్నపుడు మాత్రం సభ్యులు తమ సీట్నులో ఉండాలి....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— నేను తమకు మనవి జేసినది, అప్పుడు నేమ్స్ తీసుకోవడం లేదు.

Mr Deputy Speaker — It is not to my knowledge It has happened a number of times in the House. కాశీశ్వరరావుగారి టైమ్‌లోగాని, సుబ్బారెడ్డిగారి టైమ్‌లోగాని, నేమ్స్ తీసుకునేటప్పుడు ఆతని స్థానంలో వుండాలని....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— సుబ్బారెడ్డిగారి టైమ్‌లో ఒకమాటు వచ్చి యెక్కడ కూర్చుంటే, ఆయన ఓటు కౌంట్ చేయమని చెప్పారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — నేమ్స్ పిలిచినపుడు మాత్రం సీట్సులో ఉండాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— ప్లేసెస్‌లో లేకపోతే ఓటు కౌంట్ కాదని....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — రూల్సులో అట్లా లేదు.

శ్రీ కె. రామనాథం.— అది రూల్సులో లేదు. రూలింగులో మెంబరు యెక్కడ కూర్చున్నప్పటికి కౌంట్ చేయవచ్చునని....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— సుబ్బారెడ్డిగారి టైములో ఒకరి ఓటు కౌంట్ చేయలేదు ఆ విధంగా. ఎక్కడ కూర్చున్నా కౌంట్ చేయవచ్చునన్నపుడు ఇంక సీటింగ్ ఎలాట్‌మెంట్, నేమ్స్ ఇదందా ఎందుకు? ఎక్కడబడితే అక్కడ కూర్చోవచ్చు గదా.

Mr. Deputy Speaker:— If there is anything, I will find out from the records

శ్రీ టి. లక్ష్మారెడ్డి — దీనిపై తమరు రూలింగు యివ్వాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.— పాత రికార్డ్సు చూసిన తరువాత, రూలింగు యిస్తాను. ఐ విల్ ఫైండౌట్ ఫ్రెంది రికార్డ్సు.

శ్రీ టి. లక్ష్మారెడ్డి:— రేపు రూలింగ్ యిస్తారా?

Mr Deputy Speaker:— You cannot expect that way

Sri Laxma Reddy.— I am entitled to know about it.

Mr. Deputy Speaker.— As soon as possible.

CLAUSE-1.

Sri K. Govinda Rao;— Sir, I move:

"Delete sub-clause (3) of Clause 1."

Mr. Deputy Speaker.— Amendment moved

Sri K. Govinda Rao:— The sub-clause says that it shall come into force in such area or areas and on such date or dates as the Government may, by notification, from time to time specify, in this behalf ముఖ్యమంత్రిగారు దీనికి సంబంధించి చెప్పిన ఎక్స్‌ప్లనేషన్‌లో, అంతా ఒక్కసారి చేయలేకపోవచ్చు, సిబ్బంది సమస్య వుండవచ్చునన్నారు, నిజానికి, దీనికి

మనం అదనంగా సిబ్బందిని వేయడం లేదు. నాకు తెలిసినంతవరకు రికార్డింగ్ అథారిటీ రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరు, ఆ తరువాత, అపీలుకు కలెక్టరు, అందువలన, ఇందులో క్రొత్తగా సిబ్బంది కావలసివచ్చే సమస్య లేదు. రెండవది, యీ విధంగా అయితే ఎంత కాలం పడుతుంది? ఈ రికార్డు యెప్పటికి తయారవుతుంది? రికార్డు అవసరమనుకున్నాము; ఇది ఎంత త్వరగా తయారయితే అంత మేలు జరుగుతుంది, లేకపోతే, ఇంకా సంవత్సరాల పర్యంతము దీనిని చేసుకుంటూ వుంటామంటే, The very purpose will be defeated అందువలన. దీనిని ఉంచవలసిన అవసరం లేదని, గవర్నమెంటు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

Sri P V Narasimha Rao — I understand that special staff is going to be required and we are not depending on the normal channels of the village officers fully, without special staff We may depend to some extent on them, but a check will have to be imposed. Therefore, in view of these exigencies, this saving clause has to be there It does not mean that we take 50 years to complete it We may do it all of a sudden throughout the State if it is found feasible to do so So, the mere fact that we are asking for retention of this savings clause does not mean really anything or it does not really mean that we are going to take inordinately long time It is not so

Sri K. Govinda Rao — May I know whether the Government are going to appoint Special Collectors?

Sri P V Narasimha Rao,— Not Special Collectors, but at-least Special Deputy Tahsildars may have to be appointed

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — 50 సంవత్సరాలు పట్టదు. త్వరగానే అన్నారు. ఎంత కాలంలో చేయించగలుగుతారో ఉజ్జాయింపుగా చెప్పగలరా? రెండు సంవత్సరాలలో చేయించగలరా?

Sri P V Narasimha Rao — It may not be completed within one year. But we shall see that it does not take more than 2 years. We shall try our best

Sri K. Govinda Rao:— Sir, I beg leave of the House to withdraw the amendment.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. Deputy Speaker:— The question is:

"That Clause 1 do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 1 was added to the Bill.

Enacting formula and Long Title.

Mr. Deputy Speaker:— The question is:

"That the Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

The Enacting Formula and the Long Title were added to the Bill.

Sri P. V. Narasimha Rao:— Sir, I move:

"That the Andhra Pradesh Record of Rights in Land Bill be passed."

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఇది ఇప్పుడు యాక్టు రూపం దాల్చబోతున్నది. కౌన్సిలులో కూడా పాసవుతుందనుకొంటి. ఇందులోని ప్రధానమైన విషయాల మీద రూల్సు తయారు చేయవలసియున్నది. డెలిగేషన్ వచ్చేటప్పటికి చాలా డిలే అయిపోతున్నది. దానివల్ల చాలా శాసనాలు నిరుపయోగమై పోతున్నాయి. మనం ఈ బిల్లు గురించి చాలా రోజుల నుంచి ఆలోచిస్తున్నాము కాబట్టి ఇప్పటికే ఎట్లా చేయాలి, ఏమిటి అనేవాటిని గురించి ఒక ప్లాను వుండాలి. ఇప్పటికే ఎంతమంది ఆఫీసర్లను వేయాలో, ఏమేమి చేయాలో అనే దాని మీద ఒక ఆలోచన వుండి, ఈ యాక్టు పాసైన వెంటనే అమలు చేయాలి. ఇందులో టెనెంటు అన్నాము, టెనెంటు యెవరు అనే దానికి-మనము టెనెన్సీ యాక్టు పాస్ చేశాము. దానికి ఇంతవరకు రాష్ట్రపతి ఎస్సెంటు వచ్చిందో లేదో తెలియదు. రూల్సులో వివరాలు వస్తాయని చెబుతున్నారు, మనం ఇదివరకు కూడా ఒకసారి అనుకున్నాము-రూల్సు ముందుగానే తయారుచేసివుంటే తరువాత చిన్న చిన్న మార్పులు వస్తే దానినిబట్టి మార్చుకోవచ్చును. కాని ఇప్పుడు రూల్సు డ్రాఫ్టింగు ప్రారంభించితే లా డిపార్టుమెంటుకు, రెవిన్యూబోర్డుకు-వీటన్నిటికి తిరిగేటప్పటికల్లా వారిచ్చిన సంవత్సరకాలం దానికే సరిపోతుంది. ఇదివరకే రూల్సు తయారు చేశారా? టెనెన్సీ యాక్టు ఏమైనది? యెంత స్టాఫ్‌ను వేయబోతున్నారు? ఫేజ్డ్ ప్రోగ్రాముగా తీసుకున్నారా, రేగ్యులర్ ప్రోగ్రాముగా తీసుకున్నారా? దీనిని అమలు చేసేటప్పుడు సామాన్యుడికి నష్టం కలుగకుండా వారి హక్కులు కాజేయకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. లక్ష్మారెడ్డి:— అధ్యక్షా, బిల్లుపైన చర్చ సందర్భంలో కూడా నేను రూల్సు గురించి మనవి చేశాను. తెలంగాణాకు సంబంధించినంతవరకు చట్టం ప్రకారం మాసాల గడువు ఇచ్చుకుంటూ వుంటే, లోపాలను సరిదిద్దడానికి, సవరణలు చేసుకోడానికి అవకాశాలున్నాయి. అక్కడవున్న చట్టం, అమలులో వచ్చిన ఇబ్బందులను, లోపాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, మ్యుటేషను అంధప్రాయంగా జరుగుతున్నది. ఒక రూలు, పద్ధతి లేదు. తెలంగాణా లాండు రెవిన్యూ యాక్టులో ట్రాన్స్‌ఫర్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ హోల్డింగ్సు అనే దానిమీద విపులంగావున్నది. ఆ యాక్టును ప్రభుత్వం వారు ఒకసారి పూర్తిగా మనవి చేస్తున్నాను. అందులో చెక్కలేటర్ చేస్తే అయితే ఏ పద్ధతి, కాంప్రమైజ్ డిక్రీ అయితే

ఏ పద్ధతి అనేదంతా వున్నది, 12 ఏండ్ల పైబడి ఎవరైనా వుంటే యాడ్వర్సు పొజెషన్ రికార్డు చేయడానికి కూడ పద్ధతులు ఉండెను. ఇప్పుడు మ్యుటేషన్‌కు ఒక పద్ధతి లేదు. తెలిసింది, వ్రాశాము అంటున్నారు. డాక్యుమెంటు కానీ, ఒక పద్ధతి కాని లేకుండా మ్యుటేషన్ చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానినిబట్టి, గవర్నమెంట్ రికార్డ్సుకు సంబంధించినంతవరకు ఎగ్జంప్ట్ చేస్తున్న సందర్భాలను చూస్తే ఖాస్ చేస్తున్న వారి పేర్లు వ్రాయడానికి వీలులేదని అర్థమవుతున్నది తెలంగాణాలో 47 వ సెక్షను క్రింద భూములు దున్నుతున్న వారి కోసం 50-బి పెట్టాము ఆ నిర్ణీత తేదీ లోపల స్వాధీనం కలిగివున్న వారి పేరు మ్యుటేషను చేసే అవకాశాలున్నాయి. ఈ చట్టం ప్రకారం అట్లా వ్రాయడానికి వీలులేదంటే మరి ఆ చట్టములోని 50-బి ఏమి కావాలి' రూల్సు క్రింద వహాసీ తీసి పారేశారు కానీ భూమి మీద యెవరు వుంటే వారి పేరు వచ్చేటట్లు ఇప్పుడు రూల్సులో ఏర్పాటు చేయాలి. 12 ఏండ్ల తరువాత రైట్స్ వస్తాయి కాబట్టి కల్టివేట్ చేసే వారికి తప్పకుండా రూల్సులో అవకాశం కల్పించాలని, ఈ రూల్సు కూడా త్వరగా తేకపోతే ఇబ్బందులు వస్తాయని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ కె గోవిందరావు.—అధ్యక్షా, ఈ చట్టంలోని ముఖ్యమైన భాగాలన్నిటిలో కూడా యాజ్ మెబి ప్రిస్క్రయిబ్డ్ అని రూల్సుకు విడిచిపెట్టడము జరిగింది. రికార్డింగు కానీ, యిన్‌స్పెక్షను కాని - అన్నీ కూడ రూల్సుకు విడిచిపెట్టడం జరిగింది చాల చట్టాలకు సంబంధించిన రూల్సు తయారు చేయడంలో సంవత్సరాల తరబడి ఆలస్యమవుతున్నది. కొన్ని సందర్భాలలో రెండు సంవత్సరాలు, మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలు కూడ పడుతున్నది' చట్టాలు పాసవుతున్నాయి. కాని అములు జరగవు, రూల్సు ఫ్రేమ్ కాకపోవడంవల్ల, యిటువంటి యిబ్బందులుంటున్నాయి కనుక, చిత్తశుద్ధితో యిది ప్రయోజనకరంగా ఉండాలనుకుంటే సాధ్యమైనంత త్వరగా రూల్సు తయారుచేయవలసియున్నది, అసలు యిందులో యాక్టులో ఉండవలసినవి కూడ రూల్సులో పెట్టుతామన్నారు.

డాక్టరు టి. వి. యస్. చలపతిరావు (విజయవాడ-తూర్పు) — అధ్యక్షా, పార్లమెంటరీ లెజిస్లేషను కంటే సబార్డినేట్ లెజిస్లేషను యెక్కువ అవుతున్నదని నేను యిదివరకు కూడ మనవి చేశాను. యాజ్ ప్రిస్క్రయిబ్డ్ అనే క్లాజులు యెక్కువగా కనిపిస్తున్నాయి. ఈ బిల్లులో కీ క్లాజు క్లాజు 3. తయారు చేయడము ఎట్లా అనేది యాజ్ మెబి ప్రిస్క్రయిబ్డ్ అన్నారు. రెండు మూడు నెలల క్రిందటే యిది పాస్ కావలసి ఉన్నది. కనీసం యీ రెండు మూడు నెలలలో రూల్సు అయినా తయారు చేసి ఉంటే బాగుండేది. మేము కూడ నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలివ్వడానికి వీలుండేది. అది జరగలేదు. ఏ విధంగా తయారు చేయాలనే దాని మీద, ప్రతివారు కూడ ఓటర్సు లిస్టులో ఓటర్సుగా ఎన్యూమరేట్ కావడానికి ఒక ఫారం వేశారు. రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసరు కలెక్టరు నామినేట్ చేయబోతున్నారు. వారు ప్రొఫార్మ ఒకటి తయారు చేసి విలేజస్‌లో పట్టాదారులందరికి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయాలి. టెనెంట్సు చేతా, పట్టాదారుల చేతా కూడా ఆ ఫారమ్సు

నింపించితే న్యాయం అవుతుంది. విలేజి చావడిలో కట్టి దాని మీద అబ్జక్షన్సుకు పిలవాలి. అది లేకుండా కలెక్టరు రికార్డు చేసి దాని మీద అబ్జక్షన్సు అంటే తగాదాలు ఇంకా పెరగ డానికి అవకాశం ఉంటుంది. నేను అధికారులకు కూడా మనవి చేస్తున్నాను ఈ సూచన ఏదో చేశాటలే అని త్రోసిపారేయకుండా గమనించాలని కోరుతున్నాను. వారికి నచ్చుతుందని నా నమ్మకం. మీరు నాకు టైము ఇస్తే వారికి నచ్చేటట్లుగా నేను చెబుతాను. నేను చెప్పినటువంటి ఫారమ్సు తయారుచేసి ఆ ఫారాలను గ్రామాలలో అందరికి పంచి పెట్టించి, వారిచేత అప్లికేషనులు పెట్టించి వాటి ఆధారంగా రికార్డు వీరు తయారుచేయాలి. అది డెమోక్రటిక్ ఫారంగా వుంటుంది, మనం డెమొక్రాటిగ్ ఫారం ఆఫ్ యెడ్మినిస్ట్రేషను చేస్తున్నాము కనుక ఆ ప్రాసెసులో దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని రూల్సు తయారు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు పేద రైతాంగాన్ని పర్పెట్యువల్ లిటిగేషనులో పెట్టుతుంది, వారికి చాలా కష్టాలు తెచ్చిపెట్టుతుంది అని నేను అన్నాను. పేద రైతాంగాన్ని - ఆక్యుపెంట్‌గా వున్నవారిని వారు పట్టాదారులైనా, టెనెంట్సు అయినా కూడా నీ రైట్ ఎస్టాబ్లిష్ చేసుకో, నేను చాలెంజి చేస్తున్నాను అన్నట్లుగా యీ చట్టం వస్తున్నది. ఈ బిల్లులో ఫెయిర్ ఫీచర్సు వున్నప్పటికికూడ సబ్ సెక్షన్ 8 క్రింద ప్రిస్క్రైబ్డ్ మీన్స్ ప్రిస్క్రైబ్డ్ బై ది రూల్స్ మేడ్ అండర్ దిస్ యాక్ట్ అన్నారు. ఈ యాక్టుకు సంబంధించినంతవరకు రూల్సును యీ సభలో పెట్టినట్లయితే పేద ప్రజలకూ, రైతాంగానికి సంబంధించి అనుభవం వున్న ప్రతినిధుల లోపాలను చెప్పడానికి అవకాశం వుంటుంది. కనీసం యీ సమావేశం ముగిసేలోగా అయినా రూల్సు తయారు చేసి యీ సభముందు పెట్టితే బాగుంటుందని నేను భావిస్తున్నాను పేదవారికి అసలు ఒక కన్ను పోయింది, యింకొక కన్ను కూడా పోగొట్టుతున్నారు దీనివల్ల. దీనిపైన చాలా లీగల్ కాంప్లికేషన్సు వస్తాయని నా మనవి. బోర్డు స్టాండింగు ఆర్డర్సుక్రింద రెవిన్యూ రిజిస్టర్సు, రికార్డ్సు వుండనే వున్నాయి. బి. ఎస్. ఓ. రెవిన్యూ రికార్డ్సు, రిజిష్టర్సు ఎస్టాబ్లిష్ అయి వున్నమీదట యీ యాక్టు క్రింద రికార్డ్ ఆఫ్ రైట్సు ఎస్టాబ్లిష్ చేసేటప్పుడు చాలా కాంప్లికేషన్సు వస్తాయి. పేదవారికి పర్పెట్యువల్ లిటిగేషను కలిగించేందుకు యిది కారణమవుతున్నది కనుక యీ అంశాలన్నింటిని కూడా ప్రభుత్వం బాగా పరిశీలించి, ఎటువంటి రెమిడియల్ మెజర్స్ సూచిస్తున్నారో, ఏ పద్ధతిలో చేయదలచుకున్నారో రూల్సు తయారుచేసి యీ సభ ముగిసేలోగా యిక్కడ పెట్టించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్షా, తెలంగాణాలో రికార్డ్ ఆఫ్ రైట్స్—ఖాస్రాపహాని అమలు చేసినప్పుడు ఒక అనుభవం వచ్చింది. భూస్వాములు తమకున్న భూమిని పంచుకున్నట్లుగా కూడా చూపించి వ్రాయించడం జరిగింది. దీనిక్రింద రేపుకూడా అట్లా జరగడానికి అవకాశమున్నది. వ్రాసినదానిమీద అపీలు చేస్తుకుంటే విచారణ విధానం లేకపోతే, అపీలు చేసుకునే నాథుడే వుండడు కనుక భూ సంస్కరణలు చేయదలచుకుంటే వస్తుందనుకున్న యెకరం, అర యెకరం కూడా పోయే అవకాశం ఉన్నది.

ఇతరులు యెవరైనా ఆక్రమణను పెట్టుకున్నా కూడా అటువంటి అంశం ఉంటే విచారణ చేయడానికి రూల్సులో ప్రొవైడ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. గ్రామస్థులలో యెవరైనా గాని, అవిభక్త కుటుంబంగా వుంటే కేవలం గవర్నమెంటును మోసం చేయడానికి, రికార్డ్సులో యిట్లా చూపిస్తున్నారని తెలిపినట్లయితే దానిని తప్పకుండా దృష్టిలోకి తీసుకునే విధంగా రూల్సులో పొందుపరచాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, బ్రిటిషువారి కాలంలో ఐ. సి. ఎస్. మన రాజ్యంలో ఐ. ఏ. ఎస్. వారి వారి చేతులలో అధికారం పెట్టుకోడానికి ప్రిస్క్రైబ్డ్ రూల్స్ అంటూ పెట్టారు అవి యెప్పుడు వస్తాయో తెలియదు కాని వారికి అనుకూలంగా ఉన్నప్పుడు తయారుచేసి ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆరు మాసాల క్రితం టెనన్సీ అక్ట్ చేసారు. ఇంతవరకు దానిక్రింద అవసరమైన స్టాఫ్‌ను యివ్వలేదు. చట్టాలు యెట్లా అమలు అవుతాయి? రెడ్ టేపిజంవల్ల ప్రయోజనం లేదు. టెనన్సీ ఆక్ట్‌వల్ల రెండు కుటుంబ కమతాలకంటే ఉంటే వర్తిస్తుంది, ఈ సందర్భంలో అనేక కేసులు వేసుకున్నారు. అన్నదమ్ముల మధ్య వేసుకున్నారు. టెనన్సీ ఆక్ట్ అమలులోనికి లేకుండా పోతోంది. అవి జరగకుండా రూల్సులో పెట్టాలి. ప్రభుత్వం ఏదో మాటో రెక్టిపై చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, చట్టం పూర్తి చేయబోతున్నాము. అమలు గురించి అందరం ఆవేదన పడుతున్నాము. ఒక విషయం తమ దృష్టికి తెస్తాను. ఎన్‌హాన్స్‌డ్ యెసెస్మెంటు ఆఫ్ యెడిషనల్ లెవీ వచ్చినప్పుడు రూల్సు చట్టం పాసుకాగానే అమలులోనికి తెచ్చారు. ఇది రైతుల హక్కులను కాపాడేది కాబట్టి ప్రభుత్వం డబ్బు కోసం తహతహ లాడినట్లుగానే ఈ చట్టం కాగానే రూల్సు తయారు కావాలి. వాటిని ఈ సెషన్‌లోనే తీసుకురావడం ముఖ్యం.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— అధ్యక్షా, చలపతిరావుగారు ఒక్క విషయమై భయ సందేహాలు వెలిబుచ్చారు.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— చలపతిరావుగారు చెప్పిన దానికి సమాధానం చెబుతున్నారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— కొంచం వినండి. మీకున్న హక్కు నాకుకూడా ఉంది. వారు చెప్పింది సరిగా అర్థం చేసుకున్నానో లేదో తెలియక క్లారిఫికేషన్ అడుగుతున్నాను. రూల్ మేకింగ్ పవర్ యెక్కువగా తీసుకుని లెజిస్లేటివ్ మైండ్ ఎక్సరసైజ్ చేయని విషయంపై రూల్సు చేస్తే చెల్లవనే భయం ఒకటి, శాసనసభ చట్టం చేసిన మేరకు లోబడి అమలుకు సంబంధించి రొటీన్‌గా రూల్సు చేస్తే బాగుంటుంది. మనం అక్ట్ క్రింద రెండవ తరహాకు చెందిన అధికారమే తీసుకుంటున్నాం తప్ప మరేమీ కాదు. సబార్డినేట్ లెజిస్లేషన్ కమిటీవారు తిరిగి తిరిగి సవరణలు కూడా చేస్తున్నారు. తొందరగా ఇది పాసు కావడం చాలా అవసరం.

శ్రీ టి వి. యస్. చలపతిరావు :— రాఘవులుగారు చెప్పిన దానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. సభవారి స్థూలమైన అభిప్రాయానికి భిన్నంగా చేస్తున్నారని కాదు. ప్రైంలేక ఆగర్జ చేయలేదు. కాని 16 క్లాజులంటే 15 క్లాజులలో యాక్ ప్రిస్క్రయిబు అంటున్నారు సభవారు పాసు చేసేటప్పుడు ప్రిస్క్రిప్షన్ యేమిటో తెలియకుండా చేస్తున్నాము. 16 క్లాజులలో 15 క్లాజులకు యాక్ ప్రిస్క్రయిబు అనేది పెట్టి ఆరు నెలలు వరకు యేమీ చేయకుండా అప్పుడు సబార్డినేట్ లెజిస్లేషన్ కమిటి ముందుకు తెస్తే అసలు పర్పసే డిఫీట్ ఐపోతుంది.

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు :— అధ్యక్షా, ఉద్దేశాలలో అభిప్రాయభేదం లేదు: II క్లాజులో ఉన్నది యిదివరకే మనవి చేసాను. In particular and without prejudice to the generality of the foregoing power, such rules may p ovide for (a) regulating the manner of preparation, compilation, maintenance and amendment of the record of rights and prescribing the forms in which they are to be compiled or maintained, the places at which and the officer by whom such record of ri hts have to be maintained and the officer bv whom the said records are to be verified and amended. ఏ ఫారంలో ఇవి తయారు చేయబడతవి అనేది నియమాలక్రింద వస్తుంది. చలపతిరావుగారు అడిగింది అది. ఫారం విషయంలో రూల్ ఉంది. అదే క్లాజులో మూడవ సబ్ క్లాజు క్రింద - - Every rule made under this Act shall immediately after it is made be laid before each House of the State Legislature if it is in session and if it is not in session immediately following for a total period of 14 days etc పి. వి. కె. రావు గారికి సందేహం యెందుకు వచ్చిందో తెలియదు. మన ముందుకు రూల్స్ వస్తాయోలేదో అనే సందేహానికి ఆస్కారం లేదు. వివాదం ఉండదని ప్రొసీజరల్ మాటర్స్పై రూల్సు తయారుగా ఉన్నాయని చెబుతున్నాను. ఒక విషయం సభవారు గుర్తించాలి. సబ్స్టాంటివ్‌గా చెప్పేవరకు రూల్సు సమగ్రంగా తయారు చేయడం సాధ్యం కాదు. 6 నెలలున్న దానిని ఒక సంవత్సరం చేశారు. ఆ విధంగా సబ్స్టాంటివ్‌గా మార్చినప్పుడు, ఆ విధంగా జరిగే మార్పులు జరిగి చివరి పిక్చర్ తెలిసే వరకు రూల్సుకూడా వాటికి అనుగుణంగా ఉండవలసి వుంది. కాబట్టి అసమగ్రంగానే ఉండమని ఉంటుంది. ఈ చట్టం తహతహతో తీసుకువచ్చిన చట్టమే కాని తాపీగా యెప్పుడో అమలు కావడానికి చేస్తున్నది కాదని హామి ఇస్తున్నాను. దీనిపై కావలసిన చర్యలు నియమాల నిర్మాణంతో సహా వీలైనంత తొందరగా చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పావిలాలి గోపాలకృష్ణయ్య :— పర్కింగ్ ఫేజ్ ఏదైనా ఉందా? ఆరు నెలలు, సంవత్సరం చేశారు జరిగినప్పుడు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అది ఉదాహరణకు మాత్రమే. సబ్‌స్టాంటివ్ ప్రొవిజను మారిస్తే రూల్సులో కూడా మార్పులుంటాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— కో-ఆపరేటివ్ ఆక్టు వస్తే అది వచ్చిన రెండు సంవత్సరాలవరకూ రూల్సు రాలేదు. దేవాదాయ ధర్మాదాయ చట్టం వచ్చిన 5 సంవత్సరాలవరకు రూల్సు రాలేదు. ఆక్టు అక్కడనే ఉంది. రూల్సు అక్కడనే ఉన్నాయి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అందుకే మనవి చేశాను. ఇది తహతహతో వచ్చిన బిల్లు అని చెప్పాను కదా.

Mr Deputy Speaker — The question is :

"That the Andhra Pradesh Record of Rights in Land Bill, 1971 be passed."

The motion was adopted

(The House then adjourned to meet at 4 P.M

The House re-assembled at Four of the clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

Evening Session (4-00 p m)

DISCUSSION

re Medium of Instruction

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అధ్యక్షా, మన శాసనసభ ప్రప్రథమంగా సమావేశమైన నాడే యీ ముఖ్యమైన విషయాన్ని గురించి ఈ సభవారు చర్చించవలసివుంటుందని, చర్చించి ఈ సభ అభిప్రాయాన్ని స్పష్టీకరించవలసి వుంటుందని నేను కోరినాను, సభ్యులందరు దానిని బలపరచినారు. ఆ సందర్భములో మనము ఈ చర్చను ఇక్కడ జరుపుకొంటున్నాము. అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో ఎస్ ఎస్. ఎల్. సి. వరకు చాలా కాలంగా తెలుగు బోధనా భాషగా ఉంటూ వచ్చినది. 1967 సంగుసం మే నెలలో ముఖ్యమంత్రిగారు విద్యావేత్తలతో ఒక సమావేశము జరిపి దీన్ని గురించి చాలా క్షుణ్ణముగా చర్చించారు. అప్పటికి మనకు ఇంటిగ్రేటెడ్ ప్రణాళిక వచ్చినది. ఎస్. ఎస్. సి. వరకు పరీక్షా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడము జరిగింది. ఆ సందర్భము అనేక విషయాలతో పాటు ఈ బోధనా భాషా విషయం కూడ చర్చకు వచ్చినది. అందులో అనేకమంది పెద్దలు పాల్గొన్నారు. సుందరయ్యగారు, శాసనసభ్యులు, పరిషత్తు సభ్యులు, యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమీషన్ సభ్యులతో సహా అనేకమంది విద్యావేత్తలు పాల్గొని స్పష్టమైన నిర్ణయానికి వచ్చారు ఆ తరువాత 1969 లో మొట్టమొదటి సారిగా 10 వ తరగతి పరీక్షకు కూర్చొన్న మొదటి పిల్లల జట్టు వచ్చినది. అంతకుముందు చేసిన నిర్ణయాన్ని అనుసరించి ఇంటర్మీడియట్‌లో ఆ సంవత్సరమే ప్రప్రథమముగా తెలుగు బోధనా భాషగా ప్రవేశపెట్టడము జరిగింది. ఇంటర్మీడియట్‌కి కావలసిన పాఠ్యపుస్తకాలు అనాడు అందుబాటులో

ఉండవేమో అనే ఉద్దేశ్యముతో ప్రత్యేకమైన కృషి చేసి తెలుగు అకాడమీ వారికి యీ కార్యక్రమాన్ని అప్పగించి దాదాపు 5, 6 మాసాల లోపల ఇంటర్‌మీడియట్ మొదటి సంవత్సరమునకు కావలసిన పుస్తకాలను తయారు చేయించడము, అచ్చువేయించడము, అందుబాటులోకి తీసుకురావడము జరిగింది. ఆ తరువాత సం.రము ఈ పిల్లలు ఇంటర్‌మీడియట్ రెండవ సంవత్సరానికి వచ్చిన సందర్భంలో ఇంటర్‌మీడియట్ 2 వ సంవత్సరానికి కావలసిన పాఠ్య పుస్తకాలను సకాలంలో తయారు చేయించి, అచ్చు వేయించి పిల్లలకు అందించడానికి ప్రయత్నం చేశాము. చాలా పుస్తకాలు సకాలములో అందినవి. ఈ సం.రము అంటే 71-72 లో ప్రప్రథమంగా తెలుగు బోధనా భాషగా ఇంటర్‌మీడియట్‌లో ఉత్తీర్ణులయిన పిల్లల మొదటి జట్టు డిగ్రీ కోర్సుకు చేరినది. ఆ సందర్భములో డిగ్రీ తరగతులలో తెలుగును ప్రవేశపెట్టడమా లేదా అనే దానిపైన స్పష్టమైన నిర్ణయము తీసుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడినది. దానిని అనుసరించి జూన్‌లో ముఖ్యమంత్రిగారు మూడు విశ్వవిద్యాలయాల వైస్ ఛాన్సలర్స్ అందరూ కలిసి బాగా చర్చించిన తరువాత వారు చెప్పిన దాని ప్రకారము ఒక నిర్ణయం తీసుకొన్నారు ఈ సంవత్సరమునుంచి డిగ్రీ తరగతులలో తెలుగును బోధనా భాషగా ప్రవేశపెట్టాలని, తెలుగుతోపాటు ఇంగ్లీషుకూడ బోధనా భాషగా ఆల్టర్‌నేటివ్ మీడియంగా ఉంటుందని, అయితే ఎవరయితే ఇంగ్లీషు బోధనా భాషగా చదవాలని అనుకొంటారో ఆ పిల్లలకు ఇంగ్లీషు భాషలో 40 శాతం మార్కులు రావలసివుంటుందనే షరతు ఒకటి, ఏయే కళాశాలలో ఇంగ్లీషు బోధనాభాషగా పెట్టవలసివుంటుందో ఆ కళాశాలలను డి. పి. ఐ. విశ్వవిద్యాలయ వైస్ చాన్సలర్స్ నిర్ణయిస్తారని, అక్కడ ప్రవేశ పెట్టబడుతుందనే నిర్ణయం తీసుకొనడం జరిగింది. దాని ననుసరించి కొన్ని చోట్ల ఏయే కళాశాలలో ఇంగ్లీషు బోధనా భాషగా ప్రవేశపెడతారనేది నిర్ణయం జరిగింది. మరి కొన్నిచోట్ల నిర్ణయించడం జరగలేదు. దానికి బహుశా ఒక కారణము ఉండి ఉంటుంది. ఈ సం.రము మనకు విద్యా రంగములో యెక్కువ కేటాయింపు లేదు, ప్లాను చాలా తక్కువగా వుంది యెక్కువ సంఖ్యలో ఇంగ్లీషు తరగతులు ప్రారంభించినట్లయితే ఒక వైపు ఇంగ్లీషు, యింకొక వైపు తెలుగు ఉమ్మడిగా ఖర్చు అయి యిబ్బంది అవుతుంది. ప్లాను ప్రొవిజను లేదనే ఉద్దేశ్యముతో పరిమితముగానే ఇంగ్లీషు సెక్షన్సును తెరవడము జరిగిందనుకొంటాను. అర్హతకలిగిన విద్యార్థులకు తగిన ఇంగ్లీషు తరగతులు తెరవలేదు అనే భావము వచ్చినది. ఆ అభిప్రాయముతో వారికి కొంత అసంతృప్తి కలిగినది. దానితోపాటు జనరల్ బయాలజీ, జనరల్ మేథమెటిక్స్ వీటిని రెండింటిని తీసివేయాలని, వీటిని చదివి ఉత్తీర్ణులు కావడం చాలా దుర్భరముగా ఉందని చెప్పారు. కొన్ని కళాశాలలలో డొనేషన్సు తీసుకొంటున్నారనేది ఒక ఫిర్యాదు. యీ కోర్కెల ఆధారమ్ము మీద యీ మధ్య సమ్మె ప్రారంభించారు. బోధనా భాషకు సంబంధించినంతవరకు మన రాష్ట్రములో మనము అమలు పరుస్తున్న

పాలసీలో యెక్కడ పొరపాటు వున్నదో బోధపడడము లేదు. పొరపాటు లేకుండానే రూపొందించడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. మనము కొత్తగా పెట్టిన పాలసీ ఏమి లేదు. కొఠారి కమీషనువారు చెప్పారు. దీనిని త్వరలో చేయాలని వారు చెప్పారు. వారు చెప్పి 7, 8 సం.లు అయినది. వారు 65లో చెబితే 71 వరకు వేయలేదు. వారు చెప్పిన తరువాత 7, 8 సం. లు దీనిని ఆలోచన చేయడములోనే తీసుకొన్నాము. స్వాభావికముగా తెలుగులో చదివిన పిల్లల జట్టు పైకి వచ్చిన కొద్దీ పై తరగతులలో ప్రవేశపెట్టడానికి వీలవుతుందని ప్రవేశపెడుతూ వచ్చాము. ఇంటర్‌మీడియట్‌కి వచ్చేసరికి చాలా యుక్తి యుక్తమైన పాలసీని అవలంబించాము. ఎవరైతే ఇంగ్లీషు మీడియమ్ ద్వారా చదివారో వారికి ఇంగ్లీషు మీడియమ్ యివ్వాలని, తెలుగుద్వారా చదివిన వారికి తెలుగు మీడియమ్ యివ్వాలని, మరాఠి, తమిళము, కన్నడము, ఉర్దూ ఏ మీడియమ్‌లో యస్. యస్. సి. చదివారో ఆ మీడియమ్ ఇంటర్‌మీడియట్‌లో యివ్వాలని నిర్ణయము జరిగింది. అంతేగాక, ఒక నిర్ణయాన్ని అనుసరించి ఇంటర్‌మీడియట్‌లో మనకు ఈనాడు యెనిమిది భాషలలో చదువుచెప్పడం జరుగుతున్నది. ఎనిమిది బోధనా భాషలు ప్రచలితమై వున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. డిగ్రీ కళాశాలలు వచ్చేసరికి చాలా ఇబ్బందులు వచ్చాయి. పాఠ్యగ్రంథాల ఇబ్బందులు, అధ్యాపకుల ఇబ్బందులు, ఉపాధ్యాయుల ఇబ్బందులు ఇలా అనేక ఇబ్బందులు వచ్చే పరిస్థితి కన్పించింది. కాబట్టి తెలుగు, ఇంగ్లీషువరకు, ఉస్మానియా యూనివర్శిటి ఏరియాలో ఇదివరకు వున్న ఉర్దూ బోధనా బాషగా వున్న సౌకర్యాలను కొనసాగిస్తూ యింతవరకూ మాత్రమే పరిమితం చేయడం జరిగింది. ఇంగ్లీషు మీడియమ్ కావాలన్నవారికి 40 పర్సెంటు మార్కులు రావాలని చెప్పడంలో పొరబాటు లేదనుకొన్నాము. ఎందుకంటే నేషనల్ పాలసీ ఆన్ యెడ్యుకేషన్ పెద్దలందరూ కలిసి చేశారు నేషనల్ పాలసీలో అన్ని తరగతులలో బోధనా భాషగా మాతృభాషను ప్రవేశపెట్టాలనే స్పష్టమైన పాలసీని వారు పెట్టారు. దానిలో ఏ విధమైన జాప్యం చేయకూడదని విద్యావేత్తలు చెప్పారు. మన దేశంలోనే కాదు. అన్ని దేశాలలోనూ చెప్పారు. మాతృభాషలో బోధన జరిగితేనే పరిశోధన మొదలైన శాస్త్రీయ అభివృద్ధికి వీలుంటుంది. అలా యింకో భాషలో అయితే అది నేర్చుకొని, దానిని అర్థం చేసుకోవాలంటేనే అతని శక్తి పోతున్నది. వున్న శక్తి చాలడం లేదు, శక్తి మిగలటం లేదు, విషయ పరిజ్ఞానం యెక్కువగా వుండాలంటే భాషకు సంబంధించిన యిబ్బంది అర్థం చేసుకోవటానికి యిబ్బంది యెక్కువగా వుండకూడదు, అందువల్ల స్వభాషలో, మాతృభాషలో బోధన జరిగితే సౌలభ్యంగా వుంటుంది అని పెద్దలందరూ చెప్పారు. డాక్టర్ మీనన్ చాలా పెద్ద శాస్త్రవేత్త, రిసెర్చి మొదలైన క్షేత్రాలలో పేరుగడించిన ఆయన చెప్పారు. టాటా ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో చెప్పారు. ఇలాగే అనేకులు ఇంగ్లీషు వుండాలని కాని, పరాయి భాష వుండాలని, విదేశీ భాష వుండాలని. అది వుంటేనే మంచిదని చెప్పిన విద్యావేత్త సాక్షు కన్పించ లేదు. ఈ పరిస్థితులలో మనం ఇక్కడ చేస్తున్న దానిలో పొరపాటు లేదని మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగు బోధనా భాషగా నేర్చుకొన్న విద్యార్థులకు బయటకు వెళితే ఉద్యోగాలు దొరకవు కదా. వాటికి

ఇక్కడ మనం ఉద్యోగాలు ఇచ్చే స్థితిలో ఉన్నామా? లేనప్పుడు ఇంగ్లీషు నేర్చుకుంటే మనం యెందుకు ఆపాలి. యెందుకు నిర్బంధాలు పెట్టాలి అనే ఆక్షేపణలు వచ్చాయి. నేను దీన్ని గురించి అనేకసార్లు చెప్పాను. ఈనాడు మన పిల్లలు ఇతర రాష్ట్రాలలో ఉద్యోగాలు యెంతమంది సంపాదించుకుంటున్నారు ఇతర రాష్ట్రాలవారు మనరాష్ట్రములో ఎంత మంది ఉద్యోగాలు సంపాదించుకుంటున్నారు అని సంఖ్య చూస్తే నాకు తెలిసినంత వరకు దీనిని కాదనేవారు ఎవరు ఉండరనుకుంటాను. యితర రాష్ట్రాలవారు యెక్కువగా మన రాష్ట్రంలో ఉద్యోగాలు సంపాదించుకోవడము జరుగుతున్నది మన రాష్ట్రం వారు ఇంగ్లీసు నేర్చుకొని ఇతర రాష్ట్రాలలో ఉత్తరాదిని కాని, దక్షిణాదిని కాని పెద్ద పెట్టున ఉద్యోగాలు సంపాదించుకొంటున్నట్లు, వారికి దొరుకుతున్నట్లు యెక్కువగా కన్పించడము లేదు. నేను విద్యార్థులతో చెప్పాను తెలుగు బోధనా భాషగా చేయడం వల్ల మొట్టమొదట జరిగేది ఏమిటంటే ఇతర రాష్ట్రాలనుండి వచ్చి మన రాష్ట్రంలో పెద్ద పెట్టున ఉద్యోగాలు సంపాదించుకుంటున్నవారి సంఖ్య తగ్గిపోతుంది. ఆ అవకాశం ఇక్కడి వారికి వస్తుంది. దానిని మీరు గుర్తించండి అని చెప్పాను. ఈనాడు ఏ రాష్ట్రంలో కూడా అక్కడి భాషను బోధనా భాషగా చేయటం, బీహారులో కాని, యు. పి. లో కాని, పంజాబులో కాని, హరియానాలో కాని ఇంగ్లీషు లేకుండా ఎగరగొట్టటం జరిగింది. అనేక విశ్వవిద్యాలయాలలో ఎం. ఎస్. సి. తో సహా పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులను కూడా హిందీలో నేర్పుతున్నారు. నేను జంషెడ్‌పూరు ప్రాంతంలో అడిగినప్పుడు మాకు తెలుగు భాష అక్కరలేదు. తెలుగు బోధనా భాషగా అక్కరలేదు. తెలుగు సెకండ్ లాంగ్వేజ్‌గా ఉన్నచాలు, హిందీ బోధనా భాషగా మాకు ఇక్కడ ఉండాలి. యిక్కడ మా పిల్లలు హిందీ నేర్చుకోకపోతే చాలా యిబ్బంది పడతారు. ఇక్కడ ఉంటున్న మాకు హిందీ రాకపోతే మేము వెనుకబడిపోతాము ఇక్కడ హిందీ రాజభాషగా ఉన్నంత వరకు మేము హిందీ నేర్చుకోవాలి తెలుగు భాష మాకు అక్కరలేదు అని వారు చెప్పారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తెలుగును రాజభాషగా చేయడంలో కృతకృత్యులం అయి దానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేస్తే తెలుగులో పరిపాలన జరపాలన్న గట్టి నిర్ణయం తీసుకొంటే యిక్కడ తెలుగు భాషలో చదువుకొన్నవారికి ఉత్తీర్ణులైన వారికి మన పరిపాలనలో ఎక్కువ అవకాశాలు దొరకటానికి వీలుంది. గత సెషన్‌లో స్టేట్‌మెంటు ఇవ్వడం కూడా జరిగింది. తెలుగు బోధనా భాషలో నేర్చుకొన్నవారికి విద్యాశాఖలో వారికి తప్ప ఇతరులకు అవకాశం లేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. మన పాలిటెక్నిక్‌లలో చాలా భాగం తెలుగు బోధనా భాషగా నేర్పే పాఠశాలలు ఉన్నాయి. అక్కడ తెలుగు బోధనా భాషలో చదువుకొన్నవారికే ఉత్తీర్ణులయిన వారికే అవకాశాలు ఉంటాయి. ఇతర ఉద్యోగాలలో కూడా వారికి పాండిత్యం ఉంటుంది ఉండితీరాలి అనే ప్రైజ్వ్యూ చేయడం జరుగుతున్నది. తెలుగు బోధనా భాషలో నేర్చుకొని ఉత్తీర్ణులయిన వారికి ఉద్యోగాల్లో రక్షణకి యెక్కువగా అవకాశం ఉంటుందని, ఆ విధంగా దానికి కావలసిన ఉత్తర్వులు కూడా జారీ చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేశాను. విద్యాశాఖలో, ఇతర శాఖలలో అక్క-

డక్కడా తెలుగును పరిపాలనా భాషగా ప్రవేశపెట్టటం జరిగింది, ఉత్తరోత్రా యింకా అలా ప్రవేశపెట్టడం జరిగిన కొద్ది తెలుగులో చదువుకొన్నవారికి ఎక్కువగా అవకాశాలు ఉంటాయి. తెలుగులో పాస్ అయిన వారందరకూ ఉద్యోగాలు ఇప్పిస్తాను అనే గ్యారంటీ యివ్వలేను. ఇంగ్లీషులో చదువుకొన్నవారికి కూడా ఇవ్వటం లేదు కదా. తెలుగులో పాస్ అయిన వారందరకు ఉద్యోగాలు ఇప్పిస్తాననే గ్యారంటీ ఎందుకు యివ్వమని అడుగుతున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. నిరుద్యోగం దేశం అంతా వున్నప్పుడు అది బోధనా భాష మీద ఆధారపడిన నిరుద్యోగం అని కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అన్ని రాష్ట్రాలు ఒక వైపు నడుస్తున్నప్పుడు మనం ఇంకో వైపు నడచి దేనికీ అందకుండా వెనుకబడి భ్రష్టత్వానికి దారి తీయకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. పరిపాలనా రంగంలోకాని, విద్యా రంగంలో కాని మన పాలసీలలో సమన్వయం ఉండాలని అందరూ చెబుతున్నారు. అందుకే ప్రయత్నిస్తూ తెలుగును బోధనా భాషగా ప్రవేశపెడుతున్నప్పుడు ఇంతదుమారం ఇంత అపోహ ఎందుకు రావలసివచ్చిందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. కాని ఒక్క విషయం మనవి చేయక తప్పదు రెండు మాసాలలో ఇంగ్లీషు మీడియంకు ఇవ్వవలసిన సౌకర్యాలన్ని ఇవ్వబడలేదనేది నేను అంగీకరించక తప్పడంలేదు. రాజమంత్రి కేంద్రములో సౌకర్యాలు ఇవ్వడం జరగలేదు. అలాగే అనంతపురంలో కూడా ఇవ్వడము జరగలేదు యివ్వడంలో జాప్యం జరిగిన మాట వాస్తవమే. యిచ్చిన ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ప్రిన్సిపాల్స్‌కు సరిగా అర్థం కాక. లేక డబ్బు ఎక్కువగా ఖర్చు చేసే పరిస్థితి లేక మనకు ఉన్నంతలో నడుపుకొందాము, పై నుండి ఏది చెబితే అదే చేద్దాము అని ముఖావముతో ఉండటం వల్ల ఇంగ్లీషు మీడియం తరగతులు తెరవడం జరగలేదు. వారికి యిచ్చిన ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు క్రొత్త పరిమితి చేసి యివ్వడము జరిగింది. నేను విద్యార్థి నాయకులతో చెప్పాను. విశాఖపట్టణంలో చెప్పాను రాజమంద్రి, అనంతపురంలో చెప్పాను. ఇంగ్లీషు తరగతులు యివ్వడానికి అదనంగా ఖర్చు అయినా ఫరవాలేదు, యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తానని, ఏర్పాట్లు చేస్తామని మనవి చేశాను. నేను యివ్వజాలనిది ఏమిటంటే. అసలు ఏమి లేకుండా, నిర్బంధం లేకుండా 30, 35, 40 రాని తెలుగు మీడియంకు ఎటువంటి అర్హత ఉన్నదో అటువంటి అర్హత ఇంగ్లీషు మీడియం విద్యార్థికి ఉండదనే పూర్తి స్వేచ్ఛ ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. అది ఇచ్చినట్లయితే ఈనాడు వెంటనే కళాశాలలలో వున్నటువంటి తరగతుల సంఖ్యను రెండింతలు చేయవలసివుంటుంది. ఏ పదిమంది విద్యార్థులు వున్నా ఎక్కడ తెలుగు తరగతి యిస్తామో అక్కడ ఇంగ్లీషు తరగతి పేరలల్‌గా యివ్వవలసి ఉంటుంది. అంటే 160, 150 కళాశాలలలో ప్రతి చోట కూడా రెండు బోధనాభాషలలో తరగతులను తెరవవలసివుంటుంది. అంటే దాదాపు ఈనాడు కళాశాలల పైన మేము చేస్తున్నటువంటి ఖర్చు యీ ఒక్క నిర్ణయముతో రెండింతలు అయిపోతుంది. యింత ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రభుత్వము దగ్గర డబ్బు లేదు, వనరులు లేవు. కాబట్టి జిల్లాను ఒక యూనిట్‌గా తీసుకొని, ఆ జిల్లాలో అర్హత కలిగినటువంటి విద్యార్థులు ఎంత మంది? 40 శాతము తెచ్చుకున్నవారు, ఎక్కడైన ఎక్కువైన కాన్సెంట్రేషన్ వుంటే, అలాటి కాస్త

ఆలోచించి, ఆ జిల్లాలో యెక్కడ అవసరము అనుకుంటామో అక్కడ వీలు అయినంత వరకు వారి అవసరాలు పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నము చేయుమని చెప్పాము. ఆ విధంగా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది. కాని యీనాడు ఏమి జరిగినప్పటికి ప్రతి కళాశాలల్లో రెండు రెండు విధాల చేయమనడము మాత్రము సాధ్యముగాదు.

డాక్టరు టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— జిల్లాలో వున్న అప్లికేషన్సు అన్ని తమరు చెప్పిన క్వాలిఫికేషన్స్ ప్రకారము పూల్ చేసి సెలక్టు చేయడానికి ఏమైనా మిషనరీ గాని ఏజన్సీ గాని ఎక్కడైనా క్రియేట్ చేశారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు .— అదే చెప్పాము మొన్న యీ స్ట్రయిక్ తరువాత. అంతకుముందు కూడా చెప్పాము గాని అంతకు ముందు చెప్పింది యూనివర్శిటి పైన వదిలివేయడం జరిగింది. యూనివర్సిటీ, డి. పి. ఐ. యిద్దరు కలసి చేయాలని చెప్పాము. ఎందుకంటే ఎక్కడ అవసరమనేది వారికి తెలిసి వుంటుంది, అలాంటప్పుడు ప్రభుత్వము యెందుకు జోక్యము కలుగజేసుకోవాలని. ఇక్కడ విద్యా శాఖాధికారి అక్కడ యూనివర్శిటివారు యిద్దరు కలస్తే సాధారణముగా సరైన నిర్ణయము జరిగిపోతుందని అనుకున్నాము. కాని ఆ నిర్ణయాలలో కొన్ని నిబంధనలు వీరు పెట్టారు. మీరు యిదివరకు పెట్టిన ఖర్చు కంటే యెక్కువ పెట్టడానికి వీలులేదని, అలాంటివి పెట్టడమువల్ల ఆ ప్రిన్సిపాల్స్ భయపడి, మా మీదకు యెందుకు తెచ్చుకోవాలి అనే ఉద్దేశముతో వారు రిస్కు తీసుకోకుండా నిర్ణయము తీసుకోకుండా వున్నట్లు తెలిసింది. మళ్లీ మొన్న వారందరితో మాట్లాడి జిల్లాను ఒక యూనిట్‌గా తీసుకొని డాక్టరుగారు చెప్పినట్లు పూల్‌చేసి, పిల్లలు యెంత మంది వున్నారు అర్హత కలిగినవారు, యెక్కడ కాన్సెంట్రేషన్ వుంది, యీ పిల్లలలో యెక్కువ సంఖ్య యెక్కడ వున్నారో అక్కడనే గాకుండా యింకా అదనంగా యెక్కడైనా యివ్వడానికి అవకాశముంటుందేమో చూడవచ్చును. నేను మొన్న అనంతపురములో స్వయంగా డి. పి. ఐ.ని ప్రిన్సిపాల్‌గారిని పిలిపించి....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆ విధంగా ఒక ప్రివిలేజ్డు క్లాసును తయారుచేసి తెలుగును దెబ్బ కొట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అదేమిటి ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇంగ్లీషును చదువుకోడానికి కావలసిన యేర్పాట్లు అన్ని చేసి, మంత్రులు పెద్దవారి పిల్లలను పబ్లిక్ స్కూల్స్‌లో చదువుకొమ్మని వేరేవారికి తెలుగు అంటే, తెలుగు వీరికి, ఇంగ్లీషు వారికి అంటే, యిట్లా రెండు ఎందుకు తీసుకవస్తున్నారు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అట్లా చేయడము లేదు. 40 శాతము వచ్చిన వారికి కూడా సీటు యివ్వవద్దు అంటారా ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇవ్వవద్దు అని గాదు? మీ పాలసీ ఏమిటి? తెలుగును తగ్గించి యింగ్లీషు చూస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు - అని లేదు మీరు అర్థము చేసుకోండి దయచేసి. నేను యేమన్నానంటే, 40 శాతము వచ్చినవారు యెంత మంది వున్నారు ఆ జిల్లాలో? అడిగిన వారికి అడిగిన చోటల్లా యివ్వడానికి వీలు లేదు గనుకట్టి ఒక జిల్లాను యూనిట్‌గా తీసుకొని యెక్కువ సంఖ్యలో యింగ్లీషు మీడియమ్‌లో అర్హత కలిగినవారు యెక్కడ వున్నారో అక్కడ క్లాసెస్ యివ్వమని చెప్పాము. దానివల్ల తెలుగుకు నష్టము ఏమి వుంది? అది ఆలోచించి చెప్పండి. చేసింది యిది, యిందులో ఏమి పొరపాట్లు వున్నాయో మీరే చెప్పండి. అది లేకపోతే యిది అని చెప్పండి. మనకు రెండు మీడియమ్స్ అవసరము లేవు అనుకుంటే అది కూడా చెబుతాను నేను ఒక్కడినే యీ తెలుగు బోధనా భాషను ఉద్ధరించడానికి తయారు అయినాను అని కాదు. విషయము ఏమంటే, యీనాడు మనము చేస్తున్నది ఒక జాతీయ పాలసీకి తగినటువంటి, అనుగుణమైనటువంటి ఒక చర్య. దానికి అందరి సపోర్టు కావాలి. ఇందులో రాజకీయాలు గాని పార్టీలు గాని యింకా ఏ విధానాలు గాని వుండడానికి అవకాశము లేదు. ఈనాడు పిల్లల భవిష్యత్తుతో సంబంధించినటువంటి విషయము. మనము యీనాడు ఆశావాదులమో నిరాశవాదులమో మనలను మనమే ప్రశ్నించుకోవలసి వుంది. ఏమైనా తెలుగుకు ప్లేసు వుందనుకుంటున్నాం. అసలు వుందా లేదా అని మనము ప్రశ్నించుకోవలసిన అవసరము వుంది. ఉంది అనుకుంటే, యీ భాష విషయములో, మనము 15 ఏండ్ల క్రింద ఏమి చదివాము అనే మాటను మరచిపోయి, 15 ఏండ్ల తరువాత ఏమి రాబోతుంది అనేది ఆలోచన చేసి తెలుగుకు సంబంధించినటువంటి ఏర్పాటు చేసుకొని, యీ భాషను అభివృద్ధి చేసుకోడానికి అన్ని విధాల సర్వాంగసుందరంగా తయారు చేసుకోడానికి, శాస్త్రీయంగా, సాహిత్యకంగా అన్ని రంగాలల్లో బుద్ధి బాగా వికసించేటట్లు మనము చేసుకొని, మన పిల్లలకు ఉగ్గుపాలతో తెలుగు భాష, తెలుగు సంస్కృతి, వాటిలో వారిని తయారుచేసి, యీ తెలుగు సమైక్యత అన్నప్పటికి, రాష్ట్ర సమైక్యత అన్నప్పటికి, అలాగే రాష్ట్రములో వున్నటువంటి సాంస్కృతిక సమైక్యత, ప్రత్యేకత, విశిష్టత కాపాడుకోవాలనుకుంటే తెలుగు బోధనా భాష తప్ప నాకు యింకొక శరణ్యం కన్పించడము లేదు. అయితే యీ యింటరిమ్‌లో మనము యింగ్లీషు కోరేవారికి, ఇంగ్లీషు అర్హత వున్నవారికి అవకాశాలు తగ్గించకూడదు. ఆ అవకాశాలు తగ్గించడంమూలంగా వారికి అసంతృప్తి రాకూడదు. అటువంటి పరిస్థితికి మనము దారి తీయకూడదనే సూత్రాన్ని నేను అంగీకరిస్తున్నాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— ఒక్క క్లారిఫికేషన్. ఈ యింగ్లీషు కోరేవారికి మీరు కల్పించిన వసతి యింటర్మీడియెట్‌లో కల్పిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇంటర్మీడియేట్‌లో ఆ బాధ లేదు. ఇప్పుడు యెవరు కోరడము లేదు.

గౌరవ సభ్యుడు :— ప్రత్యేక చేసిన కాలేజీలలో యిది లేకటి. ఎవరు కొరడము లేదనేది పొరపాటు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— ఏమేమి కోరాలో నాకు తెలియదు. మీరు చెప్పండి, నన్ను అడిగితే ఏమి లాభము, మిమ్ములను చెప్పమనే నేను అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు ఒక ఇంప్రెషన్ ఏమి కలిగిందంటే, ఎవరికి యిష్టము లేనటువంటిది ఏదో చేస్తున్నారనే ఆలోచన అందరు గౌరవ సభ్యులకు కలిగినట్లు వుంది. మీరు గౌరవసభ్యులందరు రాష్ట్రాన్ని రిప్రజెంట్ చేసేవారు గాబట్టి నేను కోరుతున్నాను. గైడ్‌లేన్స్ ఏమిటో యివ్వమని. ఈనాడు చేసింది యిది. యిందులో ఏమేమి మార్పులు చేయమంటారు, చేర్పులు చేయుమంటారు?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— మీరు ఒకరే చేస్తున్నారనిగాదు. ఇటువంటిది పీస్‌మీల్‌గా, చేస్తున్నారు. సరిగా చేయడము లేదని జనము అనుకుంటున్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— అది చెప్పండి. జనము అనుకుంటున్నారని అందరు అనుకుంటున్నారు. యెవరు ఏది చెప్పినా జనము పేరు మీద చెబుతున్నారు. నైవేద్యం వారికి చెప్పడం మనకు అది జరుగుతుంది. Let us have a clear-cu policy. I have no particular fanaticism in the matter విషయం ఇది. మనము చేస్తున్నాము యిది. దీనికి బ్యాక్‌గ్రౌండ్ యిది, దీని చరిత్ర యిది. దీని ఉద్దేశం యిది, దీని భవిష్యత్తుకు ప్రొజెక్షన్ యిది అని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిపైన చర్చించండి చర్చించి మీ అమూల్యమైన అభిప్రాయాలను యివ్వండి. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని తప్పకుండా నిర్ణయాలు తీసుకోవడము జరుగుతుంది. మాకు ఏమి ప్రిస్టేజ్ సమస్య లేదు. యిది చాలా ముఖ్యమైనటువంటి సమస్య. మొన్న స్ట్రయిక్ మానుకుంటామని చెప్పి తెల్లవారేసరికి యింకెవ్వరో దీనిలో యింటర్‌ఫియర్ కావడము అనేది జరిగినట్లయితే లేకపోతే యింకొక ట్విస్ట్ యివ్వడము అనేది జరిగితే అది సరైనదిగాదు. చేస్తున్నటువంటి దానిని సరిగా అర్థము చేసుకోకుండా ఏదో చేయాలనుకుంటే మంచిదిగాదు, దీనిలో యింటర్‌ఫియర్ మంచిదిగాదు. పిల్లలు వచ్చారు, నాతో మాట్లాడారు. ఒప్పుకున్నారు. అదనంగా క్లాసులు యివ్వండి. మాకు ఆదేచాలు. మీ రూల్సు మార్చాడము లేదు. చెప్పడము లేదని నేను వెళ్ళిన చోటల్లా, మాట్లాడిన చోటల్లా చెప్పడము జరిగింది. వారు పూర్తిగా చాయస్ మాకు యివ్వమని చెబితే నేను వారికి చెప్పాను పూర్తి చాయస్ మీకు యిస్తే ఆన్ మెరిట్ తీసుకొమ్మంటారా అని అడిగాను. ఆన్ మెరిట్ 40 శాతము వారికి రాకపోవచ్చును. 45 శాతము వరకే లైన్ గీయవచ్చు. అప్పుడు ఏమి అవుతుంది? నా దగ్గర పరిమితమైన డబ్బు వుంది, పరిమితంగానే ఈ క్లాసెస్సు యివ్వగలను, గాబట్టి మీకు పెద్దగా లాభించేది ఏమి లేదు, మీరు దీనిని యిన్‌సిస్ట్ చేయవద్దు, నేను ప్రతి కళాశాలలో రెండు బోధనా భాషలను పెట్టే పరిస్థితిలో లేను అని చెప్పిన తరువాత వారు సంతృప్తితో వెళ్ళిపోయారు. అది జరిగింది. అయితే దీనికి ఏమి జరుగుతుందో నాకు తెలియదు. ఏ ఏ అభిప్రాయాలు యిందులో ఏ విధంగా వచ్చి పనిచేస్తున్నాయో, నాకు తెలియదు.

Sri Vasudeo Krishnaji Naik (Gagan Mahal) :- One clarification Those of the students whose mother-tongue is other than Telugu and have learnt their Intermediate in Marathi, Kannada, Tamil, Urdu, what will happen to them if they do not get 40% this year? If they do not have Degree Colleges in their own languages?

Intermediate Colleges were opened by the Government, by the Private Managements upto Intermediate. Because of the 40% restriction what will happen to their admission. It was not told to them that they will have to secure 40% and then only they will get admissions.

Sri P. V Narasimha Rao :— I am inviting the opinion of Hon. Members on all those points not covered by me. Actually the difficulty is not about those boys but about the boys who are 100% Telugu, who have passed through Telugu medium and will want to go to English medium because somebody told them that English medium is going to have world of opportunity whereas Telugu medium is not going to.

Sri Vasudeo Krishnaji Naik — Not that. But such of the students who would like to .

Sri C. V K Rao :— I raise objection to the use of the expression 'somebody told them' Please do not put the blame. At the same time let us be rational about this language business.

Sri P. V. Narasimha Rao — Mr. C. V. K Rao certainly did not tell them That is all I can say.

Sri Vasudeo Krishnaji Naik :— What I would suggest is...

Sri P. V Narasimha Rao :— No. We will sort that out. There is a decision regarding that also. I will find out the details and tell you That part also has been covered While considering this question, that aspect has been considered. The only thing is to-day we are on the question of Telugu medium boys asking for English medium without any restriction. That seems to be the main problem.

Sri Vasudeo Krishnaji Naik :— Because language question is being discussed and boys who have passed in Marathi, Kannada were denied admission in the Colleges and that has become a problem for the management and the boys, I would like to have this point cleared

Sri P. V. Narasimha Rao :— In fact, Urdu we have already allowed We have already allowed Urdu medium in Degree classes in some of the institutions which wanted to start. There is no difficulty about Urdu I have made an open statement in the Assembly also. After calculating the number of Urdu medium boys who would require to continue Urdu, we have taken a decision and there is no difficulty about it. About other languages, if it is possible for any institution to start Degree classes in that medium, we on policy have no objection.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— ముఖ్యమంత్రిగారు డిప్యూటీ స్పీకరుగారు ప్రయివేటుగా మాట్లాడుకుంటున్నట్లున్నారండి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు.— ప్రయివేటుగా ఏమీ కాదు. పబ్లిక్‌గానే మాట్లాడు తున్నాము. 33 కోట్ల మంది దేవతలు ముందు మాట్లాడుతున్నాము.

Sri Vasudeo Krishnaji Naik:— Does it inconvenience Mr Latchanna?

(Laughter)

Dr T V. S. Chalapathi Rao:- His anxiety is that may become a precedent, that is all.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— ఇందులో ఉన్న విషయాలు తమ ఎదుట ఉంచాను. సమయమంతా నేనే తీసుకొని మాట్లాడడము బాగుండదు. తమ అమూల్యమైన సలహాలు యిప్పించవమని కోరుతున్నాను.

Mr Speaker :—Now there are as many as 13 to 15 Speakers. The time is only 1-1/2 hours So, Mr. Latchanna, I will give you ten minutes.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— టైము చాలదండి, చాలా ముఖ్యమైన విషయాలు చెప్పాలి.

Sri P. V. Narasimha Rao:— True, Sir I also agree We can sit till 6-30 p m. also if necessary. There should be no complaint that time was not given or time was not available to discuss this matter. I am very particular that full-dressed debate should take place. I only appeal to the Hon. Members that we need not go on repeating what already has been said. If that is kept in view, I think we will be able to cover very much ground.

Sri C. V. K. Rao.— I hope the Chief Minister has not made up his mind.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు సభానాయకులు ఈ సమస్యకు సంబంధించిన విషయాలన్నీ అనుకూలంగాను ప్రతికూలంగాను ఉన్నవి ఈ సభముందు పెట్టారు కాని ఒక అభిప్రాయం చెప్పలేదు. ఆది సభానాయకులు ఒక లీడ్ ఇవ్వవలసివుండేది. ఆ లీడ్ ఏమంటే ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది. ఏమి చేసింది. దానివలన వచ్చిన పరిణామాలు ఏమిటి వాటి భావాలు ఏమిటి ఆనేది ఒక రిపోర్టు మాదిరిగా ఇచ్చారు. కాని స్పష్టముగా ఒక అభిప్రాయం చెప్పలేదు అని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను, పొరపాటు ఉంటే క్షమించాలి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— నా అభిప్రాయం స్పష్టంగా చెప్పాను. ఇంతవరకు ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు చాలా బలబుగా ఉన్నవి. భాష విషయంతోగాని బోధనా భాష విషయంతోగాని చాలా సమంజసమైనది. విషయాన్ని తమ ముందు ఉంచాను తమ అభిప్రాయం చెప్పండి. [illegible]

శ్రీ జి. లచ్చన్న.— తమ చర్య సబబయినది అలాగ చేయడం మంచిదంటున్నారు. కాని ఒక విషయమున్నది మాతృభాషలో విద్య ఆర్జించాలా లేదా అనే సమస్యకు ముందు ప్రపంచంలో ఏ ప్రాంతంలోనూ ఏ భాషకు సంబంధించిన వ్యక్తులకు గాని భిన్నాభిప్రాయంలేదు మాతృభాషలో విజ్ఞానాన్ని సంపాదించుకోవాలనుకుంటే త్వరగా సంపాదించగలరు. అది ఆచరణలో పెట్టాలి. ఈనాడువున్న సమస్యలు ఆలోచించాలి. మన ముఖ్యమంత్రిగారు నేను విద్యార్థి నాయకులతో సంప్రతించిన తరువాతనే సమ్మెను విరమించడానికి ఒప్పుకున్నారన్నారు. ఎవరి స్వప్రయోజనాల కొరకో ఎవరో సలహాలిచ్చారన్నారు. వారు ఎవరో చెప్పలేదు. ఎవరి ప్రమేయం వలననో వచ్చిందనే భావం వారిలో ఉంది. ఇప్పుడు ఎక్కడచూచినా అశాంతి ఉంది. ఇప్పుడే గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు వారి డిమాండ్సు ఏమిటో నాకు తెలియదన్నారు. ఇటువంటి సమాధానాల వలన మరికొంత అసంతృప్తి ఏర్పడే పరిస్థితి వస్తుంది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — అసలు యీ సమస్య డిగ్రీ కోర్సులలో తెలుగు ప్రవేశపెట్టినందువలన వచ్చింది. ఈనాడు సమ్మె వచ్చిన సందర్భం డిగ్రీ తరగతులలో తెలుగును ప్రవేశపెట్టడంలో వచ్చింది. నాకు వారి డిమాండ్సు అన్ని జ్ఞాపకం లేవు దాని పైన కామెంటు చేయవద్దు. డిగ్రీ కోర్సులలో డిగ్రీ తరగతులలో వచ్చిన సమస్యకు మనం ఏమి చేస్తే బాగుంటుందో తమరు చెప్పండి. ఇంటర్‌మీడియట్‌లో కూడా దానినే అమలు చేయండి అంటే ఆలోచిస్తాము కాని వారి డిమాండులు 10-12 ఉన్నాయి నాకు జ్ఞాపకము లేదు. కావలస్తే నేను తెప్పించగలను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న.— నేను చెప్పే ముందు ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తాను. విద్యార్థుల్లో ఒక విధమయిన ఆందోళన వుంది, అది లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్‌టెయిన్ చేసే విషయంలో పోలీసుల ద్వారా శాంతిభద్రతలు కాపాడగలము అనే ప్రయత్నం చేస్తే పరిస్థితి మరికొంత వికృతరూపం దాలుస్తుంది. దానిని చాలా జాగ్రత్తగా చూడాలి. ఇందులో రాజకీయ ప్రమేయము ఉండవలసిన అవసరం లేదు. విద్యా విధానం అనేది ఈనాటి పిల్లల భావిమాత్రమే కాదు. మన సమాజముయొక్క భావికి సంబంధించిన సమస్య యిది. అందువలన ఈ సమ్మెలను ఊరేగింపులను హర్తాళ్లను అణచటానికి పోలీసులకు సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ ఇస్తే పరిస్థితి విషమిస్తుంది. అది పరిష్కారం కాకపోతే సమస్య వికృతరూపం దాలుస్తుంది. కాబట్టి మంత్రి వర్గములో వున్నటువంటి పెద్దలు అన్ని ప్రాంతాలకు వెళ్ళి విద్యార్థి నాయకులతో సమావేశము చేసి విషయాలన్ని ఇప్పుడు శాసనసభ ముందు ఎలాగ చెప్పారో అలాగే విద్యార్థి నాయకులతో సంప్రదించి వారి సమస్యలు వారు అర్థం చేసుకొని వారి యిబ్బందులు పరిష్కరించడానికి తగిన మార్గాలు చూడాలి. దీనివలన ఖర్చు యెక్కువ అవుతుందనేది వుండకూడదు. ఖర్చు అయితే అవుతుంది. వాస్తవమైన ఇబ్బందులు పరిష్కరించడానికి అవసరమైతే కొంత రుణములైనా స్వీకరించి పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నించాలి తప్ప డబ్బు లేదు కాబట్టి చేయలేము అనడం [illegible]

సమస్యలు చాలా వరకు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. కాని ఒకవిషయం. ఈనాడు మన మాతృభాషలో అన్ని వుండాలని తీర్పు యిచ్చిన ప్రభుత్వం మాతృభాషలో చదివిన వారికి ప్రయారిటీ ఉద్యోగాలలో యివ్వబడుతుంది ఆంధ్రలో అనడం తప్ప ముందు ఆ పని చేసి తరువాత యీ పని చేయాలి కాని ముందు డిగ్రీ కోర్సు మాతృభాషలో చేస్తాము తరువాత వీలునుబట్టి మాతృభాషలో ఉన్నవారికి ప్రయారిటీ యివ్వడం విషయంలో ఆలోచిస్తాము అంటే యెవరికి విశ్వాసం కలుగుతుంది. చాలా ప్రాక్టికల్ డిఫికల్టీస్ ఏమంటే ప్రయిమరీ స్కూలు నుంచి కాలేజి కోర్సు వరకూ చదువుకుంటామనే వారికి స్థానాలు ఇచ్చేశక్తి మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోగాని మరొక రాష్ట్రంలోగాని లేదు. మాతృభాషలో చదువుకుంటామంటే విద్యార్థికి ఇంటరిమీడియట్ పాసయినా, బి. ఏ పాసయినా, బి. యస్. సి. గాని మరొక డిగ్రీకోర్సుగాని చదువుకోవాలంటే ఆంధ్రలోవున్న కాలేజీలలో స్థానాలులేనప్పుడు మాతృభాషలో ఇంటర్‌మిడియట్ చదివిన వారికి ఏ రాష్ట్రం పెడితే అవకాశం ఉంటుందో చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. జర్మనీలోగాని, జపానులోగాని రష్యాలోగాని వారి వారి రాజభాష వుంది. హిందీ రాజభాషగా చేయడానికి ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం పట్టుదలగా వుంది హిందీ తప్ప మరొకటి అంగీకరించము అని చెప్పే ముందు ఆచరణలో అన్ని చేస్తున్నది. అన్ని అవకాశాలు హిందీలో వున్నవారికే వున్నవి కాని మరొకరికి కలుగడం లేదు. మన భారత దేశంలో మాతృభాషలో విద్యను సంపూర్ణముగా సంపాదించిన వ్యక్తిని గుర్తించి గౌరవించే అవకాశాలు ఎంతవరకు మన రాష్ట్రంలో వున్నవి అనే విషయము మనం గుర్తించాలి. ఇప్పుడే మన డిప్యూటీ స్పీకరుగారు ఒక సరియైన ప్రశ్న వేశారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి తెలుగు మాతృభాష కాక ఇతర మాతృభాషలు ఉన్నవారి పిల్లల గతి ఏమిటని అడిగారు. ఆ ప్రశ్న సరియైన ప్రశ్న ఇది మన ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాలు కూడా ఆలోచించవలసిన ప్రశ్న. తమిళనాడు ఆలోచించాలి. మహారాష్ట్ర ఆలోచించాలి. అలాగే ఒరిస్సా ఆలోచించాలి. ఎవరైనా ఆలోచిస్తున్నారా లేకపోతే ఒక్కలాటా కొట్టి తన్ని పంపిస్తున్నారా అని ఆలోచన చేయాలి. లాటాలు కొట్టి తన్ని పంపించడమే నేను చూస్తున్నాను. ఆలోచన చేసే ప్రభుత్వం మన ఇరుగు పొరుగున కనిపించ లేదు. తమిళనాడులో లేదు. ఒరిస్సాలో లేదు. మహారాష్ట్రలో లేదు, యెక్కడా లేదు. ఇది ఆల్ ఇండియా లెవెల్‌లో జరగాలి అంటున్నాను. ఇదికేంద్ర ప్రభుత్వానికి బుద్ది వుంటే దానికి నిజంగా అన్ని రాష్ట్రాల మీద సమానభావం ఉంటే, భారత దేశంలోని అందరి ప్రజల ప్రభుత్వం అనే బుద్ధి ఆ కేంద్రాన్ని నడిపిస్తున్న పెద్దలకు ఉంటే వారు ఆలోచించాలి. వారు సవ్యంగా ఆలోచించాలి.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటనారాయణ:— బుద్ధి లేదనడం సరియుకాదు.

శ్రీ జి. అప్పన్న:— బుద్ధి లేదు. ఉంటే కదా ఉన్నదని చెప్పడానికి. నాకంటే బుద్ధి చాలా యెక్కువ వున్నది. మీకంటే వారికి యెక్కువ వున్నది. అందుకే ఇంత ఇలా వున్నది [illegible] లాభం లేదు. [illegible] కేంద్ర ప్రభుత్వం [illegible]

మీ భాషను నడిపించుకోండి కేంద్రంలో మేము హిందీకి తప్ప మరిదేనికి ప్రాధాన్యంలేదనే వ్యవహారం చేస్తూ వుంటే మిగతా రాష్ట్రాలకు ఏమి గతి. ఎన్నాళ్ళనుంచో అంతర్జాతీయంగా ప్రపంచంలో అన్ని దేశాల వారు కూడా మాతృభాషలో విద్య గరపడం అనే సిద్ధాంతానికి భిన్నాభిప్రాయం చెప్పగలిగినవారు వున్నారనే నాకు తెలియదు. అది మంచిది కాదని చెప్ప డానికి యెవరికి ఆస్కారం లేదు. దానిని యిప్పుడు మన ప్రాథమిక విద్య ఏ దశలో వున్నదో ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు. మన పంచాయతీరాజ్యం వచ్చిన తరువాత అది పరిపక్వం పొందింది. యీ హైస్కూల్సు జిల్లా పరిషత్తులలో ఉన్నటువంటి సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ విధానం గురించి నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. యిప్పుడు కాలేజి ఎడ్యుకేషన్‌ను గురించి గవర్నమెంటు చూస్తున్నది యిప్పుడు యిది ఒక త్రిశంకుస్వర్గం యిప్పుడు తెలుగు ఎకాడమీవారు లిటరేచర్ అంతా తయారు చేశారు, కాని ఈ లిటరే చరును అవగాహన చేసుకొని చెప్పగల ఉపాధ్యాయులు యెంత మంది ఉన్నారు. దానికి మన ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రయత్నం చేసిందా? దానిని గురించి ఏమైనా శ్రద్ధ తీసుకున్నారా? తెలుగే మీడియంగా వుండాలని చెప్పడానికి పూనుకొన్నముందు తెలుగులోనే అన్ని విద్యలు చెప్పకలిగినటువంటి టీచింగు స్టాఫ్‌ను సిద్ధపరచుకోవాలని మన ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రయత్నము చేసిందా? ఏమి చేయకుండా వ్యవహారం చేయడం ఏమిటి? టమిల్ ఫర్ టమిలి యన్సు అనే స్లోగను మీదనూ ఆవేశాంకొలది పెట్రోలు పోసుకొని తగలబెట్టి ఉద్యమాలు సాగించి అధికారంలోకి వచ్చినటువంటి డి. యం. కె. ప్రభుత్వం తమిళనాడులో డిగ్రీ లలో తమిళభాష మీడియంగా వుండాలి అంటే ఆ విద్యార్థులే తిరుగుబాటు చేశారు. యే రాజకీయాలు అక్కడ వచ్చాయి అటువంటి వాటికి కొన్ని డిఫికల్టీస్ వుంటాయి. వాటిని మీరు సమన్వయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది, అందువల్ల మన రాష్ట్రంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క అజమాయిషీలో వున్న ఉద్యోగాలేకాదు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉద్యోగావ కాశాలు ఉన్నటువంటి అన్ని సంస్థలలో అది కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థకానీయండి, లేకపోతే ప్రయివేటు సంస్థ కానీయండి వాటిలో తప్పనిసరిగా తెలుగులో విద్యా బోధన కలిగినవారికి ఫస్టు ప్రయారిటీ యివ్వడం అనేది మనం సాధించి తీరాలి. ఆలా సాధించినప్పుడే దీనికి న్యాయం చేయగలుగుతాము లేకపోతే దీనికి న్యాయం చేయడానికి అవకాశం లేదు. ఏక పక్షంగా ఈ వ్యవహారం చేయడం వల్ల వస్తున్నది ఈ ప్రమాదం. ముందు విద్యను తెలుగులో చెప్పగలిగిన వారిని తయారు చేయాలి. ఒరిస్సాలో ఏమంటున్నారు? మీరు ఆంధ్రులయితే కావచ్చు మీరు ఒరిస్సాలో ఉన్నారు కాబట్టి ఒరిస్సా భాష నేర్చుకొని తీరాలి లేకపోతే పొమ్మంటున్నారు. ఇళ్ళలో జొరబడి కొట్టారు కూడా. అక్కడ కాలేజీ లలో చదువుతున్న విద్యార్థులు కట్టుబట్టలతో రాత్రిపూట పారిపోవలసివచ్చినది. అందువల్ల ఈ విషయాలన్నికూడా సమన్వయం చేయాలి. ఆల్ ఇండియా లెవెల్‌లో కేంద్ర ప్రభుత్వం వివిధరాష్ట్రాలలో జరుగుతున్నటువంటి ఈ సమస్యలన్నీ సమన్వయం చేసుకొనడానికి తగిన ప్రయత్నం చేయకుండా మీ తిప్పలు మీరు పడండి మా పద్ధతి మాదే అనే ధోరణిలో వ్యవహారం చేయడం మంచిదికాదు. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు దానిమీద తీవ్రముగా ఆలోచించవలసిన పని ఉన్నది. తరువాత ప్రయివేటు కాలేజీలను గురించి, టీచర్లను గురించి అనేక డిమాండులు ఉన్నాయి. వాటి సమస్తముగా అన్ని విషయాలు పరిష్కరించి ఉన్నారు

ముఖ్యంగా ఇప్పుడే ఒక విషయం మీ దృష్టికి తీసుకొనిరావాలి. విద్యార్థులను మొన్న అక్టోబరులో కాని ఇంటర్‌మీడియట్‌లో చేర్చుకొనడం జరగలేదు. అసలు కోర్సెస్ అక్టోబరులో ప్రారంభం అయినాయి. అక్టోబరులో ప్రారంభం అయితే అక్టోబరులో కట్టిన జీతం ఫస్టు టెరమ్ క్రింద పోయింది. నవంబరులో సెకండు టెరమ్ జీతం కట్టండని అన్నారు. నెలకు రెండు టెరమ్‌ల జీతం పుచ్చుకొనే పద్ధతి పెడుతున్నది. గవర్నమెంటు యిది న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. వారు రెండు టెరమ్‌ల ఫీజు కావాలని ఒత్తిడి చేయడం సబబుకాదు అది. ముఖ్యమంత్రిగారు గమనించవలసివున్నది ప్రయివేటు కాలేజీలలో ఎవరి ఇష్టం వచ్చినట్లు వారు జీతాలు తీసుకొనడానికి ప్రీడం యిచ్చి ఉన్నారు. ప్రభుత్వం యొక్క సహాయం చాలదని ప్రయివేటు కాలేజీ మేనేజ్‌మెంటుల వలన అనధికార రీత్యా బలవంతంగా ఫీజులు వసూలు చేస్తున్న సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ముఖ్యమంత్రిగారు అంగీకరించారు కూడా. అది సబబుకాదని మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల యిది అంతా యూనిఫారమిటి తీసుకొనిరావలసిన అవసరం ఉన్నది. యిప్పుడు కొత్తగూడెంలో కొత్త రకమైన ఆందోళన జరుగుతున్నట్లు మాకు వచ్చిన మెమోరాండముల వల్ల రిప్రజంటేషనులవల్ల తెలుస్తున్నది. అక్కడ వున్నటువంటి ప్రయివేటు మేనేజ్‌మెంటువారు స్కూలు బిల్డింగుకు ఇచ్చిన గ్రాంటును వారి ఇష్టం వచ్చిన రీతిగా ఇష్టము వచ్చినచోట వినియోగించుకుంటున్నారని, విద్యార్థుల యొక్క వసతులను పరిగణించకుండా వ్యవహారం చేయడానికి వారు చేస్తున్నారని తమకు రిప్రజంటేషను పంపించినట్లుగా మాకు ఆ కాపీలు వచ్చాయి. వీటి మీద వెంటనే చర్య తీసుకోవాలి. విద్యార్థుల పక్షముగా ఏదైనా ఒక ప్రతిపాదన వస్తే పిల్లలు చెబుతున్నారు చూద్దాము అనుకోవడం వాళ్ళు రాళ్లరప్పలు పట్టుకొనేవరకూ పరిశీలించకపోవడం గవర్నమెంటుకు అలవాటు అయిపోయింది అది చాలా తప్పు పద్ధతి అని మనవి చేస్తున్నాను. రాళ్లు రప్పలు పెట్టి కొడితేతప్ప విచారణ చేయనటువంటి పద్ధతిని విసర్జించుకోవాలి. సవ్యంగా సకాలంలో పరిష్కారం చేసే పద్ధతి కావాలి. దానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు సిద్ధాంత రీత్యా తెలుగులో బోధన ఉండాలా లేదా అన్న విషయంలో భిన్నాభిప్రాయం ఎవరికి లేదు. మాతృభాషలో బోధన అనేది, ఆ పిల్లలకు ఉన్నటువంటి సమస్యలను పరిష్కరించడానికి వెంటనే తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రిన్సిపాల్సు మీద కొంత వదలిపెట్టి, డిపార్టుమెంటు మీద మరికొంత వదలిపెట్టి, యూనివర్సిటీ మీద కొంత వదలిపెట్టి ఈ సమస్యను రాజకీయ పార్టీలు ప్రబోధించాయా, లేకపోతే యూనివర్సిటీలలో కాలేజీలలో పని చేస్తున్న ఉద్యోగులే ప్రవేశపెట్టారా అని చూడటం మంచిది కాదు. యీ విషయాలన్ని ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియకుండా ఉంటాయని నేను అనుకోను. తెలియకుండా ఉంటే వారు దయచేసి [illegible] డిపార్టుమెంటు ఖాళీ చేయడం మంచిది. వారికి అన్నీ తెలుసును. ఈ సమస్య ఎవరో కల్పించినది అనేది సమస్య కాదు. [illegible] సమస్య సరైనదా కాదా అని ఆలోచించాలి. ఆ సమస్యను పరిష్కారానికి [illegible]

పూనుకోవాలి. అందువల్ల నేను ఈ సమ్మె ప్రారంభ దశలోనే ఒక ఉత్తరం వ్రాశాను. ఇప్పుడు కొత్త ముఖ్యమంత్రిగారికి తీరిక లేక ఏమో అకనాలెడ్జిమెంటులు కూడా ఇవ్వడం మానివేశారు. మంత్రులందరూ అంతే. వారికి ఉత్తరము వ్రాసినా దానికి అక్నాలెడ్జ్‌మెంట్ కూడా లేదు. మంత్రులకు ఈ విషయంలో స్పష్టంగా వ్రాశాను. ఈ సమస్య ఏమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు. నన్ను ఈ విషయంలో ఎన్‌లైటన్ చేయండి అని. కాని దానికి ఇంతవరకు సమాధానము లేదు అందువల్ల సకాలంలో ఈ సమస్యా పరిష్కారానికి ఒక శాంతియుతమైన సక్రమమార్గము తీసుకోవడం అవసరమని మనవి చేస్తూ, ఇప్పటి కయినా మించిపోయింది లేదు, మంత్రులలో సీనియర్ మినిస్టర్స్‌గాని, విద్యా విధానంలో అనుభవము సంపాదించినటువంటి పెద్దలు గాని విద్యార్థి నాయకులతో సంప్రతించి, అందరిని సమన్వయపరచి ఒక శాంతియుతమైన పరిష్కార మార్గానికి పూనుకొనవలెనని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు — అధ్యక్షా, మాతృభాష అయిన తెలుగు భాషను బోధనా భాషగా ఉంచడం విషయాన్ని మనము చర్చిస్తున్నాము. అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు. అనేక సంవత్సరాల నుంచి దేశంలో ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమ ఫలితంగా జాతీయ ఉద్యమ ఫలితంగా ఇటీవల వచ్చినటువంటి చాలా తీవ్రమైనటువంటి సాంఘిక పరిణామాలు లేదా అటువంటి ఉద్యమాలు అన్నీ కూడా దేశంలో అటువంటి పరివర్తన రావాలంటే విద్యా విధానంలో జాతీయ విధానాన్ని రూపొందించుకుంటే తప్ప మౌలికమైన మార్పులు తీసుకొనివస్తే తప్ప ఈ దేశములో అటువంటి చక్కని మనము కోరినటువంటిమార్పులు తీసుకురావడం అసంభవమని మనము గుర్తించాము. ఆ జాతీయ విద్యావిధానంలో ప్రథమం మాతృభాషలో విద్యను ప్రవేశపెట్టుకోవడం. మాతృభాషను బోధనా భాషగా మార్చుకోవడం ప్రప్రథమ చర్యగా మనమంతా గుర్తించాము. మనము వేసుకొన్నటు వంటి కమిటీలుగాని కమీషన్లుగాని అన్ని కూడా, వాటిలో వున్న విద్యా విషయములో నైపుణ్యతగల వారందరు, ప్రపంచ వ్యాపితమైన విద్యా విషయంలో చాలా అనుభవముగల వారందరు నొక్కి చెప్పిన విషయం ఏమిటంటే మాతృభాషలో విద్యను ఎంతవరకైతే నేర్పమో అంతవరకు మన బిడ్డలను అంత సులభంగా మొత్తం ప్రపంచ విజ్ఞానాన్ని సంపాదించుకోవడానికి అవకాశాలు ఏర్పాటు చేయలేము. దానికి మాతృభాషను ఒక సాధనగా ఉపయోగిస్తే తప్ప దీనికి అర్థం ఉండదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ బాధ్యతను. దీనివల్ల వచ్చేటటువంటి తీవ్రమైనటువంటి పరిణామాలను గమనించి ఎంతవరకు అయితే మొత్తము పరిపాలనా యంత్రాగాన్ని అంతా మాతృభాషకు మరలించదో, అందుకుగాను యెంతవరకు అయితే ఉద్యోగావకాశాలు కూడా మాతృభాషలో విద్యను నేర్చుకొన్నవారికి కలిగించదో అంతవరకు యీ బోధనా భాష మార్చడం వల్ల కూడా ఉపయోగము ఉండదు. ఈ నిర్ణయం చేయడంలో ప్రభుత్వం ఆలస్యం చేసింది. చాలా దీర్ఘకాలంగా ఆలస్యము చేసింది. ఆ విధంగా ఆలస్యము చేయడం వల్ల, అవసరమైన ఆర్థిక, ఇతర [illegible]

సమకూర్చుకోవడంలో మనము వెనుకబడడంవల్ల ఈనాడు మనము యింకా వెనుకంజ వేశాము కాబట్టి ఎంత త్వరగా మాతృభాషను బోధనా భాషగా మారిస్తే అంత త్వరగా దేశానికి మేలు చేసి, మన విద్యార్థులకు, మన భావితరాలవారికి మంచి అవకాశాన్ని కలుగజేసినవాళ్ళము అవుతాము. మంచి మెరుగుబాటు వేసినవాళ్లు అవుతాము. ఇంకొక దృక్పథము చూడండి. విద్య మొత్తము సమాజాన్ని మార్చడానికి ఒక ఇన్‌స్ట్రుమెంటుగా పనిచేయాలి: సాంఘిక పరిణామాలు తేవడానికి. సాంఘిక సంస్కరణలను తేవడానికి, మన సంస్కృతిలో చక్కని మార్పులు తీసుకువచ్చి, ఈ ఆధునిక యుగంలో, సాంకేతిక యుగములో శాస్త్రీయ యుగములో మనము కూడా మనయొక్క సముచితస్థానాన్ని అలంకరించాలంటే నిజంగా మౌళిక మార్పులు రావాలి. అవి రావాలి. అంటే, ఏదో ఒక ఇంగ్లీషు భాషను మీడియంగా పెట్టుకొని, తరతరాలుగా ఉండిన బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదుల సాంప్రదాయాలను ఇంకా వదలకుండా మనము ఉన్నట్లయితే, మనము విద్యను ఏ మాత్రం ఒక సాధనగా, సాంఘిక సంస్కరణలకు, సాంఘిక మార్పులు తీసుకురావడాని సాధనగా ఉపయోగించడం సాధ్యముకాదు. కాబట్టి ఆ దృక్పథములో ఆలోచించుకొని, దేశంలో అలాంటి పరిస్థితులు, రావాలంటే, వెంటనే మాతృభాషను బోధనాభాషగా మార్చి సరియైన మార్పులు తీసుకురావాలి. సామ్రాజ్యవాదుల యుగంలో వాళ్లు ఏ ఉద్దేశముతో, ఏ పద్ధతిలో విద్యను ప్రవేశపెట్టినది మనకు తెలుసు. వారి విద్య ఎటువంటిది అంటే, విదేశీయ పరిపాలనను ఇక్కడ చిరస్థాయిగా చేయడానికి, విదేశీయ పరిపాలనకు ఇక్కడ ఎలాంటి ప్రతిబంధకాలు లేకుండా చేయడానికి, వారి సంస్కృతిని నాగరికతను స్వేచ్ఛగా వ్యాపింప చేయడానికి. మన స్వతంత్ర సిద్ధాంతాలను అణచిపెట్టడానికి సాధనగా వారు ఆ విద్యా విధానమును రూపొందించిన విషయం మనము మరచిపోకూడదు. కనుక ఎంత త్వరగా యీ సాంప్రదాయాలను తుడిచేస్తారో అంత త్వరగా కొత్త సాంప్రదాయాలను సృష్టించు కోడానికి మనకు ధైర్యం వస్తుంది. అట్లాంటి అవకాశాలు వస్తాయి కాబట్టి విద్య వల్ల అది మానవులలో, యువకులలో డిగ్నిటీ ఆఫ్ లేబర్ తన శ్రమయొక్క విలువను ఉత్పత్తి చేసి, శ్రమ చేసి సృష్టించి, సృష్టిలో నేను తరిస్తాను. అనేటటువంటి అభిప్రాయాలు వస్తే తప్ప ప్రయోజనం లేదు. విద్యను ఒక భూషణంగా లేక ఒక అవయవంగా చూచుకోవడం కాకుండా సృజనాత్మకమైన కార్యక్రమాలు చేయడానికి యువకులను, విద్యార్థులను ప్రబోధన చేసే విధంగా ఉండాలంటే మనము ఈ మాతృభాషను బోధనా మిషగా చేయనిదే అది సాధ్యంకాదు. కాబట్టి ఈనాడు విద్యావిధానంలో మౌళికమైన మార్పులు రావాలంటే, మాతృభాషను బోధనా భాషగా మార్చవలసిన అవసరం ఉన్నది అంతేకాదు ఈ విద్యావిధానానికి చాలా ముఖ్యమైన మార్పులు చేస్తున్నాము, అదేమిటంటే. కేవలం ఏదో పుస్తకాల్ను చదివి డిగ్రీలు సంపాదించుకొని కొంత సంఘములో స్థానము సంపాదించుకొనేటటువంటి సాంప్రదాయమైనట్లు అయ్యే పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పి విద్యావిధానంలో నిజమైనటువంటి జాతీయ సమైక్యతను తీసుకురావలసినటువంటి అవసరం ఉన్నది, మన

దేశము విభిన్న భాషలు, విభిన్న సంస్కృతులు, అనేక చరిత్రలు కలిగినటువంటి దేశము. ఒక పౌరుడు ఉత్తర హిందూస్తాన్‌లో పుట్టినా, లేక ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో జన్మించినా, లేక కేరళలో జన్మించినా లేక బెంగాల్‌లో జన్మించినా, మొత్తము భారత దేశాన్ని తన మాతృదేశంగా చేస్తారు. ఈ దేశములో వున్న 14 భాషలను కూడా తన మాతృ దేశం యొక్క భాషలుగా భావించి, వాటన్నింటిని గౌరవించేటటువంటి అవినాభావసంబంధము కలిగినటువంటి ఆ నేషనల్ ఇంటిగ్రిటి రావాలి అన్నప్పుడు తప్పనిసరిగా విద్యావిధానంలో మార్పు అవసరం. మన యువకులలో అలాంటి మార్పు తీసుకురావలసిన అవసరం వున్నది. నేషనల్ యూనిటీ చాలా అవసరం. తరువాత డెమొక్రసీని మనము ఈనాడు మన పరిపాలనా విధానంగా, సాంఘిక విధానంగా అది ఒక ప్రధానమైనటువంటి సాధనగా అనుకొన్నప్పుడు, ఈ డెమొక్రసీ విధానాన్ని మన దేశములో చిరస్థాయిగా కాపాడుకోవాలంటె విద్యా విధానంలో మౌలికమార్పులు అవసరం. కాబట్టి ప్లాన్‌డ్ డెవలప్‌మెంటు సోషలిజం, సెక్యులరిజం ఇవన్ని కూడా 4, 5 దేశానికి అవసరమైనవి. ఈ విధంగా విద్యా విధానంలో మార్పులు తెస్తే తప్ప దేశంలో యువకులలో మార్పురాదు ఇది రావాలంటే యిప్పుడు ఉన్నటువంటి టెక్స్ట్ బుక్కు ద్వారా సాధ్యముకాదు. కాబట్టి మాతృభాషను కేవలము బోధనా భాషగా మార్చడంతోనే కాదు. ఈ కంటెంట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ కూడా మార్చుకొన్నట్లయితే ఇప్పుడు మన దేశానికి సంపూర్ణమైన సేవ చేసిన వాళ్ళము, విద్యార్థులలో సరియైన దృక్పథమును కల్పించినవాళ్ళము అవుతాము. కాబట్టి కంటెంట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ మార్చాలని నేను ఈ సందర్భములో ప్రత్యేకముగా ముఖ్యమంత్రిగారికి, వారి ద్వారా యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికే కాదు, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కూడా మనవి చేస్తున్నాను. మనము యెంత వరకు అయితే ఈ విద్యలో ఈ కంటెంటుమార్చకుండా పోతామో, ఎంతవరకైతే కేవలము ఒక మీడియం ఆఫ్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్, బోధనా భాషగురించే ఆలోచిస్తామో అంతవరకు మనం అసంపూర్ణమయిన కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించిన వాళ్ళము అవుతాము కాబట్టి నిజముగా విద్యా విధానం మారాలంటే తప్పనిసరిగా ఈ కంటెంటు మార్చవలసిన ఆవసరం ఉన్నది. అందుచేత మాతృ భాష అనేది కాలేజి డిగ్రీకోర్సెస్‌కు అమ్మిషన్సు విషయంలో సమస్య అవుతోంది. విద్యార్థుల ఆందోళన సందర్భంగా, ముఖ్యమంత్రిగారు మనవి చేశారు. విద్యార్థుల డిమాండ్సు అనేకం ఉన్నవి. అవన్నీ అర్థం చేసుకొని పరిష్కారం చేస్తా మన్నారు. ఇంగ్లీషు మీడియమ్ క్లాసెస్ కొరకు డిమాండ్ వచ్చినప్పుడు అది ప్రభుత్వానికి సాధ్యం కావడం లేదు ఇప్పుడు transformation జరుగుతున్నప్పుడు medium of instruction తెలుగులోకి మారుతున్నప్పుడు తెలుగుతో పాటు ఇంగ్లీషు భాషద్వారా కాలేజి యెడ్యుకేషన్ కొనసాగించాలనే సందర్భములో అటువంటివారికి సంతృప్తి కలిగించాలంటే సాధ్యమైనంతవరకు parallel English classes ప్రారంభించాలి. అవి అన్ని చోట్ల అవసరం లేకపోయినా 40% మార్పులు రావాలి అనేటటువంటి

సూత్రాన్ని పెట్టకుండ చూడాలి 40% కు పైన వచ్చినవారినే తీసుకొంటాము, యింకొకరిని తీసుకొనేది లేదు అనేది కాదు పది సంవత్సరాలు ఇంగ్లీషు మీడియమ్‌లో చదువుకొన్న తరువాత 37% వచ్చినా వారు కూడ graduate courses పోవలసి యున్నది. కః 40% అనేది బంధసూత్రంగా కాకుండ కొంత సడలింపు చేసి యిది పరిష్కరిస్తే బాగుంటుంది. దీనిని గురించి తిరిగి ఆలోచించి విద్యార్థులందరికీ సంతృప్తికరంగా ఉండేట్లు అవసరమైన మార్పులు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు (నూజివీడు) — అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి యీ డిస్కషన్ — తెలుగు భాష medium of instruction ఉండాలనేది బలపరుస్తున్నాను. గౌ॥ సభ్యులందరూ బలపరుస్తున్నారు. తెలుగు బోధనా భాషగా చేసి all subjects— sciences, technolgy అన్నియూ మాతృ భాషలో చెబితేగాని improved standard మనకు రాదు, మన B.Sc, standard యితర దేశాలలో S S I C standardకు సమానమని, మన standard తక్కువని చెబుతున్నారు. మనవద్ద medium of instruction విదేశీ భాషలో ఉండటంవల్ల విద్యార్థులు తాము చదువుకునే కాలంలో (ఏభై అరవై వంతులు) పరాయి భాష ప్రావీణ్యతకొరకే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. పరాయి భాషలో ఉన్న Sciences and Humanitiesలో ఉండే Content of Education మీద విద్యార్థులు శ్రద్ధచూపలేక పోతున్నారు, టైము చాలడం లేదు. అందరూ కళాశాలలకు వెళ్లి చదువు పూర్తి చేసుకొనే వారుండరు. Correspondence courses, Evening Collegesపెట్టుతున్నాము. రష్యాలో ఇంజనీరింగ్, సైన్సెస్ కూడ Correspondence Courses ద్వారా చెబుతున్నారు అక్కడ విద్యార్థులు భాషను మాస్టర్ చేయవలసిన బాధ లేదు. అందువల్ల వారు బాగా పైకి రాగలుగు తున్నారు మాతృభాషలోనే బోధన జరగాలనేది Educational Experts, Commissions— అందరూ వప్పుకొన్నారు అయితే యిప్పుడు సమస్య కాలేజీలలో బోధనా భాష గురించి వచ్చింది. ఇంటర్‌మీడియట్ వరకు తెచ్చాము. ఇప్పుడు Graduate Classes కు డిగ్రీ కోర్సెస్‌కు తెలుగు మీడియం పెట్టడంవల్ల యీ సమస్యలు వచ్చాయి. దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. 40% వచ్చినవారికి choice యివ్వమని చెప్పారు. అది D P I, Vice-chancellorsకు వదిలామన్నారు. వారు చెప్పింది- ప్రతి కాలేజీలో పెట్టుకోమన్నారు, తప్పు చేయలేదు. ఏ కాలేజీలోనైనా సరే తెలుగు మీడియమ్, ఇంగ్లీషు మీడియం - రెండూ పెట్టుకోమన్నారు, అయితే, వచ్చిన చిక్కేమంటే— డబ్బు లేదన్నారు. ప్రభుత్వంలో డబ్బు సమస్య అనేది చూస్తున్నాం— ఇర్రిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు, Education Developmentకు, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు డబ్బులేదనే సమస్య ఉన్నది. కొన్ని ప్రైవేటు కళాశాలల్లో ఇంగ్లీషు మీడియమ్‌కూడ పెట్టారు. డబ్బు లేకపోతే డబ్బున్నవారినుంచి తీసుకోవాలి. అయితే బలవంతంగా తీసుకోకూడదు. ఇవ్వగలిగిన వారివద్ద తీసుకొన్నారు.

(Interruptions.)

శ్రీ సి. సుబ్బయ్య :— ఇవ్వగలిగిన వారివద్ద తీసుకొంటే వద్దనడం లేదు. లేనివారివద్దకూడ కావాలని తీసుకొంటున్నారు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— ఉన్నవారివద్ద పుచ్చుకొనుట లేదు. బీదల నోరు కొట్టి పుచ్చుకొంటున్నారు.

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు :— వారు చెప్పేదే నేను బలపరుస్తున్నాను. ఇవ్వగల శక్తి ఉన్నవారినుంచి తీసుకోవాలి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— శక్తి ఉన్నా లేకపోయినా పుచ్చుకొంటున్నారు.

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు :— శక్తి ఉన్నవారివద్ద తీసుకోవచ్చును. కాకినాడ మెడికల్ కాలేజీలో చాలా తీసుకొంటున్నారంట- రు. 12,500లు కేపిటేషను ఫీ తీసుకోకూడదు. ఎవరు యివ్వగలరో వారినుంచి తీసుకోవచ్చు వేల సంఖ్యలో యిచ్చే వారున్నారు. విద్యా సంస్థలకు లక్షకూడా యిచ్చేవారున్నారు కాబట్టి అందరూ యిచ్చి తీరాలనేది ఉండకూడదు. తెలుగు మీడియమ్ గురించి వచ్చిన సమస్య ఏమంటే- 40% వచ్చిన వారంతా ఇంగ్లీషు కావాలని అడగడం లేదు. తెలుగులో చదివేవారున్నారు— 40% వచ్చినవారుకూడ తెలుగులో చదువుతున్నారు. 40% రానివారు కూడ కొన్ని చోట్ల ఇంగ్లీషు మీడియమ్ కావాలంటున్నారు. స్టేటిస్టిక్సు తీసుకొని అమలు పెట్టాలంటే అందరూ కావాలంటారు. ఆ విధంగాకకూడా జిల్లాలో నాలుగయిదుచోట్ల— ఉదాహరణకు కృష్ణా జిల్లాలో బందరు, గుడివాడ, బెజవాడ - అటువంటిచోట్లపెట్టి చేయాలిగాని అన్ని కళాశాలల్లో పెట్టమంటే సాధ్యం కాదు. స్టూడెంట్సు కూడ అదే ఉద్దేశంతో సమ్మె చేస్తున్నారు. వారితో ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడారు, వారు సమాధాన పడ్డారు. అయితే యింకా సమ్మె చేయడం ఎందుకంటే యితర డిమాండ్సు కోసం చేస్తున్నారేమో! Employment Opportunities ఏమిటని అడుగుతున్నారు. చీఫ్ మినిస్టరుగారు, తెలుగులో చదివినవారికి ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో preference యిస్తామని అన్నారని అంటున్నారు. లేదని కొందరు అంటున్నారు, అసలు పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషన్ పరీక్షల్లో తెలుగు ప్రవేశ పెట్టడం గురించి ముందుగా ఆలోచించాలి. యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ పరీక్షలలో హిందీతోబాటు తెలుగుకూడ ఏర్పాటు చేయండి- ఇకనుంచి పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ లెవెల్‌లోకూడ యీ సమస్య వస్తుంది. ఐ. ఎ. యస్., ఐ. పి. యస్. పరీక్షలలో వ్రాయుటకు హిందీ మీడియమ్ వలె తెలుగు మీడియమ్‌ను కూడా ఏర్పాటు చేయవలసి వస్తుంది. ఇవన్నీ చేసినప్పుడు ఉద్యోగ అవకాశాలకు యిబ్బంది ఉండదు. ఇంగ్లీషు మీడియమ్‌కు యెందుకు వెళ్లుతున్నారు? హైదరాబాదులో చూస్తే డబ్బు ఉన్నవారు, పెద్ద పెద్ద వారు, పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగాలలో ఉన్నవారు, మంత్రులు, తమ పిల్లలను ఇంగ్లీషులోనే చదివిస్తున్నారు. అటువంటప్పుడు తెలుగు మీడియమ్ అనేది డబ్బు లేని వారికా? కనుక పెద్దవారు, తెలుగు మీడియమ్ ఉండాలని చెబుతున్నవారు ప్రజలకు ఎగ్జాంపుల్‌గా తమ పిల్లలను కూడ తెలుగు మీడియమ్‌లోనే చదివించాలి. వీటికి స్పెషల్ స్కూల్సు కూడ పెడతామన్నారు, స్టాండర్డ్ ఇంప్రూవ్ చేయడానికి. ఇటువంటివి పల్లెటూళ్ల

పెట్టాలి. ప్రతి జిల్లాలో ఆనూచిరి 10, 20 స్పెషల్ స్కూల్సు పెట్టాలి. లేదా మనకు 400 సమితులు ఉన్నాయి కాబట్టి ప్రతిసమితిలో ఒక్కొక్కటి చొప్పున 400 స్పెషల్‌స్కూల్సు గవర్నమెంట్ పెట్టి, అందులో తెలుగు మీడియమ్ పెడితే అపుడు స్టాండర్డు పెరుగుతుంది. ఇటువంటి కార్యక్రమం చేయాలి. పుస్తకాలు అన్నీ తెలుగులో పబ్లిష్ చేయాలి. ఇపుడు చేస్తున్నారుగాని యింకా తొందరగా పబ్లిష్ కావాలి. మనం ఇంగ్లీషు వదలి పెట్టలేదు. ఇంగ్లీషు కంపల్సరీ లాంగ్వేజ్. అది వరల్డ్ లాంగ్వేజ్. ఇంగ్లీషు మీడియమ్ ఆఫ్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్‌గా తీసివేస్తున్నాముగాని- ఇంగ్లీషు కంపల్సరీ లాంగ్వేజ్‌గా ఉన్నది. ఇంగ్లీషు మీడియమ్‌లో చదివిన ఎం. ఎ., ఎం కామ్. స్టూడెంట్ ఇవాళ ఇంగ్లీషు సెన్సు తప్పులతో గ్రమాటికల్ తప్పులతో వ్రాస్తున్నాడు. ఐ వాజ్ పాస్డ్ అని వ్రాస్తున్నాడు. ఇది ఎవరైనా చూసినా నవ్వే ఇంగ్లీషు. అవమానకరమైన ఇంగ్లీషు మనం వ్రాస్తున్నాము. ఇంత చదివినప్పటికీ ఇంగ్లీషు బాష రాలేదని అనుకొంటున్నాము. ఇండియాలో ఏ జవహర్లాల్ నెహ్రూ, గాంధీగారు అరవిందఘోష్ లాంటివారు చిన్నప్పటినుంచి ఇంగ్లీషు చదువుకొన్నవారు తప్ప ఇక్కడ ఉండి చదువుకొనేవారికి ఇంగ్లీషు మాతృ బాషగా యెట్లా వస్తుంది? రాదు. మన తెలుగు బాషలో మన స్టాండర్డ్ ఎక్కువ కావటానికి ఏ మాత్రం సందేహం లేదు. అయితే ప్రిపరేటరీ పని జరగలేదు. మంచి స్కూల్సు పెట్టటం చేయాలి. ఇంగ్లీషు మీడియమ్ కావాలనేవారికి 40 పర్సెంట్ వచ్చినవారికి యివ్వండి. వారిని తెలుగు మీడియమ్ తీసుకోమని బలవంతం చేయకండి. కొన్నాళ్ళ తర్వాత వారే అవసరంలేదని ఇంగ్లీషు మీడియమ్ మానేస్తారు. అయితే ఉద్యోగాలు తెలుగులో పాసైనవారికే యివ్వండి. ఎంప్లాయిమెంట్ పొటెన్షియల్ తెలుగులో పాసైనవారికి క్రియేట్ చేయండి, పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ ఉద్యోగాలు మీడియమ్ ఆఫ్ యిన్‌స్ట్రక్షన్ తెలుగులో పాసైనవారికి యివ్వండి. తెలుగులో పాసైనవారు వచ్చేటప్పటికి మూడు సంవత్సరాలు పడుతుంది కదా అన్నారు. అంతవరకు ఎందుకు? ఇపుడు తెలుగులో యింటర్‌మీడియట్ పాసైనవారు ఉన్నారు కదా. తెలుగులో పాసైన గ్రాడ్యుయేట్స్ వచ్చేటప్పటికి 3 సం.లు పట్టవచ్చును. ప్రభుత్వం రేపే ఒక ఆర్డినెన్సు పాస్ చేసి - పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ ఉద్యోగాలకు తెలుగులో పాసైనవారికే ప్రిఫరెన్సు యిస్తామంటే 50 పర్సెంట్ ప్రాబ్లమ్ సాల్వ్ అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి యివన్నీ చేయమని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

డా. టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— ఆర్డినెన్సు యిష్యూచేసి- తెలుగులో డిగ్రీ కోర్సు పాసైనవారికే ఉద్యోగాలు యిస్తామని చెప్పమంటున్నారు. మళ్లీ ఇంగ్లీషులో చదవటానికి ఆప్షన్ యిస్తాము. నేర్చుకోండి. అంటున్నారు. అది పరస్పర విరుద్ధంగా లేదా? లేక ఇంగ్లీషు మీడియంలో పాసైన గ్రాడ్యుయేట్స్ మళ్ళీ స్క్రిప్టిక్ మొదలు పెట్టాలి అన్నమాట. సమగ్రంగా అన్ని యాంగిల్సునుంచి ఆలోచించి ఏదో పాలసీ

పెడితే బాగుంటుంది. అంతేగాని యివాళ ఏదో తాత్కాలిక ఆపద తీర్చుకోటానికి తెలుగులో పాసైనవారికి ఉద్యోగాలు యిస్తామని ఆర్డినెన్సు యిష్యూ చేయమంటే- రేపు ఇంగ్లీషు మీడియమ్‌లో పాసైనవారు స్ట్రయిక్ చేసి తలుపులు పగులగొట్టి నాదోటివారి కారు మీద రాళ్లు వేస్తారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య .— తెలుగులో పాసైనవారికి ఉద్యోగాలు యిస్తామని యిపుడే ఆర్డినెన్సు యిష్యూ చేస్తే- ఇక విద్యార్థులు ఇంగ్లీషు మీడియమ్ మానుకొని, తెలుగులోనే విద్య నేర్చుకొంటారు. అప్పుడు చలపతిరావుగారు చెప్పే యిబ్బంది రాదు

శ్రీ ఎ. మాధవరావు .— అధ్యక్షా, తెలుగు భాషలో బోధన ఉండాలా, ఇంగ్లీషు భాషలో బోధన ఉండాలా అన్నది యీ రోజు ఉన్నటువంటి సమస్య. మాసపత్రిక ఇం ప్రింట్‌లో నేషన్ డిజనరేషన్ యీ ఇంగ్లీషువల్లనే జరిగిందని వ్రాసి ఉంది. మెకాలే కూడా పార్లమెంట్‌లో- భారతజాతిని విచ్ఛిన్నం చేయాలంటే వారికి ఇంగ్లీషు భాష బోధించాలని, ఇంగ్లీషుభాష బోధిస్తే తప్ప వారికి భావ దాస్యం రావని, దేశం క్షీణించ దని చెప్పాడు. ఇంగ్లీషు మోజులో పడిపోయిన మనకు యింకా బావదాస్యం యీనాటికీ ఉంది. ఈ రోజు రాష్ట్రం మొత్తంలో ఎన్ని కాన్వెంట్ స్కూల్సు ఉన్నవని అడుగుతున్నాను. ఆ కాన్వెంట్ స్కూల్సుకు పర్మిషన్ యెవరు యిచ్చారు? ఎందువల్ల వారు రన్ చేస్తున్నారు? నెలకు 30 రు. లు ఒక చిన్న పసికందుకోసం ఖర్చుపెడుతూ వారిని కాన్వెంట్‌కు పంపిస్తున్నాము. ఎందువల్లనంటే- అక్కడ విద్య బాగావుంటుందని, క్రమశిక్షణ ఉంటుందని, అందువల్ల ఉపయోగం ఉంటుందని పంపిస్తున్నారు. లేవలేని వాడు కూడ కాన్వెంట్ స్కూల్సుకు పంపిస్తున్నాడు. మన ప్రభుత్వం స్థాపించిన స్కూల్సుకు పంపించటం లేదు అన్న విషయం అందరికి తెలుసు. బీజాక్షరాలు నాటటం యీ కాన్వెంట్ స్కూల్సులో మనం పర్మిషన్ యిస్తూ పై క్లాసులో ఇంగ్లీషు భాష అవసరంలేదు తెలుగులో బోధిస్తాము. తెలుగుయే అవసరమని చెబితే వారి హృదయంలో నాటుకొన్న మమ్మీ. డమ్మీ, డాడీ అని ఇంగ్లీషు మాట్లాడే పాపం మారే అవకాశం ఉన్నదా? లేదు. అటువంటప్పుడు యీ కాన్వెంట్ స్కూల్సు యెందుకు రద్దు చేయరు? మొట్టమొదట యీ కాన్వెంట్ స్కూల్సు రద్దు చేయండి. 10వ క్లాసు వరకు కొన్ని రోజులు ఇంగ్లీషు మీడియమ్ పెడతామని, కొన్ని రోజులు పెట్టము అని అంటూ- ఏదో ఒక రూపంలో మీరు ఇంగ్లీషు మీడియమ్ పెట్టటం- టౌన్‌లో ఉన్న పెద్దల పుత్రులందరు పోయి అందులో చేరటం, ఆడపిల్లలుకూడ కాన్వెంట్ స్కూల్సుకు పోవటం జరుగుతున్నది. ఇంగ్లీషు లో చదువుకొన్నట్లయితే వారికి ఉద్యోగాలు సుళువుగా వస్తాయనే ఉద్దేశ్యంతో అందరూ చదువుతున్నారు. మన విద్యా విధానంలో చాల లోపాలు ఉన్నాయి. ఇంగ్లీషు [illegible]

మార్కులు వచ్చి- ఇంగ్లీషులో 40 పర్సెంటు రాకపోతే- అతడిని ఇంగ్లీషు మీడియమ్‌లో చేర్చుకోటానికి వీలులేదని అతడికి సీటు ఇవ్వలేదు. అతడు సీటు రాకుండా బాధపడు తున్నాడు. అలాగే ఇంగ్లీషులో యెక్కువ మార్కులు వచ్చిన పిల్లవాడు యిదివరకు తెలుగులో చదివి, ఇపుడు ఇంగ్లీషులో చదువుకొంటానంటే- తీసుకోవటం లేదు. 35 మంది పిల్లలు ఉంటేగాని గ్రాంట్స్ రావు అని చెప్పి- ఇంగ్లీషుమీడియమ్ పెట్టము అంటున్నారు. 40 పర్సెంట్ కంటే తక్కువ ఇంగ్లీష్‌లో మార్కులు వస్తే ఇంగ్లీష్ మీడియమ్ యివ్వము అంటున్నారు. అందువల్ల కొన్ని యింగ్లీషు మీడియమ్ స్కూల్సు పని చేయటం లేదు మొత్తంమీద యీ రోజు రెండు వర్గాలుగా మీరు చీల్చి చెండాడి యిద్దరిని రెండు విభాగాలుగా చేస్తున్నారు. ఈ యిద్దరు ఒకరినొకరు పోట్లాడుకొనే పరి స్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఎవరైతే ఇంగ్లీష్ మీడియమ్ కావాలని అంటారో- వారందరికి- మార్కులతో నిమిత్తం లేకుండా- ఇంగ్లీష్ మీడియమ్‌లో నేర్చుకొనే అవకాశం యివ్వండి. మీకు యిష్టం ఉంటే వారికి ఉద్యోగాలు యిస్తే యివ్వండి. లేక, తెలుగులో చదివిన వారికి ప్రిఫరెన్స్ యివ్వండి. కాని వారు ఇంగ్లీష్‌లో చదువుకొంటామంటే వద్దని చెప్ప టం మంచిది కాదు. తమిళనాడులో-లెక్చరర్స్, ఇతర ఉద్యోగాలకు తమిళములో చదువుకొన్నవారికే ప్రిఫరెన్స్ యిస్తామని, డిగ్రీస్ రికగ్నయిజ్ చేస్తామని అన్నారు. మన రాష్ట్రంలో ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చినవారు ఎంతో మంది ఉద్యోగాలు చేస్తుంటే- మన వాళ్లు ఉద్యోగాలు లేక బజార్లలో తిరుగుతున్నారు. నాంపల్లి రైల్వేస్టేషన్‌లో తమి ళంలో ఎనౌన్స్‌మెంట్ ఉంది. మద్రాసుకు 25 మైII దాటిన తరువాత కూడ జి. టి. ఎక్స్‌ప్రెస్ తమిళం ఉంటుందిగాని, తెలుగులో ఉండదు. రాష్ట్రం మొత్తం మీద తెలు గులో చదువుకొన్న వారందరికి ఉద్యోగాలు యిచ్చే పరిస్థితిలో మనం ఉన్నామా? ఇం గ్లీష్‌లో చదువుకొంటామన్నవారికి ఇంగ్లీష్‌లో చదువుకొనే అవకాశం యివ్వకపోతే వారి పరిస్థితి చాలా శోచనీయం అవుతుంది. కాబట్టి ఇంగ్లీష్ మీడియమ్‌లో చదువుకొంటామన్న వారందరికీకూడ ఇంగ్లీషు మీడియమ్‌లో చదువుకొనే అవకాశం- మార్క్సుతో సంబంధం లేకుండా- కల్పించాలి. అందరూ ఇంగ్లీషులో చదువుకొంటామంటే మీరు ఏమిచేస్తారు? మేము తప్పు అన్నప్పటికి మీరంతా అక్కడ కూర్చుని శాసనం చేస్తుంటే- వాటిని మేము భరిస్తున్నాము కదా. అట్లాగే వారు ఇంగ్లీషులో చదువుకొంటామంటే మీకు అభ్యంతరం ఎందుకు? మీరు తెలుగు మీడియమ్‌లో చదువుకొన్నవారికి ఉద్యోగాలు యివ్వదలచుకొన్నప్పుడు ఏంప్లాయిమెంట్ పొటెన్షియల్-జాగ్రఫీ మేప్‌లాగా తయారుచేసి- ఎంతవరకు మనకు ఎంప్లాయిమెంట్ పొటెన్షియల్ ఉంది, ఎంతవరకు ఎంప్లాయిమెంట్ యివ్వగలము- అన్నది ఆలోచించాలి. ఇవాళ అందరూ ఉద్యోగాల కొరకే చదువుకొంటు న్నారు. ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. తప్పినవాడికైనా. పాసైనవాడికైనా ఎం. ఎ. ఫస్ట్‌క్లాసుతో పాసైనవాడికైనా- మొదట కావలసినది ఉద్యోగము- వారు స్వతంత్రంగా జీవించేవిధా నంతో నేర్పేవిధంగా మీ విద్యావిధానం లేదు కదా- మీరు యిచ్చే చదువుకు ఉద్యోగాల

కోసమే కదా అటువంటప్పుడు మీరు వారికి ఉద్యోగాలు యివ్వనప్పుడు వారి పరిస్థితి ఏమిటో మీరు చూడాలి. ఎంప్లాయిమెంట్ ఓరియంటెడ్ ఎడ్యుకేషన్ యిచ్చేదానికి మనం ఏమి చేస్తున్నాము? మీరు పాలిటెక్నిక్స్ పెట్టారు. అక్కడ చదివి వచ్చిన వారంతా యివాళ బజార్లలో తిరుగుతున్నారు. ఎవరైనా ఇంగ్లీషులో చదువుకొంటామంటే వారికి ఇంగ్లీషులో చదువుకొనే అవకాశం కల్పించవలసిన బాధ్యత యీ ప్రభుత్వంపై ఉంది. ఇది ప్రజాస్వామ్యం. తెలుగులో చదువుకొంటామనేవారికి తెలుగు మీడియం యివ్వండి. ఇంగ్లీషు కావాలనేవారికి ఇంగ్లీషు మీడియమ్ యివ్వండి. మనం ఇపుడు నవంబరులో ఉన్నాము. వారు పరీక్షకు పోయే పరిస్థితిలో లేరు ఎవరికి ఏది కావాలో అది వారికి యిచ్చేటట్లు ఆలోచించాలని నేను కోరుతున్నాను.

డా. టి. ఎస్. మూర్తి :— అధ్యక్షా, భారతీయ సంస్కృతిని నాలుగు పాదాల మీద నడిపించే జనసంఘ ప్రతినిధి మాధవరావుగారు ఇంగ్లీషు గురించి చాల గట్టిగా చెప్పారు. ఇక్కడ కొంతమంది ఒక కులం వాళ్లు వున్నారు, ఈ ప్రాంతంలో. వారు యెక్కడైనా సంతర్పణ జరిగితే యెంగిలి ఆకులు పడేస్తే దానిలో వున్న అన్నం అంతా తీసుకొని పట్టుకుపోయి తింటూ వుంటారు. ఇంటిలో బాగా డబ్బు గడించుకొన్నప్పటికి వారికి అదే అలవాటు అయిపోయింది. అవి తీసుకొని తింటేనే గాని వారి మనస్సుకు తృప్తి లేదట డబ్బు వుండి కూడ. వారిని అడిగితే చెప్తారు. అదే విధంగా 150 సంవత్సరాలు బానిసత్వం. మనకు యింగ్లీష్ మీద ఏర్పడిన మోజు యెంతవరకు వచ్చినది అంటే ఈ రోజు ఆ యెంగిలి ఆకులు తిననిదే మన మనస్సుకు సంతృప్తి కలగడం లేదు. అందుచేత యింగ్లీషు యింగ్లీష్ అని మొత్తుకొనేటటువంటి పరిస్థితిలో పడిపోయినాము. స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి వున్నటువంటి ఏ దేశం అయినా ఈ భూగోళంలో, వారి మాతృ భాషలో తప్ప యింకో భాషలో చెప్పుకొనేటటువంటి వారు నాకు కనబడలేదు. చైనా తీసుకోండి. రష్యా తీసుకోండి. జపాన్ తీసుకోండి జెకోస్లావేకియా తీసుకోండి. లేకపోతే జర్మనీ తీసుకోండి. ఎక్కడైనా యెవరైనప్పటికి యూనివర్శిటీలో వారి మాతృ భాషలో బోధిస్తున్నారు. అంతమాత్రాన సైన్స్‌లో రిసర్చ్ చేయడం మానుకోలేదు. వాళ్లు సైన్స్‌లో బ్రహ్మాండమైన డిస్కవరీస్ చేయడం అంతకంటే ఆగలేదు. అయినప్పుడు మనం ఒకవేళ తెలుగులో చదువుకొన్నట్లయితే సైన్స్‌లో వెనుకబడి పోతాము బ్రహ్మాండం మునిగిపోతుంది అనేటటువంటి ఈ దాస్యం, ఈ లోకువ అయిన భావం మనలో యెందుకు కలిగిందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. కొన్ని తరాలుగా బానిసత్వం మన తొక్కలలోకి యెక్కిపోయింది. దానివల్ల ఈ మోజు పోక ఊరికే దానిని పట్టుకొని వేళ్లాడుతున్నాము. రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. తెలుగు భాషను పరిపాలనా భాషగా యెంతవరకు పెట్టమో అంతవరకు ఈ మోజు పోదు, తెలుగుభాష రానటువంటి అధికారులు వొస్తుంది వచ్చినటువంటివారిని రిక్రూట్ చేస్తున్నప్పుడు మీరు ఇంగ్లీషులో

సరిగా వ్రాయలేదు. డిక్టేషన్ స్పెల్లింగ్ మిస్టేక్స్ వ్రాశాడు అని అవతలకు పంపించేటటు వంటి పరిస్థితి వుంది. వాళ్ల పిల్లలందరిని యింగ్లీష్‌లోనే చదివించుకోవడానికి ప్రారంభించి, వాళ్ల డబ్బు వున్నటువంటివారు, పెద్ద ఉద్యోగస్థులు కనుక యింగ్లన్డ్, అమెరికాపంపిద్దాము అనే అభిలాషతో చదివిస్తున్నారు. వీళ్ళ పిల్లలే కాలేజిలో స్టూడెంట్స్ యూనియన్ వాటిలో ప్రవేశించి అధికారం చేతిలో పెట్టుకోవడంవల్ల యిటువంటి యాజిటేషన్స్ అన్ని బైలుదేరుతున్నాయని అనుమానం కూడ లేకపోలేదు. పెద్ద బ్రహ్మాండ నాయకులు అంతా. విద్యావేత్తలంతా కూర్చుని. ముఖ్యమంత్రిగారు పేరు చెప్పారు. పేపర్‌లో కూడ చదివాను పేరు జ్ఞాపకం రావడం లేదు. మన దేశంలో రిసర్చి బాగా పైకి రావాలనేటట్లయితే సైన్సు మన దేశంలో వృద్ధి పొందాలి అనేటట్లయితే మాతృభాషలో బోధిస్తే అవుతుంది అని ఆయన చాల అనుభవం మీద ఆలోచించి చెప్పిన మాట, కొఠారి కమిషన్ వారు పెద్ద పెద్ద విద్యావేత్తలందరు కూర్చుని మాతృభాషలో బోధించాలి అంటే వాళ్ళకు ఏమి తెలియదు, దేశాన్ని అతటిని క్రిందికి దింపివేసి స్టాండర్డ్స్ అన్ని పూర్తిగా అధోగతి పాలు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో వారు చేశారంటే నమ్మడా'కి నేను తయారుగా లేను. మనకు అన్నీ మిక్సేడ్ విధానాలు అలవాటు పడ్డాయి. లెఫ్ట్ కాదు, రైట్ కాదు. మధ్యలో పడుతున్నాము, చిక్కుల్లో పడుతున్నాము. పూర్తిగా ఇంగ్లీష్ కాదు, తెలుగు కాదు. మధ్యలో పడేటప్పటికి వీళ్ళతో అసంతృప్తి వాళ్ళతో అసంతృప్తి. ఈ మధ్యే మార్గాన్ని అవలంబించడం కోసం ప్రయత్నించి ఉభయ బ్రష్టత్వంగా తయారయ్యేటటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇప్పుడైతే ముఖ్యమంత్రిగారు వారందరికి హామి యిచ్చారు మునిగేటప్పుడు నిండా మునగక సగం ఎందుకు మునగాలి అంటున్నాను. 40 మార్కులు, 20 మార్కులు అని ఎందుకు పెట్టాలి? ఇంగ్లీష్ భాష పూర్తిగా తీసివేయాలని నేను అడుగుతున్నాను. దానిలో ఏమి సందేహం లేదు. నేను దానికోసం నిలబడుతున్నాను. 40 మార్కులు వస్తే యిస్తాము. లేకపోతే లేదు. వాడికి ఒక మాటు ఎలిజిబిలిటి వచ్చినది. పైకి వెళ్ళడం, చదువుకోవడం నీకు అధికారం ఉన్నది అన్నారు. అన్నప్పుడు యింగ్లీష్ భాషలో చదువుకొంటాను అంటే చదువుకోనీయండి. ఏమి కొంపమునిగింది. పై నాన్‌సెన్స్ అడ్డువచ్చేటట్లయితే నేను జవాబు చెప్పలేను. కాని యిది మాత్రం సమంజసం కాదు. నిజం ఎంతో నాకు తెలియదు గాని యివ్వాళ పొద్దున స్టూడెంట్స్ నాదగ్గరకు వచ్చి చెపితే విన్నాను. ఇంగ్లీష్ మీడియమ్‌లో చదువుకొన్నవారు తెలంగాణాకు సంబంధించినంతవరకు ఇంగ్లీష్ మీడియమ్‌లో పైకి వెళ్ళి పోవచ్చు. కాని తెలుగు మీడియమ్‌లో వారు ఇంగ్లీషుకు వెళ్ళాలంటే 40 పర్సంట్ మార్కులు రావాలని ఒక రూల్ ఉన్నదని, అక్కడ, ఆంధ్ర, మాత్రం ఇంగ్లీష్ మీడియమ్‌లో చదువుకొన్నవారు అయినా తెలుగు మీడియమ్‌లో చదువుకొన్నవారైనా 40 పర్సంట్ వస్తేనేగాని పైకి వెళ్ళడానికి వీల్లు లేదని రూల్ పెట్టారని చెప్పారు, అందులో నిజానిజాలు నేను చెప్పలేను. వాళ్లు చెప్పిన విషయం నేను చెపుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అక్కడ యింగ్లీష్ మీడియమ్ లేదు. యింటర్‌మీడియట్ మొత్తం తెలుగు మీడియం వున్నది. కాని యింగ్లీష్ మీడియం లేనే లేదు. పి. యు. సి. యున్నది. పి. యు. సి. వారు యింగ్లీష్ మీడియంలో ఉన్నారు. ఒక ప్రాంతం విషయం చెబుతున్నప్పుడు తెలుసుకోడానికి, సబ్జక్ట్ అర్థం చేసుకోడానికి చెప్తున్నాను.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— సీనియర్ యింటర్‌మీడియేట్‌లో గాని జూనియర్ యింటర్‌మీడియేట్‌లోగాని యింగ్లీష్ భాషాబోధనే లేదా ఏ రూపంలో అయినా? రేపు ఎం. బి. బి. ఎస్.కు ఎట్లా కూర్చుంటారు. బి. యి. కి. ఎట్లా కూర్చుంటారు? Intermediate student is eligible for admission to the Medical College. How do you expect him to pursue that course in English if the teaching of English is stopped earlier.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— మన డాక్టర్స్‌లో చేలమంది మల్టిపర్పస్ తెలుగు మీడియం నుంచే వచ్చిన వారు ఉన్నారు గదా ?

శ్రీ టి వి ఎస్. చలపతిరావు :— నాకు తెలిసినంతవరకు లేదు. నేను మాట్లాడినప్పుడు చెప్తాను అది ఎట్లా అయినారో తమరు సెలవు యివ్వాలి

శ్రీ పి వి నరసింహారావు :— చాలమంది ఉన్నారు ఎం. బి. బి ఎస్‌లో యిద్దరికి ప్రవేశం దొరికింది. Both the streams were eligible...P. U. C and Multipurpose.

Dr T. V. S. Chalapathi Rao :— I have no right to question the statement of the Chief Minister. They must be born genii రెండు సంవత్సరాలు మెడికల్ కాలేజీలో ప్రవేశానికి ముందు యింగ్లీష్ నాలెడ్జి లేనివారు ఎం బి బి. ఎస్. పాస్ అయినారు అంటే They must be born genii or the teaching at the Medical College level must be very excellant. So far as I know, there is need for teaching of English in the first year Intermediate యింటిగ్రేటెడ్ కోర్సు వచ్చిన తరువాత ఫస్టుయియర్ అంతా యింగ్లీష్ ప్రొఫెసర్సును పెట్టి యింగ్లీష్ టీచ్ చేయిస్తున్నారు కంపల్సరిగా ఎందు కని ఎస్టిమేట్స్ కమిటి తరపున మెడికల్ కాలేజిసుకు వెళ్లి అడిగితే ఆ లెక్చరర్సు చెప్పి నది ఏమంటే- వన్ యియరు పెట్టారు మమ్మల్ని అడిగితే రెండు సంవత్సరాలు యింగ్లీష్ టీచింగ్ లేకపోతే వీళ్ళకు ఎం బి బి ఎస్ అర్హత ఉండదు, ఇక్కడే పడి ఉంటారని- English lecturers teaching in Medical College have given evidence in the Estimates Committee in 1966. It is a recorded fact.

డా. టి. ఎస్. మూర్తి :— సైన్సు సబ్జక్ట్సు టీచ్ చేసేటప్పుడు నేను ఒక చిన్న విషయం చెప్పదలచుకొన్నాను. సైన్సులో కొన్ని టెక్నికల్ ఇంటర్‌నేషనల్ పదాలు. ప్రత్యేకించి ఏ భాషకు చెందినవి కావు. అటువంటప్పుడు కఠినమైన పదాలు

దానిలో పెట్టి బాధపడడం కంటె ఇంగ్లీష్ పదాలనే ఉపయోగిస్తే బాగా ఉంటుంది. క్లోరిన్ పదం ఉంటే అన్ని దేశాలలో అదే పదం ఉంటుంది ఇంక వేరే పేరు లేదు. అందుచేత ఆ పదాన్నే దానిలో ఉపయోగించేటట్లయితే వారికి తేలిక అవుతుంది. టీచింగ్ అనే విషయాన్ని గ్రహించమని మనవి చేస్తున్నాను. ఎంప్లాయిమెంట్ విషయం ఒకటి చెప్పారు. సైంటిఫిక్ సబ్జక్ట్సు యింజనీరింగ్‌గాని, మెడికల్ గాని అవి యింతవరకు ఇంగ్లీష్‌లోనే జరుగుతున్నాయి. వారికి ఆల్ ఇండియా ఎంప్లాయిమెంట్‌లో లోపం లేదు. పోతే మిగిలినటువంటి డిగ్రీ కోర్సెస్, బి.ఏ., బి.కామ్. ఇప్పుడు ఎంప్లాయిమెంట్ పరిస్థితి ఎంత తీవ్ర పరిస్థితికి వచ్చినది అంటే ఏ జిల్లావారికి ఆ జిల్లాలోనే ఉద్యోగాలు యివ్వాలి గాని ప్రక్క జిల్లాకు వాడు రాకూడదని రూల్ పెట్టి అక్కడ డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరుకు అప్పజెప్పే అధ్వాన్న పరిస్థితిలోపల మనం యిక్కడ నుంచి యెక్కడో పంజాబ్‌లోనో, అస్సాంలోనో సంపాదించుకుంటాము అంటే శుద్ధ అబద్ధము. ఇది జరిగేది కాదు ఇది ప్రాక్టికల్ ప్రొపోజిషన్ కాదు అని చెప్పుతున్నాను. ఇప్పుడే ఈశ్వరీబాయిగారు చెప్పారు. రైల్వేలోకి వెడితే ఇంగ్లీష్ రాకపోతే యెట్లా అని. తెలుగు మీడియమ్‌లో చదువుతున్నటువంటి ఇంగ్లీష్ కంపల్సరీ సబ్జక్టుగా ఉన్నదనే విషయం మరచిపోతున్నారు. అక్కడ ఇంగ్లీష్ కంపల్సరీ సబ్జక్టుగా చెప్పి తీరుతున్నారు. వాడు ఇంగ్లీషు జనరల్ బాషగా నేర్చుకొన్న తరువాత అక్కడికి వెళ్ళి ఉద్యోగం చేయటానికి ఏమి కష్టం ఉంటుంది? ఎంప్లాయిమెంట్ ఆపర్ట్యూనిటీస్ పోతున్నాయి అనుకోవడం పెద్ద ఆలోచన చేసి అన్నమాట కాదు. అందుచేత తెలుగు మీడియమ్ ఈ విధంగానే కంటిన్యూ చేస్తూ, ఇంకా యింతకంటే వృద్ధి పరుస్తూ యింకా కావాలంటే చిన్న చిన్న అడ్జస్ట్‌మెంట్స్ చేసుకుంటూ తొందరలో 10, 15 ఏండ్ల లోపల పూర్తిగా తెలుగు మీడియమ్‌లోకి తీసుకురావాలని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి (పాణ్యం) :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు విద్యా విధానాన్ని గూర్చి, ప్రభుత్వ విధానాన్ని గూర్చి క్షుణ్ణంగా, స్పష్టంగా చెప్పినారు. నేను ఒకటి, రెండు విషయాలు చెప్పి ముగిస్తాను. అధ్యక్షా, తమకు తెలుసు, ప్రాంతీయ బాషలో విద్యాబోధన జరుగుతున్నందువలన ప్రజలు సంతోష పడినారు, అయితే కొంత మంది విద్యార్థులు యీ ప్రాంతీయ బాషలో చదువుకొని డిగ్రీస్ సంపాదించినప్పటికీ ఉద్యోగాలు దొరకడం లేదని బాధపడుతున్నారు. ఎందుకంటే, పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషన్ పరీక్షలు ఇంగ్లీషులోనో, హిందీలోనో జరుగుతున్నందువలన, యీ ప్రాంతీయ బాషలలో డిగ్రీలు పొందినవారికి ఆ పరీక్షలలో కూర్చొనడానికి అర్హతలేదని విద్యార్థులలో ఒక అశాంతి బయలుదేరిన విషయం తమకు తెలుసు. పోతే, ప్రాంతీయ భాషలో డిగ్రీపుచ్చుకున్నవారికి మన రాష్ట్రంలో సీట్సు దొరకకపోతే వేరే రాష్ట్రంలో కూడా సీట్సు దొరకవనీ విద్యార్థులలో బయలుదేరిన అశాంతిని గూర్చి కూడా తమకు తెలుసు. ఇటువంటి అభ్యంతరములన్నింటినీ గమనించే మన ప్రభుత్వం 40 పర్సెంట్ వచ్చినవారికి

ఇంగ్లీషు మీడియమ్‌లో యిస్తామని చెప్పినారు. అయితే ఆ జీ. ఓ. యింప్లిమెంట్ చేయకపోవడంవలన, కాలేజీస్‌లో ఇంగ్లీషు మీడియమ్ యేర్పాటు చేయనందువల్ల విద్యార్థులలో అశాంతి బయలుదేరి, స్ట్రయిక్స్ చేయడం మొదలయినవి వస్తున్నాయి, ముఖ్యమంత్రిగారు యిప్పుడే చెప్పారు. ఆ రోజున అనంతపురంలో కూడా చెప్పాము. తప్పకుండా 40 పర్సెంట్‌కు యెక్కువ వచ్చినవారికి ఇంగ్లీషు సెక్షన్స్‌లో అడ్మిషన్ కలగ జేస్తామని చెప్పినారు. పోతే, డిగ్రీ స్థాయిలో ఇంగ్లీషు మీడియం కలగజేయడం, ఇంటర్‌మీడియేట్, జూనియర్ కాలేజెసులో, వారికి ఇంగ్లీషు మీడియంలో ఆ విద్యార్థులకు సదుపాయాలు కలగ జేస్తున్నాంగాని, తెలుగులో చదివేవారికి సదుపాయాలు లేవని చెప్పినారు. ఆ విషయమై విద్యార్థులలోను, ఉపాధ్యాయులలోను, తలిదండ్రులలోను చాలా అలజడిగా వున్నది. ఎందుకంటే - తెలుగులో బాగా మార్కులు వచ్చినవారికి కూడా ఇంగ్లీషు మీడియంలో సదుపాయం కలగజేయకపోతే డిగ్రీ క్లాసులలో ఇంగ్లీషు 40 పర్సెంటు వచ్చినా ఏమిటి లాభం? నేను చెప్పేదేమంటే - ఇంటర్‌మీడియేట్ క్లాసులలో 50 పర్సెంట్ - యెక్కువ మార్కులు వచ్చినవారికి ఇంగ్లీషు మీడియంకు కూడా సదుపాయం కలగజేస్తే ఇంగ్లీషు మీడియంలో పాసైనవారికి, తెలుగులో పాసైన, యెక్కువ మార్కులు వచ్చినవారికి సదుపాయాలు కలగచేస్తే ఇంగ్లీష్ మీడియంలో పాసైనప్పుడు తిరిగీ వారికి డిగ్రీ క్లాసులలో మంచి మేలు కలుగుతుం దని నేనుప్రభుత్వానికి మనవి జేస్తున్నాను, ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అయితే ఆర్ట్స్ స్టూడెంట్స్, సైన్సు పెట్టడం - జూనియరు కాలేజీసులో - లెక్కలు పెట్టడం యీ మొదలయిన సిలబసు గురించి విద్యార్థులు చాలా ఆందోళన చెందుతున్నారు. దానిని గురించి సక్రమంగా చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు.

ఇంక, ఇంటర్నల్ ఎసెస్‌మెంట్ అనేది పెట్టబోతున్నారు. 25 మార్కులు వేయడానికి అయ్యవార్ల చేతుల్లో ఉంటుంది. అందువలన విద్యార్థులలో చాలా అలజడి బయలుదేరినది. తమకు తెలుసు — యిష్టాయిష్టాలనేవి అయ్యవార్లకు కూడా ఉంటాయి. వారికి యిష్టంలేని పిల్లలకు తక్కువ మార్కులు వేస్తారు. అందువలన అది 25 పర్సెంట్ కాకుండా, పది పర్సెంటు పెడితే సరిపోతుంది విద్యార్థులకు కూడా అనుకూలంగా ఉం టుంటి. పది పర్సెంటు మాత్రమే పెట్టవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇంక, ముఖ్య మంత్రిగారు యీ విషయాలన్నింటినీ క్షుణంగా అర్థంచేసుకొని, తప్పకుండా యిది ఇంప్లి మెంట్ చేస్తామని వాగ్దానం చేశారు కాబట్టి, నేను ఇంతకంటె యెక్కువగా మనవి జేయకుండా, నాకు యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరచూర్). — అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారి అభిప్రాయాలు తెలుగు భాషకు సంబంధించినంతవరకు, మీడియం ఆఫ్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్‌కు సంబంధించి నంతవరకు ఎలా వున్నప్పటికి యీ రోజున శాసనసభలో యీ శాసనసభ్యులు అభిప్రా

యాన్ని — శాసనసభయొక్క అభిప్రాయాన్ని తెలుసుకోవాలని ప్రయత్నం చేయడం — యీ భారం శాసనసభ మీద వేయడమనేది చాలా ముదావహమైన విషయమని మనవి జేస్తున్నాను యెందుకంటే — ఏదో ఒకరి చేతిలోనో, ఇద్దరి చేతుల్లోనో యీ మీడియం అఫ్ ఇన్స్ట్రక్షన్ వుంచడం జరిగింది ఎవరిని సంప్రదించకుండా చేయలేదనే అపవాదు లేకుండా, అందరియొక్క అభిప్రాయాలనూ తెలుసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేయడం చాలా మంచిపని అని నేను మనవి జేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఒక విషయం మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవలసి వున్నది. కొఠారి కమిషన్ రిపోర్టు వున్నదనుకోండి — ప్రాంతీయ భాషలలో పరిపాలన నడపాలని, ప్రాంతీయ భాషలలో బోధన నడపాలని — యివన్ని కూడా నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. అది మంచి పద్ధతి కాదని యెవరూ అనడం లేదు. కాని, నా మనవి — భారతదేశంలో యెన్ని భాషలు వున్నాయో తమకు తెలుసు — 14 జాతీయ భాషలుగా మనం నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. ఏదో ఒక భాష జాతీయ భాషగా నిర్ణయం జరిగి, దేశానికి మొత్తంగా మనం ఒక భాషను మనం ప్రవేశపెట్టి, సక్రమమైన పద్ధతిలో ఆ విధంగా నిర్ణయిం చేయగలిగితే అప్పుడు దానిని మీడియంగాను, యితరత్రా చేయగలిగితే దానివలన మనం దేశానికి, లేక విద్యార్థులకు మంచిసౌకర్యం చేసినవారమవుతాము. కాబట్టి, 14 భాషలు వున్నప్పుడు ప్రాంతీయ భాషలో విద్యాబోధన అన్నప్పుడు — పరిపాలన భాషగా ప్రాంతీయ భాష వుండాలి అనే విషయంలో నాకు అభిప్రాయ భేదంలేదు. — విద్యా బోధన అన్నప్పుడు, అసలు యీ విషయం సాధ్యమా. అసాధ్యమా? అనేది మనం ఆలోచించుకొనవలసి ఉంటుంది. ఎందుకంటే చదువు అనేది సంస్కారం కొరకు, విజ్ఞానం కొరకు కావచ్చు, అయితే ఆ ఉద్యోగాల విషయం కూడా మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు తెలుగు భాషకు సంబంధించినంతవరకు మనం ఇన్సెన్‌టివ్స్ క్రియేట్ చేస్తే — ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటులో మనం ఉద్యోగాలు కలుగజేస్తే, కొంత ఉద్యోగాలు దొరుకుతాయి. విద్యార్థులు సక్రమమైన పద్ధతిలో చదువుకుంటారు అని మనవి జేశాను. నేను మనవి చేసేదేమంటే — ఒక రాష్ట్రంలో యెన్ని ఉద్యోగాలు ఉంటాయి? ఎం. బి, బి. యస్. యింజనీరింగు మొదలైన టెక్నికల్ సబ్జెక్ట్సు విషయంలోకి నేనిప్పుడు పోవడంలేదు. యింక, ఉద్యోగాలు అని అంటే మనకు మిగిలినదేమిటి? ఎల్. డి. సిస్, టైపిస్టు, కలెక్టోరిట్స్‌లోను, యితర డిపార్టుమెంట్సులోను వీటికి సంబంధించి మన రాష్ట్రంలోనే అనుకున్నప్పుడు, ప్రాంతీయభాషగాను, బోధనాభాషగాను తెలుగును చేసినందువల్ల యిబ్బందిలేదు, కాని కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడా జాతీయభాషలలో వ్యవహారం చేయాలన్నప్పుడు — 14 భాషలు జాతీయభాషలుగా వున్నప్పుడు — యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ఎగ్జామినేషన్సు 14 జాతీయ భాషలలోను కండక్టు చేయాలని నిర్ణయం జరిగింది. కాని, యింగ్లిషులోను, హిందీలోను తప్ప ఏ భాషలోను యీ ఎగ్జామినేషన్స్ కండక్టు చేసుకోలేదనే విషయాన్ని మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను యింకొక విషయంకూడా మనం ఆలోచించాలి. కేంద్ర సర్వీసు కమిషన్ విషయం

అటువుంచి, రాష్ట్రంలో జరుగుతున్నదేమిటి? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యీనాడు మన సర్వీసు కమిషన్ ఎగ్జామినేషన్స్ తెలుగులో కండక్టుచేసే స్థితిలో వున్నదా? కనీసం యస్. యస్. యల్. సి. స్టాండర్డు, యింటర్ మీడియెట్. పి యు సి, స్టాండర్డ్సుకు సంబంధించి సర్వీసు కమిషన్ ఎగ్జామినేషన్స్ తెలుగులో కండక్టుచేసే స్థితిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వున్నదా? అనేది కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని తమకు మనవి జేస్తున్నాను యింకా గ్రాడ్యుయేట్సు అంటే—మనకు డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్సు, డెప్యూటీ పంచాయతీ ఆఫీసర్స్ లేక నాన్—గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్—రెండు వందల నుండి, మూడువందల రూపాయల వరకు డ్రా చేసేవారు—యీ పోస్టుసకు సంబంధించి సర్వీస్ కమిషన్ ఎగ్జామినేషన్స్ కు అప్పియర్ కావాలి. ఈ పోస్టుసకు సంబంధించి మనం యెగ్జామినేషన్సు తెలుగులో కండక్టుచేసే స్థితిలో వున్నామా? యింక, ఆర్. డి. ఓ. సెలక్షన్స్ వున్నాయి యివన్నీ మనం వ్యవహారం చేసుకుని, తెలుగులో పెట్టడానికి అవకాశం వుందా? యిదంతా ఆలోచించుకొనవలసి వుందని మనవి జేస్తున్నాను, అలాగే, ఐ. పి. యస్. ఐ. ఏ, యస్ ఎగ్జామినేషన్స్ విషయం వుంది. ఆ కేటగిరీ వుంది. ఎంత మంది వాటికి వెళ్ళేవాళ్లు వున్నారు? ఎంత మంది వుంటారు అనే విషయంలోకి నేను వెళ్ళను గాని, కనీసం ఆ పరీక్షలకు అప్పియర్ కావాలంటే, యింగ్లీషులో చదువుకునే అవకాశం కల్పించే పరిస్థితులు వుండాలనే విషయం మనం మరచి పోగూడదు. అది కూడా మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. యింకొకటి— పధ్నాలుగు జాతీయ భాషలలో. ఒక రాష్ట్రం నుంచి మరొక రాష్ట్రానికి ఉద్యోగాల నిమిత్తం వెళ్ళడం. ఆ రాష్ట్రంలో యెంతమంది వున్నారు, యీ రాష్ట్రంలో ఎంత మంది వున్నారు అనే విషయంలోకి నేను వెళ్ళడంలేదు - ఐయామ్ నాట్ బాదర్డు ఎబౌటిట్ ఆ విషయంలోకి నేనిప్పుడు పోవడంలేదు. ముఖ్యంగా సెంట్రలు సర్వీసెస్‌లో కాదు అనడానికి లేదు. ఏ విధంగా చేసుకుంటామనేది ఆలోచించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. కాని, పిల్లకాయలు ఇంగ్లీషు మీడియం ఆఫ్ ఇన్‌స్ట్రక్షనుగా కావాలంటున్నారు. ఈ సందర్భంలో నేనొక విషయం తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మొన్నటి వరకూ విద్యాబోధన మనం తెలుగులో నడుపుతుంటూ వచ్చాము యిప్పుడు తెలుగు అన్నాము అన్ని కళాశాలల్లోనూ తెలుగు యింట్రడ్యూస్ చేసి యింగ్లీషు సెక్షన్సు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అట్లా కాకుండా, మొన్నటి వరకూ వున్న ఇంగ్లీషునే కంటిన్యూ చేస్తూ తెలుగు సెక్షనులు ఏర్పాటు చేయడం జరిగినట్లయితే— తెలుగులో చదువుకోడానికి యిష్టమున్న వారికి తెలుగు మీడియం సెక్షన్సు ఏర్పాటుచేస్తే బాగుండేది. కాని, పుటింగ్ ది హార్స్ బి హైండ్ ది కార్ట్ లా. చెట్టుముందా, విత్తనం ముందా అనే అనే పద్ధతిలో నడుస్తోంది. మొదటి నుంచి యింగ్లీషు క్లాసులు వున్నాయి. తరువాత తెలుగు క్లాసులు వచ్చాయి. కాని, యింగ్లీషును రద్దుచేసి తెలుగు మాత్రమే పెట్టి, యింగ్లీషుకు అవకాశం కల్పిస్తామనేది నాకు అంత సమంజసంగాలేదు. యింగ్లీషులో చదువుకోవాలన్న వారికి అవకాశం కల్పించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగు ఇంట్రడ్యూస్ చేయడంలో శ్రీ మన ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు.

జిల్లా హెడ్‌క్వార్టర్సులో పిల్లవాళ్లు యింగ్లీషులో చదువుకోడానికి అవకాశ ముండాలనే నిర్ణయం చేయకుండా, జిల్లా మొత్తంమీద కాలిక్యులేట్ చేసి యెక్కడో ఒక చోట పెడతామనే పద్ధతిలో మాట్లాడటం మంచిదికాదు. గుంటూరు జిల్లాలో పది—పదిహేను కాలేజీలు వున్నాయి. యెక్కడో ఒకటి రెండు చోట్ల మాత్రమే పెడతామంటే కష్ట మవుతుంది. మళ్ళా పిల్లకాయలు మేము సమ్మె చేస్తామనే మాట రాకుండా వ్యవహారం చేయాలని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు:— అధ్యక్షా, ఏ ఒక్క విషయమైనా విద్యతో సంబంధమున్న వారందరికి పూర్తిగా సంతృప్తి కలిగించే రీతిగా నిర్వహింపబడకుండా వున్నదేమంటే అది కేంద్రంలోని మన రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ విధానమని మనని చేయవలసి వుంటుంది. ఈనాడు కాదు, 1963 వ సంవత్సరంలో నేను ఆ ప్రక్క బెంచస్‌లో కూర్చున్నప్పుడే పి. వి. జి. రాజుగారు విద్యా మంత్రిగా వుండగా—ఆ రోజులలోనే నేను చెప్పాను. విద్యార్థులను గినిపిగ్స్‌గా యెందుకు ట్రీట్ చేస్తారు, ఒక మంచి నిర్ణయంచేసి ఆ నిర్ణయానికి తిరుగు లేకుండా వుండేటట్లుగా చేయండి, విద్యార్థులను గినీపిగ్స్‌గా ట్రీట్ చేయకుండా వుండే విధానం వుంటే దానిని రూపొందించి అమలు చేయండి, అని నేను విజ్ఞప్తి చేశాను. అప్పుడు లాంగ్వేజి కాంట్రవర్సి కూడా రెయిజ్ అవుతున్నది కేంద్ర ప్రభుత్వం యూనివర్సిటీ హెడ్స్, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలూ కలిసి అసలు ఏ విధమైన విద్యాబోధన పాఠశాలల్లోనూ, కళాశాలల్లోనూ జరపాలంటే— ఇప్పుడు సైన్సు గురించి తగాదా వచ్చింది. నా ప్రక్క సోదరులు యం. వి. వి. యస్ బి. ఇ. కూడా తెలుగులోకి తర్జుమా చేసి చెప్పాలని చెబుతున్నారు. సైన్సు గురించి తగాదా వస్తున్నది గనుక, యివి టెక్నికల్ సబ్జెక్ట్సు కనుక యీ టెర్మినాలజీ మన భాషలోకి తీసుకోవడం కష్టం కనుక ట్రాన్సిలిటరేషనా లేక ట్రాన్స్‌లేషనా అనే వాదోపవాదాలు జరుగుతున్నాయి. నాకు తోచిన సూచనలు చేశాను. అప్పుడు నేను చెప్పిన విషయాలు స్ఫురణకు తెస్తున్నాను. Science is truth and truth is one. There cannot be an oriental truth and there cannot be an occidental truth Truth is one and Science is truth, and therefore Science according to the language of the country is intimidating the language. ఇంగ్లీషు ఛానెల్ అడ్డు తప్పితే ఇంగ్లండుకూ ఫ్రాన్సుకూ అట్టే దూరంలేదు ఫ్రాన్సు వెళ్లి వచ్చిన ఒక సోదరుడు ఒక విషయం చెప్పాడు. ఫ్రాన్సులో ఇంగ్లీషు భాష మీదవున్న ద్వేషం ఇండియాలో కూడా లేదు. కానీ వారు ఇంగ్లీషు భాషలో వున్న వాటిని ఫ్రెంచి భాషలోకి తీసుకవచ్చి బోధిస్తున్నారు అన్నారు. వారు పాలసీ డిసైడ్ చేసుకొనివారే అధర్సు అయి అవసరాన్నిబట్టి ట్రాన్సిలిటరేషను, ట్రాన్స్‌లేషను చేసుకొని కొరత లేకుండా చేసుకొన్నారు. అలాంటి పని మన ప్రభుత్వం చేస్తున్నదా అంటే అసలు చేయడం లేదని నేననను, ప్రయత్నం మాత్రం చేస్తున్నారు. 1963 లో నేను చెప్పిందేమంటే- You decide whether it is oriental scrcce. If it is oriental science, it is written in Sanskrit. Let our Students from

the lowerclasses start in Sanskrit and then Sanskrit will be the Lingua Franca and then Hindi will become a regional language like Telugu, Tamil or Malayalam of the Southern States. అది ఎవ్వరూ విచారించలేదు. చివరకు కొఠారి కమిషన్ వేశారు. వారు సమగ్రమైన సౌలభ్యము యిచ్చారా అంటే - వారిచ్చిన రిపోర్టు కూడా ఉన్నది. దాని సబ్‌స్టేన్సు - మూడు భాషలఫార్ములా అన్నారు. ఈ త్రిభాషాసూత్రాన్ని ఇక్కడ మొదటిపెట్టి చక్కగా నిర్వహిస్తూ వస్తే ఈ రోజున యీ కాంట్రవర్సీ ఉండేదికాదని నా అభిప్రాయం. మూడు భాషలలో ఒక నిర్దిష్టమైన నాలెడ్జి, ప్రొఫిషియన్సీ రావడానికి తీసుకున్న నిర్దుష్టమైన చర్య లేమిటి? రాష్ట్రంలో ఒక జిల్లా యూనిటుగా తీసుకొని ఆ జిల్లాలో ఇంగ్లీషులో 40 పర్సంట్ వచ్చినవారిని పూల్ చేసి ఎక్కడో ఒక చోట ఏర్పాటు చేయండిఅన్నారు. థియరీ ప్రకారం చూచుకుంటే చాలా మంచి సూచనే. కాని అమలు జరగలేదని వారే చెబుతున్నారు. మనం ఉద్దేశించింది ఒకటి. జరిగేది మరొకటి. శ్రీ నరసింహారావుగారు విద్యా మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు తెలుగు భాషను అధికార భాషగా చేయాలని కృషి చేసిన మాట నిజమే. అప్పుడూ, యిప్పుడూ కూడా వారు అభినందనీయులు వారొక శ్వేత పత్రం కూడా తయారు చేశారు. యీ సభ వారికి అందజేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు యిక్కడ చర్చ జరిగిందనే అభిప్రాయంలో వున్నారు. కాని, నాకున్న జ్ఞాపకశక్తిని బట్టి చూస్తే తెలుగు భాష మీడియా తెలుగువస్తాను మీదా కూడా బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పటినుంచి కూడా ఎజెండాలో మాత్రం వస్తూ వచ్చింది. కాని యీ రెండు కూడా పోస్టుపోన్ అవుతూ వచ్చాయి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— ఇక్కడా అక్కడా కూడా చర్చ జరిగింది.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు:— క్షమించాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు జరిగిందని చెబుతున్నారు కనుక నేను కాదనడానికి లేదు. తరువాత, ఒక కమిటీ వేశారు. విద్యా మంత్రిగారు అధ్యక్షులుగా నాగేశ్వరరావుగారూ, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారూ ఆ కమిటీలో వుండి టూర్ చేశారు. ఏమి జరిగిందో తెలియదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— మేము రిపోర్టు యిచ్చాము. వారు చూడలేదేమో.

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు:— జరిగిందేదో జరిగింది. జరగవలసినది జరగనట్టుగా నాకు అర్థమైంది. వారు కష్టపడి తయారు చేసిన శ్వేత పత్రం మీద డిబేటు కూడా లేదు. 64 లో వారు ఒక జి. ఓ. యిష్యూ చేశారు. ఆ జి. ఓ. యిష్యూ చేసే ముందు యీ సభ వారి అభిప్రాయాలు తీసుకుంటే యిప్పుడు యీ చిక్కు వచ్చేదికాదు. ఇప్పుడున్న వారు చెప్పినట్లు ఒక ఆందోళన వస్తేగాని ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవడంలేదు. విద్యార్థులు సమ్మె చేయడంవల్ల ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈ అవకాశం కలిగింది. ఈ సందర్భంలో నేనొక విషయం చెబుతాను. విద్యార్థుల సమ్మె జరుగుతున్న కాలంలో నేను [illegible] నుంచి బెజవాడకు కారులో వస్తున్నాను. [illegible] నుంచి [illegible]

అపారు, కొన్ని స్లోగన్స్ రెయిజ్ చేశారు; అవి అన్‌ప్లెజంటుగా వుండే స్లోగన్స్, నేను వాటిని యిప్పుడు చెప్పడం బాగుండదు. నేను పి. వి. నరసింహారావుగారిని కాను, విద్యా మంత్రినికాదు, నేను భార్యా పిల్లలతో వెడుతున్నాను నా కారును వదిలేయండి అన్నాను వారితో. వారు ఊరుకోలేదు. నా కారు మీద జెండా పీకేశారు. రాళ్ళు కొట్టారు.

They said "we must have the choice to study the degree course either in English or in Telugu" ఇంగ్లీషులో చదవడానికి గానీ, తెలుగులో చదవడానికి గానీ ఛాయిసు మాకు వుండాలని వారు నినాదాలు చేశారు. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు 40 పర్సంటు మార్కులు వచ్చినవారికి అంటున్నారు జూనియర్: సీనియర్ ఇంటర్మీడియేట్సులో యిప్పుడే ఇంగ్లీషు లేదని చెబుతున్నారు. దానికి పూర్వం 40 పర్సెంటు మార్కులు వచ్చిన వారికి ప్రవేశం కలిగేటట్లుగా చెబుతున్నారు. ఆ ఛాయిసు మాకే కావాలని విద్యార్థులు అంటున్నారు. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ సభ్యుల అభిప్రాయాలు తెలుసుకోడానికి అవకాశం కల్పించారు. అట్లాగే విద్యార్థులు, వారి విద్యకు ఖర్చు చేసే వారి పేరెంట్సు, లెక్చరర్సు-వీరందరిని పిలిచి ఒక సమగ్రమైన . కాన్ఫరెన్సు చేసి అందులో రూపొందిన పద్ధతుల ప్రకారం యీ సమస్య పరిష్కారం చేస్తే బాగుంటుంది. మన పూర్వీకులు అంటే యీ తరానికి నాయకత్వం వహించిన వారు కాకుండా, 1926 లో పానగల్ రాజాగారు తెలుగు భాషను అభివృద్ధి చేయాలని చర్యలు తీసుకున్నారు. ఆన్ధ్ర యూనివర్సిటీ యాక్ట్ ఆఫ్ 1926 - మద్రాసు కౌన్సిల్‌వారు చేశారు. Section 4 of the Andhra University Act said.—

"...to promote the official study of Telugu, Urdu and Oriya and their use as media of instruction and examination." At that time the Raja of Panagal was the Chief Minister and Sir A. B. Patro was the Education Minister. అది దృష్టిలో ఉంచుకుని ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ సెనేటులో నేను ప్రశ్న వేశాను, నా ప్రశ్న 30-3-71 న వచ్చింది. అందులో ఏమి అడిగానంటే What are the steps taken by the University during the past 40 years to develop Telugu language:—

(a) as the medium of instruction at all levels;

(b) in reforming the terminology in Telugu when it is used as the medium of instruction;

(c) where such terminology is not available, what are the steps to institute new terminology? దానికి వారు (a) The Academic Council at its meeting held on 12—12—68 adopted G. O. Ms. No. 1800 (Education) dated 28—9—68 which laid down among other things that Telugu Medium should be introduced in the new two-year intermediate course commencing from 1969-70 which would be taken up to the Degree Level in the succeeding years; that English medium would continue in professional colleges and post-graduate studies for some time to come.

అని సమాధానం చెప్పారు. తరువాత ఏమి అన్నారంటే.—

"The Academic Council at its meeting held on 11—3—60 decided that scientific terminology should be prepared and published under the authority of the Government of India The Telugu Academy set up by the State Government will take all steps including the preparation of university level books."

Then I asked "What are the steps taken by the Government and by the Telugu Academy to prepare the terminology for administrative purposes and as a medium of instruction."

నా ప్రశ్నకు సమాధానం ఏమన్నారంటే:—

"Neither the Government nor the Telugu Academy have taken any steps in this regard. ఈ రోజున విద్యార్థులు ఎజిటేషన్ చేసారంటే ఆశ్చర్యం ఏమి ఉంది? ఇంగ్లీషులో 40 పర్సంటు వచ్చిన వారిని తీసుకుంటారని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. పుత్తూరు నుంచి కె. గోపాలరాజు అనే ఆయన వ్రాశారు. ఉత్తరం అంతా చదువను కాని సబ్‌స్టెన్స్ చెబుతాను. ఎం. బి. బి, ఎస్. ఎంట్రెన్స్ పరీక్షకు 1971-72 లో యిచ్చే ప్రశ్నా పత్రం ఇంగ్లీషులో యిచ్చారు. ఇంగ్లీషులో ప్రశ్న చదువుకుని తెలుగులో జవాబు వ్రాయాలి. 40 పర్సంటు వస్తేనే కాని ఇంగ్లీషు మీడియం పనికిరానప్పుడు అంత కంటే తక్కువ మార్కులు వచ్చినవాడు ఇంగ్లీషులో ఎంట్రన్స్ పరీక్ష ప్రశ్నలు చదువు కుని అర్థం చేసుకుని తెలుగులో జవాబులు ఎట్లా వ్రాస్తాడు? ఇవన్నీ పరస్పర విరుద్ధమైన విధానాలుగా ఉన్నాయి. యూనివర్శిటీలు చేస్తాయని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. 1965 లో యీ జి. ఓ. యిచ్చారు. అప్పుడైనా యీ సభను సంప్రతించి పేరెంట్స్‌ను సంప్రదించి చేసి ఉండవలసింది. ఇప్పుడైనా విద్యార్థులను వారి పేరెంట్స్‌ను సంప్రదించి చేయాలని కోరుతూ, మెడికల్ కోర్సు విషయమై ఒక్క మాట చెబుతాను. ఇప్పుడున్న పుస్తకాలు తర్జుమా చేసేసరికి క్రొత్త పుస్తకాలు వస్తున్నాయి. మనం పాత పుస్తకాలు తర్జుమా చేసుకోడమే జరుగుతూంటుంది.

Because science and technology are very rapidly advancing.

అది కూడా డిజైరబుల్ కాదని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Regarding Minorities, there is the S R. C. Report that it is a statutory obligation for the State Government to provide education to linguistic minorities, as rightly pointed out by hon. Sri V K Naik and I hope the Government will certainly take it up.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి (తిరుపతి) :— అధ్యక్షా, సభానాయకులైన ముఖ్యమంత్రి గారు మీడియం ఆఫ్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్ గురించి యిచ్చిన సంస్కృతిని [illegible] కృతజ్ఞతలు తెలుపు తున్నాను. ఆంధ్ర, వెంకటేశ్వర విద్యాలయాలలో నిరవధికంగా విద్యార్థులు సమ్మె చేస్తున్నా

రంటే విద్యార్థి కార్యాచరణ సంఘాలు ఆలోచన చేసి సమ్మె కొనసాగిస్తున్నారు. అలాంటప్పుడు వారియొక్క భావాలు తెలుసుకొని ఆ భావాలతో మనం ఏకీభవిస్తే బాగుంటుంది, ప్రక్క ఉన్న తమిళనాడు రాష్ట్రంలో లాంగ్వేజి ఏంథూజియాస్ట్సుగా ఉంటున్న వారందరూ తమిళం మీడియంగా పెట్టాలని అనుకున్నప్పటికి విద్యార్థులు చెలరేగారు. ముదలియార్ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత తమిళనాడు ప్రభుత్వం మీడియం విషయమై ఆప్షన్ విద్యార్థులకు వదలివేస్తామని అన్నారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు మంచి స్కాలర్, మంచి అనుభవం ఉన్న ప్రవీణులు. వారు లింగిస్టు కాబట్టి వారు కూడా ఆలోచించి విద్యార్థులకు ఆప్షన్ వదిలివేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటికే లింగిస్టిక్ బాల్కనైజేషన్‌వల్ల దేశానికి ఎంతో ముప్పు వాటిల్లింది. క్రిమేపి ఒక ఫేజ్డ్ ప్రోగ్రాంగా చేయవలసిందే కాని విద్యార్థుల మీద రుద్దడం బాగుండదని మనవి చేస్తున్నాను.

Love of students foı English should never be misundeıstood as thcır hatred for Telugu

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— వారు చెప్పిన మాటకు రివర్స్ కూడా అనుకోవద్దని అంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి— వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి భావం అది: జాబ్ ఆపర్చ్యునిటీస్ కూడా యీ మీడియం విషయంతో ముడిపడివుంది. విద్యార్థులకు సెనేట్, ఎకడమిక్ కౌన్సిలులో ప్రాతినిధ్యం యివ్వాలని చెప్పడం మంచిది. దీనిని పెద్దలు గ్రహించి వారి ఆలోచనలు పేరెంట్స్ ఎసోసియేషన్ చెప్పే విషయాలు సమన్వయపరచి చేయకపోతే బాగుండదని మనవి చేస్తున్నాను, భాషా సమస్య మత సమస్యకంటే కూడా పెద్దదిగా పరిణమిస్తున్నది? దీనిని పరస్పరం కలుసుకుని విచారించవలసిన విషయం. నేషనల్ లెవెల్‌లో ఒక కమిషన్‌ను వేసి మీడియం విషయం క్షుణ్ణంగా ఆలోచన చేయకపోతే యీ ముప్పు ఎల్లప్పటికీ ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని పెద్ద సమస్యగా గుర్తించి ఇతర రాష్ట్రాలతో తీసుకోవాలి తమిళనాడు రాష్ట్రంలో ఎవరైనా తెలుగు స్టూడెంటు తమిళం రాదు. ఇంగ్లీసు మీడియం కావాలంటే ముందు తమిళం తీసుకోండి అంటున్నారు. పచ్చయాప్పాస్ కాలేజీలో పి. యు. సి. లో అట్లా జరిగింది. తరువాత ఇంగ్లీషు మీడియంకు మారుస్తాము అన్నారు కాని మార్చలేదు. 10-15 మంది విద్యార్థులు అర్థం చేసుకోలేమని వదలిపెట్టి పోవడం జరిగింది. బోర్డరు ప్రాంతాలలో ఇట్లా జరుగుతోంది. విశాఖపట్నంలో మిసెస్ ఎ. వి. ఎన్. కాలేజీ పేరెంట్స్ ఎసోసియేషన్ వారు కొన్ని తీర్మానాలు చేశారు. ప్రభుత్వంపై బాధ్యత ఉంది. విద్యార్థులు ఏ భాష మీడియం కావాలంటే దానిని కోరుకునే అవకాశం ఉండాలి. రాజ్యాంగం బట్టి చూచినా ఆ సదుపాయము కలిగించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవలవుంటుంది అందుకని నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను, విద్యార్థులకు వదిలిపెట్టి మీడియమును వారు చూస్ చేసుకొనేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు:— అధ్యక్షా మాతృభాషలో విద్యాబోధన జరగాలనే దానిని ఎవరూ వ్యతిరేకించాల్సిన అవసరం ఉండదు. అయితే దురదృష్టవశాత్తు యిప్పటికి 24 సంవత్సరాలు అయిన తరువాత ఇంకా మన రాష్ట్రములో మన దేశంలో మాతృభాష ద్వారా విద్యాబోధన జరగవలెనా అక్కరలేదా అనే చర్చ కొనసాగిస్తున్నారంటే మనకు ఒక రకమైన దురదృష్టం అని చెప్పవచ్చు. ముఖ్యంగా దీనిని అమలు జరిపేటప్పుడు ఆచరణలో కొన్ని యిబ్బందులు ఉన్నాయనే పేరుతో దీనిని కొంత మంది డైరెక్టుగానో యిన్‌డైరెక్టుగానో వ్యతిరేకిస్తున్న సంఘటన లేకపోలేదు. అది యీనాటి కోరిక కాదు. దాదాపు జాతీయ ఉద్యమం కాలంలో 40-50 సంవత్సరాల క్రితమే ప్రధాన కోరికగా ప్రాంతీయ భాష అభివృద్ధి కావాలనే కోరిక ఆనాటి నుంచి ఉంది. 24 సంవత్సరాలయిన తరువాత కూడా మనం నత్తగుల్ల నడకలాగ సంవత్సరానికి ఒక మార్పు తీసుకొని వస్తున్నందువల్ల కడకు ఈ రోజు ఇంటర్మీడియేట్‌లో తెలుగు మీడియం పెట్టి డిగ్రీ కోర్సులో ఇంగ్లీషు మీడియం పెట్టినందువల్ల కాంట్రొవర్సీకి అవకాశం యిచ్చాం. అసలు నా అభిప్రాయంలో ఏనాడో దీనిని మాతృభాషలో తెలుగులో విద్యాబోధన చేయాలని అని ఉంటే ప్రకటించి అమలు పరచివుంటే యీనాడు ఈ కాంట్రొవర్సీ లేకుండా పోయేది. ఇంగ్లీషు మీడియం కంప్లీటుగా రద్దు చేయాలి. డిగ్రీ కోర్సులో పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కోర్సులో మన రాష్ట్రంలో ప్రజల భాష అయిన మాతృబాష అయిన తెలుగులోనే విద్యాబోధన జరగాలి. టెక్నికలు కోర్సులలోగాని పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులలోగాని అన్నింటిలో ఈ మార్పు రానంతకాలం ఈ కాంట్రొవర్సీ సహజంగానే వస్తుంది. ముఖ్యంగా అనేక విధానాలు వస్తున్నాయి. జరిగినట్టి సమ్మె సందర్భంలో కూడా 10-12 కోరికలు ఉంటే వాటిలో బోధనా విషయం మిదనే డైవర్ట్ అయినది. ఇంగ్లీషు మీడియం రద్దు చేయడం ద్వారానే ప్రాంతీయబాష త్వరగా అభివృద్ధికావడానికి అవకాశ ఉంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానినిబట్టి బీహారులోను తక్కిన రాష్ట్రాలలో మాతృబాషలోనే బోధన జరుగుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. అక్కడ క్రొత్తవారు ఎవరు వెళ్లినప్పటికీ అక్కడి బాష నేర్చుకొనవలసినదే, అదే విధంగా మహారాష్ట్రలో. ఒరిస్సాలో మాతృబాషలో నేర్చుకొనవలసిన అవసరం ఉంది. తక్కిన వాటికి సెకెండు ప్రియారిటీ యివ్వడం జరుగుతుంది. ఇంగ్లీషు మీడియం పెట్టడంవల్ల రాను రాను కాంట్రొవర్సి తరగడానికి బదులు పెరుగుతుంది. కాలక్రమేణా ఇంగ్లీషు మీడియమును రద్దు చేయాలనే ధోరణి కూడా తప్పు అవుతుంది ఇంగ్లీషు మీడియం పూర్తిగా రద్దు చేయాలని స్పష్టంగా అభిప్రాయపడుతున్నాను. అదే రకంగా టెక్నికలు కోర్సులలో ఎం. బి బి. ఎస్. లో, బి, ఇ. లో యెందుకు రద్దు చేయకూడదు? ఇంగ్లీషులో ఉన్న పుస్తకాలను తెలుగులో మార్చుకోవచ్చు వాటిని బోధించే లెక్చరర్సు పరాయి దేశం వారు మాత్రం కారు. వారు మాతృబాష తెలుగులో బోధించవచ్చు. దానికి అవకాశం ఎందుకు కలుగజేయకూడదు? నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం తాలూకా స్థాయిలో తెలుగులో కరస్పాండెన్సు చేయడానికి కొన్ని, తాలూకాలను

కేటగరైజు చేశారు. ఈనాటికి కూడా పంచాయతి సమితి ప్రెసిడెంటులకు వ్రాసే కరస్పాండెన్సు సెంటుపర్సెంటు ఇంగ్లీషులోనే జరుగుతున్నది, ఎందువల్లనంటే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ కాలంనుంచి ఉన్న ఉద్యోగ బృందం ఇంగ్లీషు భాష పట్ల ప్రేమాభిమానాలు ఎక్కువగా ఉండటంవల్ల ప్రాంతీయభాష యొక్క ఇంపార్టెన్సును గ్రాడ్యువల్‌గా రెడ్యూసు చేస్తూ తాలూకా లెవల్‌లో తెలుగులో పరిపాలన కొనసాగడానికి ఆటంకం కలిగిస్తున్నారు అనుకుంటున్నాను. ఆ రకంగా సరియైన మార్పులు రావాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇంకొక వాదన తెస్తున్నారు. విదేశాలకు వెళ్ళి చదువుకోవాలంటే ఇంగ్లీష్ అవసరం అంటున్నారు. ఎవరో ఒకరో అరో విదేశాలకు వెళ్ళి చదువు కుంటారు. సోవియట్ రష్యాకు వెళ్లితే అక్కడ ఖచ్చితంగ రష్యన్‌భాష నేర్చుకోవాలి. కనీసం కొంత జ్ఞానాన్నయినా సంపాదించాలి. అదే విధంగా సోవియట్ రష్యా, చైనా మొదలయిన సోషలిస్టు దేశాలలో మొదట అక్కడ మాతృభాష నేర్చుకోవాలి. పరాయి భాష ఎక్కడా లేదు. పరాయిభాషలో విద్యా బోధన ఎక్కడా జరగలేదు. దురదృష్టవశాత్తు మన దేశములో జరుగుతున్నది. దీనిని ఎంత త్వరగా రద్దు చేస్తే అంత మంచిదని అభిప్రాయ పడుచున్నాను. కోర్టులో జడ్జిలకు తెలుగు తెలుసును, ప్లీడర్లకు తెలుగు తెలుసును. ముద్దాయిలకు ఫిర్యాదీలకు, వాది ప్రతివాదులకు రాని ఇంగ్లీష్‌లో వాదములు చేస్తుంటారు. తెలుగు భాష ఏ విధముగా అభివృద్ధి చెందుతుంది? కోర్టులోను శాసనసభలలోను మనం తెలుగులో ఎందుకు చెప్పలేము' తాలూకా స్థాయిలో తెలుగులో జరగాలనేది సక్రమంగా అమలు జరపలేకపోతున్నాము. కోర్టులలో అన్నిచోట్లా ఇంగ్లిష్‌కు ప్రాముఖ్యం ఇస్తే తెలుగు ఏ విధముగా అభివృద్ధి చెందుతుంది'

డా. టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు:— మై లార్డు అనే దానిని నా ప్రభూ అని చెప్పాలా? అలా చెబితే పైవారికి అన్వయం అవుతుంది

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు:— ఏ రకముగానైనా ప్రజలు వాడుకున్న భాషను ఉపయోగించుకోవచ్చు. ట్రాన్స్‌లేట్ చేయడానికి సాధ్యం కాని పదాలను యధాతధముగా యాజ్ యిటీజ్‌గా వాడుకోవచ్చు. ఆ ప్రత్యేక పదాలను ఇంగ్లీష్‌లో ట్రాన్స్‌లేటు చేసుకుని చెప్పుకోవచ్చు తప్పు లేదు. పన్ను అనే పదానికి టాక్సు అనే పదానికి వాడకుండా ఏదేదో తెలుగు చేశారు. అర్థం కాక ఇబ్బంది పడ్డాము పన్ను అని వాడుకోవచ్చు కదా? ఆ విధముగా ట్రాన్స్‌లేటు చేసుకుని వీలుకాని పదాలను యాజ్ యిటీజ్‌గా పెట్టుకోవచ్చు. అందుచేత 24 సంవత్సరాల తరువాత కూడ ఇంగ్లీష్ వాడడం దురదృష్టము దీనిని సీరియస్‌గా తీసుకుని ఇంగ్లీష్ మీడియమ్‌ను రద్దు చేయాలని ఆ విధముగానే సమస్య పరిష్కారము అవుతుంది తప్ప మరొకటి కాదు అని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :— అధ్యక్షా, గత జూలై సెషనులోనే ఇంగ్లీషు మీడియం గురించి కొంత యాజిటేషను వచ్చింది. అప్పుడే మన విద్యాశాఖ మంత్రిగారి దృష్టికి అనేక మంది విద్యార్థి సంఘాలు - పేరెంట్సు అసోసియేషన్సు

ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకునే విద్యార్థులకు ఎక్కువ అవకాశాలు కల్పించాలనే అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు. నేను షార్టు నోటీసు ద్వారా తీసుకుని వచ్చినప్పుడు విద్యాశాఖ మంత్రిగారు, అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగా ఉండిన శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఏమన్నారంటే యిది విజ్ఞులు ఎంతో మంది ఎక్స్‌పర్ట్స్ యిచ్చిన ఒపినియన్‌ను బట్టి ఆదర్శవంతంగా తెలుగు మీడియంగా పెడుతున్నాం, మన అంతట మనం పెడుతున్నదికాదు అన్నారు. ఏదయినా రిఫారం తీసుకున్నప్పుడు ప్రజల అభిప్రాయం వాక్సపాపులై తెలుసుకుని ఆ పరిష్కారం చేయాలి. అనేకచోట్ల పేరెంట్సు ఎలైట్ అఫ్ ది సిటీస్ రిజల్యూషన్సు పాస్ చేసి 40% శాతము రెస్ట్రిక్ట్ చేయకుండా ప్రతి కాలేజీలో అవకాశం యివ్వాలని చెప్పిన దానిని ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకునిరావడం జరిగింది. అప్పుడు దానిని చిన్న దృష్టితో చూశారు. విద్యార్థుల చాయిస్‌ను రెస్ట్రిక్టు చేసినందువల్ల మాస్‌మోమెంటం వచ్చి రియాక్షన్ వచ్చింది. తెలుగు మీడియంతో ఇన్‌స్ట్రక్షను యిస్తే ఎంప్లాయిమెంటు పొటెన్షియల్ ఎంత ఉందనేది ఆలోచించినప్పుడు చాలాదూరదృష్టితో ఆలోచించాలి. ఇక్కడ ఇతర రాష్ట్రాలవారు ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. కాని మన రాష్ట్రము వారు యితర ప్రాంతాలలో తక్కువగా ఉన్నారు అనే దానికి స్టాటిస్టిక్సు ఏమీ లేవు. నాకు తెలిసినంతవరకు బొంభాయిలో, కలకత్తాలో, యితర ఉత్తరాది రాష్ట్రాలలో వేలాది ఆంధ్రులు ఉద్యోగాలకు వెడుతున్నారు. తెలుగు మీడియమ్‌తో పాస్ అయిన వారికి ఉద్యోగాలలో ప్రిఫరెన్స్ ఇస్తామన్నారు. అది కాన్‌స్టిట్యూషనల్‌గా ఏంత వరకు వాలిడ్. డిప్యూటీ స్పీకరు వాసుదేవ కృష్ణాజీ నాయక్‌గారు చెప్పినట్లు కన్నడము మీడియంతో చదువుకొన్నవారు ఉంటారు. తెలుగు మీడియం వారికి ప్రిఫరెన్సు ఇస్తాము అంటే సెక్యులర్ స్టేట్ అనే దానికి అర్థము ఏమి ఉంటుంది. అన్ని లాంగ్వేజెస్‌ని రికగ్నయిజ్ చేసిన తరువాత ఉర్దూ మీడియమ్ విద్యార్థి మాట ఏమిటి ? అందుచేత ఇది చాలా దూరదృష్టితో ఆలోచించవలసిన విషయం. మిగతా రాష్ట్రాల వారు ఇక్కడ ఉద్యోగాలు సంపాదిస్తున్నారు అంటే అది మన ప్రభుత్వ పొరపాటు అని చెప్పవలసి వుంటుంది. మన రాష్ట్రములో వున్న సెంట్రల్ సెక్టార్సులో చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్స్‌గా బెంగాలీయో, లేక కన్నడిగయో రావడము, వారు వాళ్ళ వారిని తీసుకురావడం వారికి ఉద్యోగాలలో ప్రిఫరెన్స్ యివ్వడము జరుగుతున్నది. దీని మీద స్వపక్ష, ప్రతిపక్ష సభ్యులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్సు పోస్ట్సుకి టాలెంటెడ్ ఆంధ్ర ఆఫీసర్సు ఉన్నప్పటికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మీద మన గవర్నమెంటు ప్రెషర్ అయి ప్రెషర్ తీసుకురాకపోవడం వల్ల యీ లోపము జరిగింది. మన రాష్ట్రములో మన పిల్లలకు ఉద్యోగాలు యిచ్చే అవకాశం లేనపుడు ఇంగ్లీషు మీడియమ్‌తో చదువుకుంటే యితర రాష్ట్రాలకు పోయి ఉద్యోగాలు సంపాదించే అవకాశము ఉంటుంది. ఇంగ్లీషులో 40 శాతము మార్కులు రావాలని రెస్ట్రిక్టు చేయడము వల్ల చాలా కష్టమవుతుంది. లాంగ్వేజిలో ప్రతివారికి 40 పర్సంట్ రావడము కష్టము, సైన్సు సబ్జెక్టులో 80 పెర్సంటు రావచ్చును. కాని లాంగ్వేజెస్‌లో రావడము కష్టము. మీడియమ్‌ని

సెలక్టు చేసుకొనడములో పేరెంట్స్‌కి లిబర్టీ యివ్వడము న్యాయము. సమాజము మారి పోతున్నది. స్టూడెంట్స్‌కి సెనేటులో స్థానము కావాలనే డిమాండు వస్తున్నది. అమలాపురంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక పబ్లిక్ మీటింగులో మాట్లాడుతూ వారికి డాగ్మెటిక్ యాటిట్యూడ్ లేదని, కొంతవరకు సడలించడానికి అవకాశము ఉందని స్పోర్టివ్‌గా చెప్పారు. రాష్ట్రంలోని పిల్లల తలిదండ్రుల రియాక్షన్స్ కన్సిడరేషన్‌లోకి తీసుకొని సమస్యా పరిష్కారాన్ని గురించి కన్సిడర్ చేయడం అవసరం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— డాగ్మెటిక్‌గా ఉండడమనే దానిలో కన్విక్షను లేదని చెప్పారా?

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు.- సడలించడానికి అవకాశము ఉంటుందని స్పోర్టివ్‌గా చెప్పారనుకొంటున్నాము. వచ్చిన రియాక్షన్‌ను కన్సిడరేషన్‌లోకి తీసుకొని ఆ రిక్వెస్ట్సుని కన్సిడర్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. పాపిరెడ్డి.— అధ్యక్షా, ఇది సైంటిఫిక్ ఏజ్. సైన్స్ చాలా అభివృద్ధి అవుతోంది ఇంకా పైకి పోయే అవకాశం ఉంది. మనకు సంబంధించినంతవరకు, జన బాహుళ్యానికి పనికి వచ్చే సైన్స్ పిల్లి శాస్త్రము, బల్లి శాస్త్రము, తేలు మంత్రము పెద్ద బాలశిక్షలోనే ఉన్నవి, అవి నూటికి 80, 85 మందికి కావలసిన విషయాలు. అది మన శాస్త్ర ప్రకారం సరిపోతుంది. ఇంగ్లీషు సుతరామము లేకుండా చేయడం అంటే పైకి చదువుకొనే పిల్లలకు ఆపర్చ్యూనిటీస్ లేకుండా చేయడమే అనిపిస్తుంది. యల్లాప్రగడ సుబ్బారావుగారు అమెరికాలో ఉండగా అక్రోమైసిన్ కనిపెట్టారు అంటారు. కూపస్థ మండూకము వలె మన పిల్లలు తెలుగులోనే చదువుకోవాలంటే విదేశాలకు వెళ్ళే అవకాశము వున్నపుడు ఇంటర్‌ప్రెటర్స్‌ని తీసుకువెళ్ళవలసి వుంటుంది. పిల్లవాడే వెళ్ళడానికి వీలులేని పరిస్థితిలో ఇంటర్‌ప్రెటర్‌ని కూడా ఎక్కడకు తీసుకుపోతాడు? అలాంటి కొన్ని ప్రాక్టికల్ డిఫికల్టీసు ఉన్నవి. తొందరగా జరగాలని అనుకొనడంలో కొన్ని డిఫికల్టీసు వున్నవి. తెలంగాణాలో ఉర్దూ మెట్రిక్ పాస్ అయిన వారువకీళ్ళు అయ్యేవారు దానిలో ఒకరు సబ్ జడ్జి అయినారు. ఇంగ్లీషు రాదు. పొడి పొడి అక్షరాలతో accused మీద వ్రాస్తూ he ran and ran and చెప్పెక్కిరాడ్ ...అన్నారు. అది ఖర్మకాలి హైకోర్టుకు వచ్చినది. చెప్పెక్కిరాడ్ మాట ఎక్కడ ఉందో అని ప్రపంచములో ఉన్న డిక్షనరీస్ అన్నీ చూశారు. అందువల్ల ఇటువంటి ప్రాక్టికల్ డిఫికల్టీసు వున్నవి. కాబట్టి ఇంగ్లీషుకు కూడా సమాన స్థాయి వుంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు.— అధ్యక్షా, బోధనా భాష విషయంపై చర్చ రావడానికి బహుశా విద్యార్థుల సమ్మె కారణం అనుకొంటున్నాను. కనుక చర్చలలో పాల్గొన్న మిత్రులందరు విద్యార్థులకు కృతజ్ఞత చెప్పవలసివుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. యీ బోధనా భాష విషయములో రకరకాలయిన భావాలు ఉన్నట్లు కన్పిస్తున్నది. కామన్ సెన్స్ పాయింట్ ఆఫ్ వ్యూతో చూస్తే మాతృభాష మినహా ప్రజలకు మరొక భాషప్రాముఖ్యం

ఏమి ఉంటుందని అడుగుతున్నాను. బ్రహ్మాండమైన దురభిమానంతో నిజాయితీ పరులు దేశభక్తులు భాషా భక్తులుగా కొంత మంది మాట్లాడుతుంటే వారి మాతృభాష యందు వారికి అపనమ్మకం వచ్చిందేమోనని నేను భావిస్తున్నాను. ఒకప్పుడు మతం పేరుతో యుద్ధాలు జరిగాయి. దేశం పేరుతో యుద్ధాలు జరుగుతున్న పరిస్థితులు వున్నాయి. యీ ప్రజాస్వామ్యయుగంలో ప్రవేశించిన తరువాత మనం భాష పేరుతో చాలా రకాలయిన ద్వేషాలు లేవదీసి నిజాయితీ కల్గిన దేశాభిమానంతో స్వభాషను పెంపొందించుకొంటున్నామని ఎలుగెత్తి చూడటం చూస్తే ఆశ్చర్యంగా వుంది మాతృభాషలో పరిపాలనా వ్యవస్థ జరగడం ప్రజాస్వామికంలో సహజం. మాతృభాషలో చదవడం సహజం. అయితే అంతవరకు కళ్లు మూసుకొంటారా అని అడుగుతున్నాను. భాషఅనేది భావాలు వివరించేది ఒక మనిషికి ఇంకో మనిషికి తమ ఉద్దేశాలను ప్రకటించుకుంటూ సాంఘిక వ్యవస్థను నడుపుకునేది. అందుచేత తెలుగు భాషపై ఎందుకు ప్రత్యేకమైన ప్రేమ ప్రకటిస్తున్నారో అర్థం కాకుండా వుంది. తెలుగు భాష చచ్చిపోదు, అది వుంది. వుంటుంది. శాస్త్రజ్ఞుడు తెలుగు భాషఎట్లాపుట్టిందో,మిగిలినభాషలు ఎట్లా పుట్టాయో వివరిస్తేబాగుండేదనుకొంటాను. నిజానికి చూస్తే ఇప్పుడు ప్రత్యేకంగా ఇంగ్లీషు భాష యెడలగాని, మరొక భాష యెడల గాని ద్వేషాన్ని ప్రకటిస్తే ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు సేవచేస్తున్నట్లే భావిస్తున్నాను. నిజానికి 200 సంవత్సరాలు బానిసత్వంలో వుండి ఇప్పుడు ఇంగ్లీషు భాష దరిచేరటానికి వీలు లేదని అన్నట్లుగా వ్యవహరిస్తే నలుపు నలుపు, తెలుపు తెలుపుగా వున్నట్లు చెప్పవలసి వుంటుంది. చదువువున్నా లేకపోయినా ఇంగ్లీషు నేర్చుకొన్నా, రష్యన్ భాష నేర్చుకొన్నా, జర్మన్ భాష నేర్చుకొన్నా ఈ దేశంలో ప్రతి వ్యక్తికి ఉద్యోగం యివ్వాలి. అంతేకాని తెలుగు భాష నేర్చుకొన్నవారికి ఉద్యోగాలు యిచ్చే విషయంలో ప్రత్యేక విధానం రూపొందించడం విచారకరమైన విషయమని మనవి చేస్తున్నాను, మీరు సమయం ఇవ్వటం లేదు కనుక యింతటితో సెలవు తీసికొంటున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) :— అధ్యక్షా, ఈనాడు మనం బోధనా భాష మాతృభాష వుండాలా లేక ఇంగ్లీషు వుండాలా అనే మీమాంసలో పడివున్నాము. ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం కనుక బాగా ఆలోచించి నిర్ణయానికి రావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎవరైనా ఇంగ్లీషు నేర్చుకొన్నంత మాత్రాన, ఇంగ్లీషు మాట్లాడ కల్గి

నంత మాత్రాన వారు విజ్ఞానవంతులు, పరిజ్ఞానం కలవారు అనుకోవటం న్యాయంకాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక మనిషి యొక్క విజ్ఞానం, తెలివితేటలు కేవలం పరాయి భాష వచ్చినందువల్ల కలుగవు. కొందరు servant maids బాగా ఇంగ్లీషు మాట్లాడే వారు వుంటారు. వారు M A pass అయినవారికంటే బాగామాట్లాడగలరు. అంత మాత్రాన వారు తెలివైనవారని, విజ్ఞానవంతులని అనుకోవటం పొరబాటని మనవి చేస్తున్నాను. భాష ఏదైనా విజ్ఞానం ముఖ్యం. మాతృబాషలో అయితే త్వరగా విజ్ఞానం పెంపొందించుకొనటానికి అవకాశం వుంటుంది. అదే ఇంగ్లీషు బాష అయితే ముందు తెలుగులో అనుకొని తరువాత ఇంగ్లీష్‌లోకి మార్చుకోవలసి వస్తుంది. అలాగాకుండా డైరెక్టుగా మాతృ బాషలో గనుక సబ్జెక్టును చెప్పినట్లయితే ఆ విద్యార్థి నేరుగా విషయాలు నేర్చుకోడానికి వీలుంటుంది? కాబట్టి విద్యార్థి యొక్క బుర్రకు పని తగ్గించాలంటే డైరెక్టుగా అతను ఏ బాషలో అర్ధము చేసుకోగలడో ఆబాషలో విజ్ఞానము నేర్పిస్తే ఎక్కువగా అర్ధము చేసుకోడానికి తెలివితేటలు పెంపొందించుకోడానికి వీలుంటుందని బావిస్తున్నాను. ఈ రోజు కొంతమంది విద్యార్థులు ఇంగ్లీష్ కావాలంటున్నారు. వారు చిన్నతనములో వుండి ఏదో డిసిషన్ తీసుకొని చెబితే వారుచెప్పిందే కరక్టు అని, డెమోక్రిసీ పేరుచెప్పి, వారంధరు అనుకుంటున్నారు గాబట్టి వారు చేయాలంటున్నారు గాటట్టి చేయాలని మనము అనుకుంటే. మనము తప్పుదారి పట్టిచ్చినవారము అవుతాము. ఎందుకంటే వారికి లాంగ్ రేంజ్‌కు వెళ్ళినప్పుడు గాని తెలియదు. తొందరపడి చేస్తున్నప్పుడు, కొందరు పెద్దలుకాని లేక విద్యావేత్తలు గాని యెవరైనా కాని యిది గాదు అని వారిని ఒప్పించి సరైన మార్గములో పెట్టవలసిన బాధ్యత వుంది. కాలేజీలలో స్కూల్స్‌లో కొంత మంది ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులను మీరు ఇంగ్లీష్ మీడియమే వుండాలని చెప్పి స్ట్రియిక్ చేయించిన యిన్‌స్టాన్సెస్ వున్నవి. చాలా మంది లెక్చరర్సు, టీచర్సు, విద్యార్థులను, మీరు కాలేజీలకు, స్కూల్స్‌కు రాకూడదు, స్ట్రియిక్ చేయాలని చెప్పిన ఉదంతాలు వున్నవి. ఈనాడు రష్యాలో సైన్స్ అంతా వారి స్వంత బాషలలోనే డెవలప్ అయింది. ఫారిన్ బాషలో కాలేదు. కాబట్టి బాష ఏదైనా అది అర్ధము కావాలి. మీడియం ఆఫ్ యెక్స్‌ప్రెషన్ ఉండాలి. ఇంగ్లీష్ కావాలంటే తప్పకుండా నేర్చుకోవాలి. జర్మనీ బాష నేర్చుకోవచ్చు, అన్ని బాషలు నేర్చుకోవచ్చు. కెపాసిటినిబట్టి నేర్చుకోవచ్చు. కాని మీడియం ఆఫ్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్ మాత్రము తెలుగులో వుండాలి. మాతృ బాషలో వుంటే విద్యార్థి యెక్కువగా విజ్ఞానము నేర్చుకొనడానికి వీలుంటుందని ఆ విధముగా ప్రభుత్వము నిర్వహించాలని కోరుతున్నాను.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (چارمینار) مسٹر اسپیکر سر - زبان کا مسئلہ ہندوستان میں ایک پیچیدہ شکل اختیار کرچکا ہے - بڑی خوشی کی بات ہیکہ ہمارے چیف منسٹر صاحب نے اس ایوان میں ایک موقع فراہم کیا کہ مختلف نظریات رکھنے والے لوگ زبان کے تعلق سے اظہار خیال کریں - جہاں تک زبان کا تعلق ہے میں سمجھتا ہوں کہ ہر ایک کو اسکی آزادی ہونی چاہئیے کہ وہ جس زبان میں چاہے تعلیم حاصل کرے اور اسکو ترقی دے - ہمارے ملک میں بعض زبانیں دوسری زبانوں سے بڑھکر عرصہ سے ہیں جیسے تلگو ہے - اردو ہے انکی ترقی ہونی چاہئیے - میں سمجھتا ہوں کہ اگر یہ ہمارا دھن رہے تو یقیناً ہم بڑی تیزی سے آگے بڑھ سکینگے - لیکن آج زبان کے تعلق سے بڑی پیچیدگیاں پیدا ہورہی ہیں - میں اس تعلق سے کہونگا کہ ہم کھلے دل کے ساتھ انکی ترقی کیلئے آگے بڑھیں - اسکے ساتھ جو مسئلہ آتا ہے وہ اردو کا مسئلہ ہے - جہاں تک آندھرا پردیش کا تعلق ہے جب تلگو کو سرکاری زبان قرار دیا گیا تو اسکی وضاحت نہیں کیگئی کہ دیگر زبانوں کے تعلق سے حکومت کی کیا پالیسی ہے اور آج تک اردو کے تعلق سے کوئی بات صاف طور پر ہمارے سامنے نہیں آتی ہیکہ اسکو کیا موقف دیا جائیگا حالانکہ اس طور پر یہ یقین دیا گیا تھا کہ اردو کیلئے کالجس کھولے جائینگے - معلوم نہیں کہ اڈمنسٹریشن کو کیا دقتیں پیش آرہی ہیں جو انہوں نے اسپر اسکا عمل نہیں کیا - اخبارات میں بوروزانہ مطالبہ ہورہا ہے کہ اردو میڈیم کے ڈگری کالجس قائم کیے جائیں - وہ قائم نہیں ہورہے ہیں - اسطرح ونیتامہاودیالیہ کے لوگوں نے بھی کہا تھا کہ وہ اردو کی کلاسس کھولینگے لیکن اب کہا جارہا ہے کہ چونکہ گورنمنٹ گرانٹ نہیں دے رہی ہے اسلئے ہم کالجس کھولنے سے معذور ہیں - گورنمنٹ اس سے کوئی ٹیکس نہیں لے رہی ہے - نمائش سوسائٹی کے لوگ اسکو چلا رہے ہیں - چیف منسٹر صاحب اپنا اثر استعمال کریں تو ہوسکتا ہے کہ وہاں کلاسس کھولی جائیں - اسیطرح انٹرمیڈیٹ کے طلباء کیلئے بھی دقتیں پیش آرہی ہیں - میں چیف منسٹر صاحب سے چاہونگا کہ وہ اردو کے موقف کی وضاحت کریں - اردو کی انجمنوں اور ہمدردوں کے نمائندوں کو بلائیں اور ان سے بات چیت کے بعد اسکی وضاحت ہوجائے - دفعہ 2 میں " اردو اور دیگر زبانیں " آپ نے رکھا ہے - اسکی وضاحت ہونی چاہئیے کہ اس سرکاری بل کے بعد " اردو اور دیگر زبانوں " کا کیا موقف ہوگا -

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— అధ్యక్షా నేను ఎక్కువ సమయము తీసుకోను. మిత్రులు అన్ని విషయాలపైన చెప్పారు. ఇది ప్రజాస్వామ్య దేశము గాబట్టి మనము ప్రజల అభిప్రాయం కనుగొనాలి. ఇంగ్లీషా, తెలుగా అనేది ఆ చాయస్‌ను విద్యార్థులకు వదలిపెట్టాలి. ఫ్రీడం ఆఫ్ చాయస్ విద్యార్థులకు యిస్తే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే యిప్పుడు వారి ఎజిటేషన్ సమస్య వచ్చింది. దానిని ఒక కమిటీ ద్వారా పేరెంట్సుతో విద్యార్థి నాయకులతో మాట్లాడి, ఒక నిర్ణయానికి వస్తే బాగుంటుంది. తెలుగు వుంటే బాగుంటుంది అంటే, వారందరికి ఉద్యోగాలు యిస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు హామీ యివ్వడానికి తయారుగా వున్నారా, లేరు. బయటివారు వచ్చి యిక్కడ పనులలో వున్నారంటున్నారు, అది ఎవరి తప్పు? బయటివారు వస్తే మీరు ఏమి చేస్తున్నారు? ఇంగ్లీషు వద్దు తెలుగే కావాలంటే అది చాలా బాధాకరముగా వుంటుంది. ఈనాడు సైన్సు పెరిగిపోతుంది. తెలుగులో పాసు అయిన పిల్లలు ఎం. బి, బి. ఎస్.కు వస్తున్నారు. వచ్చినప్పుడు వారికి ప్రొనౌన్సియేషన్ కూడా రావడము లేదు. అటువంటి యిబ్బందులు వున్నవి. అయినా కూడా వారు ఎం. బి. బి. ఎస్. యింజనీరింగ్‌లకే పోతున్నారు. అటువంటప్పుడు టెక్నికల్ వర్డ్సు కష్టముగా వుంటాయి. తెలుగు అంటే మన మాతృభాష తెలుగు గాబట్టి మన అందరికి సంతోషమే. తెలుగు వుండాలి అయితే దానితోపాటు యింగ్లీషు వుంటే పిల్లలకు కష్టముగా వుండదు. ఇంగ్లీషు లేక పోతే రేపు వారు వేరే వారితో ఏ భాషలో మాట్లాడుతారు. ఇవాళ ఒక డెలిగేషన్ వచ్చింది. వారు యింగ్లీషులో మాట్లాడారు. ఫారినర్స్ వచ్చినప్పుడు, ముఖ్యమంత్రి గారు తెలుగులో మాట్లాడితే, వారు ఏమి అర్థము చేసుకుంటారు? I do not know in which language he speaks with the Delegations.

శ్రీ పి. వి, నరసింహారావు :— ఫారినర్స్ తమ భాషలలో మాట్లాడారు, వెంట యింటర్‌ప్రిటర్స్‌ను పెట్టుకొని వచ్చారు. No forgein Dignitary coming to me is speaking in English. But, I am speaking in English.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు యింగ్లీషులో మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు :— నిన్న గాక మొన్న బల్గేరియన్ ఎంబాసిడర్ వచ్చేరు, ఆయన లక్షణంగా ఒక యింటర్‌ప్రిటర్‌ను వెంటబెట్టుకొని వచ్చాడు. ఆయన బల్గేరియన్ బాషలో మాట్లాడితే ఆమె యింగ్లీషులో నాకు చెప్పింది. ఆమెకు తెలుగు రాదు గాబట్టి నేను యింగ్లీషులో మాట్లాడవలసి వచ్చింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అది మన దురదృష్టము. —

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— పిల్లలు ఆందోళన లేవదీశారు, ఎం. బి. బి. ఎస్.కు మేథమేటిక్స్ వుండకూడదు. ఎం. పి. సి. తీసుకునేవారికి జనరల్ బయాలజీ వుండకూడదు

అని మీరు యెనౌన్స్ చేశారు. యీ సంవత్సరము నుండియా? ఎప్పటి నుండి మీరు తీసి వేస్తున్నారనేది యీ హౌస్‌లో చెబితే బాగుంటుంది. పోతే, తెలుగు కన్నడముకు కలిపి కామన్ స్క్రిప్ట్ చేస్తామన్నారు, పేపర్లలో కూడా వచ్చింది. ఆ విధంగా కామన్ స్క్రిప్ట్ వుంటే మేమందరము అభినందిస్తాము. అది యెప్పుడు తీసుక వస్తారు? ఇప్పుడు ఉరుదుగాని. మరాటి కాని కన్నడ కాని ఎన్నో మాతృ బాషలు ఉన్నవి. ఎవరికి వారి మాతృ బాషలకు కష్టము కలుగకుండా మనది డెమక్రటిక్ కంట్రీ కాబట్టి యివన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని వ్యవహరించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద — అధ్యక్షా, ఇప్పుడు యీ చిక్కు అంతా ప్రభుత్వం యొక్క మందకొండితనము వలన వచ్చిందేకాని వేరే ఏమి కాదు. ఎన్నో రోజుల నుంచి మనలకు మీడియం యిన్‌స్ట్రక్షను ఉండాలి. తెలుగు బోధనా బాషగా ఉండాలి దానికి తగిన ప్రాముఖ్యం యివ్వాలని అనుకుంటూనే ఉన్నాము. మన బాష అమిత రుచి అయినది. ప్రియమయినది అని చెబుతూనే దానిని ఎన్నో రోజులుగా వెనక్కు నెడుతూ వచ్చాము. అదృష్టవశాత్తూ మన ముఖ్యమంత్రిగారు దానిలో కొంత రుచి తెలుసుకున్నవారు కాబట్టి అని ముందుకు రావటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. కాని అది ముందుకు వస్తే ముందుకువచ్చిన తరువాత ఎవరో ఏమో అనుకుంటారని 40 పర్సెంటు వచ్చినవారికి యిది చేస్తాము అది చేస్తాము అని చెప్పడమువలన యీ యిబ్బంది అంతా వచ్చింది. పిల్లవానికి ఏదయినా జబ్బు చేస్తే చేదు మందయినా సరే వాని భవిష్యత్తు కోసం నయానో భయానో తాగిస్తాము. మనం యీ విషయములో కొంత కఠినముగా లేనందువలన యీ యిబ్బందులకు లోనవుతున్నాము. ఇంగ్లీష్‌వలన యెవరు యింత వరకూ నష్టపడలేదు అంటే అది ఒక బానిస మెంటాలిటిని కలుగజేశారు. లోగడ ఇంగ్లీష్ చదువుకుంటే పిల్లవాడికి ఉద్యోగము వస్తుందని కట్నాలు బాగా వస్తాయని వ్యామోహముతో ఉండేవారు. తమకు తెలుసు 30-40 సం॥ల క్రితము ఒక నాలుగు ముక్కలు ఇంగ్లీష్ చదివినవాడు గ్రామాలకు వస్తే ఆదవారు విడ్డూరముగా చూచేవారు. అప్పటికి యిప్పటికి కాలము మారింది. మన తెలుగును రాజ్య భాషగా ఉంచి ప్రభుత్వం అన్ని రంగాలలోను దానిని అభివృద్ధి చేయాలి. అ బాషను బోధించే కార్యకర్తలకు ఉపాధ్యాయులను యెక్కువగా తర్ఫీదు చేయాలి. ఏదో సైన్సు యిబ్బందులు అని అంటున్నారు. అలాంటి భయమేమి అక్కరలేదు. ఇప్పటికి రైలును రైలు అనే అంటున్నారు కాని ధూమ శకటమని ఎవరూ ఇంకా అనడము లేదు. అవసరం అయితే అక్కడక్కడ ఇంగ్లీషు పదాలు ఉపయోగించుకున్నప్పటికి తెలుగుకు ప్రాముఖ్యము యిస్తే బాగుంటుంది. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకూ తెలుగులో బాగా మార్కులు వస్తే ప్రిఫరెన్సు యిస్తామంటే బాగుంటుంది.

ఇప్పుడు మద్రాసు రాష్ట్రం చూస్తే వారు హిందీ విషయములో వ్యతిరేకత చూపించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం వారికి హిందీని యు. పి. యస్. సి. లోను యితర పరీక్షలలోను హిందీని ఎక్స్‌క్లూడ్ చేస్తే ఫస్టు మార్కులతో వారు సెలక్టు అవుతున్నారు.

మిగతా రాష్ట్రాలు ఏ విధంగా వారి రాష్ట్ర భవిష్యత్తును కేంద్ర ప్రభుత్వంతో వ్యతిరేకించి కూడా వారు చేసుకుంటూనంటే మనం మాత్రం నీళ్లనములుతూ కూర్చోనకూడదు. మనము ఖచ్చితంగాను ఖటినంగాను మన మీడియం ఇన్‌స్ట్రక్షను తెలుగులో ఉండడానికి ఒక అడుగైనా వెనక్కు వేయకుండా ఏడడుగులు ముందుకువేసి సాగినప్పుడే మన రాష్ట్ర భవిష్యత్తును తీర్చిదిద్దిన వారమవుతామని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ కె. మునుస్వామి (సత్యవేడు) — అధ్యక్షా, యీ సమాలోచనకు పూర్వం మూడు మార్గాలు ఆలోచించి తరువాత దీనికి రావడం మంచిది. పాస్టుపెన్సు ఉన్నది. జరిగిన పరిస్థితిని చూడాలి. మన ప్రభుత్వం మన రాష్ట్ర పురోభివృద్ధి ఏ అంచనాలలో. ఏ మార్గాలలో వస్తుందనేది ప్రభుత్వం ముందు చూచి తరువాత ఏ విధంగా మన విద్యా విధానం ఉండాలనేది ప్రభుత్వం నిర్ణయించి చూడాలి ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఇక మీదట రాబోయే వారికి ఆ ప్రాంతీయ భాషలో వ్యవహారం జరగాలనే నిర్ణయం తీసుకున్నట్లయితే యిబ్బందే లేదు. తప్పకుండా తెలుగు ఉండి తీరాలి. ఇప్పుడు మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఎప్పుడు చెప్పినా తెలుగులో ఉత్తీర్ణులయిన వారికి ఉద్యోగావకాశాలకు ప్రాధాన్యం యిస్తామంటున్నట్లుగా చెబుతున్నారు. ఇక మీదట భవిష్యత్తులో మన ప్రభుత్వ దృక్పథం మాతృభాష వృద్ధి చేసి మాతృభాష ప్రభుత్వ భాషగా నిర్ణయించి ప్రభుత్వ రంగమంతా కూడా మాతృభాషలో జరగాలనే నిర్ణయంతో ఆ విధంగా వారు చెబుతున్నారా అనే అనుమానం కలుగుతూంది. అటువంటి పరిస్థితే అయితే భవిష్యత్తులో తెలుగు రాజ్యాంగ భాషగా ఉంటుంది, రాజ్యాంగ యంత్రాంగం అంతా తెలుగులో జరుగుతుందనే నిర్ణయం ప్రభుత్వం కనుక తీసుకుంటే ఇప్పుడు చర్చించే అగత్యమే వుండదు. భవిష్యత్తులో మన బిడ్డల భవిష్యత్తు దృష్టిలో పెట్టుకుని తెలుగును వృద్ధిచేయాలి. కాని ఇప్పుడు ఏమిచేశాము. ఏ విధంగా ఎదుర్కొనబోతున్నాం ఏ విధంగా భవిష్యత్తులో నిర్ణయిస్తాం అనేవి ముందుగా ఏర్పాటు చేసుకుని దానికి అనుగుణంగా భాషను ఎడ్యుకేషన్‌ను తీసుకోవాలి. సాంస్కృతికంగా భాషలో ప్రాధాన్యం కావాలన్నప్పుడుగాని రాజ్యాంగ విధానంలో జీవన భృతిని కల్పించే పరిస్థితిలో చదువు ఎలాగ ఉండాలనేది చూస్తే యిప్పటికి భాషలో పాండిత్యము సంపాదించడానికి మాతృభాష అవసరం. రాజ్యాంగంలో జీవన భృతికి విద్యను ప్రవేశపెట్టాలనే పరిస్థితిలో మనం మన వృత్తికి సంబంధించిన విధానాలలో విద్యను నిర్వహించాలంటే మనకు యీ రాష్ట్రం ఎట్లాగ ఏర్పడిందనేది చూడాలి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు కావడానికి కారణాలు ఏమిటి? ఆనాడు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పుడు దేశం అంతా మారుమూలల వున్నవారు అందరకూ ఒక ప్రభుత్వ లాంగ్వేజ్ ఇంగ్లీషు. ఇంగ్లీషులో అధిక మేధావులు మాత్రమే మంచి ఉద్యోగాలు సంపాదించి బాగుపడే విషయం గుర్తించి భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడితే ఆయా రాష్ట్రాలలో ఉన్నవారు ఉద్యోగాలలో ప్రవేశించి బాగుపడతారనే విషయం ఆలోచించి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలకు దెబ్బలాడి ఆ ప్రాతిపదిక పైన భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడి ఆంధ్ర రాష్ట్రం వస్తే ఇప్పటికి మన యువతరం అందరకు సరైన పంథాలో మన రాష్ట్ర పరిధిలో సరైన ఉద్యోగాలు సంపాదించ

లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆ అసంతృప్తితో తప్పకుండా భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ద్వారా ఆంధ్రరాష్ట్రం రావాలి అన్నదానిని అనుసరించి అక్కడున్న రాష్ట్రంలో అందరకూ ఉద్యోగాలు రావాలని ప్రభుత్వానికి ఆ దృక్పథం ఉంటే తెలుగు తప్ప వేరే మార్గం లేదు. మన ప్రభుత్వానికి నిజంగా ఇకముందు ప్రభుత్వ రంగం అంతా తెలుగులో చేయాలని ఉంటే ఇప్పటికైనా ఏమాత్రం అవకాశాలు కాసి లేకుండా ఆంధ్రను ప్రాతిపదికగా విద్యా రంగంలో విప్లవాత్మకమైన సంస్కరణ చేసి ఆచరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, నాకు ఒక అనుమానం వుంది. మనం చర్చించేది లాంగ్వేజీ పైనా లేక లిటరేచరు పైనా అని .. నేను మొదట ఒకటి చెప్పాలి. యిప్పుడు నాకు అన్ని భాషల పైనా గౌరవం ఉంది. నా మాతృభాష పైన కూడా నాకు గౌరవం ఉంది. మాతృభాష పైన అభిమానం ఉందంటే ఇతర భాషల పైన కోపం లేదు. అయితే మన పరిపాలన స్వతంత్రం కావాలని కోరింది మన భాషలో వుండాలనే యెందుకంటే రాని భాష నేర్చుకుని దానిలో అభిప్రాయాలు చెప్పడానికి అవస్థపడి బాధపడే బదులు తమ భాషలో చెప్పుకోవాలని ఉంటుంది, దాని ప్రకారముగా ఇండియాకు స్వరాజ్యం వచ్చిన 24 సంవత్సరాలకు మాతృభాషలో అసలు చేద్దామంటే మళ్ళీ వెనక్కు వెళ్ళాలి. ఇవాళ ఇది యెందుకు చర్చకు వచ్చిందంటే స్టూడెంట్సు స్ట్రయికు చేశారు. కాబట్టి, వారు యెందుకు స్ట్రయిక్ చేస్తున్నారు అంటే వున్న ప్రాథమిక లోపమునల్ల. దానికి రెండు కారణాలు, ఒకటి వారికి విద్యారంగంలో వచ్చిన భాష విషయం అట్లాగ వుంచి యితర ఇబ్బందులన్ని డిమాండ్సులో పెట్టారు. కాలేజీలలో వున్న అసౌకర్యాలవలన వారు చేస్తుంటే మనం పోషించే లయాల కాలేజీలు పబ్లిక్ స్కూల్స్‌లో మాతృభాషకోసము ఉద్యోగాలు చేసే లెక్చరర్సు అంతాకూడ పిల్లలను అబ్బాయిలూ మాకు ఇదే సమయం, ఆ స్ట్రయికులో ఈస్ట్రయికుకూడా చేర్చమని భాషకోసం స్ట్రయికు కలపడం వలనవచ్చింది మీకు నేను ఎందుకు ఈమాట చెబుతున్నాను అంటే ఇదివరకుఎన్నడు ఏస్ట్రయి కులోపాల్గొన్నప్పటికి శిక్షలువేసే లైలా కాలేజెస్ కాని పబ్లిక్ స్కూల్సు కాని. మిషనరీ కాలేజెస్‌కాని పిల్లలను పిలిచి వెళ్ళిపొమ్మని చెప్పారు. ఇది యెందుకు వచ్చింది? తెలుగులో బోధన చేయడం మొదలు పెట్టేటప్పటికి పిల్లలకు విషయం అర్థం అయింది. ఆ టీచ ర్సును అడుగుతున్నారు. ఇదివరకు ఒక చిక్కు ఉండేది వారు ఇంగ్లీషులో చెబితే ముందు ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవాలి, అది అర్థం చేసుకోవాలి, దానికి మరల జవాబు చెప్పాలి అంత అవస్థపడాలి. ఇప్పుడు ఎప్పుడైతే తన భాషలో విద్యాబోధన జరుగుతున్నదో అప్పుడు వెంటనే ప్రశ్న అడుగుతున్నాడు. అందువల్ల మనం ప్రభుత్వానికి ఒక్కటే కోరుతున్నది. మునిస్వామిగారు చాలా కరక్టుగా చెప్పారని నా అభిప్రాయం. మాతృ భాషను అధికార భాషగాను, విద్యా బోధనా భాషగాను నిర్ణయించడం మా నిశ్చయం. దీనిని మాత్రం మేము మార్చము అని గట్టిగా ప్రభుత్వం చెప్పినట్లయితే బాగుంటుంది. యూని వర్శిటీ వారు ఏమో సవతి తల్లి ప్రేమతో ఒప్పుకుంటూ వెనుకకు పోతున్నారు. ఎప్పుడైతే

అలా జరుగుతున్నదో అప్పుడు అందరికి అనుమానం వచ్చింది. ఎడ్యుకేషను డిపార్టు మెంటు ఒక్కటి తప్ప దీనిమీద విశ్వాసపాత్రంగా నడుపుతున్న వాళ్లు యెవరూ లేరు. అందుచేత యిప్పుడు ఉన్నటువంటి ఉద్యోగాల విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు క్లియర్‌గా చెప్పారు. దానిమీద నేను మాట్లాడనక్కర లేదు. అయితే ఈ స్ట్రయికును మనం ఆప డానికి వీలు ఉన్నదా లేదా అని మనం ఆలోచించాలి. వీలు ఉన్నది. విద్యార్థులకు మనం క్లియర్‌గా చెప్పాలి. పాతాల విషయం ఏమీ నష్టం లేదు ఈ ఉద్యోగాల విష యంలో రెండు విషయాలు చెబితే సరిపోతుంది. 1. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిదివరకు నిర్ణ యించుకున్న ప్రకారముగా మేము ఉద్యోగాలు తెలుగులో మార్కులు వచ్చిన వారికి యిస్తాము అంటే చాలు. ఆ మాట చెప్పారు కాని జి. ఓ. రాలేదు. జి. ఓ. వచ్చేటప్ప టికి ఒక సెక్షను తీవ్రంగా ఆలోచించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వంతో 14 లాంగ్వేజీలను పెడతారా లేదా అని వాదిస్తున్నాము. అది తప్పక పెట్టాలి. అది సాధించేవరకూ లాభం లేదు. తరువాత మద్రాసు గురించి చెబుతున్నారు. మద్రాసులో జరిగింది ఏమంటే హిందిని పెట్టడానికిపోయి ఇంగ్లీషును పోషించేటప్పటికల్లా ఇంగ్లీషు పోషణతోటి కోపం వచ్చి తమిళం కూడా వద్దనే స్థితికి తీసుకొని వచ్చారు. మనకు అదిక్కు రాలేదు. రష్యన్ లాంగ్వేజి. జర్మన్ లాంగ్వేజికాని మొట్టమొదట అక్కడ 3 నెలలు కాని, 6 నెలలు కాని లాంగ్వేజి చెబుతారు. అంటే వర్ణక్రమంతోటి, వ్యాక రణంతోటి వాక్యశుద్ధితో బాష వ్రాశాడా లేదా అనే విషయంతో సంబంధం లేకుండా నేర్పుతారు. తరువాత వారికి భాషయందు పరిపూర్ణం వస్తుంది. మన వాళ్ళకు బి. ఏ. పాస్ అయినప్పటికి కూడా వర్ణక్రమం పూర్తి కాదు. అందులో లెక్చరర్స్ అంతాకూడా లిటచరేచర్ మీద ఆధారం అవుతుంది అందువల్ల అధికారంలో వచ్చినటువంటి మార్పు మీరు చేయకపోతే లాభం లేదు, 2. ఇప్పుడు ఉద్యోగాల విషయం చెప్పాము. అందులో ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. పోతే ఇంగ్లీషు యెక్కడ ఉండాలి ఎక్కడ అక్కరలేదు అనేది నేను ఈవేళ చెప్పడం కాను. 58 సంవత్సరాల క్రిందట కొమరరాజు లక్ష్మణరావుగారు యెందుకు దేశ బాషలలో సైన్సు పెట్టాలి అని వ్రాశాడు. అది 23వ సంవత్సరంలో వ్రాశారు. తరువాత 25వ సంవత్సరంలో ఆంధ్ర యూనివర్సిటి వచ్చింది. అందులో ఆయన వైస్ చాన్సలర్ అవుతాడు అనుకొన్నారు. కాని చనిపోయాడు. దానిలో మొట్ట మొదట వ్రాసినది ఏమంటే విద్య విషయంలో కాని పరీక్షలు కాని తెలుగులో జరపా లనేటటువంటి ఆశయంతో చేశారు. కాని ఆనాటినుంచి ఆంధ్ర యూనివర్సిటి కూడా జరపలేదు. మూడు యూనివర్శిటీలు కలసి ఆలోచిస్తున్నాము అన్నారు. ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ యింతవరకూ కూడా ప్రారంభించలేదు. ఎవరికి వారు ఉండేటప్పుడు కోఆర్డినేషను యెక్కడ వుంది. అందులో ఎవరి దారి వారు పడుతున్నారు. నేను అడి గితే మేము కన్విన్స్ అయ్యాము చేస్తాము అన్నారు. అవతల ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ

వారు ప్రారంభించ లేదు మనం యెందుకు ప్రారంభించాలి అని లెక్చరర్సు లేవదీస్తున్నారు అక్కడ. తరువాత అడ్మినిస్ట్రేషనులో ఉన్న వారు జి. ఓ. యివ్వాలంటే అక్కడ వారు అడ్డం వస్తున్నారు. ఈవేళ జరుగుతున్నటువంటి స్ట్రయిక్ స్టూడెంట్సు స్ట్రయికు కాదు. ఇది టీచర్సు తీసుకొని వచ్చిన స్ట్రయికు. దీనికి ఉదాహరణ చెబుతాను. యాంటి హిందీ ఉద్యమం వచ్చినప్పుడు ఆంధ్ర ఏరియాలో ఉన్న అందరు లెక్చరర్సు బయలు దేరి స్టూడెంట్సును స్ట్రయికు చేయమని అన్నారు. తిరుపతిలో అది జరిగింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో మనం ఉన్నాము కనుక ఇవతల ఉరుదూ ప్రభావం కొంత వుంది. హిందీ ప్రభావం కొంత వుంంది. కనుక అది ముందుకు సాగలేదు ఆగి పోయింది. కాని ఈవేళ యూనివర్శిటీసు మూడూ కూడా ప్రొఫెసర్సుకు చెప్పాము అంటున్నారు. డైరెక్టరు క్లియర్‌గా చెప్పాడు. స్టూడెంట్సును అందరిని పిలచి లాంగ్వేజి డిమాండు మినహా ఉన్నటువంటి డిమాండ్సు అన్నీ అంటనే చూసి సర్దాలి. కర్కిక్యులంలో లాస్ అయి నందువల్ల వచ్చిన ఇబ్బంది ఏదైతే ఉందో దానికి కావలసిన సౌకర్యం చూపించడానికి ప్రయత్నించాలి. లాంగ్వేజి విషయంలో మాత్రం రాజి అన్న మాట లేదు. రాజీ మీరు పడ్డారా అంతా పోయిందన్నమాటే. అందువల్ల నేను మనవి చేసేది ఏమంటే మీరు ఆలోచిస్తున్నప్పుడు ప్రధానమైన విషయాలు మరచిపోయి చేయకూడదు' పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు ఉన్నచోట ఇంగ్లీషు పెడతాము అంటున్నారు అలా అన్నప్పుడు కుండకు చిల్లు పడింది. ప్రతివాడు పోస్టు గ్రాడ్యుయేటుకు పోవాలని అంటాడు. గాంధిగారి బేసిక్ ఎడ్యుకేషన్ యెందుకు ఫేల్ అయింది. జనానికి బేసిక్ ఎడ్యుకేషను చెప్పాము. మంత్రులకు, ఉద్యోగస్థులకు వారి బిడ్డలకు పబ్లిక్ స్కూల్స్, హైలా కాలేజెస్ మొదలైన వాటిని అప్పగించాము. అందుచే వారి ప్రభావం వచ్చేసరికి ఇది కొంత పోయింది. అదే ఈవేళ జరుగుతున్న కుట్ర. రేపు సాయంత్రానికల్లా యిదివరకు మీరు ఇస్తానన్న జి. ఓ. ప్రకటించండి. కాన్‌స్టిట్యూషన్‌గా ఉన్న 14 బాషలలోనూ యూనియన్ పబ్లికు సర్వీసు కమిషన్ ఎగ్జామినేషన్సు నడుపుతామని చెప్పండి అందువల్ల యీ విషయాలు ఖచ్చితంగా తీసుకొని రావాలి విద్యార్థులలో ఒక చిక్కు ఉంది. ఏమంటే కొందరు విద్యార్థులు వచ్చి మాట్లాడారు. కొందరు మాట్లాడలేదు నిన్న వచ్చి మాట్లాడిపోయి నట్లు వాళ్ళకు తెలుసు. స్టూడెంట్సు అంతా లాంగ్వేజి యిస్యూ రెయిజ్ చేయలేదని వైస్ చాన్సలర్సు చెప్పారు. తరువాత అక్కడ ఉన్నటువంటి డైరెక్టరు చెప్పారు. స్టూడెంట్సు ఫెడరేషన్సు రెండూ కూడా ఖచ్చితమైన అభిప్రాయంలో ఉన్నారు. తెలుగు బాష బోధనా బాషగా ఉండాలనే అభిప్రాయంలో ఉన్నారు వెంకట రెడ్డిగారు ఒక పాయింటు చెప్పారు. గవర్నమెంటు అడ్మినిస్ట్రేషను అంతా ఇంగ్లీషులో నడుపుతూ దానికి తగినటువంటి బ్యాక్ గ్రౌండ్ తయారు చేయకుండా ముందుకు మీరు పోతుంటే నిజంగా వస్తుందా లేదా అనే అనుమానం ఉన్నది ఆ రోజు బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు బోధనా బాష చేయాలనుకున్నారు. ఆవేళ ఎడ్యుకేషను మినిస్టరుగా వున్న

నరసింహారావుగారు ఏదైతే పాలసీ అనుకొన్నారో వారు ఈ రోజున ముఖ్యమంత్రి కనుక అవి అమలు జరపడానికి వీలు అవుతుంది. దీనితోపాటు ఎడ్యుకేషన్ బిల్లు ఏదైతే తను తీసుకొని రావాలి అనుకున్నారో అది కూడా తీసుకొనివస్తే బాగుంటుంది, ఈ ఎడ్యుకేషను ఇనిస్టిట్యూషను అన్నీ వచ్చిన డబ్బులు అంతా అధ్వాన్నం చేస్తున్నాయి అజ లేకుండా పోయింది. గవర్నమెంటులో ఉన్న కాలేజీలు వీళ్లు సరిగా నడపడం లేదు. ఈ రెండింటి లోనూ కూడా అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కంట్రోలు తీసుకొని నడిపే పద్ధతిని ఆలోచన చేయండి. అప్పుడు స్టూడెంట్సుకు గ్రీవెన్సెస్ పోతాయి. లాంగ్వేజి గ్రీవెన్సెస్ పోతాయి. మనం ముందుకు పోవచ్చు. లెక్చరర్సు మీద ఈ ప్రభావం ఉంటుంది మూడు యూనివర్శిటీలు అమలు జరుపుతాయి అనే సిద్ధాంతాన్ని ప్రకటన చేస్తే దానితో తప్పకుండా స్టూడెంట్సు సంతృప్తి పడతారు. వాళ్ళతో మాట్లాడి న్యాయం చేయమని కోరుతున్నారు. వెనుకకు పోవడం మాత్రం చేయకూడదు. దేశంలో విశాలాంధ్రను మనం సంపాదించుకున్నాము, ఆ రోజున రాయలసీమ, సర్కారు ప్రాంతం ఆంధ్ర రాష్ట్రం కావాలని కోరింది ఎందు కంటే ఇంగ్లీషు ప్రభావంనుంచి బయట పడతాము అని. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి ఆంధ్ర మహాసభ ప్రయత్నం చేసింది ఎందుకంటే అధికారం మిద నాకున్నటువంటి ఉర్దూ మాకు అక్కరలేదని, మాతృభాష కావాలని ఉర్దూమీద. ఇంగ్లీషు మీద కోపం లేదు కాని మాతృ భాష మీద అభిమానం పెరగాలి. అందువల్ల ఈ ముక్కోటి జనం తమయొక్క మాతృభాషను పెంచాలి. ఫిన్‌లాండులో షోమీ అని ఒక భాష ఉంది. ఫిన్‌లాండు జనాభా 65 లక్షలు. పేపర్ ఇండస్ట్రీని, పేపర్ మెషినరీని వాళ్ళది. వాళ్లు ప్రపంచంలో అగ్రగామిగా ఉన్నారు. స్వీడన్ జనాభా 80 లక్షలు వారు కూడా అగ్రగాములు. వాళ్ళది స్వీడిష్ భాష. మనది 3 కోట్ల జనాభా. కాని జరగవలసిన ప్రయోజనం ఏమి జరగకుండా ఏక్కడిదక్కడ ఆగ్దం. అందువల్ల నేను మనవి చేసేది ఏమంటే మీరు ధైర్యంగా తీసుకొన్న నిర్ణయాన్ని ఉత్సాహంగా ముందుకు నడపడానికి ప్రయత్నించండి. వాళ్ళతో కలసి ఈ పద్ధతి చేస్తే గెలిచి తీరుతాము. వెనక్కుమాత్రం పోవడానికి వీలులేదని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు:— అధ్యక్షా, నేను ఇదివరకే మనవి చేశాను. యీ చర్చ గౌరవ సభ్యుల అభిప్రాయాలు కనుకోడానికి ముఖ్యంగా కోరినాను. ఇప్పుడు నా అభిప్రాయాలు, ప్రభుత్వ అభిప్రాయాలు అందరికీ తెలిసినవే. యీ చర్చ అయిన తరువాత ఈ విషయంలో అనేక అభిప్రాయాలు వున్నట్లు నాకు కన్పడుతున్నది ఉంటా యని కూడ అనుకొన్నాను. కాని అసలు దీనికి సంబంధించినటువంటి ముఖ్యమైనటు వంటి వికల్పాలు ఏమిటి అనేది అది ఈ చర్చలో స్పష్టంగా రాలేదు. ఏదో ఛాయస్ ఇవ్వ మన్నారు వారు ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకోడానికి. దానికి మనవి చేశాను. దాని పరిణామము ఏమవుతుందని ఆ విధంగా చేస్తే ప్రతి కళాశాలలో రెండు రెండు బోధనా భాషలలో తరగతులు పెంచుకోవలసియుంటుంది. అంటే ఈ రోజు మనము ఉన్నత విద్య పైన కళాశాలల పైన ఏంత ఖర్చు పెడుతున్నామో దానికి రెండింతలు, మూడింతలు కూడా కావచ్చు. అటువంటి పరిస్థితి మనకు లేదు అని నేను మనవి చేశాను. ఇంకొకటి కూడా

ఉన్నది. దానిని ఇప్పుడు అంత స్పష్టంగా చెప్పే పరిస్థితిలో లేను దానిని గురించి నేను తెలుసుకోవలసియుంటుంది. ఉద్యోగాల విషయంలో ఇప్పుడు కొత్తగా చెప్పేదేమి లేదు. గత సమావేశంలోనే ఈ శాసనసభలో బహుశా చివర రోజు గాని లేక ఆ ముందు రోజు గాని, ఇక్కడా అక్కడా రెండుచోట్ల కూడా ఒక స్పష్టమైన ప్రకటన చేయడం జరిగింది. ఆ ప్రకటన నేను మళ్ళీ సభవారికి జ్ఞాపకమునకు తీసుకొని వస్తున్నాను ఇదివరకు అసలు ఉద్యోగాలు ఇచ్చేటటువంటి పాలసీకి ఈ బోధనా భాషకు ఏ విధమైన లంకె లేదు. దానికి దీనికి ఏలాటి సమన్వయము లేదు అనేటటువంటి ఆక్షేపణ వచ్చింది. అది సబబైన ఆక్షేపణ అంతేగాక గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు, ఎంతవరకైతే కనీసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తన పరిధిలో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగాలు వరకైనా యీ బోధనా భాషకు సంబంధించిన పాలసీతో సమన్వయము చేసుకోదో, అంతవరకు అది ఊరికే బోధనా భాషగా పెట్టినందు వలన దానిని కూడా విఫలం చేయడమే జరుగుతుంది. అంతకంటే ఏమి జరగదని గౌరవ సభ్యులు చెప్పుతూ వచ్చారు. విద్యావేత్తలు కూడ యిదే చెప్పారు. యెందుకంటే విద్య నేర్చుకోవడం చివరకు పొట్టపోసుకోడానికే కదా అనే భావము ఉన్నది. ఈ రోజు ఉన్నటువంటి అవస్థ అది. యెవరయినా ఉద్యోగాలు కోరుతారు. కనుకనే నేను ఇదివరకే మనవి చేశాను. ప్రతిచోటా ఉద్యోగాలు ఇప్పించే అధికారము మాకు లేకపోయినప్పటికి యీ ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగాలు ఖచ్చితంగా ఒక పాలసీ ప్రకారంగా....

శ్రీ జి. లచ్చన్న — ప్రభుత్వ సహాయం కోరేటటువంటి సంస్థలలో కూడా అవకాశాలు యిప్పించాలి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — మొట్టమొదట మాతో ప్రారంభం చేయాలి. Charity begins at home మాతో ప్రారంభం చేయడం అనేది చేశాము. నేను దానియొక్క వివరాలు క్లుప్తంగా విన్నవిస్తాను ఇప్పుడు చేయబోయేది ఏమిటంటే 'In the interests of efficiency in offices in which Telugu language is made medium of correspondenc." యిప్పుడు కొంత మంది గౌరవసభ్యులు అన్నారు. మనకు ఏదో రాజ్యాంగ చట్టము అడ్డం వస్తుందేమో, దానిలో ఎవరైనా హైకోర్టుకు వెళ్ళి మన పాలసీ తీసివేస్తారేమో, దీనిని రద్దు చేసి పారేస్తారేమోనని, నేను మనవి చేసేది, నాకు తహసిల్ ఆఫీసులో, డిస్ట్రిక్టు ఆఫీసులో, కలెక్టరు ఆఫీసులో తెలుగులో వ్రాసేవాడు నాకు కావాలి. దానికి నాకు హైకోర్టు అడ్డము లేదు. పరిపాలనా కార్యకలాపాలు తెలుగులో జరపాలనే నిర్ణయము నేను ఎప్పుడైతే చేశానో, అప్పుడు తెలుగులో కార్యకలాపాలు జరుపగలిగినవాడు అక్కడ ఉండాలి. ఇంగ్లీషులో జరపాలి అనేంతవరకు ఇంగ్లీషు వచ్చినవాడిని అప్పుడు పెట్టుకొన్నాము. మన పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషన్ గాని, ఇతర రిక్రూటింగ్ ఏజన్సీసుగాని ఇంగ్లీషు వీడికి ఎంతవరకు బాగా వస్తుందని చూచి పరీక్షించి ఇంగ్లీషు బాగా వచ్చినవాడిని అక్కడ వేసుకొన్నాము. యిప్పుడు మనము తెలుగులో పరిపాలన జరపదలచుకొన్నాము. కనుక తెలుగు బాగా చదువుకొని తెలుగులో

కార్యకలాపాలు జరుపగలవారు కావాలి. ఇప్పుడు ఇంగ్లీషులో బాగా నిష్ణాతులైన వారు అని భావించామో వారు తెలుగులో నడపమంటే నడవడం లేదు. నడపలేరు అది మనం నిజంగా కోరవలసిన విషయం కాదు. వారిని ఇంగ్లీషులో పరిపాలన జరిపేందుకోసము వారి అప్పుడు ఇంగ్లీషులో బాగా పరీక్షించి. వారితో ఎస్సే మొదలైనవి వ్రాయించి సెలెక్ట్ చేశారు. అందుకని అటువంటివారు రిటైర్ అయ్యేవరకు ఏదోవిధంగా ఇంగ్లీషు తెలుగు అంటూ దాంట్లో పడుతూ ఉంటారు. వాళ్లు తెలుగుపైన ఎక్కువ సహకారము చూపిస్తారని గాని తెలుగులో ఎక్కువ పాండిత్యము. సామర్థ్యము చూపిస్తారనిగాని మనం అనుకోడానికి వీలులేదు (ఇంటరప్షన్) కనుక మనకు తెలుగులో బాగా వ్రాసేవాడు రావాలంటే యెప్పుడు వస్తాడు, తెలుగులో గ్రాడ్యుయేట్‌గా తయారైనప్పుడు గదా గ్రాడ్యుయేషన్ తెలుగులో చేసి. తెలుగు బోధనా భాషగా వాడు నేర్చుకొని ఏ సబ్జెక్టయినా గాని నిరాఘాటంగా తెలుగులో వ్రాయగలిగి ఎక్స్‌ప్రెస్ చేయగలిగినవాడు వచ్చినవాడు కదా ఇది పూర్తి అయ్యేది. ఈనాడు అటువంటిది లేదు. అందుకని ఈనాడు దీనిని మనము యెంత ఉత్సాహంగా చేయాలని అనుకొన్నప్పటికి అందులో కొన్ని ఆటంకాలు వస్తాయి. అక్కడ ఉన్నటువంటి వాళ్ళకు కొంత సైకలాజికల్ ఇనెఫిషియెన్సీ వుంటుంది, వాళ్ళ మనస్తత్వములో కొంచెము సంకోచభావము వుంటుంది. అందుకని నేను నా పాలసీలో యీ ప్రభుత్వ పాలసీలో ముఖ్యమైనటువంటి విషయం ఏమిటంటే పరిపాలన తెలుగులో కావాలి .. బోధనా భాష తరువాత వస్తుంది పరిపాలన తెలుగులో కావాలి అంటే తెలుగులో వ్రాయగలిగినవాడు, తెలుగులో పరిపాలన జరుపగలిగినటువంటి సామర్థ్యము గలిగినటువంటి వాడు నాకు కావాలి అప్పుడు నేను ఏమంటున్నాను ... "In offices in which Telugu language is made medium of correspondence this Government have decided that in future only persons possessing proficiency in Telugu should be recruited to the services upto the district level జిల్లా లెవల్‌లో మాకు తెలుగు వచ్చినవాడు, తెలుగులో పాండిత్యము, పరిజ్ఞానము ఉన్నవాడు మాకు కావాలి. అటువంటివాడిని మాత్రం తీసుకొంటున్నాము అని అన్నాము. అయితే బోధనా భాషకు దీనికి ఏమి సంబంధము అని అడుగవచ్చు. అది రెండవవాక్యములో వస్తుంది. As and when the medium of correspondence in Telugu is introduced at higher levels of administration, recruitment to services at those levels also will be from among persons possessing proficiency in the Telugu language. ఉత్తరోత్తర పైకి వెళ్ళిన కొద్ది, అక్కడ తెలుగు ప్రవేశపెడతారు Those acquiring minimum academic qualifiantions prescribed for recruitment to the posts or higher qualification through the medium of Telugu language shall be deemed to possess the above-mentioned proficieney in that language. ఎవరైతే తెలుగు బోధనా భాషగా చదువుకొన్నారో, దానితో ఉత్తీర్ణులైనారో వాళ్ళకు ఆ మేరకు తెలుగులో పరిజ్ఞానము ఉన్నదని భావింపబడును. For others, i.e., those who have acquired the said qualifications through other media, a separate examination be conducted at the time of

recruitment to test their proficiency in the Telugu language అంటే యిప్పుడు ఈ హైకోర్టుగాని, సుప్రీంకోర్టుగాని దీని మీద పక్షపాతము అనడానికి వీలు లేదు. నీకు తెలుగు వస్తుందా అని అడుగుతున్నాను. తెలుగు రాదు అంటే లాభం లేదు అంటున్నాము. ఎందుకంటే తెలుగు వచ్చినవాడు అక్కడ కావాలి నా పరిపాలనకు. ఇంగ్లీషు కావలసినప్పుడు నీకు ఇంగ్లీషు వస్తుందా అని అడిగాము, ఇప్పుడు తెలుగులో పరిపాలన జరపాలి కాబట్టి తెలుగు వస్తుందా అని అడుగుతున్నాము. కాబట్టి హైకోర్టుగాని ఏ కోర్టుగాని దీనిని పక్షపాతము అని గాని రాజ్యాంగ చట్టానికి విరుద్ధమనిగాని అనడానికి వీలులేదు. అందుకని నేను ఏమంటున్నాను. నివు తెలుగు నేర్చుకొన్నావా నీకు తెలుగు బోధనా భాషగా ఉన్నదా నీకు తెలుగు వస్తుందా అని అడుగుతున్నాను. ఉస్మానియా యూనివర్శిటీలో వారికి ఉర్దూ వస్తుందని అనుకొనేవారు లేకపోతే ఉర్దూ సర్టిఫికేటు తెమ్మని అనేవారు అప్పుడు హైదరాబాదు స్టేట్‌లో. నేను ఈనాడు అదే ప్రవేశపెడుతున్నాను. The students of Osmania University were deemed to be proficient in Urdu becausee Urdu was the medium of expression, that was commensense, again it is eommonsense to deem those who have passed through Telugu medium as being proficient in Telugu to the extent required అది లేకుండా ఇంగ్లీషులోనో మరాఠీలోనో పాస్ అయిన వానికి కూడా తెలుగు రావచ్చు? అతడు ప్రయివేటు ట్యూటర్‌ను పెట్టుకొని చదువుకోవచ్చు అందుచేత అతనికి తెలుగురాదని నేను అనను. అటువంటి వారికి మేము ఒక టెస్టు పెడతాము. ఆ మేరకు తెలుగు వచ్చినట్లయితే అతనికి కూడా ఉద్యోగం ఇస్తాము అని చెబుతున్నాము. దేర్ ఈజ్ నో డిస్క్రిమినేషన్.

శ్రీ జి. లచ్చన్న,— జి. ఓ. ఇస్యూ అయిందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు - దురదృష్టవశాత్తు ఇది రెండు నెలల బట్టి ఇస్యూలో ఉంది. కొన్ని రోజులలో ఇస్యూ అవుతుందని అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న.— ఏడేట్‌నుంచి ఇంప్లిమెంటు అవుతుందో జి. ఓ. లో స్పష్టపరిచారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు.— అది కూడా స్పష్టపరుస్తాము. గ్రాడ్యుయేట్సు దొరకడానికి మూడు సంవత్సరాలు పడుతుంది. తెలుగు పట్టభద్రుడు అయితేనే ఈ ఉద్యోగానికి పనికివస్తాడు అంటే తెలుగు పట్టభద్రుడు మనకు మూడు సంవత్సరాల తరువాత దొరుకుతాడు. అంటే 1975 లో దొరుకుతాడు. కనుక ఆటోమాటిక్‌గా మూడు సంవత్సరాల వరకూ వాయిదా పడుతుంది. ఇంటర్‌మిడియేట్ కాని మెట్రిక్యులేట్ కాని కావాలంటే ఇప్పుడే దొరుకుతాడు. ఇదివరకు పాస్ అయినవారు ఉన్నారు కనుక. దానిలో యిబ్బంది ఏమీ లేదు. ఏ తారీఖు నుంచి మనం ప్రవేశపెట్టబోతున్నామో చెప్పవచ్చు. దానిని గురించి వెంటనే చర్యలు తీసుకోమని చెప్పినప్పటికిని మార్పుల వలన, ఇతర కారణాల వల్ల కొంత తాత్సారం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలో వున్నంతవరకు యీ ఇన్‌సెంటివ్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు:— ఇదివరకే అసలు పెట్టవలసింది కదా. దానికి వచ్చిన అభ్యంతాలు ఏమిటి ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— అడ్మినిస్ట్రేటివ్ డిలేస్ వల్ల.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:— ఇదివరకు నిజాం స్టేటులో ఉరుదూ కావాలని అనడము వల్ల మనం అంతా ఉరుదూ నేర్చుకున్నాము. అలాగే ఇప్పుడూ మనము కూడా కమ్యునల్ బేసిస్‌కు వచ్చేశామన్నమాట.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— ఇది కమ్యునల్ బేసిస్ కాదు. ఆనాడు మందుముల్ల నరసింగరావుగారు కమ్యునల్ బేసిస్ మీద చదువుకోలేదు. ఆయనకు వచ్చిన ఉరుదూ మంచి మంచి వాళ్ళకేరాదు. మనమంతా ఉరుదూ కమ్యునల్ బేసిస్ పైన చదువుకోలేదు. ఆ నాడు అది రాజ బాష కనుక నేర్చుకున్నాము. యీనాడు తెలుగు రాజబాష అయితే అంతే జరుగుతుంది. ఇంగ్లీషు మీద, షేక్సుపియర్ మీద వున్న ప్రేమతో మనము ఇంగ్లీషు నేర్చుకోలేదు, ఇంగ్లీషు నేర్చుకున్న వాళ్ళంతా పొట్టపోసుకొనడానికి నేర్చుకున్నారు. విద్యాశాఖ వరకు మాత్రం మాకు ఏమీ బాధ లేదు. అక్కడ తెలుగు మీడియం చెప్పవలసిన వాళ్లు ఉన్నారు కనుక తెలుగు మీడియం వాళ్ళనే తీసుకుంటాము, వరంగల్లులో ఒక బహిరంగ సభలో నేను ఉపన్యాసం ఇస్తున్నప్పుడు కొంత మంది ఉరుదూ మీడియం వాళ్లు వచ్చి తెలుగు మీడియం వాళ్ళకే ఉద్యోగాలు యిస్తాం అంటున్నారు అని అభ్యంతరం పెట్టారు. మన దగ్గర తెలుగు మీడియం స్కూల్సు, ఉరుదూ మీడియం స్కూల్సు వున్నాయి. తెలుగు మీడియం వాళ్ళను తెలుగు మీడియం స్కూళ్లకు, ఉరుదూ మీడియం స్కూళ్ళకు ఉరుదూ మీడియం వాళ్ళను తీసుకుంటాము. తెలుగు మీడియం వాళ్ళను తీసుకొనివచ్చి ఉరుదూ మీడియం స్కూళ్ళలో పెట్టం. అటువంటిది ఇదివరకు ఎప్పుడో జరిగింది. ఇప్పుడు మాత్రం అటువంటిది జరుగదు. తెలుగు మీడియంవారికి తెలుగు ఉపాధ్యాయులు ఉరుదూ వారికి ఉర్దూ ఉపాధ్యాయులు వస్తారని చెబితే వాళ్లు చాలా సంతోషించారు. మనం వాళ్ళకు వివరంగా చెప్పవలసివుంటుంది. అదిగేవాళ్లు ఎక్కువ మంది చెప్పేవాళ్లు తక్కువ మంది వున్నారు. మనమంతా ప్రజా ప్రతినిధులము. నేను మీయొక్క సహకారాన్ని అభ్యర్థిస్తున్నాను. యిందులో పార్టీలు, రాజకీయాలు ఏమీ లేవు. ఇప్పుడు తెలుగు బోధనా బాషగా మనము ప్రస్తావించిన తరువాత దీనిలో ఏ మార్పు వచ్చినప్పటికి ఇది మళ్ళీ మరుగున పడిపోతుంది చాలా కాలం వరకు ఇది రివర్సు అయిపోతుంది. మళ్ళీ అభివృద్ధి చేయడం సాధ్యం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. దానివల్ల ఏమేమి ప్రమాదాలు వున్నాయని చెబుతున్నారో ఆ ప్రమాదాలు ఏమీ లేవని మనవి చేస్తున్నా. దిస్ ఈజ్ ఆల్ మాన్ మేడ్. ఇది అంతా ఇమాజిన్ చేసి చెబుతున్నారు. మొన్నటివరకు మీ రిక్రూట్‌మెంటు పాలసీలో మీరు ఉద్యోగాలు యివ్వటం లేదు అన్నారు: ఇప్పుడు ఉద్యోగాలు యివ్వడాని సిద్ధంగా వుంటే యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను లేకపోతే ఎట్లా. ఇతర దేశాలకు పోతే ఎట్లా అంటున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఈ జి. ఓ. ఎప్పుడు యివ్వగలరు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— తొందరగా యిస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— మీరు ఆ జి. ఓ. ఎంత తొందరగా ఇస్తే అంత మంచిది. ఉన్నటువంటి అనుమానాలు తొలగిపోతాయి,

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— ఇప్పుడు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ డిలేవల్లకాని పాలసీలో మార్పు వల్ల ఏమి జరగలేదు యీ ఆలస్యం. ఏదో ఆలస్యం జరిగింది. వెంటనే అది వస్తుంది. యీ లోపల ఆర్గ్యుమెంట్సు వేరే తీసుకొని వచ్చారు. యూనియన్ సర్వీసు కమీషన్ పరీక్ష అన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు 14 భాషలలోనూ పరీక్షలు పెడతాము అన్నారు మన దగ్గర వున్నట్లుగానే వాళ్ళ దగ్గర కూడా వద్దనే వాళ్లు చాలా మంది ఉన్నారు. 14 మందికి రెండే అన్నారు. రెండు నుంచి 14 వరకు వాళ్లు చేయరో అంతవరకూ వాళ్ల లాంగ్వేజి పాలసీ సరిగా విజయవంతంగా నడుస్తుందని నేను అనుకోవడం లేదు. దీనిని మనం చెకప్ చేయవలసివున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపునుంచి తప్పకుండా చేస్తాము. ఎక్కడనుంచోవచ్చి మన దగ్గర ఇండస్ట్రియల్ ఉద్యోగాలు సంపాదించుకొంటున్నారు. ఇతర రాష్ట్రాలవారు వచ్చి ఇక్కడ ఉద్యోగం కావాలని కోరినట్లు అయితే వారికి ఇవ్వక పోవడానికి వీలులేదు. యెందుకంటే దానికి క్వాలిఫికేషను వుంది. యావత్ ప్రపంచంలో ఎక్కడనుంచి వచ్చినా వుద్యోగం దొరుకుతుంది. భాష పేరు మీద యీనాడు మద్రాసులో రెఫ్యూజ్ చేస్తున్నారు మాకు తమిళం వచ్చినవాడు కావాలని అంటున్నారు. తమిళం వస్తేనే వుద్యోగం యిస్తాము అంటున్నారు. కాని తమిళం మాతృభాష అనడం లేదు. The question of mother-tongue does not arise. The question of knowledge of a particular language is being made a condition precedent and all that. Naturally the other thing also follows తమిళం మాతృభాష కానటువంటివారు తమిళం వచ్చినవాళ్లు చాలా తక్కువ మంది వున్నారు. అందుకనే వాళ్లు అనుకొన్న ఉద్దేశ్యం నెరవేరుతున్నది. వాళ్లు కాన్‌స్టిట్యూషన్‌కు వ్యతిరేకంగా ఏమి చేయడం లేదు. అట్లాగే మనం కూడా కాస్త అభిమానంతో యిటు వంటివి కొన్ని చేసి చేసిన దానితో మనమంతా కూడా సహకరించి విద్యార్థులకు నచ్చ చెప్పాలి వాళ్ళకు ఇబ్బంది ఏమి లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎలిజిబిలిటీ వున్నవాళ్ళకు ఇతరత్రా ఎక్కువ సెక్షనుస్ ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. ఇంతకుముందు సత్యనారాయణరావుగారు ఇంగ్లీషునే తీసివేయమన్నారు. కొన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలవారు ప్రయత్నం చేశారు. అలా ప్రయత్నం చేస్తే హైకోర్టులు కొట్టివేశాయి. పంజాబులో పంజాబీ తప్ప ఇంకొకటి లేదు అంటే యిట్లా చేయడానికి వీలులేదని హైకోర్టు కొట్టి వేసింది. సుప్రీంకోర్టు కూడా బహుశా దీనిని ఆఫ్ హోల్డు చేసింది. కనుక మనకు ఏక భాష చాందస్సు అనేది వుండకూడదు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి.— తెలంగాణాలో తెలుగులో బి. ఎ. చదువుకున్నవారు కావాలంటే లేరు కదా.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— అక్కడా లేరు. యిక్కడా లేరు. మన రాష్ట్రంలో ప్రవేశ పెట్టడం యీ సంవత్సరమే కదా. అందుకని మనకు గ్రాడ్యుయేట్సు 3 సంవత్సరాల

తరువాత లభ్యం అవుతారు, యిప్పుడు యింటర్‌మీడియట్ వరకు అక్కడా వున్నారు. యిక్కడా వున్నారు. మెట్రిక్యులేషన్ వరకు అక్కడా వున్నారు యిక్కడా వున్నారు. కనుక అందులో బాధ ఏమి లేదు. న్యాయసమ్మతమైనటువంటిది. చట్టసమ్మతమైనటువంటిది బోధనాభాష తెలుగు లేక ఉరుదూ లేక మరాటీ యివన్నీ కూడా ఎక్కడెక్కడవి ఏ ప్రాంతాలలో ఏది ప్రిఫరెన్సు యివ్వడానికి వీలు అవుతుందో, ఏ ఆఫీసులో యివ్వడానికి వీలు అవుతుందో చూడాలి. మరాటీని కొన్ని బోర్డర్ ఏరియాస్‌లో అక్కడ ఆఫీసులలో తప్పకుండా వాడవలసిందని మనము ఉత్తర్వులు చేశాము. అది కూడ జరగడం లేదు. తెలుగు జరగడం లేదు. ఉరుదూ జరగడం లేదు. ఎందుకు జరగడం లేదంటే యీనాడు ఇంగ్లీషు అనేది అందరిలోను బాగా ఆక్రమించుకుని ఉంది కనుక యిది లేదు అది లేదు అంటారు. ఏది లేకపోయినా యిది జరపాలని ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాము యిది జరుపవలసిందే. యిది తెలుగువాళ్ళ సమైక్యతకు చాలా ముఖ్యమైనటువంటిది అని నమ్మే వాళ్ళలో నేనొకన్ని! యీ ప్రభుత్వము నమ్ముతున్నది. ఏదో పట్టి చాందస్సు కొరకుకాదు. యీనాడు పరిపాలనా సౌలభ్యంకొరకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు వచ్చినాయి, వేరే యింకేమి లేమ లేకపోతే హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో సౌలభ్యం లేక కాదు. ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఇతర సౌలభ్యాలు లేక కాదు. కాబట్టి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ముఖ్యమైనటువంటి ఉద్దేశ్యం ఏకైక ఉద్దేశ్యం అంటే అతిశయోక్తి కాదనుకుంటాను. అది పరిపాలనా సౌలభ్యం. తరువాత మన సంస్కృతిని మన భాషను దృఢతరం చేసి దానిని పటిష్ఠం చేసి యావత్ భారత దేశంలో బ్రహ్మాండమైనటువంటి సముచితమైన స్థానం కల్పించవలసివున్నదో దానిని కల్పించి తీరాలి. అది తప్ప ఇంకొకటి లేదు రేపో లేకపోతే మర్నాడో పార్టీ లీడర్సుని సమావేశపరచి వారిని మళ్లీ సంప్రదించాలని అనుకొంటున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు — 40 పర్సెంట్ కంపల్సరీ చేశారు కదా.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు.— 40 పర్సెంట్ కంపల్సరీ అంటే — యీనాడు మేథమేటిక్స్‌లో 40 పర్సెంట్ వస్తేనే ఎం. పి. పి. ఇస్తామంటే ఎవరికీ అభ్యంతరము లేదు. జువాలజీలో 40 పర్సెంట్ వస్తేనే బి. పి. సి. యిస్తాము, లేకపోతే నీవు ఆర్ట్సుకు పో-హ్యూమానిటీస్‌కు పో- అని అంటే, ఎవ్వరికీ అభ్యంతరం లేదు. కాని నీకు యింగ్లీష్ మీడియం కావాలంటే-నీకు ఇంగ్లీషు కొద్దిగా రావాలి అని అడిగితే, తప్పు అయిందా?

శ్రీ జి. లచ్చన్న.— ఇంగ్లీషు మీడియంతో 35 38 పర్సెంట్ వచ్చి పాసైన ఒక ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. స్టూడెంటు వుంటాడు. అతనికి తప్పనిసరిగా ఇంగ్లీషు మీడియం యివ్వాలి కదా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు.— ఉస్మానియా యూనివర్శిటీవారు ఇంకొక పద్ధతి అవలంబిస్తున్నారు. మన ఇంటర్‌మీడియట్‌కు ఉన్నటువంటి పద్ధతి వారు బి. ఏ. బి. ఎస్సీలో అవలంబిస్తున్నారు. ఎవరు ఏ మీడియంలో పాస్ అయితే వారు ఆ మీడియం కొనసాగించాలి అని అన్నారు. మీడియం మార్చే పరిస్థితి వస్తే 40 పర్సెంట్ కావాలి అన్నారు.

అది కూడా నేను నోట్ చేశాను. దానికి మేము చెప్పిన దానికి కొంత వరీత్యాసం ఉంది. మనం దానిని సమన్వయం చేసుకోవచ్చును. దానికి యిబ్బంది లేదు. ఇపుడు ఇంటర్ మీడియట్‌లో ఒక పద్ధతి ఉంది. ఎస్. ఎస్. సి. ఇంగ్లీషు మీడియంలో పాస్ అయితే ఇంటర్ మీడియట్ కూడ ఇంగ్లీషు మీడియంలో కంటిన్యూ చేయమన్నారు, దాంట్లో కొన్ని సాధకబాధకాలు వుంటాయి. కొంత మంది కోర్టుకు వెళ్ళటం జరిగింది. వారు మన పాలసీ కొట్టి వేయలేదు. వారు దానిని అప్‌హోల్డు చేసినట్లే మాట్లాడారు. మనకు పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులు, టెక్నికల్ కోర్సులు ఇంగ్లీషులో వున్నవి కాబట్టి ఇంగ్లీషు మీడియం కావాలని కదా మన మోజు. యింగ్లీషులో 40 పర్సెంట్ అయినా వాడికి రాక పోతే వాడు రేపు యింగ్లీష్‌లో ఏమి ఎక్స్‌ప్రెస్ చేస్తాడు అన్న సమస్య మనం ఆలోచించాలి. యిప్పుడు ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ పద్ధతి, యితర యూనివర్శిటీల వారి పద్ధతి, యీ రెండింటిని సమన్వయం చేయటానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు. యీనాడు రెండూ ఫ్రూర్తి చాయిస్ యివ్వటం వల్ల వచ్చే యింప్లికేషన్స్ చాలా వున్నాయి. అవి నేను మళ్ళీ పెద్దలకు చెబుతాను. వారి సహకారం మళ్ళీ నేను అర్థిస్తాను, నాకు ఏది ఫెనటిజమ్ అనే మాట కాదు, ఒక చాంధసంతో వచ్చిన మాట కాదు. యీనాడు తెలుగు యొక్క భవిష్యత్తును మన చేతులారా మనం ఏమి చేయబోతున్నాం అన్నది రేపు నిర్ణయం కాబోతున్నది నేను స్పష్టంగా అనుకొంటున్నాను. యిందులో ఎవరికి ఏమి బాధ లేదు. ఎక్కడ ఉన్న వారికి యెక్కువలో యెక్కువ క్లాసెసు యివ్వడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. దానికి యిబ్బందిలేదు. దానికి అధనంగా ఖర్చు అయినా మీ దగ్గరకు వచ్చి కంటాలు పడి సప్లిమెంటరీ గ్రాంట్లు తీసుకొంటాము కాని మొత్తానికి వారికి అసౌకర్యం, అసౌలభ్యం కల్పించకుండా యీ పాలసీ కొనసాగిస్తే బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. యింకా ఫర్దర్‌గా పర్‌స్యూ చేయటానికి నేను సిద్ధంగా ఉన్నానని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — రేపు ఉదయం 8 న్నర గం.ల వరకు సమావేశం వాయిదా వేయడం అయింది.

The House then adjourned till Half Past Eight of the clock on Saturday, the 27th November, 1971.